

ΤΕΥΧΟΣ
ISSUE

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

8-9

χημικά χρονικά

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1983

AUGUST - SEPTEMBER 1983

ΤΟΜΟΣ
VOLUME 48

8ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΧΗΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

5 - 10 Δεκέμβρη, 'Αθήνα 1983

chimika chronika

GENERAL EDITION

CCGEAC 48 (8-9) 243-290 (1983)

Το μικρότερο πλεονέκτημα στα όργανα CONSORT είναι η χαμηλή τιμή.

Η CONSORT Βελγίου, ένας από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές αναλυτικών οργάνων, πρόσφερε πάντα **καλά όργανα σε σωστή τιμή.**

Τα όργανα της CONSORT, **ψηφιακά πεχάμετρα, αγωγιμόμετρα, οξυγονόμετρα, αναλυτές ιόντων κ.α., φορητά ή εργαστηρίου, εκτός από ακρίβεια και αξιοπιστία έχουν και σκληρή κατασκευή. Γι αυτό η CONSORT δίνει ανεπιφύλακτα 2 χρόνια εγγύηση.**

Ακόμα, τα φορητά, με τη μεγάλη διάρκεια των συσσωρευτών τους, (200 ώρες συνεχούς λειτουργίας) καταργούν κυριολεκτικά την πρίζα.

Έτσι πάμε το όργανο στο διάλυμα και όχι το διάλυμα στο όργανο.

Μπορούμε λοιπόν να πούμε ότι πράγματι η **χαμηλή τιμή** των οργάνων της CONSORT, είναι το μικρότερο πλεονέκτημά τους.

CONSORT

Μεγάλο όνομα στα όργανα μετρήσεως

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ:

 NORM

ΒΟΥΛΗΣ 18, 105 63 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 322 9337 - 323 4988 ΤΛΧ.: 22 2985 NORM

Ένα μυστικό 100 χρόνων

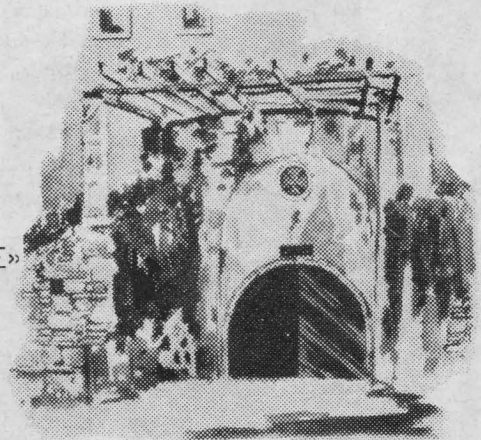
Ο ιδρυτής Ανδρέας Καμπάς

Τό 1869, πάνω από έναν αιώνα, σ' ένα οικόπεδο της οδού Ρηγίλλης, στην παλιά Αθήνα, ο Ανδρέας Καμπάς ξεκινούσε με πάθος και πολύ μεράκι την πρώτη του επιχείρηση ποτοποιίας. Μιά επιχείρηση που γρήγορα θα γινόταν βιομηχανία (1882) και θα έκανε τ' όνομά του αγαπητό και διάσημο σ' όλο τον κόσμο. Ο Ανδρέας Καμπάς ήξερε καλά ότι το καλό κρασί, το Brandy και το ουζο, για να γίνουν χρειάζονται αγάπη και πείρα. Και ο ίδιος διέθετε και πολλή αγάπη και πείρα. Τό καταλαβαίνει κανείς άμεσα, βλέποντας με πόση σοφία διάλεξε τις πιο κατάλληλες περιοχές για τους αμπελώνες του.

Με πόση τέχνη και μαεστρία δημιούργησε τις μοναδικές στα Βαλκάνια υπόγειες κάβες και τις εγκαταστάσεις του εργοστασίου «ΚΑΜΠΑΣ» στην Κάντζα Αττικής. Όταν τον ρωτούσαν πώς μπορούσε να κρατάει σταθερή την ποιότητα και τη γεύση των προϊόντων του μέσα στα χρόνια, συνήθιζε να λέει ότι αυτό ήταν τό μυστικό του. Τό μυστικό της γεύσης ΚΑΜΠΑ. Και δέν είχε άδικο. Πέρασε ένας αιώνας από τότε και τά προϊόντα «ΚΑΜΠΑΣ» εξακολουθούν να γεννιώνται στους ίδιους αμπελώνες, να ώριμάζουν και να παλιώνουν στις ίδιες ασύγκριτες κάβες και να φτάνουν σέ σās με την ίδια πάντα γεύση και την ίδια σταθερή ποιότητα, που σās κάνουν να τά προτιμάτε. Φαίνεται πώς

οι άνθρωποι που συνεχίζουν με αγάπη τό έργο του

Ανδρέα Καμπά ξέρουν να «φυλάνε μυστικά»!...

Η πύλη εισόδου για τις υπόγειες κάβες.

Κάβα παλιών αποσταγμάτων

- **BRANDY:** 3,5,7 αστέρων και V.S.O.P.
- **ΚΡΑΣΙΑ:** CAMBAS Λευκό, Ροζέ, Κόκκινο, Μαντίνα, Κάντζα, Κάβα Καμπά, Ρετσίνα, Μαυροδάφνη.
- **ΟΥΖΟ**
- **ΒΕΡΜΟΥΤ**
- **ΑΦΡΩΔΕΙΣ ΟΙΝΟΙ** Cambas Imperial

ΚΑΜΠΑΣ

από τό 1882

Με την γνώση, την πείρα και τη συνέπεια 100 χρόνων

Από τό ξεκίνημα τοῦ οἴκου Μπουτάρη στά
1879 ὡς σήμερα, πολλά ἄλλαξαν.
Ἀκόμα καί οἱ ἐτικέτες στά μπουκάλια...
Ὅ,τι ἀπόμεινε ἀναλλοίωτο στό χρόνο,

εἶναι ἡ ποιότητα Μπουτάρη. Κι ὅταν ἡ
ποιότητα ἔχει ἡλικία 100 χρόνων,
συνέχεια καί συνέπεια ἑνός αἰῶνα, τότε
δέν εἶναι τυχαία ἡ ὑπεροχή.

μπουτάρη
ΟΥΖΟ - ΚΡΑΣΙ ΑΠΟ ΤΟ 1879

ΕΛΤΟΝ - ΧΗΜΙΚΑ ΑΕΒΕ

ΓΚΙΩΝΑΣ 8 & ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ Ν. ΣΕΠΟΛΙΑ - Τηλ.: 5751.703-4

**ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΦΑΡΜΑΚΩΝ - ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ**

**ΔΙΑΘΕΤΟΥΜΕ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΑΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ
ΧΗΜΙΚΟΙ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΣΑΣ
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ ΠΡΟΘΥΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΑ
ΚΑΙ ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΑ

ΓΑΛΒΑΝΟΧΗΜΙΚΗ

Γ. & Π. ΚΑΠΛΑΝΟΓΛΟΥ Ο.Ε.

ΓΙΑ ΕΠΙΜΕΤΑΛΛΩΣΕΙΣ & ΑΝΟΔΙΩΣΕΙΣ:

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΛΕΣ & ΑΥΤΟΜΑΤΕΣ
ΑΝΟΡΘΩΤΕΣ - ΑΝΟΔΙΑ - ΧΗΜΙΚΑ - ΣΤΙΛΒΩΤΙΚΑ
ΣΤΕΓΝΩΤΗΡΙΑ - ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ - ΔΟΝΗΤΕΣ

ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΤΡΙΧΛΩΡΑΙΘΥΛΕΝΙΟΥ & ΥΠΕΡΗΧΩΝ
ΧΗΜΙΚΑ ΦΩΣΦΑΤΩΣΕΩΝ & ΑΝΟΔΙΩΣΕΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ: Επιδειξεων - Δοκιμών - Αναλύσεων (δωρεάν)

ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2
ΜΟΣΧΑΤΟ

4825971 · 4815925

...η επιστημονική λύση
σε κάθε πρόβλημα προστασίας
και χρωματισμού επιφανειών
είναι πάντα ....

Χρωτέχ

ΧΡΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΣΤΡΩΜΑΤΑ & ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ

- ★ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
- ★ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
- ★ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
- ★ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ κ.λ.π.

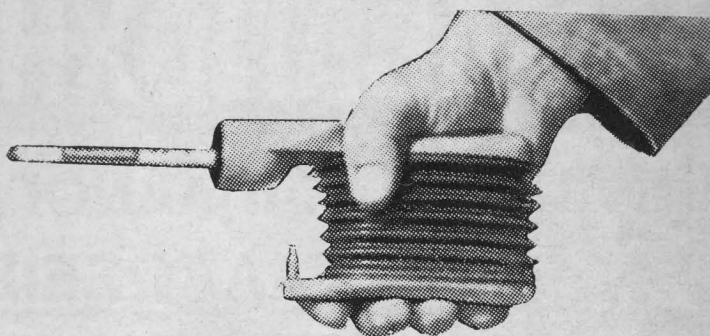
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΡΩΜΑΤΩΝ & ΒΕΡΝΙΚΙΩΝ
Β. ΝΙΚΟΛΟΓΙΑΝΝΗΣ & Γ. ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΧΡΩΤΕΧ Α.Ε.

ΜΑΡΝΗ 39, 104 32 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 52.29.901 - 52.33.842

**ΕΙΔΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

**ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΒΙΑΝΑ Α.Ε.Β.Ε.

3ον ΧΛΜ. ΟΔΟΥ ΚΟΡΩΠΙΟΥ-ΒΑΡΗΣ
Τ.Θ. 5 - ΚΟΡΩΠΙ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 01/66 23 910 - 66 23 940 - 66 24 700
ΤΕΛΕΞ: 219492 TSCM GR/REF 110

- ΟΡΓΑΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- ΕΙΔΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
- ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
- ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΥΓΗΣ & ΔΙΑΣΩΣΕΩΣ
- ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΑΝΑΠΝΟΗΣ

Χημικά Χρονικά

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1983

AUGUST - SEPTEMBER 1983

ΤΟΜΟΣ 48 ΤΕΥΧΟΣ 8-9
VOLUME NUMBER

Συντακτική Επιτροπή

Ανδρουλάκη Βάνα
Γεωργαντά Ματίνα
Δηλάρη Ειρήνη
Καραμπάσης Γιάννης
Καφώρος Θανάσης
Κρητικού Λένα
Μαργωμένου - Λεωνιδοπούλου Γεωργία
Παπαευσταθίου Θύμιος
Πετρούτσος Γεώργιος
Προύντζος Παναγιώτης
Σαμπατάκου Μαρία
Χατζηγιαννακού Αθηνά

Διοικούσα Επιτροπή

Π. Προύντζος Διευθυντής Συνταξης
Μ. Σαμπατάκου Γεν. Γραμματέας
Ε. Δηλάρη
Γ. Μαργωμένου - Λεωνιδοπούλου
Γ. Πετρούτσος

Εκπρόσωποι Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Θόδωρος Αργυρίου
Παναγιώτης Παπαδόπουλος

Πληροφορίες

Ντενίς Δημητσιάνου
Κάνιγγος 27 τηλ. 36.21.524

Υπεύθυνοι κατά το Νόμο

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Χαμακιώτης
Κάνιγγος 27 Τηλ. 36.21.524

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

Ν. Δέβρης Προύσης 1 - Κάτω Πετράλωνα
Τηλ. 34.65.427 - 34.70.860 - 34.64.231

Συνδρομές

Βιομηχανίες - Οργανισμοί	1500 δρχ.
Ιδιώτες	500 »
Φοιτητές	100 »
Τιμή τεύχους	30 »
Συνδρομή εξωτερικού	28 \$ USA

Περιεχόμενα

- 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χημείας 243
- Από την Δράση του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. 244
- Ανακοινώσεις - Νέα του ΕΛΟΤ .....
- Από την Κίνηση Τοπικών & κλαδικών Συλλόγων 246
- Ελεύθερη Γνώμη 248
- Από την κίνηση Επιτροπών & τμημάτων της Ε.Ε.Χ. 249
- Πρόγραμμα καταγραφής επιστημονικού δυναμικού
- Ανακοίνωση. Επιτροπής Αγώνα Συνταξιούχων Χημικών 251
- Ειδήσεις - Σχόλια 252
- Συνέδρια - Συμπόσια - Σεμινάρια 253
- Περισκόπιο 254
- Γιατί υπερέρχουν τα γεωργικά προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών του Γαβριήλ Πανάγου 255
- Μικροβιολογία καλλυντικών της Ν. Σκούρα 258
- Οι Ευρωτομύκητες & οι Ζυμομύκητες στα τρόφιμα του Ε.Σ. Λάζου 264
- Πρακτικά Γ. Συνέλευσης ..... 270 (Συνέχεια)

Η Ε.Ε.Χ. και η Σ.Ε. των Χημικών Χρονικών δεν ευθύνονται για απόψεις που διατυπώνονται στα έντυπα κείμενα.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

Περιεχόμενο και Μορφή του Περιοδικού. Αυτά αναδιαμορφώνονται με τις μακροχρόνιες συλλογικές προσπάθειες του φορέα των Ελλήνων Χημικών.

Στά ΧΧ αντικατοπτρίζονται γενικά οι προβληματισμοί του κλάδου, οι σκοποί και οι στόχοι της ΕΕΧ μαζί με την πολιτική της επιδιώξης τους.

Με στά πλαίσια αυτά και με το ίδιο πνεύμα, τα ΧΧ θεωρούν ως κύριο σκοπό τους την ενημέρωση του κλάδου πάνω στα επαγγελματικά θέματα και στις επιτεύξεις της χημικής έπιστήμης και της χημικής τεχνολογίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για προώθηση λύσεων κοινωνικο-οικονομικών προβλημάτων της χώρας μας.

Ταξινόμηση της Ύλης. Τα ΧΧ δημοσιεύουν άρθρα ή μελέτες, καθώς και κείμενα με μικρή έκταση, όπως ειδήσεις, κριτική και σχόλια πάνω σε θέματα της έπιστήμης, της βιομηχανίας, της εκπαίδευσης, κλπ, καθώς και πάνω σε επαγγελματικές, συνδικαλιστικές ή άλλες δραστηριότητες της ΕΕΧ και των κλαδικών ή τοπικών συλλόγων. Στην ίδια κατηγορία υπάγονται επίσης και τα κείμενα ψηφισμάτων, ανακοινώσεων, υπομνημάτων, νόμων, διαταγμάτων, αποφάσεων κλπ. Τα άρθρα και οι μελέτες διακρίνονται σε:

α) Ανασκοπήσεις ή ενημερώσεις πάνω σε θέματα καθαρής και εφαρμοσμένης χημείας και χημικής τεχνολογίας.

β) Άρθρα βιομηχανικού, τεχνικο-οικονομικού και οικονομολογικού ενδιαφέροντος σχετιζόμενα με το έργο και την άποστολή του χημικού στην προσπάθεια της ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας και της κοινωνικής προόδου της χώρας.

γ) Έρευνες και μελέτες με αντικείμενο την αξιοποίηση ή την καλύτερη και πιο συμφέρουσα εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας.

δ) Άρθρα και έρευνες έκπολιτιστικού περιεχομένου που συνδέονται με το έργο και την κοινωνική άποστολή των χημικών ή των έπιστημόνων γενικότερα, ως μελών του κοινωνικού συνόλου.

ε) Άρθρα και έρευνες σχετικές με την εκπαίδευση και την έπιμόρφωση των χημικών.

στ) Άρθρα και μελέτες για τα επαγγελματικά θέματα των χημικών, κατά προτίμηση θεμελιωμένες με στατιστικά στοιχεία.

Για την κρίση των ένυπογραφων άρθρων ή μελετών (ένος ή περισσοτέρων συγγραφέων), σημαντικό ρόλο παίζει ο χαρακτηρισμός (ή η κατάταξή τους σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

1. Άρθρα Άνασκόπησης. Τα άρθρα αυτά χαρακτηρίζονται ως έμπεριστατωμένες μελέτες βιβλιογραφικής άνασκόπησης (reviews) με πλήρη κάλυψη του θέματος, ενημερωμένα με τα τελευταία βιβλιογραφικά δεδομένα, με τυχόν σύνδεση με άλλους έπιστημονικούς κλάδους και με κριτική συνεισφορά από τον ή τους συγγραφείς, ώστε να εξασφαλίζεται ο άπαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας.

2. Ειδικά θέματα. Ανασκοπήσεις ή άλλου είδους κείμενα, που άποσκοπούν στο να ενημερώνουν τον άναγνώστη πάνω σε ένα ειδικό θέμα. Αυτά τα άρθρα πρέπει να είναι βιβλιογραφικά ενημερωμένα, αλλά μόνο ως προς το συγκεκριμένο θέμα. Επί πλέον τα πολύ έξειδικευμένα σημεία των άρθρων αυτών με συνοπτική διατύπωση καταχωρούνται με τη μορφή «παρτήματος» στο τέλος της εργασίας και άποτελούν συμπληρωματική προσθήκη.

3. Θεωρητικά μέρη διατριβών. Αυτά είναι τμήματα διατριβών που έχουν έγκριθεί από Άνώτατες Σχολές και κατά τεκμήριο εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις ενός άρθρου άνασκόπησης. Ωστόσο, ή ειδική προσαρμογή του κειμένου τους, σύμφωνα με τους γενικότερους σκοπούς και το πνεύμα του περιοδικού είναι πολλές φορές άπαραίτητη.

4. Διαλέξεις ή περιλήψεις διαλέξεων. Κείμενα κατάλληλα προσαρμοσμένα για το περιοδικό. Η παράθεση βιβλιογραφίας

συνιστάται αλλά δεν είναι άπαραίτητη.

5. Μεταφράσεις (πιστές ή ελεύθερες) άρθρων δημοσιευμένων σε άλλα περιοδικά. Για τη δημοσίευση τους είναι άπαραίτητη ή προσυεννόηση με τη Σ.Ε. των ΧΧ.

6. Άλλα κατατοπιστικά άρθρα ή δημοσιογραφικές έρευνες χωρίς άξιώσεις πρωτοτυπίας, αλλά με τη βασική προϋπόθεση να πραγματεύονται κάποιο θέμα πραγματικά γενικού ενδιαφέροντος.

Όργάνωση της ύλης. Τα κείμενα των εργασιών που υποβάλλονται στη ΣΕ για δημοσίευση πρέπει να είναι δακτυλογραφημένα σε διπλό διάστημα και με περιθώρια 3-4 εκ. από άριστερο και πάνω μέρος της σελίδας και σε τρία αντίτυπα.

Για τα άρθρα και τις μελέτες ακολουθούνται οι παρακάτω προδιαγραφές:

Η πρώτη σελίδα θα περιέχει τον τίτλο της εργασίας που θα πρέπει να είναι συνοπτικός και ενημερωτικός και προηγείται του όνοματος του συγγραφέα. Στο όνομα ή στα όνοματα των συγγραφέων μπορεί να υπάρχουν άστερισκοί που δείχνουν τις ύποσημειώσεις είτε σχετικά με τους τίτλους ή την παρούσα διεύθυνση εργασίας τους κλπ. Ακολουθεί μία ελληνική περιλήψη και περιγραφικές λέξεις (λέξεις κλειδιά).

Οι σελίδες της εργασίας θα πρέπει να είναι άριθμημένες. Το όλο κείμενο που άποτελείται από ξεχωριστά κεφάλαια και ύποκεφάλαια θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένο και καλά τεκμηριωμένο. Το πρώτο κεφάλαιο είναι συνήθως ή εισαγωγή που καθορίζει τους λόγους για την παρουσίαση της εργασίας και άναφέρεται συνήθως σε προηγούμενες εργασίες σ' αυτό το θέμα. Σε χωριστή σελίδα ακολουθεί άγγλική περιλήψη με άγγλικό τίτλο της εργασίας (λέξεις κλειδιά) και το όνομα ή τα όνοματα του ή των συγγραφέων. Η ειδική βιβλιογραφική ενημέρωση με παραπομπές στο κείμενο γράφεται στο τέλος του κειμένου, σύμφωνα με τις οδηγίες που δίδονται στα Χ.Χ. Νέα Σειρά. Σε ιδιαίτερες σελίδες γράφονται οι πίνακες και τα σχήματα με τις λεζάντες και ο συγγραφέας σημειώνει τη θέση του πίνακα και του σχήματος μέσα στο κείμενο στο περιθώριο.

Μακροσκελείς πίνακες, με πολλές κατακόρυφες στήλες ή που περιλαμβάνουν χημικούς τύπους και άλλες παραστάσεις, πρέπει να υποβάλλονται σε τέτοια μορφή, ώστε να είναι δυνατή ή άπει εύθειας φωτογράφησή τους σε όμικρυνση, για να δημοσιευθούν. Το ίδιο ίσχύει για όλα τα σχήματα ή φωτογραφίες, που ένα καθαρό άναπαραγωγίσιμο πρωτότυπο πρέπει να συνοδεύει το ένα από τα τρία αντίτυπα της εργασίας.

Έπιμέλεια δοκιμών. Οι συγγραφείς είναι ύπεύθυνοι για τον τελικό έλεγχο των κειμένων πριν από το τύπωμα μέσα στον έλάχιστο δυνατό χρόνο και πάντως όχι με καθυστέρηση πάνω από 3 μέρες. Δραστικές τροποποιήσεις ή προσθήκες στο κείμενο κατά το στάδιο αυτό δεν γίνονται δεκτές.

Υποβολή της ύλης. Τα κείμενα των εργασιών κάθε κατηγορίας για δημοσίευση υποβάλλονται στα Χημικά Χρονικά (Κάνιγος 27) και πρέπει να συμφωνούν με τις τεχνικές προδιαγραφές. Άκόμα πρέπει να συνοδεύονται από ένα διαβίβαστικό γράμμα προς τη ΣΕ όπου με συντομία θα έξηγείται γιατί το κείμενο της εργασίας μπορεί να θεωρηθεί ότι παρουσιάζει εύρύτερο ενδιαφέρον και είναι σημαντικό για τον κλάδο. Στο γράμμα αυτό οι συγγραφείς θα καθορίζουν άκόμη σε ποιά από τις παραπάνω κατηγορίες άνήκει ή εργασία (για να διευκολυνθεί ή κρίση κάτω από το αντίστοιχο πρίσμα).

Υπονοείται ότι βασική προϋπόθεση για τη δημοσίευση των κειμένων, που στέλνονται στα ΧΧ, είναι να μην έχουν δημοσιευτεί σε άλλο περιοδικό ή να μην έχουν σταλεί για δημοσίευση.

8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χημείας Χημικός Έλεγχος - Ποιότητα Ζωής

5-10 Δεκέμβρη 1983
Ξενοδοχείο Holiday inn

Η Οργανωτική επιτροπή του Συνεδρίου με ιδιαίτερη ικανοποίηση διαπιστώνει την ενεργό συμμετοχή του κλάδου για την διοργάνωση και προβολή του Συνεδρίου. Με την κινητοποίηση του ο κλάδος των χημικών δείχνει για άλλη μια φορά την ευαισθησία του στα ζωτικά προβλήματα που απασχολούν τον λαό εδώ και δεκαετηρίδες και εκδηλώνει έμπρακτα την θέλησή του να προσφέρει την γνώση και την πείρα των μελών του στον καθορισμό μίας πολιτικής που να οδηγεί σε μία αποτελεσματική λύση. Το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. με την απόφασή του να ορίσει σαν θέμα του 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου Χημείας τον χημικό έλεγχο και την ποιότητα ζωής δείχνει πως βρίσκεται μέσα στον παλμό του κλάδου μέσα στον παλμό του Ελληνικού λαού που χρόνο αγωνίζεται, αλλά μάταια, να απαλλαγεί από την νοθεία και την εκμετάλλευση, να διασφαλίσει την υγεία του και να εξασφαλίσει ανθρώπινες συνθήκες ζωής.

Μία καινούργια πολιτική ελέγχου ποιότητας των προσφερόμενων στην κατανάλωση αγαθών που πρέπει να σχεδιαστεί όσο το δυνατόν γρηγορότερα και να εφαρμοστεί με αποφασιστικότητα χωρίς δισταγμούς και ταλαντεύσεις, πρέπει απαραίτητα να στηριχτεί στη σύγχρονη επιστημονική γνώση αυτού του βασικού παράγοντα για μία επιτυχημένη πολιτική ελέγχου ποιότητας μπορούν να εξασφαλίσουν αυτοί που από το αντικείμενο της επιστήμης τους γνωρίζουν τους όρους και τις συνθήκες για ένα ουσιαστικό έλεγχο.

Αυτούς τους όρους και τις συνθήκες που θα εξασφαλίσουν ένα επιστημονικό, αποτελεσματικό, άμεσο, έλεγχο φιλοδοξούν να καθορίσουν με εισηγήσεις, ανακοινώσεις και ελεύθερο διάλογο οι έλληνες χημικοί μέσα από το 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χημείας.

Περισσότερες από 100 επιστημονικές εργασίες τεκμηριωμένες έναρμονισμένες προς την διεθνή πρακτική πρόκειται να ανακοινωθούν στο 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χημείας.

Θα καλύπτουν όλους τους τομείς που ο χημικός έλεγχος είναι απαραίτητος και αναγκαίος για την εξασφάλιση προσφοράς αγαθών εγγυημένης ποιότητας.

Έμφαση δίνεται στον έλεγχο των τροφίμων, στην ποιότητα του πόσιμου νερού, στην ανίχνευση και προσδιορισμό χημικών ρυπαντών καθώς και στους τρόπους εξουδετέρωσης αυτών.

Σημαντικός αριθμός εργασιών αναφέρεται στην ανάγκη αναμόρφωσης της σημερινής νομοθεσίας πάνω στην οποία στηρίζεται ο χημικός έλεγχος και στην ανάγκη αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού των κρατικών οργάνων που έχουν έργο τους και εξασκούν τον χημικό έλεγχο.

Είναι απόλυτα βέβαιο ότι τα συμπεράσματα του 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου Χημείας θα αποτελέσουν τους άξονες μίας νέας πολιτικής στον τομέα ελέγχου της ποιότητας, μίας πολιτικής που θα έχει έντονα την σφραγίδα της Ε.Ε.Χ. του κλάδου των χημικών, που όπως σε άλλες περιπτώσεις, πραγματοποιούν την υποχρέωσή τους για προσφορά της επιστήμης στο κοινωνικό σύνολο.

Συνάδελφοι,

Η εγγραφή σας και η παρακολούθηση των εργασιών του συνεδρίου καθιστά βέβαιη την επιτυχία του στόχου μας.

Αποστείλετε σήμερα στα γραφεία της Ε.Ε.Χ. το δελτίο συμμετοχής.

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΟΥ 8ου ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΧΗΜΕΙΑΣ

Από τη Δράση του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΕΛΟΤ

Νέος κατάλογος Ελληνικών προτύπων ΕΛΟΤ

Κυκλοφόρησε από το ΕΛΟΤ ο νέος κατάλογος Ελληνικών Προτύπων, αναθεωρημένος και ενημερωμένος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982.

Στον κατάλογο περιλαμβάνονται όλα τα Ελληνικά Πρότυπα και Σχέδια Προτύπων που έχει συντάξει ο ΕΛΟΤ τόσο κατά Τεχνική Επιτροπή όσο και με βάση αλφαβητικό ευρετήριο.

Ο κατάλογος είναι δίγλωσσος (Ελληνικά-Αγγλικά) και τιμάται 300 δραχ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην Βιβλιοθήκη του ΕΛΟΤ, Διδότου 15.

Οργανισμός του ΥΧΟΠ και Ε.Ε.Χ.

Για το σχέδιο Οργανισμού του ΥΧΟΠ το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. έστειλε στις 1/7/83 την παρακάτω επιστολή:

Κύριον

Αντώνιο Τρίτση

Υπουργό Χωροταξίας και

Περιβάλλοντος

Αμαλιάδος 17

ΑΘΗΝΑ

Κύριε Υπουργέ,

Στο προτεινόμενο σχέδιο Οργανισμού του ΥΧΟΠ δεν περιλαμβάνεται ο κλάδος των χημικών σαν ξεχωριστή ειδικότητα όπως αντίθετα συμβαίνει με όλους τους άλλους κλάδους, αποφοίτους Πολυτεχνείων ή Πανεπιστημίων.

Πιστεύουμε ότι η ειδικότητα του χημικού έχει άμεση σχέση με το αντικείμενο του Υπουργείου, πράγμα που και η ίδια η ηγεσία του Υπουργείου αναγνωρίζει, εφόσον η Ε.Ε.Χ. αποτελεί σύμβουλο του Υπουργείου σε θέματα περιβάλλοντος.

Ακόμα αν δεν προβλέπεται κλάδος χημικών στον Οργανισμό, δεν θα είναι δυνατή η εφαρμογή επετηρίδας σύμφωνα με το νέο νόμο περί διορισμών.

Ζητάμε την άμεση διόρθωση της παράληψης αυτής και την συμπλήρωση των προβλεπομένων θέσεων με επαρκή αριθμό χημικών σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν.

Πιστεύουμε ότι θα λάβετε υπόψη σας το αίτημά μας και σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Το Υπουργείο απάντησε στις 19/9/83 ως εξής:

Απαντώντας στο υπ' αριθμ. 1441/ΕΤ/ΚΤ έγγραφό σας, που διαβιβάστηκε στο τμήμα μας από το Γραφείο κ. Υπουργού, σας γνωρίζουμε ότι προωθείται σχέδιο Π. Δ/τος το οποίο προβλέπει οργανικές θέσεις Χημικών Μηχανικών Πολυτεχνείου ως και Χημικών Πανεπιστημίου.

Εξαγορά της ESSO-PAPPAS από το Ελληνικό Δημόσιο

Σχετικά με το θέμα αυτό το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. έστειλε στον Υπουργό Ενέργειας και Φυσικών Πόρων το παρακάτω υπόμνημα:

Προς τον

Υπουργό Ενέργειας και Φυσικών Πόρων

κ. Ευάγ. Κουλουμπή

Ενταύθα

Υπόμνημα της Ένωσης Ελλήνων Χημικών για το Συγκρότημα της ESSO-PAPPAS

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών, σαν θεσμοθετημένος σύμβουλος του Κράτους σε θέματα Χημείας και Χημικής Βιομηχανίας, έχει την υποχρέωση αλλά και τη δυνατότητα να εκφράσει κατά αρχήν τις απόψεις της στο μεγάλη σημασία, για την Εθνική Οικονομία, θέμα της εξαγοράς της ESSO-PAPPAS.

Οι αρχικές αυτές απόψεις μας συνοψίζονται στα εξής:

1. Θεωρούμε θετική την απόφαση για εξαγορά ολοκληρώου του συγκροτήματος της ESSO στην Ελλάδα (δηλ. των εταιρειών: Α.Ε. Διύλιστριών Β. Ελλάδος, ESSO-PAPPAS Α.Β.Ε., ESSO-PAPPAS Α.Χ.Ε.). Με τον τρόπο αυτό θα είναι δυνατή η εφαρμογή ενιαίας πετρελαιοκτικής-ενεργειακής πολιτικής σ' ένα σημαντικό τομέα της παραγωγής, εμπορίας, διακίνησης πετρελαιοειδών και χημικών προϊόντων στη χώρα μας.
2. Είναι ανάγκη οι σχετικές-τελικές διαπραγματεύσεις να προχωρήσουν με αποφασιστικό ρυθμό και το όλο θέμα να κλείσει στο συντομότερο δυνατό χρόνο. Η παράταση της εκκρεμότητας είναι πιθανό να δημιουργήσει διοικητικό κενό, με πρόσθετες αρνητικές συνέπειες στη λειτουργία του συγκροτήματος.
3. Πρωταρχικό μέλημα της νέας Διοίκησης, θα πρέπει να είναι η δημιουργία Οργανισμού λειτουργίας-εργασίας. Βασική αρχή του νέου οργανισμού θα πρέπει να είναι: η στελέχωση και εξέλιξη του προσωπικού-ιδιαίτερα του τεχνικοεπιστημονικού - με επγγελματικά κριτήρια, μακριά από ενδεχόμενες συντεχνιακές αντιλήψεις. Με τον τρόπο αυτό, αφ' ενός εμπεδώνεται η αξιοκρατία αφ' ετέρου αξιοποιούνται οι γνώσεις και δυνατότητες όλου του φάσματος των σχετικών τεχνικών επιστημόνων. Η αντιμετώπιση αυτή θα έχει άριστα αποτελέσματα στην παραγωγή και παραγωγικότητα του συγκροτήματος.
4. Η εκπροσώπηση των φορέων των αρμόδιων τεχνικών επιστημόνων στη Διοίκηση του συγκροτήματος, θα συμβάλει αποφασιστικά στη σωστή αντιμετώπιση πολλών προβλημάτων, γι αυτό και είναι σκοπιμότερο να γίνει απ' τη πρώτη φάση λειτουργίας υπό την ευθύνη του Κράτους. Η Ένωση Ελλήνων Χημικών σαν φορέας των επιστημόνων εκείνων που έχουν ουσιαστική σχέση με τις παραγόμενες, εμπορευόμενες ή διακινούμενες α' ύλες και προϊόντα της ESSO-PAPPAS, καθώς και τις σχετικές παραγωγικές διαδικασίες, είναι έτοιμη να αναλάβει τις ευθύνες εκπροσώπισης της.

Πιστεύουμε ότι οι παραπάνω αρχικές μας απόψεις-προτάσεις, πρέπει να ληφθούν υπ' όψη στη διαμόρφωση του συγκεκριμένου σχήματος δραστηριοτήτων της ESSO στο Δημόσιο. Και να διαβεβαιώσουμε, ακόμη, ότι η Ε.Ε.Χ. έχει τη δυνατότητα και τη θέληση να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση, με πιο συγκεκριμένες προτάσεις και θέσεις.

Διορισμοί Χημικών στην μέση και μέση τεχνική Εκπαίδευση

Προς τον Υπουργό Παιδείας κ. Κακλαμάνη σε σχέση με τους διορισμούς συναδέλφων στη μέση και μέση τεχνική εκπαίδευση το Δ.Σ. της ΕΕΧ έστειλε στις 6/10/83 την παρακάτω επιστολή.

Προς τον
Υπουργό Παιδείας
κ. Α. Κακλαμάνη
Ενταύθα

Κύριε Υπουργέ,

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών πιστεύει ότι η Χημεία ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, παίζει καθοριστικό ρόλο σ' όλους τους τομείς της ζωής μας (βιομηχανία, χημικός έλεγχος, προστασία καταναλωτών, προστασία περιβάλλοντος κ.λπ.) και ότι ανάλογη θα πρέπει να είναι η αντιμετώπιση της σαν μάθημα στα Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης.

Πιστεύουμε ότι προϋπόθεση για τη σωστή διδασκαλία και εκμάθησή της είναι:

- Η Χημεία να διδάσκεται από Χημικούς.
- Επαρκής αριθμός ωρών διδασκαλίας για ουσιαστική αφομίωση και εργαστηριακά πειράματα.
- Ουσιαστική αξιοποίηση των εποπτικών-εργαστηριακών μέσων.

Βλέπουμε όμως ότι στη Μ.Τ.Ε.Ε., βασικό κορμό όλης της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ουσιαστική απουσία

Χημικών, οι δε φετινοί διορισμοί Χημικών (8)! φθάνουν στα επίπεδα της δειγματοληψίας και οδηγούν στην υποβάθμιση του μαθήματος και την δυσφορία του κλάδου. Έτσι οδηγούμεθα στην ετεροδιδασκαλία με όλες τις συνέπειές της.

Σήμερα υπάρχουν περί τους 60-70 Χημικούς διορισμένους στα 167 Τεχνικά Λύκεια και ΚΕΤΕ και άλλα 26 που ανακοινώθηκε ότι θα ιδρυθούν από τα οποία 17 είναι Χημικής Μεταλλουργικής, κατεύθυνσης.

Είναι αδιανόητο να μην υπάρχει σε κάθε Σχολείο ένας τουλάχιστον Χημικός (φυσικά στα Χημικής Μεταλλουργικής κατεύθυνσης και τα πολυάριθμα Τεχνικά Λύκεια χρειάζονται περισσότεροι).

Οι υπάρχουσες κενές οργανικές θέσεις Χημικών είναι 47, που όπως αντιλαμβάνεσθε είναι ανεπαρκείς για τις πραγματικές ανάγκες που φαίνονται από τις προσλήψεις ωρομισθίων, Χημικών μεγαλύτερου αριθμού από ότι προβλέπουν οι πίνακες οργάνωσης των ΚΕΤΕ.

Γι αυτό το λόγο πιστεύουμε ότι Πανελλαδικά οι πραγματικές ανάγκες σε Χημικούς πρέπει να υπερβαίνουν τους 100.

Για όλα αυτά πιστεύουμε ότι πρέπει:

- Να γίνει άμεσος διορισμός 100 περίπου Χημικών.
- Κατάργηση των ωρομισθίων Χημικών με κανονικούς διορισμούς.
- Αποφυγή της ετεροδιδασκαλίας.
- Αύξηση των ωρών διδασκαλίας της Χημείας.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ανακοινώσεις

Ανακοίνωση

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών σας παρακαλεί να εξοφλήσετε τις συνδρομές σας προκειμένου η γραμματεία να σας στείλει τις σχετικές βεβαιώσεις για την Εφορία. Η τακτοποίηση πρέπει να γίνει μέχρι 31-12-1983.

Οι συνάδελφοι της επαρχίας μπορούν να καταβάλουν, μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα, τις οφειλόμενες συνδρομές τους στους Τοπικούς Συλλόγους επειδή δεν θα σταλούν ιδιαίτερες ανακοινώσεις, μπορείτε να ζητήσετε πληροφορίες για το ύψος των οφειλόμενων συνδρομών σας από την γραμματεία.

Τηλ. (01) 3621.524

Το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Χημικά χρονικά και παρατάξεις

Τα Χημικά Χρονικά με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΕΧ και για πλατύτερη ενημέρωση του κλάδου θα διαθέτουν μέχρι 2 σελίδες σε κάθε τεύχος για άρθρα - απόψεις όλων των παρατάξεων της ΕΕΧ.

Κάθε παράταξη θα μπορεί να καλύπτει μέχρι και 1 σελίδα. Τα άρθρα θα πρέπει να είναι επώνυμα και να κατατείνονται μέχρι το κλείσιμο της ύλης.

Ανακοίνωση

Διπλοματούχος χημικός (Dipl. Ch) Πανεπιστημίου Στουτγάρδης Δ. Γερμανίας με ειδικευση τα πολυμερή ένα χρόνο προϋπηρεσία σ' ανάλογο κλάδο χωρίς στρατιωτικές υποχρεώσεις ζητά εργασία.

Τηλ. 7782189

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Φέρεται σε γνώση των κ.κ. συναδέλφων χημικών ησφαλισμένων και συνταξιούχων, ότι εψηφίσθη ο Νόμος 1358/83 με τον οποίον εξαγοράζεται ο χρόνος στρατεύσεων θητεϊαν και εφεδρειαν, τόσο δι' αύξηση συντάξεων, όσον και δια θεμελίωση δικαιωμάτων συντάξιμου χρόνου προς σύνταξη παρά ΤΕΑΧ

Ο Πρόεδρος ΤΕΑΧ

Ι. Σπέης

Από την Κίνηση Τοπικών και κλαδικών Συλλόγων

Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας

Ψήφισμα του Διοικ. Συμβουλίου του

Οι χημικοί Βιομηχανίας γνωρίζοντας άμεσα κι υπεύθυνα την κατάσταση που επικρατεί στην Ελληνική Βιομηχανία, θεωρούνε απαραίτητη την ύπαρξη τεχνικών εφαρμογής στην παραγωγική διαδικασία. Κατά την άποψή μας, οι τεχνικοί εφαρμογής θα αποτελέσουν τον απαραίτητο ενδιάμεσο κρίκο μεταξύ Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας και των εργοδηγών ή των ειδικευμένων τεχνικών για να καλύψουν το κενό που σήμερα υπάρχει στην παραγωγική ιεραρχία.

Επομένως, θεωρούμε αναγκαία την δημιουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τη στιγμή μάλιστα που τα ΚΑΤΕΕ απέτυχαν παταγωδώς κι ολοκληρωτικά στην αποστολή τους για τους σωστούς σ' όλους λόγους. Αυτή την ανάγκη υποτίθεται ότι έρχεται να καλύψει το συζητούμενο στη Βουλή, με τη διαδικασία του κατεπειγόντος, σχέδιο νόμου για τα Τ.Ε.Ι.

Η μελέτη όμως τόσο της Εισηγητικής Έκθεσης του νομοσχεδίου όσο και η γνωστή συνέντευξη του Υπουργού Παιδείας Απ. Κακλαμάνη που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, στις 14.8.83, ενισχύουν τους φόβους μας ότι, παρά τα λεγόμενα του Υπουργού, ο ρόλος των μελλοντικών αποφοίτων των ΤΕΙ στη Βιομηχανία θα είναι ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ (και κάθε άλλο παρά συμπληρωματικός) του ρόλου των Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας αποφοίτων των ΑΕΙ. Ιδιαίτερα αποκαλυπτικό για μας, τους Χημικούς Βιομηχανίας, είναι το παράδειγμα που χρησιμοποίησε ο Υπουργός στην παραπάνω συνέντευξη, όπου δηλώνει ότι: «π.χ. σε μία Βιομηχανία Τροφίμων οι απόφοιτοι του Χημικού Τμήματος του Πανεπιστημίου θα καλύπτουν θέσεις επιτελικές και διευθυντικές κύρια στην έρευνα, τη μελέτη και τον προγραμματισμό νέων προϊόντων, ενώ οι Τεχνολόγοι Τροφίμων, απόφοιτοι των ΤΕΙ, θα απασχοληθούν στα τμήματα παραγωγής και ποιοτικού ελέγχου». Φαίνεται ότι ο κ. Υπουργός δεν έχει γνώση ή δεν θέλει να έχει γνώση της ελληνικής πραγματικότητας και ιδιαίτερα της κατάστασης που επικρατεί στην Ελληνική Βιομηχανία, όταν δηλώνει τα παραπάνω.

Ο Π.Σ.Χ.Β. διαφωνεί επίσης και με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την πρόωξη του νομοσχεδίου και πριν διατυπωθεί σαν προσχέδιο νόμου και τώρα που έφτασε στη Βουλή για συζήτηση και ψήφισμα.

Γιατί θεωρεί:

1. Σοβαρή παράλειψη, του Υπουργείου Παιδείας κατά το παρελθόν, το να μη καλέσει στην Επιτροπή των Φορέων,

που μελετούσαν το προσχέδιο, αντιπροσώπους τόσο του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας όσο και των Επιστημονικών Συλλόγων των Διπλωματούχων Μηχανικών, αποφοίτων των Πολυτεχνικών Σχολών, τη στιγμή μάλιστα που τα μέλη των παραπάνω Συλλόγων αποτελούν βασικό συντελεστή στην παραγωγική διαδικασία.

2. Την κατάθεση στη Βουλή του Νομοσχεδίου για τα ΤΕΙ με τη διαδικασία του επειγόντος απαράδεκτη για ένα νομοσχέδιο τέτοιας βαρύτητας και με πολύ σημαντικές επιπτώσεις στη μελλοντική αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Επισημαίνουμε ότι η μεθοδευση αυτή επιβεβαιώνει την προσπάθεια του Υπουργού Παιδείας να περάσει το νομοσχέδιο χωρίς ουσιαστικό διάλογο και στη Βουλή.

Οι Χημικοί Βιομηχανίας, μετά από μελέτη σε βάθος του Νομοσχεδίου και της Εισηγητικής Έκθεσης επισημαίνουν ότι:

1. Το Υπουργείο Παιδείας προχωρά στην ίδρυση των Τ.Ε.Ι., χωρίς την παραμικρή ανάλυση της σημερινής παραγωγικής πραγματικότητας και των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας σε έμφυχο δυναμικό.

2. Πουθενά στο Σ.Ν. δεν προσδιορίζεται τι ακριβώς είναι η «τρίτοβάθμια εκπαίδευση» όπου ανήκουν τα Τ.Ε.Ι., με αποτέλεσμα την όχι χωρίς σκοπιμότητα σύγχυση με τη Ανώτατη Εκπαίδευση.

3. Ούτε στην μακροσκελέστατη Εισηγητική Έκθεση του Σ.Ν. ούτε στις διατάξεις του, γίνεται η παραμικρή αναφορά στη σχέση των ΤΕΙ με τα ΑΕΙ, καθώς και ο ρόλος των αποφοίτων τους στην παραγωγική διαδικασία. Βέβαια στην Εισηγητική Έκθεση, ανάμεσα στα άλλα, αναθέτει στους αποφοίτους των ΤΕΙ «την αξιολόγηση, την αφομοίωση και την εφαρμογή της εισαγόμενης τεχνολογίας και τη δημιουργία της εθνικής τεχνολογίας», ενώ για τους απόφοιτους των ΑΕΙ προβλέπει ότι θα ασχολούνται με την υψηλή έρευνα και την καλλιέργεια της επιστήμης!!!

4. Τα χρόνια σπουδών θα καθοριστούν με Προεδρικό Διάταγμα. Το γεγονός αυτό, μαζί με τις προδιαγραφές που θέτει το Σ.Ν. για τους τακτικούς Καθηγητές των ΤΕΙ, δημιουργεί όλες τις προϋποθέσεις για να αυξηθούν σε 4 τα χρόνια των σπουδών στα ΤΕΙ, αποσκοπώντας στην καλλιέργεια συγχύσεων και τελικά στην υποβάθμιση των αποφοίτων των ΑΕΙ και ανοίγοντας έτσι το δρόμο, ώστε οι απόφοιτοι των ΤΕΙ να γίνουν ισότιμοι με τους απόφοιτους των ΑΕΙ, αν ισχύσει τελικά η γνωστή ντιρεκτίβα της ΕΟΚ που βάζει σαν προϋπόθεση τα 4 χρόνια για τις πανεπιστημιακές σπουδές.

5. Σειρά από σοβαρά ζητήματα, όπως π.χ. τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των ΤΕΙ, θα καθοριστούν αργότερα με Προεδρικά Διατάγματα.

6. Με ορισμένες συντεχνιακές διατάξεις του Σ.Ν. αποκλείεται ουσιαστικά α) η δυνατότητα των αποφοίτων των ΑΕΙ να διδάξουν στα ΤΕΙ, όταν υπάρχουν αντίστοιχοι απόφοιτοι ΤΕΙ και β) η δυνατότητα μονιμοποίησης του σημερινού ωρομίσθιου διδακτικού προσωπικού των ΚΑΤΕΕ (απόφοιτοι των ΑΕΙ) στα ΤΕΙ.

Οι Χημικοί Βιομηχανίας πιστεύουν ότι τυχόν ψήφισμα από τη Βουλή κι εφαρμογή του προτεινομένου νομοσχεδίου, όπως είναι διατυπωμένο, θα έχει τις παρακάτω αρνητικές συνέπειες:

1. Την όξυνση των διακλαδικών αντιθέσεων των Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας, αποφοίτων ΑΕΙ, με τους Τεχνολόγους, αποφοίτους των ΤΕΙ, που θα έχει σαν αποτέλεσμα το σπάσιμο του προοδευτικού μετώπου των εργαζομένων Τεχνικών, ισχυρού παράγοντα για τη δημοκρατική αλλαγή κι ανάπτυξη της χώρας, προς όφελος της εργοδοσίας και της

αντίδρασης.

2. Την όξυνση του σύνθετου προβλήματος της ανεργίας, της υποαπασχόλησης και της ετεροαπασχόλησης, που ήδη πλήττει άμεσα τόσο τους απόφοιτους των ΑΕΙ όσο και τους υπομηχανικούς και τους απόφοιτους των ΚΑΤΕΕ.

3. Την υποβάθμιση των σπουδών στα ΑΕΙ και την αναβάθμιση των τίτλων των αποφοίτων των ΤΕΙ, χωρίς να εξασφαλιζέται ουσιαστική αναβάθμιση των σπουδών στα ΤΕΙ.

Ο Π.Σ.Χ.Β. πιστεύει ότι η χώρα μας πρέπει να προχωρήσει στο δρόμο της ανάπτυξης και να φτάσει το επίπεδο των βιομηχανικά και τεχνολογικά αναπτυγμένων χωρών, πράγμα που προϋποθέτει βαθειές θεσμικές και δομικές αλλαγές τόσο στην Τεχνική Εκπαίδευση όσο και στη Βιομηχανία. Γι αυτό και ζητά:

Να αποσυρθεί το σχέδιο νόμου και να διαμορφωθεί ένα νέο, μετά από αντικειμενική ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και των προοπτικών της Ελληνικής Βιομηχανίας με συμμετοχή όλων των ενεργών παραγωγικών φορέων της χώρας, όπως είναι η Ένωση Ελλήνων Χημικών, το Τεχνικό Επιμελητήριο, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας, οι επιστημονικοί σύλλογοι των διπλωματούχων μηχανικών αποφοίτων των Πολυτεχνικών Σχολών, η ΠΕΠΥΤΕΜ κ.λπ.

Το Διοικ. Συμβούλιό του
Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας.

Γράμμα προς την Ένωση Ελλήνων Χημικών Ενταύθα

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σε μία εποχή που η ανεργία στον κλάδο μας έχει φτάσει σε ψηλά επίπεδα δεν θεωρούμε σωστό συνάδελφοι Χημικοί να έχουν 2 ή 3 πολλές φορές απασχολήσεις: Μία κύρια και οι άλλες συμπληρωματικές.

Παρ' όλο που είναι εξαιρετικά δύσκολο να αντιμετωπισθεί αυτή η κατάσταση το θέμα απασχόλησε το Δ.Σ. του Π.Σ.Χ.Β. και καταλήξαμε σε ορισμένα συμπεράσματα που με την βοήθεια σας μπορούν να δώσουν, έστω σε κάποιο βαθμό, λύσεις σε τέτοιου είδους θέματα.

Ετσι αποφασίστηκε να γραφτεί από τον Π.Σ.Χ.Β. μικρό άρθρο-έκκληση στα Χ.Χ. προς τους συναδέλφους που έχουν μία κύρια δουλειά να παραιτηθούν ή να μη απασχολούνται και σε δεύτερη δουλειά στο μέλλον. Αυτό αναφέρεται όχι μόνο στους συναδέλφους Χημικούς της Βιομηχανίας αλλά και σ' όλους τους άλλους συναδέλφους, δημοσίους υπαλλήλους, εκπαιδευτικούς και ελεύθερους επαγγελματίες.

Επίσης αποφασίστηκε όπως με τη βοήθεια της Επιτροπής Επαγγελματικών θεμάτων να σταλεί από την Ε.Ε.Χ. επιστολή σε μικρές επιχειρήσεις με δραστηριότητα που απαιτούν μερική απασχόληση Χημικού, που να τους γνωρίζει ότι η Ε.Ε.Χ. είναι σε θέση να τους προτείνει ανέργους συναδέλφους που να μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες της δραστηριότητάς τους (π.χ. εταιρίες απολυμάνσεων, μικρές βιοτεχνίες χρωμάτων ή καλυπτικών, επιχειρήσεις εποχιακού χαρακτήρα κ.λπ.).

Πιστεύουμε ότι μέσα σε μία τέτοια προσπάθεια θα μπορούσαμε να εξασφαλίσουμε έστω και μερική απασχόληση σ' ορισμένους άνεργους συναδέλφους.

Βεβαίως συνολική λύση του προβλήματος της ανεργίας μπορεί να δοθεί με άλλα ποιά ριζικά μέτρα, κυρίως από τη μεριά της πολιτείας.

Σημαντική όμως ανακούφιση της ανεργίας του κλάδου που θα αποβεί και προς όφελος του κοινωνικού συνόλου θα είναι η εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3518/27 και των επεκτάσεών του. Προς αυτή την κατεύθυνση το Δ.Σ. του Γ.Σ.Χ.Β. έχει ξεκινήσει μία σοβαρή προσπάθεια.

Θα πρέπει όμως σ' αυτό το θέμα να υπάρξει συντονισμός ενεργειών με την Ε.Ε.Χ. για την επίτευξη όσο το δυνατόν καλύτερων αποτελεσμάτων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Σπ. Παλαιογιάννης

Ο Γεν. Γραμματέας
Δημ. Πατσουρέας

Προμηθευτικός και καταναλωτικός συνεταιρισμός χημικών βιομηχανίας

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ύστερα από τις εκλογές της 14 Απριλίου 1983 συγκροτήθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο και το Εποπτικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού με τις ακόλουθες συνθέσεις:

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Σ. Χατζηγιαννακός
Αντιπρόεδρος: Αικ. Παπαθωμά
Γεν. Γραμματέας: Αντ. Μπατσάκης
Ειδ. Γραμματέας: Κ. Λογοθέτης
Ταμίας: Σ. Τρίκας

Σύμβουλοι: Κ. Λιάτης, Αν. Μπαδράβου Γ. Παναγόπουλος
Εποπτικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Β. Παπαπαναγιώτου Αντιπρόεδρος: Ξ. Παπαϊωάννου

Σύμβουλοι: Ι. Νικολάου, Χρ. Παπαστάθη, Ι. Ροϊδης.

Η νέα διοίκηση του συνεταιρισμού έβαλε σαν πρώτο στόχο της το ξεκαθάρισμα των οικονομικών και την εξέταση των συμβολαίων που είχαν υπογραφεί από την παλιά διοίκηση. Πολλά από τα συμβόλαια αυτά είχαν πάψει προ πολλού να ισχύουν με αποτέλεσμα πολλοί συνάδελφοι να πηγαίνουν σε καταστήματα και να μην εξυπηρετούνται. Πρώτος στόχος λοιπόν ήταν η επιλογή καταστημάτων και η ανανέωση των συμβολαίων έχοντας σαν κριτήριο την ποιότητα και το είδος των προϊόντων (πλατειάς κατανάλωσης).

Ο επόμενος στόχος είναι η αύξηση των μελών με την ανανέωση της εγγραφής των παλιών και την εγγραφή νέων.

Είναι φανερό ότι η αύξηση των μελών του συν/μού δίνει την δυνατότητα για συνεργασίες που θα έχουν ουσιαστικότερα οικονομικά αποτελέσματα σε σύγκριση με αυτά που μέχρι σήμερα προσέφερε ο συνεταιρισμός (εκπτώσεις καταστημάτων για αγορές μετρητοίς).

Χωρίς να εγκαταλείπεται η μοναδική αυτή δυνατότητα που παρέχει η σημερινή αριθμητική δύναμη του Συν/μού και η οικονομική του θέση με την συμμετοχή των 100δρχ. κάθε χρόνο για κάθε μέλος, εξετάζονται και άλλες προτάσεις που έγιναν από συναδέλφους όπως:

Εκπτώσεις σε τουριστικά ξενοδοχεία ελεγχόμενα από ΕΟΤ.
Εκπτώσεις για αγορές βιβλίων που εκδίδουν μεγάλοι εκδοτικοί οίκοι και βιβλιοπωλεία.

Εκπτώσεις από συνεταιρισμούς που έχουν πρατήρια στην Αθήνα και σε μεγάλες πόλεις.

Όλες αυτές οι προτάσεις θα εξετασθούν και θα ενημερωθούν τα μέλη για τις παρουσιαζόμενες δυνατότητες.

Με την ευκαιρία αυτή θα θέλαμε να τονίσουμε ότι κάθε γνώμη κάθε πρόταση για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού

είναι ευπρόσδεκτη. Περιμένουμε λοιπόν την έμπρακτη συμμετοχή των συναδέλφων για να καταστήσουμε τον συνεταιρισμό πιο ουσιαστικό.

Τέλος παραθέτουμε κατάλογο των καταστημάτων που ανανεώθηκε η σύμβασή τους, καθώς και τα ποσοστά των χορηγουμένων εκπώσεων.

Η υπογραφή νέων συμβάσεων συνεχίζεται και θα επακολουθήσει νέα ανακοίνωση. Μόλις συμπληρωθεί ο αριθμός των καταστημάτων θα εκδοθεί γενικός κατάλογος.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕΕ	Ερμού 41	12%
	Υφάσματα	
KELVIN ELECTRIC	Δραγατσάνιου 8	20%
ΑΦΟΙ Θ. ΔΙΑΜΑΝΤΗ	Ερμού 33-35	
ΕΛΕΓΚΑΝΣ ΕΠΕ	Σταδίου 37	15%
	Έτοιμα Ενδύματα	
ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝ.	Πανεπιστημίου 34	12%
	Οπτικά	

ΑΝΤΥΠΑΣ	Μητροπόλεως 58	30%
	Κασμήρια	
Α.Δ.Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ	Βαυλής 16	10%
	Οπτικά	
Ι. ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	Αιόλου 42	22%
	Κασμήρια	
ΖΟΥΡΑΣ Α.Ε.	Ερμού 26	13%
Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΤΟΣ Α.Ε.	Ερμού 44	10%
	Φυνακεία Είδη	
Γ.Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ	Μητροπόλεως 29	10%
	Δερμάτινα Είδη	
ΑΦΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΙ	Σταδίου 10	20%
	Υποδήματα	
HARY	Πατησίων 145	10%
	Υποδήματα	
ΚΕΟΣΟΕ	Ριανκούρ 3 & Πανόρμου	9%
	Κρασιά	

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
Το Δ.Σ. του Συν/σμού

Ελεύθερη Γνώμη

Α.Ε.Ι. και Χημικά Χρονικά

Προς την Συντακτική Επιτροπή
των Χημικών Χρονικών
Συνάδελφοι,

Δημοσιεύσατε, στο τεύχος Μαρτίου 1983 των Χημικών Χρονικών, «ψήφισμα της πρώτης έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Χημικού Τμήματος» για την 21η Απριλίου. Εγκαινιάσατε λοιπόν με την ειδήση αυτή τη στήλη «Από την Κίνηση των ΑΕΙ» που, τουλάχιστον στη διάρκεια των δύο τελευταίων χρόνων, δεν υπήρχε στο περιοδικό. Αν όμως το περιεχόμενο της εξακολουθήσει να είναι κάπως έτσι, μόνο τον τίτλο «κίνηση» δεν δικαιούται η καινούργια στήλη. Γιατί κίνηση υπήρξε στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς στα Πανεπιστήμια. Μόνο που η στατική ειδήση σας (ούτε καν οι συνθήκες κάτω απ' τις οποίες βγήκε το ψήφισμα δεν αναφέρονται) δεν παραπέμπει σ' αυτή.

Και πρώτα απ' όλα ένας νέος νόμος λειτουργίας, ο 1268/82. Με λίγα θετικά σημεία και πάρα πολλά αρνητικά. Επόμενη κίνηση: οι φοιτητές (εντάξει, όχι όλοι) και το ΕΔΠ (εντάξει, ούτε κι εδώ όλοι) άρχισαν την προσπάθεια να διευρύνουν στην πράξη τα πρώτα και να ακυρώσουν τα δεύτερα. Και στο Χημικό Τμήμα της Αθήνας. Δίνω μερικές «στιγμές» από την κίνηση αυτή:

Ο νόμος προβλέπει κάποιες αποφάσεις στο Τμήμα να τις παίρνει γενική συνέλευση. Κι όσοι μεν είναι καθηγητές ή τουλάχιστον έχουν διδακτορικό μπορούν να παρευρισκονται οι ίδιοι αυτοπροσώπως. Οι υπόλοιποι (κι οι φοιτητές) απλώς εκπροσωπούνται. Ύστερα, ο νόμος καταργεί (φραστικά) το θεσμό της έδρας. Αφήνει όμως ανέπαφη την κατανομή της εξουσίας ή, πιό απλά, οι καθηγητές και μόνο αποφασίζουν για την εξέλιξη όλων των άλλων. Φυσική κίνηση μοιάζει λοιπόν η προσπάθεια το κάθε μέλος του χημικού να αποφασίσει ισοτίμα με την ψήφο του για τα πράγματα του Τμήματος. Ακόμη κι αν δεν το προβλέπει ο νόμος. Άλλο: Στο χημικό της Αθήνας έχουν ήδη αποφασιστεί οι τρεις τομείς όπου εντάσσονται όλα τα αντικείμενα, διδακτικά και ερευνητικά, του Τμήματος. Με λίγα λόγια, διαμορφώθηκαν ήδη οι

βασικές κατευθύνσεις σπουδών. Σε λίγο θ' αρχίσει και η επεξεργασία του ακριβούς περιεχομένου τους. Και αν όχι με θέματα σαν τα προηγούμενα, μ' αυτό τουλάχιστον θάπρεπε να είχατε ασχοληθεί μιά και φανερά αφορά το χημικό επάγγελμα στην Ελλάδα. Υπάρχουν πολλές τέτοιες στιγμές ακόμη από την έκφραση της αντίθεσης στην ΕΑΓΕ ως τη συζήτηση για υγιεινές συνθήκες δουλειάς στο Τμήμα. Κι όλα αυτά είναι κίνηση που μπορεί και να μεγαλώσει, αν μας έχει ο θεός γερούς και το Συμβούλιο Επικρατείας εξακολουθήσει να βγάξει άκυρες αποφάσεις Τμημάτων επειδή δεν υπήρχε απόλυτη πλειοψηφία των πρώην τακτικών καθηγητών. Η ειδήση σας είναι ακινησία.

Και κάπως έτσι θα συνεχίσει να είναι το υλικό των Χημικών Χρονικών αν δε σταματήσετε να καταγράφετε και μόνο ότι τυχαίνει να φτάσει μέχρι την πόρτα σας.

Πολύ φιλικά,
Ντία Γαλανοπούλου
19/9/1983

Πληγωτική η κριτική σου κυρίως γιατί έχεις δίκιο. Άσχημο να περιμένεις στην πόρτα σου νάρθουν οι ειδήσεις. Ακίνητο το περιοδικό όταν δεν ψάχνεις μόνος σου για τα νέα και ζητάς την συμπαράσταση - που δεν έρχεται πάντα - των αναγνωστών σου.

Όμως, μή, κοροϊδεύομαστε, για κάτι τέτοιο είναι σίγουρο, ότι χρειάζεται χρόνος και εμπειρία. Και μάλιστα χρόνος και εμπειρία επαγγελματία. Και εμείς ερασιτέχνες είμαστε. Μόνο σποραδικά μπορούμε να βγαίνουμε κυνηγι.

Γι' αυτό ξαναγυρνάμε στη μόνη υπαρκτή λύση.

Αναγνώστη βοήθεια... Αλήθεια τώρα που βρεθήκαμε. Με χαρά μας θα δημοσιεύαμε εκτενέστερα σχετικά με το Χημικό τμήμα.

Μ. Σαμπατάκου
για την Συντακτική Επιτροπή

Από την Κίνηση Επιτροπών και Τμημάτων της Ε.Ε.Χ.

Επιτροπή Περιβάλλοντος

Το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ., μετά από εισήγηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, έστειλε στους συναδέλφους που ασχολούνται με το Περιβάλλον την παρακάτω επιστολή που συνοδεύεται και από το σχετικό έντυπο «καταγραφής επιστημονικού δυναμικού».

Επειδή το έγγραφο στάλθηκε μόνο στους συναδέλφους που έχουν κατά καιρούς ασχοληθεί, μέσα από την δράση της Ε.Ε.Χ., με θέματα Περιβάλλοντος, παρακαλούνται όσοι συνάδελφοι θέλουν να ασχοληθούν με το Περιβάλλον και δεν λάβουν το έγγραφο να ζητήσουν να τους σταλεί από τη Γραμματεία της Ε.Ε.Χ. (κα Τσιμπογιάννη).

Αγαπητοί Συναδέλφω,

Η Ε.Ε.Χ. και η Επιτροπή Περιβάλλοντος στην προσπάθειά τους να δώσουν στην Χημεία και τους Χημικούς την θέση που πρέπει να έχουν στα προβλήματα του Περιβάλλοντος και παράλληλα να ανταποκριθούν στην πρόσκληση και πρόκληση των διαφόρων φορέων (κρατικών ή όχι) να παίξει η Ε.Ε.Χ. τον ρόλο της σαν επιστημονικού Συμβούλου, αποφάσισαν να ζητήσουν την ενεργό συμμετοχή σας στην προσπάθειά τους αυτή.

Εκτός από την ανάθεση μελετών από το ΥΧΟΠ στην ΕΕΧ έχει ζητηθεί επίσης η παρεμβασή της σε πολλά θέματα που σχετίζονται με το οξυμένο πρόβλημα της προστασίας του Περιβάλλοντος τόσο σε θεωρητικό επίπεδο με τη διατύπωση θέσεων και παρατηρήσεων σε σχέδια Νόμων, κανονισμούς και εφαρμογή standards όσο και σε πρακτικό επίπεδο με εκπόνηση μελετών, διαλέξεις σε θέματα Περιβάλλοντος και ακόμα επιτροπές δουλειάς για συγκεκριμένα θέματα.

Για να μπορέσει η ΕΕΧ να ανταποκριθεί στον ρόλο της αυτό που μπορεί να οδηγήσει και σε μερική ή και ολική απασχόληση συναδέλφων Χημικών σε σχετικές εργασίες, η Επιτροπή Περιβάλλοντος άρχισε μιά προσπάθεια καταγραφής του επιστημονικού δυναμικού της ΕΕΧ και σας παρακαλεί να συμπληρώσετε όσο καλύτερα γίνεται το συνημμένο έντυπο με την παράκληση να το επιστρέψετε το ταχύτερο.

Τέλος σας καλεί να παίρνετε μέρος στις συνεδριάσεις των επιτροπών Περιβάλλοντος όπου αυτές υπάρχουν και να συμβάλετε ουσιαστικά στην δράση τους.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς.

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Σχέδιο θεσμικού νόμου για την προστασία του περιβάλλοντος

Στάλθηκε στην Ε.Ε.Χ., όπως και σε άλλους φορείς, το Νέο «Σχέδιο Θεσμικού Νόμου για την Προστασία του Περιβάλλοντος» καθώς και το «Σχέδιο Νόμου για το Ενιαίο Φορέα Περιβάλλοντος (ΕΦΟΠ)» που συντάχθηκαν από το ΠΕΡΠΑ και το ΥΧΟΠ.

Τα δύο σχέδια Νόμου επεξεργάζονται από τα μέλη της επιτροπής Περιβάλλοντος προκειμένου να βγουν οι θέσεις της Ε.Ε.Χ. στο σύνολο των Σχεδίων και στα μερικά θέματα που θίγουν.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του «Θεσμικού Νόμου για την Προστασία του Περιβάλλοντος», αφού διαπιστώνονται οι αδυναμίες της ισχύουσας νομοθεσίας τονίζεται ότι από νομική άποψη σήμερα αναγνωρίζεται σαν κανόνας η «υποχρέωση ανοχής της ρύπανσης και σαν εξαίρεση η υποχρέωση πρόληψής της» ενώ διαπιστώνεται «αδυναμία άσκησης του δικαιώματος του βλαπτομένου για την αποκατάσταση της ζημιάς που προκαλείται από ρύπανση».

Βασικοί στόχοι του Νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση της προστασίας των οικοσυστημάτων και η ισχυροποίηση της θέσης εκείνων που υφίστανται τις συνέπειες της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και η αύξηση των περιορισμών σε βάρος εκείνων που είναι υπεύθυνοι για την υποβάθμιση με μιά ανάλογη ανακατανομή των δικαιωμάτων τους.

Επί μέρους στόχοι του θεσμικού νόμου είναι το πέρασμα μιάς νέας αντίληψης για το τι είναι ρύπανση και πώς αποδεικνύεται, η σύνδεση της ρύπανσης με την ευρύτερη έννοια της υγείας, η καθιέρωση κατάλληλων αρχών που μπορούν να εφαρμόζονται για την απόδειξη της ζημιάς που προκαλείται από την ρύπανση, η θέπιση της αντικειμενικής ευθύνης για την περίπτωση αποκατάστασης ζημιών από την ρύπανση, η θεσμοθέτηση των δικαιωμάτων των πολιτών, των οργανωμένων κοινωνικών ομάδων των φορέων της Αυτοδιοίκησης να μετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με το Περιβάλλον, ο καθορισμός του ρόλου της Τ.Α. και των Κρατικών Φορέων στον Τομέα Προστασίας του Περιβάλλοντος, η καθιέρωση της περιβαλλοντικής άδειας και τέλος η εξειδίκευση αντικειμένων Προστασίας Περιβάλλοντος.

Το Σχέδιο θεσμικού Νόμου χωρίζεται σε τέσσερα μέρη και περιλαμβάνει συνολικά 67 άρθρα. Στο μέρος Α εκφράζονται οι βασικοί και μερικοί στόχοι του Σχεδίου που αναλύθηκαν παραπάνω, δίνεται έμφαση στην αναφορά γενικών και ειδικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων κράτους και πολιτών στον τομέα της προστασίας περιβάλλοντος και διασαφηνίζονται οι αρμοδιότητες μεταξύ των διαφόρων φορέων και του ΕΦΟΠ.

Το μέρος Β αφορά τις περιβαλλοντικές άδειες και τις άλλες προϋποθέσεις άσκησης επιβλαβών δραστηριοτήτων. Η Περιβαλλοντική άδεια θεσπίζεται σαν το βασικό μέσο προστασίας από άσκηση επιβλαβούς δραστηριότητας, ενώ η έννοια της επιβλαβούς δραστηριότητας καθορίζεται αναλυτικά στο μέρος Γ. Στο μέρος αυτό καθορίζονται οι στόχοι, τα αντικείμενα προστασίας, τα μέσα και μέτρα παρακολούθησης και ελέγχου κατά τομέα περιβάλλοντος (ατμόσφαιρα, νερά, έδαφος, φύση και τοπίο, πολιτιστικό περιβάλλον, απορρίματα, θόρυβος, επικίνδυνες ουσίες ραδιενέργεια και οπτική ρύπανση).

Στο μέρος Δ περιγράφεται το πλαίσιο που διέπει τις βασικές αρχές της ποινικής προστασίας από ρύπανση η υποβάθμιση του περιβάλλοντος που θεωρείται αξιόποινη

πράξη (πλημμέλημα) και σε σοβαρές περιπτώσεις κακουργημα. Προβλέπεται ακόμα ρύθμιση του τρόπου αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται από ρύπανση και επιβολή διοικητικών και πειθαρχικών κυρώσεων.

Το σχέδιο Νόμου για το Ενιαίο φορέα Περιβάλλοντος (ΕΦΟΠ) φαίνεται να παρουσιάζει σημαντικά κενά και αδυναμίες που θα επισμανθούν από την Ε.Ε.Χ. στο ΥΧΟΠ μετά την ολοκλήρωση της μελέτης των δύο Σχεδίων. Σύμφωνα πάντως με την εισηγητική έκθεση ο ΕΦΟΠ ιδρύεται με σκοπό να ασκηθεί ενιαία περιβαλλοντική πολιτική. Ο ΕΦΟΠ με τα κεντρικά και περιφερειακά του όργανα έχει αρμοδιό-

τητες εισηγητικές και εκτελεστικές στην προστασία του περιβάλλοντος και είναι ανεξάρτητο διοικητικά και οικονομικά όργανο που λειτουργεί για λογαριασμό του Δημοσίου συμφέροντος. Ο ΕΦΟΠ διοικείται από Δ.Σ. στο οποίο συμμετέχουν Τ.Α., Τεχνικοί Σύμβουλοι της Πολιτείας (μεταξύ αυτών και η Ε.Ε.Χ.) και οι εργαζόμενοι. Με παρόμοιο τρόπο διοικούνται τα περιφερειακά Όργανα του ΕΦΟΠ και προβλέπεται και η ίδρυση γνωματευτικών οργάνων (υπηρεσιακού και επιστημονικών). Τέλος προβλέπεται η στελεχώση του με 600 άτομα και η ένταξη του προσωπικού του ΠΕΡΠΑ στον ΕΦΟΠ.

UNICEF

Σας εύχεται εύτυχισμένο τό 1984
καί σας εύχαριστεί γιά τή συμπαράστασή
σας στό έργο της.

Έλληνική Έπιτροπή γιά τήν UNICEF
Ξενίας, 1, Άθήνα 611
Τηλ: 7784223, telex 221450

Σημ. Τά ταχυδρομικά τέλη βαρύνουν τόν παραλήπτη.

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ
Κάνιγγος 27 Αθήνα
Τηλ. 3621.524
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ: _____
ΟΝΟΜΑ: _____
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: _____
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: _____
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: _____
ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: _____
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: _____

Α. ΣΠΟΥΔΕΣ

ΧΗΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ _____

ΕΤΟΣ ΛΗΨΗΣ ΠΤΥΧΙΟΥ _____

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΕΤΟΣ ΛΗΨΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Β. ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ (Γνώσεις που αποκτήθηκαν σε Επιστημονικά Ιδρύματα ή και εργασία σε Βιομηχανίες, Γραφεία Μελετών κ.λ.)

Παρακαλούμε να συμπληρώσετε με ένα X τα αντίστοιχα τετραγωνίδια αν οι γνώσεις σας εμπίπτουν στους παρακάτω τομείς:

- Καταγραφή, δειγματοληψίες πηγών ρύπανσης
- Εργαστηριακές αναλύσεις και έρευνες
- Μελέτες έργων προστασίας περιβάλλοντος
- Κατασκευή **εγκαταστάσεων** προστασίας περιβάλλοντος
- Λειτουργική και εργαστηριακή παρακολούθηση **εγκαταστάσεων** επεξεργασίας περιβάλλοντος
- Ρύπανση αέρα
- Ρύπανση από υγρά απόβλητα και λύματα
- Ρύπανση εδάφους
- Επίδραση της ρύπανσης σε οικοσυστήματα

Γ. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

	ΑΓΓΛΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ	ΓΕΡΜΑΝ.	ΙΤΑΛΙΚΑ	ΙΣΠΑΝΙΚΑ
ΚΑΛΑ					
ΑΡΙΣΤΑ					

Δ. Συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια και Δημοσιεύσεις

(Αναφέρατε τον τίτλο της εργασίας και του Συνεδρίου ή εντύπου)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ.

1. _____ από _____ έως _____
2. _____ " " _____
3. _____ " " _____

ΣΤ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. _____
2. _____
3. _____

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ (αναφέρατε την σημερινή και τις παλαιότερες θέσεις εργασίας με χρονολογική σειρά)

1. Από _____ έως _____ :
2. " " _____ :
3. " " _____ :
4. " " _____ :
5. " " _____ :

Η. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΕΧ.

1. Είστε μέλος της Ε.Ε.Χ. (ΝΑΙ-ΟΧΙ) _____
2. Είστε μέλος του Π.Σ.Χ.Β. (ΝΑΙ-ΟΧΙ) _____
3. Είστε μέλος της Επιτροπής Περιβάλλοντος της ΕΕΧ (ΝΑΙ-ΟΧΙ) _____
4. Είστε μέλος Επιτροπής Περιβάλλοντος άλλου φορέα (και ποιού) _____
5. Πώς βλέπετε την δημιουργία Τμήματος Περιβάλλοντος στην ΕΕΧ; _____
6. Έχετε την πρόθεση και τη δυνατότητα να δουλέψετε στην Επιτροπή Περιβάλλοντος ή το Τμήμα όταν δημιουργηθεί; _____

Ανακοίνωση

Επιτροπή Αγώνα Συνταξιούχων Χημικών

Η Ε.Α.Σ.Χ., μόλις πληροφορήθηκε την ύπαρξη επεξηγηματικού εγγράφου σχετικά με το θέμα της «Αναγνώρισης του χρόνου της Στρατιωτικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 1358/83 σπεύδει να σας ενημερώσει για τα πιο κάτω:

1) Υπάρχει έγγραφο επεξηγηματικό του Νόμου με τα εξής στοιχεία και τίτλο:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΛΑΔ. ΑΣΦΑΛ. ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β

Αθήνα 25 Μαΐου 1983

ΑΠ Β2/7/οικ. 1974

Ταχ. Δ/ΝΣΗ: Αριστοτέλους 17
 Πληρ. Μ. Γεωργιτζίκης
 Τηλ.: 52.39.967

Προς: Όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΘΕΜΑ: «Αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής Υπηρεσίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1358/83».

Σας πληροφορούμε ότι στο 64/24-5-83 ΦΕΚ τ. Α' Δημοσιεύτηκε ο Νόμος 1358/83 «Αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας των ασφαλισμένων Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις».

2) Η Επιτροπή ξεχώρισε από όλο το έγγραφο ορισμένες παραγράφους που νομίζει ότι ενδιαφέρουν άμεσα τους συναδέλφους και ιδιαίτερα τους συνταξιούχους και τις αναγράφει πιο κάτω:

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 ορίζεται ότι γενικές ή ειδικές διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες από το νόμο αυτό, εξακολουθούν να ισχύουν μόνο για όσους είναι ασφαλισμένοι μέχρι τη δημοσίευσή του και εφ' όσον υποβάλλουν σχετική αίτηση μέχρι την 31-12-1985. Διότι οι ευνοϊκές αυτές διατάξεις θα παύσουν να ισχύουν από 1-1-1986.

Έτσι όσοι ασφαλισμένοι επιθυμούν, έχουν το δικαίωμα να αναγνωρίσουν το χρόνο της στρατιωτικής τους υπηρεσίας μέχρι 31-12-1985 με τις ευνοϊκότερες αυτές διατάξεις.

Στη κατηγορία των ασφαλισμένων αυτών υπάγονται κυρίως εκείνοι στους οποίους παρέχεται το δικαίωμα να αναγνωρίζουν το χρόνο αυτό χωρίς εξαγορά.

Τέτοιες είναι κυρίως οι περιπτώσεις των ασφαλισμένων που υπηρέτησαν στο στράτευμα από την 28-10-1940 έως την 31-10-1949 (νεοπολεμιστές).

Το έγγραφο είναι υπογεγραμμένο από τον Υπουργό κ. Βερυβάκη.

Η Επιτροπή με λύπη της και απορία διαπιστώνει ότι το TEAX ενώ σαν υπεύθυνος ασφαλιστικός φορέας έχει ενημερωθεί σχετικά, δεν πληροφόρησε τους ασφαλισμένους του, και έτσι χάθηκε αρκετά πολύτιμος χρόνος γι' αυτούς.

Η Επιτροπή είναι στη διάθεση κάθε ασφαλισμένου συναδέλφου για περισσότερες πληροφορίες. Διακιολογητικά που πρέπει να υποβάλει ο ενδιαφερόμενος σ' ένα μόνο κύριο ασφαλιστικό φορέα και ένα μόνο επικουρικό είναι:

- 1) Αίτηση προς το Ασφαλιστικό του Ταμείο
- 2) Πιστοποιητικό Τύπου Α (Στρατολογικό)
- 3) Βεβαίωση του Νόμου 105.

Αθήνα, 1/11/1983

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η Επιτροπή Αγώνα

Δ. Βαλιούλης

Γ. Κουντουριώτης

Κ. Λιάτης τηλ.: 69.72.516

Λ. Μαυρομάτης τηλ.: 97.06.458

Σημείωση: Φωτοτυπίες του εγγράφου και του Νόμου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να πάρουν από τη γραμματεία της Ένωσης Ελλήνων Χημικών.

Ειδήσεις-Σχόλια

14η Συνάντηση της GENERAL ASSEMBLY της FECS στο SANDEFJORD (NORWAY), 16 και 17 Ιουνίου 1983.

Ε. Δηλάρη. (Έκθεση στο Δ.Σ της Ε.Ε.Χ)

Η GENERAL ASSEMBLY (GA) είναι το κύριο όργανο της FECS που αποφασίζει για όλα τα θέματα που εισηγούνται από τις MEMBER SOCIETIES, τα WORKING PARTIES, διάφορα άτομα-επιστήμονες ή οργανώσεις κ.λπ. Οι συναντήσεις της GA γίνονται κάθε χρόνο και παίρνουν μέρος οι αντιπρόσωποι των MEMBER SOCIETIES που ορίζονται για μία τριετία (μαζί με ένα αναπληρωματικό). Η 13η Συνάντηση το 1982 έγινε στη Ρώμη και η 14η Συνάντηση στο SANDEFJORD το 1983, 16 και 17 Ιουνίου. Στη Συνάντηση αυτή πήρε μέρος ο αντιπρόσωπος της EEX που συγχρόνως ήταν και υποψήφιος στις εκλογές για μία θέση στην EXECUTIVE COMMITTEE (1983-1986). Η 15η Συνάντηση της GA αποφασίστηκε να γίνει στο Λονδίνο 14 και 15 Ιουνίου. Πριν από την καλοκαιρινή αυτή Συνάντηση της GA η καθιερωμένη ανοιχτή Συνάντηση της ADVISORY BOARD (AB) και EXECUTIVE COMMITTEE (EC) που κυρίως ασχολείται με την προετοιμασία της GA, θα γίνει στην Αθήνα, μετά από πρόσκληση της EEX στις 22 και 23 Μαρτίου 1984.

Οι εργασίες της 14ης GA στο SANDEFJORD ήταν πολύ καλά οργανωμένες από τη Νορβηγική Χημική Εταιρεία. Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν ενδιαφέροντα και χαρακτηρίζουν τον ρόλο που παίζει η FECS που γίνεται όλο και πιο σημαντικός γεγονός που αντανάκλαει στην επιρροή των μαζικών φορέων των χημικών στον ευρωπαϊκό χώρο και σε άλλες χώρες.

Τα στοιχεία κατά θέματα με βάση την ημερήσια διάταξη βρίσκονται στον φάκελλο που υποβάλλεται στο Δ.Σ. για ενημέρωση των συναδέλφων.

Παράλληλα με τη συνεδρίαση της G.A. έγινε και η καθιερωμένη καλοκαιρινή πάλι συνάντηση των AB και EC. Επίσης δόθηκε και η διάλεξη-συνπόσιο της FECS που προβλέπεται για κάθε συνάντηση της G.A.

Στη περίπτωση αυτή παρουσιάστηκαν δύο ομιλίες από Νορβηγούς-Χημικούς εξέχοντα Κυβερνητικά στελέχη, που στηρίχτηκαν σε επίσημα πληροφοριακά δεδομένα. Η πρώτη ομιλία αφορούσε την Οργάνωση και Προγραμματισμό της Ερευνητικής και Τεχνολογικής Εξέλιξης, σε εθνικό επίπεδο, στη σημερινή Νορβηγία με κύρια προσπάθεια να γίνει η καλύτερη δυνατή χρήση των εσόδων που προέρχονται από τα πετρέλαια της.

Η δεύτερη ομιλία αφορούσε την εξέλιξη της Βιομηχανίας των Πετρελαίων και της Πετροχημικής Βιομηχανίας.

Οι ομιλίες αυτές θα σταλούν στην EEX και είναι τόσο σημαντικές που μπορούν να δημοσιευθούν στα Χ.Χ.

Από τις ομιλίες και τις ερωτήσεις-απαντήσεις που ακολούθησαν έγινε φανερό ότι οι δραστηριότητες, που βρίσκονται σε εξέλιξη, είναι εθνικοποιημένες και ότι κύριο ρόλο για τις αποφάσεις παίζουν οι μαζικοί φορείς.

Σε γενικές γραμμές από τις συνεδρίες της G.A. τα στοιχεία που παρουσιάζουν κύριο ενδιαφέρον για την Ε.Ε.Χ. είναι:

1. Για πρώτη φορά εκλέχτηκε μέλος της Ε.Ε.Χ. Έλληνας χημικός (Ε. Δηλάρη 1983-1986). Από την FECS αναμένεται μια πιο στενή συνεργασία.

Οι σκοποί της Ε.Ε.Χ. από το καταστατικό της FECS, είναι να συμβάλει στην εκτέλεση των αποφάσεων της G.A. Χρειάζεται αρκετή δουλιά και επαφή με τη Γενική Γραμματεία της.

Κατά τη γνώμη μου θα πρέπει να γίνει μια καλύτερη οργάνωση για τη συμμετοχή της Ε.Ε.Χ. στις ομάδες εργασίας. Θεωρώ υποχρέωσή μου ιδιαίτερα σαν μέλος τώρα της Ε.Ε.Χ., να εργαστώ προς την κατεύθυνση αυτή σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι οι ομάδες εργασίας EEX μπορούν ν' αναπτυχθούν και να συνεργαστούν με τη FECS βασικά με αλληλογραφία και οι σχετικές εκθέσεις τους θα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη. Αυτό τονίστηκε ιδιαίτερα στη G.A. γιατί η συμμετοχή στη συνάντηση προϋποθέτει έξοδα που δεν διατίθενται από πολλές χώρες και ιδιαίτερα από τη χώρα μας. Εκείνο που πρέπει να προσεχθεί από την Ε.Ε.Χ. είναι, όπου ορίζονται (για δύο χρόνια) εκπρόσωποι, π.χ. για τις ομάδες εργασίας, αυτοί πρέπει να έχουν την ευθύνη να απαντούν στα έγγραφα που μας στέλνουν. Παράδειγμα είναι η περίπτωση της Ομάδας Εργασίας για Τρόφιμα.

2. Από τη FECS δείχνεται ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες και τις προσπάθειες που καταβάλλει η Ε.Ε.Χ., πλην όμως δεν υπάρχει μια συστηματική ενημέρωση της Γενικής Γραμματείας όπως π.χ. για το Balkan Chemistry Days, για το Macromolecular Conference κ.α.

Πιστεύουν ότι μια ενημέρωση κάνει τις σχέσεις ανάμεσά τους μαζικούς φορείς πιο στενές.

3. Δείχνουν μεγάλη επιθυμία να έρθουν στη χώρα μας τον Μάρτη και πρέπει να γίνει μια καλά προγραμματισμένη προετοιμασία.

Τα μέλη που θα πάρουν μέρος μπορεί να είναι:

A) Για το AB τα εκλεγμένα μέλη (6) και οι πρόεδροι των Ομάδων Εργασίας (6).

B) Για το EC τα εκλεγμένα μέλη (8).

Γ) Γενικός Γραμματέας.

Επειδή υπάρχουν και λόγοι απαρτίας υπολογίζω να είναι γύρω στους 15-20.

Για την οργάνωση αναλαμβάνω να εργαστώ μετά από απόφαση του Δ.Σ. μαζί με τα μέλη του.

Άλλωστε υπάρχει ήδη η εμπειρία στην Ε.Ε.Χ. και νομίζω ότι το Ξενοδοχείο Αμαλία είναι κατάλληλο. Η προετοιμασία πρέπει ν' αρχίσει κατά το δυνατό πιο γρήγορα.

4. Υπάρχει ενδιαφέρον από τη FECS για συνεργασία με τους Ρουμάνους χημικούς. Εμπόδιο παραμένει το ότι δεν υπάρχει Ρουμανική Χημική Εταιρεία. Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον αν στη συνάντηση που θα γίνει για τις Balkan Chemistry Days οι εκπρόσωποι της EEX έκαναν την πρόταση να προσκληθεί ο Γεν. Γραμματέας της FECS Dr. N. Fritsche. Αυτό θα το αποφασίσει το Δ.Σ. που πρέπει να λάβει υπόψη και τη βοήθεια της FECS για τους συναδέλφους της Κύπρου.

Συνέδρια - Συμπόσια - Σεμινάρια

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πληροφορικής

Το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας και η Ελληνική Εταιρεία Επιστημόνων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής διοργανώνουν στην Αθήνα, στις 3-6 Απρίλη του 1984, το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πληροφορικής με θέμα «Η πληροφορική στην Ελλάδα».

Διεθνή Συνέδρια που θα γίνουν μέσα στο 1984

- 5-9 Μάρτη: «First International Conference Diuritics»
Miami Beach, Florida, U.S.A.
- 28 - 30 Μάρτη: Challenges to contemporary dairy analytical techniques.
Seminar in Reading - England.
- 4 - 6 Απρίλη: «Third International Workshop on Trace Element Analytical Chemistry in Medicine and Biology»
Neuherberg, Federal Republic of Germany.
- 16 - 19 Απρίλη: «Annual Chemical Congress» of the Royal Society of Chemistry.
University of Exeter, England.
- 8 - 10 Μάη: «2nd Symposium on the Analysis of Steroids»
Szeged, Hungary.
- 10 - 11 Μάη: «European Symposium on Particle Classification in Gases and Liquids» and
«European Symposium on Particle Characterization (Partec 84)»
Nürnberg, Federal Republic of Germany.
- 21 - 25 Μάη: «2nd European Conference on Chemistry and the Environment 1984».
«Air pollutants affecting plants including indirect effects through water and soil».
Lindau, Federal Republic of Germany.
- 3 - 7 Ιούνη: «9th International Congress on Metallic Corrosion»
Toronto, Canada.
- 25 - 29 Ιούνη: Chemrawn III, Chemical Research Applied to Nord Needs.
«World conference on Resource material Conversion to meet Future Needs.
(Bio-) chemical Process Bridges».
Hague, The Netherlands.
- 1 - 6 Ιούλη: 2nd International Conference:
«The Chemistry of the Platinum Group Metals».
Edinburgh, Scotland.
- 1 - 7 Ιούλη: «XIIth International Carbohydrate Symposium»
Utrecht, The Netherlands.
- 2 - 6 Ιούλη: «8th International Congress on Catalysis»
Berlin, Federal Republic of Germany.
- 9 - 13 Ιούλη: «4th International Symposium on Organic Free Radicals».
University of St. Andrews Scotland.
- 9 - 14 Ιούλη: «14th International Symposium on the Chemistry of Natural Products»
Poznań, Poland.
- 29 Ιούλη - 3 Αυγούστου: «XXIII International Conference on Coordination Chemistry»
Boulder, Colorado, U.S.A.
- 9 - 18 Αυγούστου: «XIII the Congress of the International Union of Crystallography»
Hamburg, Federal Republic of Germany
- 20 - 24 Αυγούστου: «7th IUPAC on Physical Organic Chemistry»
Auckland, New Zealand.
- 20 - 24 Αυγούστου: «First SPSJ International Polymer Conference» «New Developments in Polymer
Science and Engineering»
Kyoto, Japan
- 26 - 30 Αυγούστου: Euroanalysis B
Cracow, Poland.
- 27 - 30 Αυγούστου: «Fifth International Conference on Organic Synthesis Freiburg i.Br., Federal Re-
public of Germany».
- 27 Αυγούστου - 1 Σεπτ.: «10e Symposium International sur la reactivité des solides»
Dijon, France.
- 3 - 7 Σεπτεμβρίου: «8th International Congress on Chemical Engineering Chemical Equipment Design
and Automation»
(CHISA '84)
Prague, Czechoslovakia.

- 4 - 8 Οκτώβρη: «International Rubber Conference»
Moscow, U.S.S.R.
- 10 - 13 Σεπτέμβρη: «8th International Symposium on Chemical Reaction Engineering» (ISCRE 8)
Edinburgh, Great Britain.
- 18 - 21 Σεπτέμβρη: Eurofoodpack: International Conference on Food packing
Vienna, Austria.
- 20 - 28 Σεπτέμβρη: «9th Symposium on Industrial Crystallisation»
Amsterdam, The Netherlands.
- 1 - 5 Οκτώβρη: 15th International Symposium on Chromatography.
Nürnberg, Federal Republic of Germany.
- 19 - 24 Νοέμβρη: Exproquimia '84 7th International Fair of Chemistry.
Barcelona, Spain.
- 16 - 21 Δεκέμβρη: The 1984 International Chemical Congress on Pacific Basin Societies
Honolulu, Hawaii, U.S.A.

Περισκόπιο

Α' Πανελλήνιο συμπόσιο ωκεανογραφίας και αλιείας

Ο Σύλλογος Εργαζομένων στο Ινστιτούτο Ωκεανογραφικών και Αλιευτικών Ερευνών (Ι.Ω.Κ.Α.Ε.) διοργανώνει το Α' πανελλήνιο συμπόσιο ωκεανογραφίας και αλιείας 14-15 Μαΐου 1984.

Στο συμπόσιο προβλέπεται να γίνουν επιστημονικές ανακοινώσεις που θα καλύψουν την δραστηριότητα των Ελλήνων Ερευνητών σε θέματα Φυσικής και Οικολογίας, θαλάσσιας βιολογίας και Οικολογίας, θαλάσσιας Γεωλογίας, Ιχθυολογίας και Ιχθυοκαλλιεργειών.

Στα πλαίσια του Συμποσίου θα αναλυθούν οι προσπάθειες που γίνονται και οι προβληματισμοί που υπάρχουν σήμερα στους παραπάνω τομείς, και θα περιγραφούν τα προβλήματα, οι απαιτήσεις, και οι δυσκολίες που υπάρχουν για την προσέγγιση των προβλημάτων.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με την Γραμματεία της Οργανωτικής Επιτροπής του Συμποσίου στην Διεύθυνση:

Α' Πανελλήνιο Συμπόσιο Ωκεανογραφίας και Αλιείας
Γραμματεία Οργανωτικής Επιτροπής ΙΩΚΑΕ
Άγιος Κοσμάς Ελληνικό
ΑΘΗΝΑ
τηλ. 98.29.237

Φρούτα σε ειδική μεμβράνη

Καινούργια επικάλυψη που επιβραδύνει το ρυθμό προσρόφησης του οξυγόνου μέσω των πόρων του φλοιού των φρούτων προτάθηκε από ειδικούς του Παν/μίου του Cambridge. Αυτή η μη τοξική χωρίς γεύση ουσία παρασκευάζεται από σάκχαρα και λίπη στα οποία προστίθεται μικρή ποσότητα κυτταρίνης και γλυκερίνης. Στο διάλυμα αυτό εμβαπτίζονται για μικρό χρονικό διάστημα τα φρούτα και σύντομα αναπτύσσεται γύρω τους λεπτή προστατευτική μεμβράνη. Αυτή η μεμβράνη κλείνει σ' ένα βαθμό τους πόρους του φλοιού ώστε να επιβραδύνεται η αναπνοή του καρπού, αυξάνοντας έτσι τα όρια διατήρησής του.

«Χημεία και Ζωή»
Αύγουστος '83

Βακτηρίδια σε «κινούμενη» άμμο

Μια πρωτότυπη μέθοδος διάσπασης των οργανικών ουσιών αποβλήτων έχει εφαρμοσθεί σε ορισμένες βιομηχανίες.

Τα υγρά απόβλητα διέρχονται από στήλη άμμου μέσω της οποίας διοχετεύονται υδρατμοί. Οι προσμίξεις προσφορούνται στην επιφάνεια της άμμου όπου παράλληλα πολλαπλασιάζονται βακτηρίδια που διασπούν τις οργανικές ενώσεις. Μελέτες που έγιναν κατά την εφαρμογή της μεθόδου σε γαλακτοβιομηχανίες έδειξαν ότι με αυτό τον τρόπο μειώνονται δύο φορές τα έξοδα για τον καθαρισμό των αποβλήτων

«NEW SCIENTIST» 1983
N° 1340/σελ. 93

Συνθετικό έδαφος

Οι πορώδεις κόκκοι από polyacrylamide έχουν την δυνατότητα να απορροφήσουν και να κρατήσουν τέτοια ποσότητα νερού που ξεπερνά 40 φορές το ίδιο τους το βάρος. Αναμιγνύοντας τέτοιους κόκκους με κανονικό χώμα προκύπτει μίγμα κατάλληλο για ξηρές περιοχές.

Εξάμηνες μελέτες καλλιεργειών φυτών σ' αυτό το μίγμα (3 Kg σε 1 m³ άμμου) στην έρημο έδειξαν ότι καταναλώθηκε νερό κατά 65% λιγότερο από το κανονικό.

«NEW SCIENTIST» 1983
N° 1345/σελ. 443

Υποτροφίες Ι.Κ.Υ.

Το ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) μας ανακοίνωσε δύο προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (εξωτερικού και εσωτερικού). Μεταξύ των θέσεων που προκηρύχθηκαν είναι:

- για το εξωτερικό από μία θέση τις ειδικεύσεις: Φαρμακευτική Χημεία, Φαρμακευτική Ανάλυση, Βιομηχανική Ανόργανη Χημεία, Οργανική Χημεία Φυσικών Προϊόντων, Τεχνολογία πετρελαίων, Τεχνολογία Τροφίμων, Διδακτική φυσικομαθηματικών και 4 θέσεις για Βιοτεχνολογία.
- για το εσωτερικό, από μία θέση για τις ειδικεύσεις Χημεία, Τεχνολ. πετρελαίων, Τεχνολ. Τροφίμων, Ρύπανση και πρόληψη ρύπανσης περιβάλλοντος. Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων και για τα 2 προγράμματα λήγει στις 20-12-1983. Για περισσότερες πληροφορίες: Ι.Κ.Υ. Λυσικράτους 14 ΑΘΗΝΑ 10558 τηλ. 3235580, 3230274, 3247457.

Γιατί υπερέχουν τα γεωργικά προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών

Γαβριήλ Πανάγος

Στις 19 και 20 Απριλίου 83 έγινε στη Βόννη της Γερμανίας μιά συνάντηση εκπροσώπων 400 οργανώσεων βιομηχανιών, εμπόρων και γεωργικών επιχειρήσεων, όλων σχετιζομένων με τα τρόφιμα. Το θέμα ήταν το εξής:

- Πόσο υγιεινά είναι τα τρόφιμα με την σύγχρονη τεχνολογία παραγωγής στη γεωργία;

Με την μεγάλη βοήθεια της χημικής βιομηχανίας επιστρατεύθηκαν διάφοροι επιστήμονες και έγινε προσπάθεια για ένα ψυχολογικό μασάζ των καταναλωτών, ώστε να μη φοβούνται τη χημεία.

Μεταξύ άλλων ελέχθει ότι τα προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών δεν διαφέρουν σημαντικά σε ποιότητα από αυτά των κλασικών, όπου χρησιμοποιούνται τα σύγχρονα χημικά μέσα. Ακόμη είπαν, ότι όποιος αγοράζει βιολογικά προϊόντα, αγοράζει ετικέτα.

Στη Γερμανία και σε άλλες χώρες πολλοί εξακολουθούν να είναι επιφυλακτικοί με τη χημεία και αγοράζουν προϊόντα βιολογικών καλλιεργειών, είτε κατευθείαν από αγροκτήματα, είτε από ειδικά καταστήματα, όπου τα είδη αυτά φέρουν τα ειδικά σήματα:

BIO-LAND ή BIO-DYN και DEMETER (το τελευταίο εννοεί την αρχαία ελληνική θεά Δήμητρα). Τα προϊόντα με τα σήματα αυτά είναι εγγυημένα από αντίστοιχους ειδικούς οργανισμούς, ότι έχουν καλλιεργηθεί χωρίς χημικά λιπάσματα και χωρίς χημικά φυτοφάρμακα και ακόμη κατά την τυχόν επεξεργασία και συσκευασία τους δεν έχουν χρησιμοποιηθεί χημικές συνθετικές ουσίες. (Στη βιολογική καλλιέργεια χρησιμοποιούνται ορισμένα ραντίσματα αλλά από υλικά, που προέρχονται άμεσα από τη φύση, όπως χυμούς από διάφορα βότανα).

Κριτήρια Ποιότητας

Η ποιότητα στα τρόφιμα δεν είναι κάτι που φαίνεται αμέσως με το μάτι ή μπορεί εύκολα να μετρηθεί, όπως το βάρος και ο όγκος. Υπάρχει ένα πλήθος παραγόντων, που συνιστούν την ποιότητα για τους οποίους παράγοντες φιλονικούν μεταξύ τους οι διάφοροι επιστήμονες. Η έννοια της ποιότητας για τους καταναλωτές είναι πολύ πιο απλή απ' ό,τι για τους ειδικούς και αυτή η απλή έννοια είναι πιο κοντά στην αλήθεια.

Μερικοί, ακόμη και επιστήμονες, ειρωνεύονται την φοβία, που έχουν οι απλοί άνθρωποι για την χημεία. Σύντομα όμως αρκετά απ' αυτά τα χημικά, που θεωρούνται σήμερα επιστημονικά ακίνδυνα κάτω από ορισμένα όρια, θα απαγορευθούν στο μέλλον εντελώς.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες χαρακτηριστικών που σχηματίζουν την ποιότητα στα γεωργικά προϊόντα.

A) Τα εξωτερικά χαρακτηριστικά. Μέγεθος, βάρος, χρώμα, καθαρότητα από κτυπήματα ή από σημάδια από παράσιτα και

B) Εσωτερικά χαρακτηριστικά. Γεύση οσμή, αντοχή στο χρόνο (να μην χαλάνε γρήγορα), περιεκτικότητα σε θρεπτικά συστατικά και καθαρότητα από βλαβερές ουσίες για τον άνθρωπο. Αυτές οι βλαβερές ουσίες μπορεί να είναι σε ίχνη και όπως θα πουν μερικοί χημικοί και γεωπόνοι, ευρίσκονται συνήθως μέσα στα επιτρεπτά όρια.

Τα ανώτατα επιτρεπτά όρια και για όσες ουσίες έχουν καθιερωθεί τέτοια όρια και μπορούν να ανιχνευθούν, έχουν βγει μετά από μελέτες σε εργαστήρια. Η φύση όμως δεν μπορεί να συμπυκνωθεί χωρικά και χρονικά σ' ένα εργαστήριο. Ακόμη και όταν οι μελέτες έγιναν σε υπαίθριες καλλιέργειες, υπάρχει πάλι ο ίδιος περιορισμός για οικονομικούς λόγους. Ύστερα υπάρχει το φαινόμενο της συνεργείας, δηλαδή της αύξησης της δραστηριότητας μιάς χημικής ουσίας λόγω της δράσης κάποιας άλλης. Π.χ. Μεταξύ ζιζανιοκτόνων και εντομοκτόνων υπάρχει συνεργεία. Έτσι ο συνδυασμός ATRAZIN και PARATHION αυξάνει τη δηλητηριώδη δράση του παραθείου 5 φορές. Επί πλέον υπάρχει το φαινόμενο των μεταβολιτών, δηλαδή ουσιών που θα προκύψουν από τις αρχικές και οι οποίες είναι πολλές φορές πολύ πιο δηλητηριώδεις. Σήμερα ο άνθρωπος έχει παράγει περίπου 70.000 χημικές ουσίες για πολλές από τις οποίες δεν γνωρίζουμε πως δρουν μακροχρόνια.

Επανερχόμενοι στην ποιότητα ξέρουμε ότι στο εμπόριο λαμβάνονται υπ' όψη τα εξωτερικά (Α κατηγορίας) χαρακτηριστικά. Έτσι δεν αποφασίζουμε εμείς για την ποιότητα αλλά οι καθιερωμένες εμπορικές κλάσεις. Η πειστική απάντηση ότι τα προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών είναι καλλίτερα ποιοτικά, δεν δυσκολεύεται μόνο από το κακό καταστημένο των εμπορικών κριτηρίων αλλά και από την ίδια τη φύση. Αν θέλουμε π.χ. να μετρήσουμε την περιεκτικότητα σε βιταμίνες, ζάχαρα, πρωτεΐνες, μεταλλικά άλατα κ.λπ., αυτά τα ποσοστά έχουν μεγάλες διακυμάνσεις ανάλογα με το κλίμα, εποχή του έτους, το έδαφος, το ποσοστό ωρίμανσης, την τεχνική καλλιέργειας, ώστε η σύγκριση μεταξύ των βιολογικών προϊόντων και αυτών της κλασικής καλλιέργειας παρουσιάζει προβλήματα.

Η περιεκτικότητα π.χ. καροτίνης στα καρότα στην ίδια ποικιλία κυμαίνεται μεταξύ 0,5 και 31 χιλιοστά του γραμμαρίου (mg) σε κάθε 100 γραμμάρια φρέσκων καρότων. Το ίδιο σε φρέσκο σπανάκι έχουμε 2,4 ως 157 mg βιταμίνη C. Έτσι παίρνοντας δύο κατηγορίες προϊόντων, βιολογικά από τη μιά και κλασικά από την άλλη, έχουμε μεγαλύτερες διακυμάνσεις μέσα σε κάθε κατηγορία απ' ό,τι από τη μιά

στην άλλη.

Αυτό πάντως που είναι σίγουρο, μετά από έρευνες γερμανικών κρατικών ερευνητικών κέντρων για τη γεωργία (LUFA S) και του ελβετού ερευνητή KARL STOLL είναι το εξής:

Όσο αυξάνουμε τεχνικά την ποσότητα παραγωγής, τόσο πέφτει η ποιότητα ειδικά στα εσωτερικά χαρακτηριστικά (B κατηγορίας).

Επίσης σε ερευνητικά κέντρα στο WAEDENSWIL και OBERWIL της Ελβετίας ευρέθηκε ότι βιολογικά προϊόντα, που ωριμάζουν κανονικά στην εποχή τους, είναι σαφώς ανώτερα ποιοτικά, όσον αφορά τα εσωτερικά χαρακτηριστικά, περιεκτικότητα σε ωφέλιμα συστατικά κ.λπ.

Τα ίδια αποτελέσματα βγήκαν μετά από 12 ετών έρευνα σε σπανάκια μεταξύ αυτών που καλλιεργήθηκαν βιολογικά και αυτών με τις κλασικές μεθόδους, που έκανε ο WERNER SCHUPHAN ιδρυτής του ομοσπονδιακού ιδρύματος ποιότητας φυτικών προϊόντων Δυτ. Γερμανίας.

Άλλα ερευνητικά προγράμματα σύγκρισης ποιότητας προϊόντων βιολογικά καλλιεργημένων και αυτών με τις κλασικές μεθόδους συνεχίζονται σήμερα και τα αποτελέσματα θα είναι έτοιμα το 1985. Ένα τέτοιο πρόγραμμα έρευνας δουλεύεται τώρα από το Ινστιτούτο Βιολογικής-Δυναμικής γεωργίας της DARMSTADT (Γερμανία) σε συνεργασία με το ομοσπονδιακό υπουργείο Γεωργίας. Ο ULF ABELE από το Ινστιτούτο της DARMSTADT, διπλοματούχος INGENIEUR γεωπονίας μας λέει ότι υπάρχουν ήδη στοιχεία, που μας λένε ότι τα προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών υπερτερούν σε αρωματικές ουσίες, σε ένζυμα και σε αντοχή στο χρόνο. Το ίδιο υποστηρίζει και ο βιοχημικός EDWIN PAFHLICH από το GIESSEN (Γερμανία). Η διαφορά μεταξύ των βιολογικών και κλασικών προϊόντων είναι καταφανής.

Αυτό όμως, που ωθεί τους καταναλωτές, να επιζητούν βιολογικά προϊόντα, είναι οι βλαβερές ουσίες, που μπορεί να περιέχουν τα συνήθη γεωργικά προϊόντα από τη χρήση και πολλές φορές κατάχρηση των φυτοφαρμάκων (δηλητηρίων). Ακόμη και στη Δυτ. Γερμανία, που γίνεται έλεγχος για τη σωστή χρήση των φυτοφαρμάκων και ελέγχονται και τα προϊόντα για κατάλοιπα, το έτος 1980 ευρέθηκαν κατάλοιπα να ξεπερνούν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια. Τι γίνεται στην Ελλάδα, όπου έλεγχοι δεν γίνονται ή γίνονται τόσο σπάνια, που είναι σαν να μην γίνονται; Κανείς δεν ξέρει αν κι εδώ έχουμε υπερβάσεις των ανωτάτων επιτρεπτών ορίων. Βέβαια τα τελευταία χρόνια απαγορεύθηκαν μερικά φυτοφάρμακα, που αποδείχθηκαν επικίνδυνα ή δεν πληρούσαν ορισμένους όρους, αλλά πολλά απ' αυτά που επιτρέπονται είναι νεώτερα και δεν γνωρίζουμε ακόμη τις επιπτώσεις τους μακροχρόνια και σε συνδυασμό με τα φαινόμενα της συνεργείας και μεταβολιτών.

Ίχνη φυτοφαρμάκων μέσα στα επιτρεπτά όρια δεν είναι πάντα ακίνδυνα

Η προσπάθεια της χημικής βιομηχανίας να καταπολεμήσει τον σκεπτικισμό των καταναλωτών για τα φυτοφάρμακα, δεν συνίσταται στο να μειώσει την κατανάλωση των χημικών αλλά στο να πείσει τον κόσμο ψυχολογικά ότι πρόκειται για απλή φοβία.

Είναι πράγματι τα μοντέρνα τρόφιμα σίγουρα υγιεινά; Οι νόμοι και τα επιτρεπτά όρια μας προστατεύουν αρκετά; Μπορούμε να επαναπαυθούμε σ' αυτά;

Την απάντηση δίνει ο ΟΤΜΑΦΡ WASSERMANN τοξικολόγος από το Κίελο της Γερμανίας. «Κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος ότι είναι ακίνδυνα ίχνη φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα ακόμη και όταν αυτά ευρίσκονται κάτω από τα

ανώτατα επιτρεπτά όρια. Οι τοξικές ουσίες έχουν πάντα κάποια δράση. Ελάχιστα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων μπορούν να επιρρεάσουν την γενική κατάσταση της υγείας και να προκαλέσουν γενικά αποτελέσματα που δεν μετριοούνται εύκολα, όπως αδιαθεσίες, αλλεργίες κ.α. Αυτά πάλι προετοιμάζουν τον οργανισμό, ώστε εύκολα να γίνει τρωτός σε άλλες σοβαρές ασθένειες».

Τα ίδια υποστηρίζει και ο REINHOLD KICKUTH χημικός και οικολόγος από το ΚΑΣSEL Γερμανίας. «Δεν μπορούμε να λέμε ότι τα ίχνη των φυτοφαρμάκων είναι ακίνδυνα. Με το να προκαλούν αδιαθεσία, κόπωση, τάση προς οκνηρία δεν είναι κάτι που μπορεί να μετρηθεί αντικειμενικά. Όποιος λοιπόν μιλά για τοξικολογικά άνευ σημασίας χημικά κατάλοιπα, δεν μιλά επιστημονικά. Το άνευ σημασίας είναι εντελώς υποκειμενικό».

Επίσης και ο βιοχημικός PAHLICH λέει: «Ελάχιστα ίχνη φυτοφαρμάκων επιρρεάζουν την ανταλλαγή της ύλης στα ζωντανά κύτταρα. Οι επιδράσεις είναι αναπόφευκτες αλλά πρακτικά πολύ δύσκολο να αποδειχθούν. Έτσι έχουμε το εξής επακόλουθο: Αν οι επιδράσεις δεν προκαλούν αμέσως εμμετούς, τότε οι επιβαρύνσεις αυτές θεωρούνται ανεκτές».

Σύμφωνα με τους 3 προαναφερθέντες ερευνητές τα ανώτατα επιτρεπτά όρια είναι μία διαταγή ανάγκης με πολλά μειονεκτήματα. Το μεγαλύτερο μειονέκτημα είναι ότι αγνοούνται οι πολλαπλές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων βλαβερών ουσιών, που δεχόμαστε. Κατά τον WASSERMANN η επιστήμη κάνει σήμερα σ' αυτόν τον τομέα τα πρώτα δοκιμαστικά βήματα.

Ενώ μερικοί ειδικοί υποστηρίζουν ότι μπορούν να υπολογίσουν τους κινδύνους, ο KICKUTH λέει ότι αυτό είναι αδύνατο, γιατί οι συνδυασμοί των διαφόρων αλληλεπιδράσεων είναι τόσο πολλοί, που η έρευνά τους είναι κάτι το τεράστιο και σήμερα κάτι τέτοιο είναι μία εντελώς ανεξερεύνητη περιοχή.

Περισσότερη προσοχή και σκέψη δεν βλάπτει.

Οι προηγούμενοι 3 επιστήμονες έχουν πολλούς ενδιασμούς για τον τρόπο με τον οποίο βγαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια μετά από πειράματα με ζώα. Η μεταφορά των συμπερασμάτων από τα πειραματόζωα στον άνθρωπο δεν έχει σίγουρη βάση, είναι απλώς ένα παιχνίδι αριθμών. Τα ίδια λέει και ο MARTIN SCHUPBACH επίσημος χημικός του καντονίου της Βασιλείας της Ελβετίας. «Υπάρχουν πολλά κενά ασφαλείας όταν μεταφέρουμε τα συμπεράσματα από τα πειραματόζωα στον άνθρωπο».

Τα αδύνατα όμως σημεία των ανωτάτων επιτρεπτών ορίων δυστυχώς δεν σταματούν εδώ.

Τα όρια αναφέρονται σε υγιή ενήλικα άτομα, ενώ τα παιδιά και οι άρρωστοι δεν υπολογίζονται. Σήμερα αρκετοί ενήλικες από κάτι υποφέρουν (χρόνιες παθήσεις).

Ακόμη, όπως λέει ο WASSERMANN, υπάρχουν 400 ανώτατα επιτρεπτά όρια φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα. Αυτά υπάρχουν στη νομοθεσία (Δυτ. Γερμανία). Κατά το μεγαλύτερο ποσοστό αυτά τα όρια δεν έχουν πρακτική σημασία, διότι τα καλλίτερα εργαστήρια της Γερμανίας δεν μπορούν να ανιχνεύσουν πάνω από 50 ως 70 ουσίες, που αναφέρονται τα όρια. Τα υπόλοιπα λοιπόν ανώτατα όρια είναι απλώς για διακόσμηση.

Και οι 4 αναφερθέντες επιστήμονες συμφωνούν ότι οι δισταγμοί, που έχουν οι καταναλωτές για τις χημικές ουσίες στα τρόφιμα δεν είναι αδικαιολόγητοι. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να μειώσουμε σημαντικά τον αριθμό των δραστι-

κών ουσιών στα φυτοφάρμακα. Σήμερα γίνεται το αντίθετο. Αν κάποιο φυτοφάρμακο χρησιμοποιηθεί κάπου και πλησιάζουμε στα κατάλοιπα το ανώτατο όριο, τότε είναι σχεδόν ρουτίνα να χρησιμοποιείται άλλο (κάποια άλλη δραστική ουσία) και μετά κάτι άλλο κ.ο.κ. Το αποτέλεσμα είναι ή να υπερβούμε τα ανώτατα επιτρεπτά όρια σε κάποια ουσία, αν επιμεινουμε στο ίδιο φυτοφάρμακο, ή να έχουμε πολλές ουσίες κάτω από τα επιτρεπτά όρια αλλά λόγω των αλληλο-επιδράσεων (συνεργείας), τα ανώτατα επιτρεπτά όρια δεν μας προστατεύουν.

Ζωικά τρόφιμα γιομάτα με χημικά

Τα ζωικά προϊόντα λόγω του λίπους, που περιέχουν και άλλων οικολογικών φαινομένων περιέχουν πολλά δύσκολα αποικοδομούμενα χημικά όπως οι χλωριομένοι υδρογονάνθρακες. Σε κάθε σταγόνα λίπους βρίσκουμε κυρίως τα εξής:

DDT Εντομοκτόνο, που απαγορεύθει στη γεωργία εδώ και χρόνια αλλά δυστυχώς δεν μπορούμε να απαλαγούμε απ' αυτό. Σε πολλές υποανάπτυκτες και μερικές ανατολικές χώρες χρησιμοποιείται ακόμη και παράγεται εκεί από τις χημικές βιομηχανίες των χωρών, που το έχουν απαγορεύσει.

DDE και DDD Ουσίες που προέρχονται από το DDT.
HCB Εξαχλωροβενζόλιο. Απολυμαντικό σπόρων, χρησιμοποιείται και στη βιομηχανία πλαστικών.

HCH Εξαχλωροεξάνιο, εντομοκτόνο. Ένα είδος αυτού είναι το φυτοφάρμακο LINDAN.

HCE Επταχλωροεποξειδίο, εντομοκτόνο.

DIELDRIN φυτοφάρμακο.

PCB S Πολυχλωριομένα διφενίλια. Χημικά εξ' ίσου βλαβερά, όπως το DDT. Χρησιμοποιούνται σε διάφορους κλάδους της βιομηχανίας και κατακλύζουν συνέχεια το περιβάλλον.

Σύμφωνα με την επίσημη αναφορά τροφίμων του 1980 στη Δυτ. Γερμανία (ERNAEHRUNGSBERICHT) έχουμε τις εξής τιμές σε ζωικά τρόφιμα:

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ % δειγμάτων με κατάλοιπα	Ποσοστό % δειγμάτων με κατάλοιπα πάνω από τα επιτρεπτά όρια
Γάλα	96	2,1
Γιαούρτη	98,7	-
Βούτυρο	98	-
Τυρί	83,2	9,7
Αυγά	85	4,7
Κρέας	89,9	5,3

Σύμφωνα με τιμές του κρατικού χημικού εργαστηρίου για τη γεωργία στη Σουητγάρδη, οι τιμές του 1982 δεν δείχνουν καμμία καλλιτέρευση.

Ο MARTIN SCHURPBACH προτείνει ένα σύστημα με το οποίο βάζει φραγμό στις ακροβασίες με τα ανώτατα επιτρεπτά όρια. Προτείνει δηλαδή το εξής: Όταν έχουμε κατάλοιπα μίας χημικής ουσίας σ' ένα τρόφιμο, αυτό να εκφράζεται σε ποσοστό στα εκατό (%) επί του ανωτάτου επιτρεπτού ορίου. Δηλαδή, αν το επιτρεπτό όριο είναι 2 PPM (μέρη στο εκατομμύριο) και βρήκαμε 1 PPM, τότε 50%, δηλαδή η ουσία αυτή έφθασε το 50% του επιτρεπτού ορίου. Αν τώρα ευρεθεί κι' άλλη ουσία, που έφθασε π.χ. το 30% και τρίτη το 20%, θα προσθέσουμε τα ποσοστά και δεν πρέπει να υπερβίνουμε τον αριθμό 100 διαφορετικά το

τρόφιμο αυτό να θεωρείται ακατάλληλο. Στο παράδειγμα έχουμε $50 + 30 + 20 = 100$ είμαστε ακριβώς στο όριο. Αυτό έχει σκοπό να μην μπορούμε να χρησιμοποιούμε ένα σώρο τοξικές ουσίες, που η κάθε μία να είναι κάτω από τα επιτρεπτά όρια αλλά όλες μαζί να φθάνουν σε επικίνδυνο ποσοστό.

Σήμερα, που τίποτα δεν είναι εντελώς καθαρό, βρίσκουμε ακόμη και σε προϊόντα βιολογικών καλλιεργειών κατάλοιπα τοξικών ουσιών, που προέρχεται κυρίως από το περιβάλλον. Μάλιστα το υπουργείο γεωργίας της Γερμανίας υποστηρίζει ότι ευρήκε τα ίδια ποσοστά σε προϊόντα βιολογικών και κλασικών καλλιεργειών. Τα προϊόντα των βιολογικών καλλιεργειών, που μέτρησε, δεν προήρχοντο από ανεγνωρισμένα αγροκτήματα, που έχουν πάρει τα σήματα αναγνώρισης των οργανισμών βιολογικής γεωργίας. Τα προϊόντα προήρχοντο από ελεύθερους καλλιεργητές, που οι ίδιοι υποστήριζαν ότι καλλιεργούσαν με τον βιολογικό τρόπο.

Γεγονός είναι ότι αυτοί, που πραγματικά καλλιεργούν με τον βιολογικό τρόπο, δεν προσθέτουν άλλες χημικές ουσίες στα φυτά, ζώα και περιβάλλον. Αυτά που έρχονται από το περιβάλλον π.χ. μόλυβδος, δεν μπορεί να τα αποφύγει εντελώς κανείς. Με τη σύγχρονη κλασική όμως γεωργία οι καλλιεργητές προσθέτουν συνέχεια κι' άλλη χημεία στα προϊόντα και το περιβάλλον. Έτσι από άλλες μετρήσεις στα ινστιτούτα της OBERWIL και WAEDENSWIL στην Ελβετία ευρέθηκαν σαφέστατες διαφορές σε χημικά κατάλοιπα προϊόντων βιολογικής και κλασικής γεωργίας. Π.χ. οι σαλάτες των βιολογικών καλλιεργειών ήταν καθαρότερες από NITRAT, ενώ αυτές των κλασικών καλλιεργειών εκτός από το NITRAT περιείχαν και DITHIOCARBAMATE. Μερικές μάλιστα εισαγόμενες σαλάτες (στρογγυλά μαρούλια) ξεπερνούσαν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια και δεν επετράπη να πωληθούν.

Το DITHIOCARBAMATE, μαζί με το NITRAT μέσα στον οργανισμό του ανθρώπου, δίνει τον ιδανικό συνδυασμό για να δημιουργηθούν εύκολα NITROSAMINEN κάτι πολύ καρκινογόνες ουσίες.

Κάτι άλλο πολύ σπουδαίο από τελευταίες έρευνες είναι το εξής: Όσο αυξάνουμε τα χημικά λιπάσματα πέφτει η αντοχή στο χρόνο των γεωργικών προϊόντων, ενώ όσο αυξάνουμε την λίπανση με χωνεμένη κομπόστα (μίγμα ζυμωμένης φυτικής ύλης και κοπριών) η αντοχή αυξάνει. Αυτό εξηγεί γιατί τα προϊόντα της βιολογικής γεωργίας αργούν πολύ περισσότερο να ζαρώσουν και να μουχλιάσουν. Υπάρχουν ακόμη κι' άλλα πλεονεκτήματα, που δεν φαίνονται αμέσως π.χ. οι αρτοποιοί παρατηρούν ότι οι ζύμες αποδημητριάκα βιολογικών καλλιεργειών, φουσκώνουν πολύ πιο γρήγορα.

Γεγονός είναι ότι οι χημικές βιομηχανίες, που παράγουν τα χημικά λιπάσματα και φυτοφάρμακα, δεν θέλουν να παρουσιάσουν ή να λάβουν υπ' όψη τους τα πλεονεκτήματα των βιολογικών καλλιεργειών και ιδίως αυτά που δεν μετριούνται εύκολα, όπως γεύση, οσμή κ.λπ.

Όταν ένα μήλο φτάνει στην αγορά κι' έχει μιά τρυπούλα, πηγαίνει σε κατώτερη εμπορική κλάση, ενώ αυτό που είναι μεγάλο και ακέραιο πηγαίνει σε ανώτερη, άσχετα αν είναι γιομάτο με φυτοφάρμακα (δηλητήρια).

Πηγές: Γερμανικό περιοδικό NATUR, τευχος Σεπτεμβρίου 1983

Βιβλίο CHEMIE IN LEBENSMITTELN (Χημεία στα τρόφιμα) Εκδόσεις ZWEITAUSEDEINS FRANKFURT/M 1982

Μικροβιολογία καλλυντικών*

Νίνα Σκούρα**

Ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η παραγωγή των Καλλυντικών είναι το «control» της μικροβιολογικής μόλυνσεως των προϊόντων.

Το πρόβλημα αυτό είναι σοβαρό μιά και τα περισσότερα καλλυντικά διαθέτουν ένα πολύ κατάλληλο θρεπτικό υπόστρωμα για την ανάπτυξη των διαφόρων μικροοργανισμών όπως νερό, γόμες, πολυαλκοόλες και διάφορα άλλα συστατικά που ευνοούν τις καλλιέργειες.

Η παρουσία μικροοργανισμών στα καλλυντικά μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες:

1ον: Στην εμφάνιση και γενικά στην ποιότητα του προϊόντος. Π.χ. μπορούν να προκαλέσουν διαχωρισμό φάσεων, αλλοιώσεως χρωμάτων, σχηματισμό αερίων, σχηματισμό δυσάρεστης οσμής, αλλοίωσης στην ρευστότητα κ.λπ.

2ον. σημαντικότερο, τα μικρόβια μπορούν να προκαλέσουν ανεπιθύμητες αντιδράσεις στα άτομα που τα χρησιμοποιούν.

Πολλές δερματοπάθειες που εμφανίζονται μετά από χρήση κάποιου ακατάλληλου καλλυντικού, οφείλονται στην παρουσία μικροβίων. Στην περίπτωση δε που τα μικρόβια είναι παθογόνα, ο κίνδυνος σοβαρής μόλυνσης είναι πολύ μεγάλος και ιδιαίτερα όταν το προϊόν τοποθετείται κοντά σε βλενογόνους.

Μικροβιολογικός έλεγχος-όρια

Τα Καλλυντικά δεν είναι αποστειρωμένα προϊόντα. Επειδή όμως η χρήση τους είναι συνήθως συχνή ή και συνεχής, για να μην παρουσιάζουν κινδύνους στην υγεία του καταναλωτή θα πρέπει:

α) Να περιέχουν όσο το δυνατόν μικρότερο ολικό αριθμό μικροβίων και

β) Να μην περιέχουν παθογόνους οργανισμούς όπως: *Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa*, *E. Coli*, κ.λπ.

Τα ανώτατα επιτρεπτά όρια για τη μικροβιολογική κατάσταση των Καλλυντικών δεν έχουν ακόμα ανακοινωθεί επίσημα στην Ελλάδα.

Υπάρχουν όμως διεθνή όρια, που μπορούν να χρησιμοποιούνται και από τις εταιρίες Καλλυντικών στην Ελλάδα.

1. Όρια που «προτείνει» η USP

Τύπος Προϊόντος Ολικός Αρ. Μικροβίων Παθογόνοι Οργαν/μοί

Για τα μάτια	500/g, ml	0
Εξωτερικής χρήσης	1000/g, ml	0
Αναλώσιμα	1000/g, ml	0

2. Όρια κατά CTFA

Τύπος Προϊόντος	Ολικός Αρ. Μικροβίων	Παθογόνοι Οργ/μοί
Βρεφικά - παιδικά Καλλυντικά	500/g, ml	0
Για τα μάτια	500/g, ml	0
Υπόλοιπα προϊόντα	1000/g, ml	0

* Η εισήγηση παρουσιάστηκε στην Διάλεξη για τα καλλυντικά που οργάνωσε η επιτροπή καλλυντικών της Ε.Ε.Χ. & Π.Σ.Χ.Β. στις 14/12/82

** Χημικός

3. Μεγάλες Εταιρίες Καλλυντικών

Εργάζονται με αυστηρότερες προδιαγραφές

δηλ.: Ολικός Αρ. Μικροβίων	100/g, ml
Μύκητες	50/g, ml ή 25/g, ml
Παθογόνοι Οργανισμοί	0

Οι τελευταίες προδιαγραφές ίσως είναι λίγο αυστηρές, αλλά για τα βρεφικά και παιδικά καλλυντικά καλό είναι να ικανοποιούνται.

Κατά USP και CTFA, δεν πρέπει να πιστοποιηθεί η παρουσία των πιο κάτω επιβλαβών οργανισμών; *Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa*, *E. Coli* και *Salmonella*. (Από τους πιο πάνω οργανισμούς, ο *Ps aer.*, είναι ο πιο διαδεδομένος και ο πιο δύσκολος να αναχαιτιστεί).

Πηγές μόλυνσεως καλλυντικών

Οι εστίες μόλυνσεως των καλλυντικών μπορούν να καταταχθούν στις πιοκάτω κατηγορίες.

Πρώτες ύλες

α. Ύλες παραγωγής

Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή των καλλυντικών που είναι ζωικής ή φυτικής προελεύσεως (π.χ. natural gum, talk, Kaolin, tragacanth, protein κ.λπ.) μπορεί να περιέχουν ένα μεγάλο αριθμό μικροβίων.

Γιαυτό πρέπει να ελέγχονται συστηματικά και να αποθηκεύονται στις σωστές συνθήκες.

Οι πρώτες ύλες με προδιαγραφές USP πρέπει να έχουν Ολικό Αριθμό Μικροβίων 100/g (Υπάρχουν μερικές εξαιρέσεις σε ορισμένες χρωστικές ουσίες π.χ. Iron Oxide 1000/g

Για τον μικροβιολογικό έλεγχο των πρώτων υλών, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται αναλυτικά στην USP.

β. Νερό παραγωγής

Μιά άλλη πιθανή πηγή μόλυνσεως των καλλυντικών είναι το νερό που χρησιμοποιείται στην παραγωγή. Επειδή δε, το νερό συνήθως χρησιμοποιείται σε σημαντικές αναλογικά ποσότητες, αν είναι μολυσμένο, η ζημιά που προκαλείται έχει μεγάλες διαστάσεις.

Σκόπιμο είναι λοιπόν, το νερό που χρησιμοποιείται να είναι αποστειρωμένο. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται συνήθως για την αποστείρωση του νερού της παραγωγής είναι:

1. Βρασμός
2. Διήθηση
3. Χλωρίωση
4. Ακτινοβολία

Στη περίπτωση που χρησιμοποιείται αποιονισμένο νερό, η στήλη πρέπει να αναγεννάται κάθε 3-4 μέρη ή να ξεπλένεται με 0,25% διάλυμα FORMALIN. Το νερό που χρησιμοποιείται στην παραγωγή των καλλυντικών, πρέπει να ελέγχεται συστηματικά.

2. Χώροι παραγωγής καλλυντικών

Μεγάλο ρόλο στη σωστή παραγωγή καλλυντικών, παίζει ο χώρος στον οποίο γίνεται η παραγωγή.

Γενικά, όλοι οι χώροι που χρησιμοποιούνται κατά την παραγωγή καλλυντικών, θα πρέπει να είναι καθαροί και να διαθέτουν το σωστό εξαερισμό και φωτισμό. Οι επιφάνειες των πάγκων εργασίας, το πάτωμα, οι τοίχοι κ.λπ., πρέπει να είναι φτιαγμένοι κατά τέτοιο τρόπο που να διευκολύνουν τον καλό καθαρισμό τους.

Σε περίπτωση που θα χυθεί κάτι κάτω στο πάτωμα ή σε πάγκο εργασίας, θα πρέπει να «καθαριστεί» αμέσως καλά και η περιοχή να ξεπλυθεί με απολυμαντικό.

3. Σκεύη-Συσκευές

Όλα τα σκεύη και οι συσκευές πρέπει να απολυμαίνονται πριν χρησιμοποιηθούν βυθίζοντας τα ή γεμίζοντας τα με το κατάλληλο απολυμαντικό υγρό. Αφήνονται να παραμείνουν έτσι αρκετές ώρες ή καλλίτερα όλη τη νύκτα.

Οι συσκευές, οι σωληνώσεις, οι γεμιστικές μηχανές, κ.λπ., θα πρέπει να έχουν σχεδιαστεί κατά τέτοιο τρόπο που να διευκολύνουν τον πλήρη καθαρισμό τους (π.χ., οι σωληνώσεις να «αποσυρμολογούνται» σε μέρη, κ.λπ.).

Τυπική Διαδικασία Καθαρισμού Σκευών και Συσκευών.

- Πλένονται όλα τα σκεύη κ.λπ. καλά με ζεστό νερό.
- Πλένονται με διάλυμα απορρυπαντικού.
- Ξεπλένονται με άφθονο ζεστό νερό.
- Απολυμαίνονται με κατάλληλο απολυμαντικό.

i) **Διαλύματα Χλωρίνης**, κρύα, περιεκτικότητας 200-250ppm σε ελεύθερο χλώριο, αποστειρώνουν μεταλλικές και γυάλινες επιφάνειες σε 5 λεπτά, εφ' όσον όμως όλες οι οργανικές ουσίες έχουν απομακρυνθεί με καλό πλύσιμο προηγουμένως.

ii) **Διαλύματα Formaldehyde ή Formalin**, σε συγκέντρωση 0.2% έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα αλλά πολλά είναι αλλεργικά σ' αυτά. Τα διαλύματα αυτά αδρανοποιούν την παρουσία οργανικών ουσιών.

iii) **Αλκοόλες**: Γενικά έχουν μάλλον μικρή αντιμικροβιακή ενέργεια που είναι ισχυρή μεν για ορισμένες μορφές μικροβίων αλλά ελάχιστη ή ασήμαντη για τους σπόρους.

Η δραστηριότητά τους είναι μεγαλύτερη σε υδατικό διάλυμα -70%.

vi) **Τεταρτοταγή Αμμωνιακά Άλατα**: (π.χ. 0,5% Banzal-konium Chloride που στους 60°C, σε 10 λεπτά, αποστειρώνει λείες καθαρές επιφάνειες.

Γενικά τα διαλύματα των ουσιών αυτών είναι δραστικά ως προς τα + Gram και -Gram βακτηρίδια, αλλά δεν είναι πολύ δραστικά προς τους μύκητες, προς ορισμένους ιούς και

σπόρους.

Η απολυμαντική τους ικανότητα εξουδετερώνεται παρουσία ανιονικών απορρυπαντικών και σαπουνιών.

v) **Οξειδωτικές και Αναγωγικές ουσίες**: Π.χ. Οξόν Υπερμαγγανικό Κάλιο, υποθειώδες οξύ, κ.λπ. που χρησιμοποιούνται κυρίως εκλεκτικά.

Η αντιμικροβιακή ενέργεια των Απολυμαντικών ουσιών εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, από τους οποίους οι σπουδαιότεροι είναι:

- α. Η πυκνότητα (συγκέντρωση) της ουσίας
- β. Ο χρόνος επίδρασης της.
- γ. Η παρουσία οργανικών ουσιών και ιδιαίτερα λευκωμάτων που εξουδετερώνει τη δραστηριότητα των μικροβιοκτόνων.
- δ. Η παρουσία μεγάλου αριθμού μικροβίων.
- ε. Η θερμοκρασία. (Η θέρμανση αυξάνει τη δραστηριότητα).

Σημείωση.

- Το να καθαρίσει κανείς ένα σκεύος ή συσκευή «λιγάκι» είναι σχεδόν χειρότερο από να μην το καθαρίσει καθόλου. Εάν ζεστό διάλυμα απορρυπαντικού μείνει στις σωληνώσεις, δημιουργείται ένα καλό θρεπτικό υπόστρωμα για ορισμένους μικροοργανισμούς.

- Αν τα διάφορα σκεύη πρόκειται να μείνουν αχρησιμοποίητα για αρκετό καιρό, είναι προτιμώτερο να μείνουν με το απολυμαντικό διάλυμα και να ξεπλυθούν με απεσταγμένο νερό λίγο πριν την χρήση τους. Αν αυτό δεν μπορεί να γίνει μετά το ξεπλύμα θα πρέπει όλα τα σκεύη να στεγνώσουν τελείως, π.χ. με ρεύμα θερμού αέρα.

4. Προσωπικό

Το προσωπικό που εργάζεται στην παραγωγή των Καλλυντικών πρέπει να έχει εκπαιδευτεί σωστά ώστε να έχει πολύ σαφή αντίληψη του πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η προσωπική του υγιεινή και ο τρόπος που εργάζεται, στην ποιότητα των προϊόντων. Τα άτομα που ευρίσκονται στους χώρους παραγωγής πρέπει να φορούν καθαρές ποδιές και καπέλα.

Γάντια πρέπει να χρησιμοποιούνται στην περίπτωση που κάποιο άτομο πρέπει να «ακουμίσει» κάποιο προϊόν. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει τα χέρια να έρχονται σε άμεση επαφή με το προϊόν.

Τα χέρια πρέπει να σαπουνίζονται καλά και αφού ξεπλυθούν να απολυμαίνονται με διάλυμα 70% Αλκοόλης. Διάφορα απολυμαντικά σαπουνία μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν, αλλά το πλεονέκτημα της Αλκοόλης είναι ότι τα χέρια στεγνώνουν γρήγορα, χωρίς σκούπισμα, που καλό είναι να αποφεύγεται.

Το φαγητό και το κάπνισμα απαγορεύονται στους χώρους παραγωγής καλλυντικών.

Άτομα που παρουσιάζουν συμπτώματα ασθένειας π.χ. κρουστικό, συνάχι, γρίπη, πρέπει να απομακρύνονται από τους χώρους της παραγωγής μέχρι να αποκατασταθεί η υγεία τους.

Η μικροβιολογική κατάσταση των χώρων παραγωγής καλό είναι να παρακολουθείται με τη μέθοδο εκθέσεως τρυβλίων.

5. Υλικά συσκευασίας

Σωληνάρια, φιαλίδια, πώματα, κ.λπ. είναι συχνά πηγές μόλυνσεως των καλλυντικών.

Τα γυάλινα υλικά είναι πιο συχνά μολυσμένα απ' ό,τι τα πλαστικά. Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό, τα υλικά συσκευασίας να έρχονται καθαρά, σε καλά κλεισμένους περιέκτες και να αποθηκεύονται σε κατάλληλες αποθήκες που να διαθέτουν σωστό εξαερισμό και να μην έχουν υγρασία.

Κατά περιόδους διαστήματα, καλό είναι να ελέγχονται μικροβιολογικά τα υλικά συσκευασίας, ιδιαίτερα εκείνα που φαίνονται «ύποπτα».

Γενικό πρόγραμμα μικροβιολογικού ελέγχου καλλυντικών

Για να εξασφαλιστεί η σωστή ποιότητα των Καλλυντικών, θα πρέπει να ελέγχονται:

Α. Οι πρώτες ύλες, με έμφαση σε εκείνες που παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο μόλυνσης, λόγω προελεύσεως.

(Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να γίνονται συστηματικά μέχρι να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη στον κατασκευαστή. Από εκεί και στο εξής, μπορούν να ελέγχονται όταν χρειαστεί).

Β. Το νερό της Παραγωγής: Πρέπει να ελέγχεται συστηματικά.

Γ. Τα υλικά συσκευασίας: (Δεν αποτελεί έλεγχο ρουτίνας).

Δ. Τα προϊόντα:

(Συχνότητα Ελέγχου).

i) **Τα υδατικά σκευάσματα** π.χ. Lotions κ.λπ. καλό θα είναι να ελέγχονται στο χύμα και στο έτοιμο. Αν υπάρχει μόλυνση, συνήθως είναι εκτεταμένη.

ii) **Στα λιπαρά και ελαιώδη σκευάσματα,** ο μικροβιολογικός έλεγχος μπορεί να γίνεται συστηματικά στην αρχή και στην συνέχεια μόνο κάθε π.χ. τρίτη παρτίδα, αφού βέβαια πρώτα εξασφαλιστεί ότι τα προϊόντα είναι πράγματι ασφαλή και δεν παρουσιάζουν πρόβλημα.

Αυτό, γιατί στα σκευάσματα αυτά, οι μικροοργανισμοί δεν ζουν ούτε αναπτύσσονται εύκολα.

iii) **Στερεά σκευάσματα-Πούδρες, Ταλκ, κ.λπ.:** Ο μικροβιολογικός έλεγχος γίνεται μία φορά σε κάθε παρτίδα, στο «Χύμα» ή στο Έτοιμο, αφού πρώτα βέβαια εξασφαλιστεί και η καταλληλότητα των υλικών συσκευασίας. Στα προϊόντα αυτά, οι μικροοργανισμοί δεν μπορούν να πολλαπλασιαστούν αλλά παραμένουν «ζωντανοί» ιδιαίτερα οι κόκκοι.

Μικροβιολογικός έλεγχος

1. Μικροβιολογικός Έλεγχος Πρώτων Υλών:

i) Ακολουθείται η ίδια διαδικασία που ακολουθείται και για τα προϊόντα με μόνη διαφορά ίσως την προετοιμασία του δείγματος (Ref USP XX). Η διαδικασία αυτή θα περιγραφεί κάπως περιληπτικά πιο κάτω.

ii) Μικροβιολογικός Έλεγχος Νερού:

Σημείωση: Σε όλη τη διάρκεια του ελέγχου αυτού διατηρούνται άσηπτες συνθήκες

Η μέθοδος που ακολουθείται συνήθως είναι η Μέθοδος των Τρυβλίων και μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε δείγμα νερού π.χ. δικτύου, θάλασσας κ.λπ. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να εκτιμηθεί πρώτα με δοκιμές το επίπεδο της μόλυνσης του νερού, ώστε να γίνουν οι κατάλληλες αραιώσεις. (Για ένα μολυσμένο δείγμα θα χρησιμοποιηθούν μεγάλες αραιώσεις ενώ για νερό που είναι καθαρό από μικροβιολογικής άποψης, θα χρησιμοποιηθούν μόνο μικρές αραιώσεις, ακόμα και το δείγμα «ως έχει»)

Γενικά, η μέθοδος του προσδιορισμού του ολικού αριθμού βακτηριδίων με τρυβλία είναι εμπειρική. Ο αριθμός των βακτηριδίων που εμφανίζονται ανά ml δείγματος είναι συνήθως μικρότερος από τον πραγματικό. Αυτό συμβαίνει γιατί οι απαιτήσεις πολλών μικροοργανισμών ως προς:

- α) τα θρεπτικά υλικά
- β) το ποσοστό του διαθέσιμου οξυγόνου και

γ) τις συνθήκες επώασης είναι πολύ εκλεκτικές, με αποτέλεσμα, πολλοί από τους μικροοργανισμούς που υπάρχουν στο δείγμα, να μην ανιχνεύονται με τη μέθοδο αυτή.

Θρεπτικά υλικά:

Π.χ. Tryptone Glucose Extract Agar, Plate Count Agar (Tryptone Glucose Yeast Agar) Εμπλουτισμένο agar για ολικό αριθμό μικροβίων και Nutrient agar.

Τα πιο πάνω υλικά, παρασκευάζονται σύμφωνα με τις οδηγίες (βλέπε βιβλιογραφία) και αποστειρώνονται (συνήθως 1/2 ώρα, 121° C).

Όλα τα πιο πάνω υλικά είναι κατάλληλα για την μικροβιολογική εξέταση του νερού και μπορούν να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικά. Οι δικές μας δοκιμές πάντως, έχουν δείξει ότι το Εμπλουτισμένο Agar επιτρέπει την ανάπτυξη του μεγαλύτερου φάσματος βακτηριδίων.

Διαλύτης αραιώσης

Ο διαλύτης που χρησιμοποιείται για τις αραιώσεις του δείγματος μπορεί να είναι ο:

A Buffer Phosphate solution

ή ο

B. Peptone Dilution Water

Αφού παρασκευαστούν σύμφωνα με τις οδηγίες, τα διαλύματα μοιράζονται σε κατάλληλες ποσότητες και αποστειρώνονται (σε κλίβανο υγρής αποστείρωσης, για 15-30* λεπτά, στους 121° C).

* Ο χρόνος αποστείρωσης είναι ανάλογος με την ποσότητα.

Σημείωση: Επειδή συνήθως, σε κάθε τρυβλίο τοποθετείται 1ml ή λιγότερο από την κάθε αραιώση του δείγματος, δεν επηρεάζεται η θρεπτική ικανότητα του agar και επομένως, αποστειρωμένο νερό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαλύτης αραιώσης.

Σκεύη-Συσκευές

- Αποστειρωμένα τρυβλία
- Αποστειρωμένες φιάλες δειγματοληψίας
- Αποστειρωμένα σιφώνια ακριβείας.

Δειγματοληψία

α. Το σημείο εκείνο από το οποίο θα ληφθεί το δείγμα (π.χ. η βρύση όταν πρόκειται για νερό δικτύου) πρέπει να είναι απόλυτα καθαρό ώστε αν βρεθεί το νερό μολυσμένο να μην μπορεί να αποδοθεί σε εξωτερικούς παράγοντες.

β. Η βρύση ή η παροχή γενικά πρέπει να ανοιχτεί καλά και το νερό να τρέξει 1-2 λεπτά πριν γίνει δειγματοληψία.

γ. Η ποσότητα δείγματος για κάθε ανάλυση πρέπει να είναι τουλάχιστον 100ml

δ. Κανονικά η ανάλυση θα πέπει να γίνει αμέσως μετά τη δειγματοληψία. Αν αυτό για κάποιο λόγο είναι αδύνατο (π.χ. λόγω απόστασης σημείου δειγματοληψίας-εργαστηρίου), θα πρέπει να διατηρηθεί το δείγμα σε ψυγείο. Ο χρόνος που μεσολάβησε μεταξύ δειγματοληψίας και ανάλυσης, καθώς η θερμοκρασία που διατηρήθηκε το δείγμα, θα πρέπει να αναφέρονται πάνω στην ανάλυση.

Πορεία:

- Το δείγμα πρέπει να ανακινηθεί πολύ καλά (τουλάχιστον 25 φορές) για να υπάρχει ομοιόμορφη κατανομή των μικροβίων.

- Στην περίπτωση νερού αμφιβόλου μικροβιολογικής καθαρότητας παρασκευάζονται τρεις υποδεκαπλάσιες αραιώσεις του. Δηλαδή, 1:10, 1:100, με τον διαλύτη αραιώσης.

- 1 ml από την κάθε αραιώση μεταφέρεται με αποστειρωμένο σιφώνιο σε αποστειρωμένα τρυβλία (εις διπλούν).

Το νερό που περιέχει ελάχιστα ή καθόλου μικρόβια

χρησιμοποιείται «ως έχει» για την ανάλυση.

Και σ' αυτή την περίπτωση ελέγχονται τρεις διαφορετικές συγκεντρώσεις του δείγματος (π.χ. 1, 2, 5 ml σε 2 ή 4 τρυβλία).

- Σε κάθε τρυβλίο προστίθενται όχι λιγότερα από 10ml λυωμένου agar (15ml για τα μικρά και 25ml για τα μεγάλα τρυβλία) σε θερμοκρασία 45°-50° C. Τα τρυβλία πωματίζονται αμέσως.

Σημείωση:

Το πώμα των τριβλύων πρέπει να σηκώνεται μόνο τόσο, όσο χρειάζεται για να μπει το δείγμα με το σιφώνιο ή το θρεπτικό υλικό.

- Το agar και το νερό αναδεύονται καλά, με κυκλικές κινήσεις, στα τρυβλία.

- Αφού στερεοποιηθούν τα υλικά, τα τρυβλία αντιστρέφονται και επωάζονται.

i) στους 35-37° C για 36 ώρες

ii) στους 20-23° C για 48 ώρες.

- Σε περίπτωση που ελέγχεται χλωριωμένο νερό π.χ. πόσιμο, πρέπει πριν γίνει η ανάλυση να εξουδετερωθεί πρώτα το χλώριο, το οποίο παρεμποδίζει την καλλιέργεια και επομένως δίνει λανθασμένα αποτελέσματα. Αυτό γίνεται με προσθήκη 0,1ml ενός 10% υδατικού διαλύματος Sodium Thiosulfate σε κάθε 100ml νερού (0,1ml 10% διαλύματος Sodium Thiosulfate εξουδετερώνουν περίπου 15mg ελεύθερου χλωρίου ανά λίτρο νερού).

Φυσικά, το Sodium Thiosulfate πρέπει να προστίθεται στην καθαρή φιάλη της δειγματοληψίας, πριν από την αποστείρωση.

Αποτελέσματα

Για την ακρίβεια της μεθόδου, για το πιο σωστό τρόπο εκφράσεως των αποτελεσμάτων κ.λπ. μπορεί κανείς να αναφερθεί στο STANDARD METHODS FOR EXAMINATION OF WATER AND WASTEWATER.

2. Μικροβιολογικό έλεγχος Υλικών Συσκευασίας:

Μπορεί να γίνει με την τεχνική «SWABS» ή «RINSE».

Και για τις δύο μεθόδους, παρασκευάζονται και αποστειρώνονται τα κατάλληλα θρεπτικά υλικά.

Τέτοια είναι π.χ.

Nutrient agar

Trypticase Soy agar

Sabouraud agar

Επίσης, παρασκευάζεται ένα αποστειρωμένο διάλυμα 0,1% PENTONE σε απεσταγμένο νερό.

- Με την τεχνική «SWABS» ένα αποστειρωμένο βαμβακάκι (π.χ. cotton buds) βυθίζεται στο διάλυμα της πεπτόνης και με αυτό «σκουπίζεται» μία επιφάνεια υλικού διαστάσεων περίπου 20 x 20cm. Στη συνέχεια διασπείρεται, όπως στις ανακαλλιέργειες, με το βαμβακάκι αυτό η επιφάνεια του agar που περιέχεται μέσα σε ένα τρυβλίο. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται με άλλα τέτοια βαμβακάκια, για τις άλλες επιφάνειες που πρόκειται να ελεγχθούν. Τα τρυβλία επωάζονται στους 35° C για 3 ημέρες.

- Με την τεχνική «RINSE» με μία ποσότητα του διαλύματος της πεπτόνης ξεπλένεται καλά το εσωτερικό του υλικού συσκευασίας που πρόκειται να ελεγχθεί. Στη συνέχεια το διάλυμα αυτό καλλιεργείται σε τρυβλία, με το κατάλληλο θρεπτικό υλικό και επωάζεται κατά τον ίδιο τρόπο.

3. Μικροβιολογικός έλεγχος προϊόντων

Γενικά:

Η μέθοδος αυτή, χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του αριθμού των μικροβίων σε πρώτες ύλες ή έτοιμα προϊόντα. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της μεθόδου θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά άσηπτες συνθήκες.

Δοκιμαστικά τεστ.

Η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της μεθόδου στηρίζεται βασικά το ότι τα δείγματα που εξετάζονται από μόνα τους δεν παρεμποδίζουν την ανάπτυξη των μικροοργανισμών που η μέθοδος έχει σκοπό να προσδιορίσει.

Επομένως, πρέπει αρχικά να γίνουν ορισμένα δοκιμαστικά τεστ των δειγμάτων με ενοφθαλμισμό καλλιέργειών *Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa* *E. Coli* και *Salmonella*, για να αποδειχθεί ότι στο υλικό που ελέγχεται είναι δυνατή η ανάπτυξη τους.

Αυτό μπορεί να γίνει με προσθήκη 1ml φρέσκιας καλλιέργειας (24 ωρών) του μικροοργανισμού σε αραιώση όχι μικρότερη από 10³ στην αρχική αραιώση του δείγματος. Η αρχική αραιώση του δείγματος (1:10) μπορεί να γίνει σε buffer Phosphate pH 7.2, Fluid Soybean-Casein Digest Medium ή Fluid Lactose Medium.

Σε περίπτωση που οι μικροοργανισμοί δεν αναπτυχθούν στο αντίστοιχο θρεπτικό υλικό, σημαίνει ότι η μέθοδος για να εφαρμοστεί πρέπει να τροποποιηθεί λίγο, π.χ.

1) με αύξηση του όγκου του διαλύτη αραιώσεως

2) με προσθήκη μίας ουσίας που θα εξουδετερώσει τυχόν βακτηριοστατικά υλικά που υπάρχουν στο δείγμα, και

3) με κατάλληλο συνδυασμό των 1 και 2 πιο πάνω που θα επιτρέπει την ανάπτυξη. Ουσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν «εξουδετερωτές» συντηρητικών ή άλλων αντιμικροβιακών παραγόντων στο δείγμα είναι

A. Soy Lecithin σε συγκέντρωση 0,5%

B. Polysorbate (Tween) 20, σε συγκέντρωση 4,0%.

Η πιο πάνω δοκιμή, μπορεί να γίνει και με το Θρεπτικό Υλικό Fluid Casein-Soy Lecithin, Tween.

Αν παρ' όλες τις δοκιμές, δεν είναι τελικά δυνατή η δημιουργία αποικιών στο δείγμα, η αποτυχία αυτή θα πρέπει να αποδοθεί στη βακτηριοστατική δραστηριότητα του υπό έλεγχου προϊόντος.

Αυτό βέβαια σημαίνει, ότι η ύλη αυτή ή προϊόν, δεν πρόκειται να μολυνθεί εύκολα από παρόμοιους μικροοργανισμούς, άρα δεν χρειάζεται να γίνεται ο μικροβιολογικός του έλεγχος (USP XX).

Δείγματα και δειγματοληψία

α) Τα δείγματα πρέπει να αναλύονται όσο το δυνατόν πιο γρήγορα γίνεται από τη στιγμή της δειγματοληψίας.

Σε περίπτωση που θα πρέπει να παραμείνουν, πρέπει να φυλαχτούν σε θερμοκρασία δωματίου και όχι στο ψυγείο πριν την ανάλυση.

β) Η εξωτερική εμφάνιση των δειγμάτων πρέπει να παρατηρηθεί προσεκτικά και να σημειωθούν τυχόν αλλοιώσεις των δοχείων.

γ) Η εξωτερική επιφάνεια των δοχείων πρέπει να απολυμανθεί προσεκτικά με 1% HCL και 70% αλκοόλη, πριν ανοιχτούν (ή 1% HCL σε 70-80% αλκοόλη).

δ) Για τον μικροβιολογικό έλεγχο πρέπει να χρησιμοποιείται μία αντιπροσωπευτική ποσότητα του δείγματος π.χ. 10g ή 10ml.

Για τα δείγματα των οποίων το περιεχόμενο είναι μικρότερο των 10g ή 10ml, πρέπει να αναλυθεί όλο το περιεχόμενο.

Προετοιμασία δειγμάτων**Σκεύη-Συσκευές**

- Αποστειρωμένα σιφώνια
- Αποστειρωμένα όργανα δειγματοληψίας, (λαβίδες, σπάτουλες, κ.λπ.).
- 1% HCL σε 80% υδατικού διαλύματος αλκοόλης
- Αποστειρωμένα γουδιά + γουδοχέρια
- Αποστειρωμένες φιάλες για τις αραιώσεις (τουλάχιστον 100ml).
- Ζυγός αναλυτικός
- Αποστειρωμένο Παραφινέλαιο, Tween 20 Tween 80
- Υδατόλουτρο στους 45-47° C.
- Διαλύτης αραιώσης αποστειρωμένος (Buffer Phosphate pH 7,2)
- Τρυβλία Petri
- Επωαστικός κλίβανος 35 + 2°C
- Κατάλληλος επωαστικός κλίβανος 25°C + 2°C
- Θρεπτικά Υλικά, αποστειρωμένα.

π.χ. Trypticase Soy Agar (TSA) και Malt Extract Agar και Potato Dextrose Agar (PDA) ή Fluid Soybean-Casein Digest Medium κ.λπ.

Παρασκευή δειγματος σύμφωνα με την κατηγορία που ανήκει:

1. **Υγρά:** Δεν χρειάζεται ειδική διαδικασία. Η πρώτη αραιώση (1:10) γίνεται με προσθήκη 10ml δειγματος σε 90ml διαλύτη, κατ' ευθείαν.

Εάν δεν υπάρχει αρκετό δείγμα, ρυθμίζεται έτσι ο όγκος ώστε η αρχική αραιώση να είναι 1:10 (π.χ. 5 ml δειγματος με 45ml διαλύτη).

2. **Στερεά και πούδρες:** Ασηπτικά μεταφέρονται 10g δειγματος μέσα σε αποστειρωμένο γουδί. Το δείγμα κονιοποιείται και προστίθεται σιγά-σιγά αποστειρωμένο Tween 20 (5-10ml) ώστε να σχηματιστεί μία ομοιόμορφη μάζα. Στη συνέχεια προστίθεται ο διαλύτης μέχρι να σχηματιστεί η 1:10 αραιώση του δειγματος.

3. **Κρέμες-αλοιφές-λαδερά ή λιπαρά προϊόντα:** Ασηπτικά μεταφέρονται 10g δειγματος σε αποστειρωμένο γουδί. Προστίθεται 1ml αποστειρωμένου παραφινελαίου και το μίγμα αναδεύεται καλά.

Προστίθεται 1ml Tween 80 και συνεχίζεται η ανάδευση. Εάν χρειάζεται το μίγμα μπορεί να θερμανθεί μέχρι τους 45°C.

Όταν σχηματιστεί μία ομοιόμορφη μάζα, προστίθενται 4-5ml του διαλύτη, σε ποσότητες του 1,0ml. Σιγά-σιγά προστίθεται και το υπόλοιπο του διαλύτη ώστε να σχηματιστεί η αραιώση 1:10.

4. **Αεροζόλ-Spray κ.λπ.:** Απολυμαίνεται καλά το στόμιο και ζυγίζεται η κατάλληλη ποσότητα σε προζυγισμένη φιάλη αραιώσεως.

Ανεξάρτητα από τον τύπο του καλλυντικού που αναλύεται, σχηματίζονται δεκαδικές αραιώσεις μέχρι και 10⁻⁴ στον ίδιο διαλύτη αραιώσεως.

1. **Ολικός αριθμός αεροβίων μικροβίων: (Total Aerobic Plate Count)**

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο μέθοδοι:

- α) Μέθοδος Τρυβλίων
- β) Μέθοδος Πολλαπλών Σωλήνων

Οι μέθοδοι βασικά είναι παρόμοιοι. Εκείνη που χρησιμοποιείται συνήθως είναι η μέθοδος των Τρυβλίων.

1ml από την κάθε αραιώση του δειγματος, μεταφέρεται σε δύο διαδοχικά τρυβλία. Σε κάθε τρυβλίο, προστίθενται 15-20ml Trypticase Soy Agar (TSA) ή Soybean-Casein Digest το οποίο έχει προηγουμένως λυώσει και κρυώσει

στους 45-55°C.

Στη συνέχεια, αντιστρέφονται και επωάζονται στους 35°C για 48 ώρες.

Μετρώνται οι αποικίες (καλό είναι να μετρώνται τα τρυβλία που ο αριθμός των σχηματιζομένων αποικιών κειμαίνονται μεταξύ 30 και 300), ο αριθμός των αποικιών πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή αραιώσεως και το αποτέλεσμα αναφέρεται σαν ολικός αριθμός αεροβίων μικροβίων ανά g ή ml.

II. **Ολικός αριθμός μυκήτων: (Total Mold Count)**

Γίνεται κατά παρόμοιο τρόπο όπως το I. Για μύκητες όμως χρησιμοποιείται το θρεπτικό υλικό Malt Extract Agar ή το Potato Dextrose Agar κ.λπ., η επώαση δε γίνεται στους 25°C για 72 ώρες.

Τα τρυβλία ελέγχονται κάθε ημέρα για ανάπτυξη.

Σημείωση: Στην μέθοδο των τρυβλίων ή των πολλαπλών σωλήνων, πρέπει πάντα να αφήνεται ένα τρυβλίο ή σωλήνας αντιστοίχα σαν «τυφλό» δηλαδή με θρεπτικό υλικό, χωρίς δείγμα. Με αυτόν τον τρόπο, κατά την επώαση ελέγχεται ταυτόχρονα και η καταλληλότητα (στεριρότητα) του θρεπτικού υλικού.

III. **Ανίχνευση παθογόνων βακτηριδίων:**

Οι καλλιέργειες που αναπτύσσονται μετά το τέλος της επώασεως κατά τον έλεγχο (I), χρησιμοποιούνται για να γίνει η ταυτοποίηση των παθογόνων οργανισμών στο δείγμα, η οποία βέβαια πρέπει να είναι αρνητική.

A. Staphylococcus aureus

Το θρεπτικό υλικό «επιλογής» για τον σταφυλόκοκκο, το εκλεκτικό, είναι το Vogel-Johnson Agar Medium.

Με κατάλληλο αποστειρωμένο κρίκο ενοφθαλμίζεται με μία ποσότητα της καλλιέργειας, η επιφάνεια του Vogel-Johnson Agar που ευρίσκεται μέσα στο τρυβλίο Petri. Το τρυβλίο καλύπτεται, αντιστρέφεται και επωάζεται στους 35°C για 48 ώρες.

Εάν μετά την επωαστική περίοδο κανένα τρυβλίο δεν εμφανίσει αποικίες το δείγμα είναι «απληλαγμένο από σταφυλόκοκκους».

- Στην περίπτωση που εμφανιστούν αποικίες, θα πρέπει αρχικά να εξεταστούν τα μορφολογικά τους χαρακτηριστικά.

Οι «ύποπτες» αποικίες σταφυλόκοκκων είναι κυρτές και έχουν μαύρο, γυαλιστερό χρώμα, πιθανόν δε να περιτριγυρίζονται και από μία κίτρινη ζώνη.

Για να αποδειχτεί όμως ότι οι αποικίες αυτές είναι σταφυλόκοκκοι θα πρέπει να γίνει το τεστ «πηκτικότητας» (ή Coagulase test).

Coagulase Test

Με τη βοήθεια κρίκου ενοφθαλμισμού, μεταφέρεται μία από τις αντιπροσωπευτικές ύποπτες αποικίες σε σωλήνες που περιέχουν Vogel-Johnson Agar, στον κάθε ένα από τους οποίους έχει προστεθεί 0,5ml ανθρώπινος ορός (ή άλλου θηλαστικού ζώου π.χ. αλόγου, κουνελιού κ.λπ.).

- Οι σωλήνες επωάζονται σε υδατόλουτρο, στους 37° και εξετάζονται ανά μία ώρα μέχρι συνολικά 24 ώρες.

Εάν σχηματιστεί πήξιμο σημαίνει ότι το test αυτό είναι θετικό και η «ύποπτη» αποικία είναι πράγματι σταφυλόκοκκος.

(Το πήξιμο συνήθως εμφανίζεται μέσα σε 1-4 ώρες).

Στις αποικίες μπορεί επίσης να γίνει και ένα τεστ κατά Gram που για σταφυλόκοκκους είναι θετικό.

ΠΙΝΑΚΑΣ Νο 1

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ STAPHYLOCOCCUS AUREUS ΣΕ ΥΛΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Υλικό	Vogel-Johnson Agar	Mannitol - Salt Agar
Μορφολογία	Μαύρες αποικίες με κίτρινες ζώνες	Κίτρινες αποικίες με κίτρινες ζώνες
Χρώση κατά	Θετικοί κόκκοι	Θετικοί κόκκοι

B. Pseudomonas aeruginosa:

Η καλλιέργεια, κατά παρόμοιο τρόπο, ανακαλλιέργεται σε CETRIMIDE AGAR, που είναι το υλικό επιλογής για τις ψευδομονάδες.

Εάν στο τέλος της επωαστικής περιόδου τα τρυβλία δεν εμφανίσουν αποικίες το δείγμα είναι «απηλαγμένο από ψευδομονάδες».

Εάν όμως παρουσιαστεί ανάπτυξη στο υλικό αυτό θα πρέπει να θεωρηθεί σαν «ύποπτη» είδους Pseudomonas (όχι απόδειξη), ιδιαίτερα μάλιστα αν παρουσιάζει και τα αντίστοιχα μορφολογικά χαρακτηριστικά των ψευδομονάδων, που είναι φθορισμός και πράσινο χρώμα.

Για να αποδειχθεί, θα πρέπει να γίνει και ένα test ΟΞΕΙΔΑΣΗΣ (Oxidase test) το οποίο θα πρέπει να βγει θετικό.

Οι ψευδομονάδες είναι κατά Gram αρνητικά βακτηρίδια που μπορεί επίσης να ελεγχθεί.

Test Oxidase: Εμποτίζεται ένα κομμάτι διηθητικού ηθμού με μερικές σταγόνες ενός 1%* υδατικού διαλύματος 1N, N - dimethyl - p - phenylenediamine dihydrochloride και τοποθετείται μέσα σε ένα τρυβλίο. Με κρικο ενοφθαλμισμού διασπείρεται η ύποπτη αποικία πάνω στο διαβρεγμένο ηθμό.

Ένα ροζ-μωβ χρώμα σχηματίζεται μέσα σε 5-10 δευτερόλεπτα από τα θετικά oxidase βακτηρίδια.

* Πρέπει να έχει παρασκευαστεί πρόσφατα.

Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα Bact-Oxidase Differentiation Discs (Difco)

ΠΙΝΑΚΑΣ Νο 2

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ PSEUDOMONAS AERUGINOSA ΣΕ ΕΚΛΕΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

Υλικό	Cetrimide Agar Medium	Pseudomonas Agar Medium for Detection of Fluorescin	Pseudomonas Agar Medium for Detection of Pyocyanin
Μορφολογία	Γενικά, πρασινωπές αποικίες	Γενικά άχρωμες μέχρι κίτρινωπές αποικίες	Γενικά πρασινωπές αποικίες
Φθορισμός σε UV	Πράσινος	Κίτρινος	Μπλέ
Τεστ Οξυδάσης	Θετικό	Θετικό	Θετικό
Χρώση κατά Gram	Negative rods	Negative rods	Negative rods

B. Έλεγχος για Salmonella

Με την βοήθεια κρικών ενοφθαλμίζονται χαρακτηριστικές αποικίες πάνω σε θρεπτικό υλικό επιλογής της Salmonella π.χ. Brilliant Green Agar Medium, που περιέχεται σε τρυβλία.

Τα τρυβλία, καλύπτονται, αντιστρέφονται και επωάζονται.

Εάν δεν παρουσιαστούν αποικίες το δείγμα θεωρείται «απηλαγμένο από SALMONELLA».

Αν όμως σχηματιστούν αποικίες και ιδιαίτερα αν έχουν τη σωστή μορφολογία, π.χ. για το υλικό αυτό, μικρές, διαφορές ή λευκές-ροζ αποικίες που συχνά φέρουν ροζ-κόκκινες ζώνες, οι αποικίες αυτές πρέπει να θεωρηθούν σαν «ύποπτες» Salmonella.

Απόδειξη: Μερικές από τις ύποπτες αυτές αποικίες μεταφέρονται στην επιφάνεια του Triple Sugar-Iron-Agar με κρικο ενοφθαλμισμού, που περιέχεται μέσα σε κατάλληλους σωλήνες. Στη συνέχεια ο κρικός «βυθίζεται» αρκετά κάτω από την επιφάνεια του υλικού.

Ακολουθεί επώαση. Εάν σχηματιστούν αλκαλικές επιφάνειες (κόκκινες) η όξινης επιφάνειες (κίτρινες) με πιθανόν ταυτόχρονα μαύρισμα της εσωτερικής επιφάνειας του υλικού (σχηματίζεται H₂S) οι αποικίες είναι πράγματι SALMONELLA.

ΠΙΝΑΚΑΣ Νο 3

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ SALMONELLA ΣΕ ΥΛΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Υλικό	Brilliant Green Agar Medium	Xylose - Lysine Desoxycholate Agar Medium	Bismuth Sulfite Agar Medium
Μορφολογία	Μικρές διαφανείς, άχρωμες ή λευκές μέχρι ροζ αποικίες συχνά με ροζ-κόκκινες ζώνες	Κόκκινες αποικίες με ή χωρίς μαύρο στο κέντρο	Μαύρες ή πράσινες αποικίες

Δ. Escherichia coli (E. Coli)

Το θρεπτικό υλικό επιλογής για το E. Coli είναι το Mac Conkey Agar. Γίνεται επομένως ανακαλλιέργεια στο υλικό αυτό. Εάν δεν εμφανιστούν αποικίες, ή αν οι αποικίες που τυχόν εμφανιστούν δεν έχουν τα χαρακτηριστικά μορφολογικά γνωρίσματα των E. Coli στο υλικό αυτό (δηλ. κόκκινες-κεραμιδι αποικίες που πιθανόν να περιτριγυρίζονται από ζώνες με ίζημα) το δείγμα θεωρείται «απηλαγμένο από το είδος E. Coli».

Αν συμβαίνει το αντίθετο, θα συνεχιστεί η ταυτοποίηση. Οι ύποπτες αποικίες μεταφέρονται στην επιφάνεια Levine-Eosine-Methylene-Blue-Agar που περιέχεται σε τρυβλία.

Εάν μετά τον χρόνο επώασης, καμία αποικία δεν παρουσιάζει μπλε μεταλλική χροιά, οι ύποπτες αποικίες δεν είναι τελικά E. Coli.

ΠΙΝΑΚΑΣ Νο 4

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ESCHERICHIA COLI ΣΕ MAC-CONKEY AGAR MEDIUM

Υλικό	Κόκκινες κεραμιδι αποικίες που πιθανόν να περιτριγυρίζονται από ζώνες με ίζημα
Μορφολογία	Negative rods (κόκκοι bacilli)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. USP XX, 1980
2. ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ, Α. ΑΡΣΕΝΗ
3. NEWBURGER'S MANUAL OF COSMETIC ANALYSIS
4. STANDARD METHODS FOR EXAMINATION OF WATER AND WASTEWATER
by: American Public Health Association
by: American Water Works Association
by: American Pollution Control Federation

Οι Ευρωτομύκητες και οι Ζυμομύκητες στα Τρόφιμα

Ε.Σ. Λάζος*

Στην εργασία αυτή γίνεται μία ανασκόπηση της σημασίας των ευρωτομυκήτων και ζυμομυκήτων στα τρόφιμα. Έτσι, εξετάζονται τα χαρακτηριστικά και οι παράγοντες ανάπτυξης, η αλλοίωση των διαφόρων τροφίμων, η παραγωγή προϊόντων, η παραγωγή τοξινών και ο έλεγχος των ευρώτων και ζυμών. Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι οι ευρώτες και οι ζύμες i) αποτελούν δυναμικό παράγοντα αλλοίωσης των τροφίμων, ii) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βιομηχανική παραγωγή διαφόρων προϊόντων, και iii) μπορούν να καταστούν δυναμικοί παράγοντες πρόκλησης ασθένειας στον άνθρωπο.

Εισαγωγή

Όπως είναι γνωστό απαραίτητο και αναπόσπαστο κομμάτι της τεχνολογίας τροφίμων είναι η μικροβιολογία των τροφίμων. Για πολλά χρόνια μεγάλη μελέτη δέχθηκαν τα τροφόμεταφερόμενα βακτήρια, ενώ η σημασία των τροφόμεταφερομένων ευρωτομυκήτων (μούχλες) και ζυμομυκήτων εξετάστηκε εκτεταμένα κατά τα τελευταία χρόνια. Στην εργασία αυτή θα αναπτυχθεί με συντομία η σημασία των ευρωτομυκήτων και ζυμομυκήτων στα τρόφιμα, όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα.

Οι ευρωτομύκητες και οι ζυμομύκητες αποτελούν μέρος της κανονικής χλωρίδας των τροφίμων. Έτσι, όταν οι ευρώτες αναπτυχθούν στα τρόφιμα, είναι γνωστό ότι έχουν μία εμφάνιση χνουδάτη ή σαν βαμβάκι και το τρόφιμο λέγεται μυχλιασμένο και θεωρείται ακατάλληλο να φαγωθεί. Παρ' όλα αυτά όμως, πολλές από τις μούχλες θεωρούνται κανονικά συστατικά μερικών προϊόντων, όπως π.χ. στα τυριά roquefort, blue-cheese, camembert, brie κ.λπ., καθώς επίσης και χρησιμοποιούνται και για την παραγωγή διαφόρων προϊόντων, όπως ενζύμων, οξέων, SCP κ.λπ. Οι ζυμομύκητες είναι αληθείς μύκητες, που ο κύριος τρόπος ανάπτυξής τους είναι ο μονοκυτταρικός, ενώ είναι πολύ δύσκολο να ορισθούν σαν μούχλες. Όπως και οι μούχλες, οι ζύμες μπορούν να προκαλέσουν αλλοίωση των τροφίμων, καθώς και να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή διαφόρων τροφίμων, όπως ψωμί, κρασί, τυριά, κ.λπ., και άλλων προϊόντων όπως ένζυμα, SCP κ.λπ. Πρέπει να σημειωθεί ότι μερικά γένη, όταν αναπτυχθούν στα τρόφιμα ελευθερώνουν τοξίνες και έτσι μπορούν να προκαλέσουν ασθένεια.

Τα Χαρακτηριστικά της Ανάπτυξης των Ευρωτομυκήτων και Ζυμομυκήτων.

Οι ευρωτομύκητες και οι ζυμομύκητες μπορούν να αναπτυχθούν εύκολα σε πολλά μέσα. Γενικώς, οι ευρωτομύκητες δύνανται να χρησιμοποιήσουν πολλά είδη τροφίμων, από τα πιο απλά μέχρι τα πλέον πολύπλοκα. Για τους ζυμομύκητες, γενικώς, η καλύτερη πηγή ενέργειας είναι τα σάκχαρα, ενώ οι αζωτούχες ενώσεις που μπορούν να χρησιμοποιήσουν μπορεί να είναι πολύ απλές, όπως αμμωνία, ουρία κ.α. μέχρι πολύπλοκες (πολυπλεπίδια) (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Σ' ότι αφορά τις απαιτήσεις θερμοκρασίας οι περισσότερες μούχλες μπορούν να θεωρηθούν μεσόφιλες με άριστες θερμοκρασίες μεταξύ 25°-30°C. Μερικές, όμως αναπτύσσονται καλά στους 35°-37°C, ενώ ένας αριθμός μυχλών είναι ψυχρόφιλες (άριστο 5°-10°C) (*Aspergillus*, *Cladosporium*, *Thamnidium*). Επίσης, έχουμε ανάπτυξη μυχλών σε θερμοκρασίες κατάψυξης, -5° με -10°C (*Cladosporium*, *Sporotrichum*, *Penicillium Monilia*). Οι ζυμομύκητες έχουν σχεδόν τις ίδιες απαιτήσεις θερμοκρασίας με τους ευρωτομύκητες, δηλ. παρουσιάζουν μια άριστη θερμοκρασία ανάπτυξης μεταξύ 25°-30°C, ενώ αναπτύσσονται καλά και στους 0°C, καθώς και σε θερμοκρασία κατάψυξης (πίνακας 1) (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18).

Πίνακας 1

Παραδείγματα ζυμών που αναπτύσσονται κάτω των 0°C (18)

Ζύμη	Θερμοκρασία, °C	Υπόστρωμα
<i>Candida scottii</i>	- 1,0	Βοδινό
<i>Candida sp</i>	- 2,2	χυμός σταφυλιού
"Ρόδινη" ζύμη	- 34,4	ζυμός Sabouraud
" "	- 17,8	καταψυγμένα στρεπτοδία
<i>Rhodotorula glutinis</i>	- 6,0	Yeast extract agar
<i>Torula sp (Phodotorula)</i>	- 4,0	μούρα σε 40% σακχαροζη
<i>Saccharomyces sp</i>	- 2,2	μηλίτης
" "	- 8,9	Beef infusion agar
Αυτοποϊητές ζύμες	- 5,0	σφάγιο αρνιού

Σ' ότι αφορά τις απαιτήσεις τους σε οξυγόνο οι ευρωτομύκητες είναι αερόβιοι, ενώ οι ζυμομύκητες μπορούν να αναπτυχθούν και αναερόβια.

Οι ευρωτομύκητες και οι ζυμομύκητες μπορούν να αναπτυχθούν σε μια ευρεία περιοχή pH, από ισχυρώς όξινη (pH 1,5) μέχρι αλκαλική (pH 11,0). Γενικώς, όμως η πλειονότητα τους ευνοείται από όξινο pH (άριστο ζυμομυκήτων 4,5-6,5). Πρέπει να σημειωθεί ότι το pH για την ανάπτυξη επηρεάζεται και από το είδος του οξέος που το δημιουργεί (4, 5, 6, 7, 9, 12, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32).

*Χημικός και Τεχνολόγος Τροφίμων
Ανωτ. Σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων, KATEE Αθηνών.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απαιτήσεις των ζυμών και ευρώτων σε υγρασία. Οι απαιτήσεις αυτές, καθώς και η επίδραση των διαλυμένων ουσιών εκφράζονται συνήθως με την «ενεργότητα ύδατος» (a_w). Στον πίνακα 2 φαίνεται η επίδραση του a_w στην ανάπτυξη των ευρώτων και ζυμών (15). Παρατηρούμε ότι οι ευρώτες και

Πίνακας 2

Επίδραση του a_w στην ανάπτυξη των ευρώτων και ζυμών (15)

Περιοχή τιμών	Οργανισμοί
1,00 - 0,95	Μερικές ζύμες (Cram - βάκιλλοι)
0,95 - 0,91	Μερικοί ευρώτες (κόκκοι)
0,91 - 0,87	Οι περισσότερες ζύμες
0,87 - 0,80	Οι περισσότεροι ευρώτες (S. aureus)
0,80 - 0,75	Αλατόφιλα βακτήρια
0,75 - 0,65	Ξηρόφιλοι ευρώτες
0,65 - 0,60	Ωμόφιλες ζύμες

οι ζύμες διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους ως προς το άριστο a_w . Επίσης, σημαντικό είναι το ότι μπορούν να αναπτυχθούν σε χαμηλές τιμές a_w . Έτσι, μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες αλλοίωσης των αφυδατωμένων και ενδιάμεσης υγρασίας τροφίμων (2, 33, 34, 35, 36, 37).

Γενικώς οι ζύμες απαιτούν περισσότερη υγρασία για την ανάπτυξή τους από ότι οι ευρώτες και λιγότερη από τα βακτήρια. Συστήματα που έχουν μεγάλες συγκεντρώσεις διαλυτών στερεών (π.χ. σάκχαρα, αλάτι κ.λπ.) παρουσιάζουν μικρές τιμές a_w ή μεγάλες ωσμωτικές πιέσεις. Έτσι οι ευρώτες και οι ζύμες που αναπτύσσονται σε τέτοια συστήματα ονομάζονται ωμώφιλα (osmophilic) δηλαδή απαιτούν μεγάλες ωσμωτικές πιέσεις για την ανάπτυξη τους. Μία κατηγορία, όμως, ζυμών και ευρώτων που μπορούν να αντέξουν μεγάλες ωσμωτικές πιέσεις και που έχουν απομωωθεί από τέτοια συστήματα, βρέθηκε ότι δεν απαιτεί μεγάλες ωσμωτικές πιέσεις για την ανάπτυξή τους. Στους οργανισμούς αυτούς δόθηκε η ονομασία ωσμωάντοχοι (osmotolerant και osmoduric) και πρέπει να σημειωθεί ότι η οσμωανθεκτικότητα δεν είναι ιδιότητα κάποιου ιδιαίτερου είδους. Για παράδειγμα, ωσμωάντοχες ζύμες είναι ικανές να ζυμώσουν διαλύματα σε περιεκτικότητα σε σάκχαρο 60-75%. Αυτός είναι ο ορισμός που δίδει ο Windisch (38) για τις ωσμωάντοχες ζύμες.

Όπως είναι γνωστό οι ευρώτες αναπτύσσονται με τη μορφή ενός διακλαδιμένου, νηματώδους μυκηλίου, και οι ζύμες είναι κυρίως μονοκυτταρικές, ενώ μπορούν να σχηματίσουν ψευδομυκήλια (1, 2, 3, 4, 6, 7, 13, 16, 17, 39). Η μελέτη των μικροβιακών καλλιέργειών δεν αποτελούσε ειδικό κλάδο έρευνας, αλλά είναι μία βασική μέθοδος της μικροβιολογίας. Με τη συνεχή όμως χρήση καθαρών καλλιέργειών μικροοργανισμών στην παραγωγή διαφόρων προϊόντων, καθώς δε και η απαίτηση σε ειδικές ιδιότητες των καλλιεργειών, βλέπουμε την ανάγκη της μελέτης της ανάπτυξης των μικροβιακών καλλιεργειών. Εδώ θα αναφερθούμε με συντομία στη μικροβιακή ανάπτυξη με ειδική αναφορά στους ευρώτες και ζύμες. Οι μικροβιακές καλλιέργειες μπορούν να διακριθούν σε κλειστά και ανοιχτά συστήματα. Οι κλειστές καλλιέργειες είναι αυτές που συνήθως χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο και είναι γνωστές στη βιομηχανία σαν καλλιέργειες κατά πατρίδα (batch cultures), που είναι μία ασυνεχής διεργασία, όπου το περιβάλλον και ο οργανισμός μεταβάλλονται συνεχώς. Οι ανοιχτές καλλιέργειες είναι μια εξισορροπημένη εισροή υποστρώματος ανά-

πτυξης και εκροή οργανισμών, προϊόντων μεταβολισμού και μη χρησιμοποιηθέντος υποστρώματος. Είναι δε γνωστές σαν καλλιέργειες συνεχούς ροής (continuous-flow cultures), που θεωρητικά τουλάχιστον είναι συστήματα στάσιμης κατάστασης (steady-state systems) και που μπορούν να περιγραφούν επαρκώς με τη θεωρία της στάσιμης κατάστασης.

Για μονοκυτταρικούς μικροοργανισμούς, όπως τα βακτήρια και οι ζύμες, είναι γνωστό ότι η ανάπτυξη προχωρεί με εκθετική ταχύτητα και μπορεί να περιγραφεί έτσι. Ας δούμε όμως τι συμβαίνει με τους ευρώτες που σχηματίζουν νηματώδες μυκήλιο. Πολλοί μελετητές έχουν ισχυρισθεί ότι τέτοιοι οργανισμοί σε εμβαπτισμένη υγρή καλλιέργεια δεν ακολουθούν την παραπάνω ταχύτητα. Έχει όμως βρεθεί ότι σε καλλιέργειες συνεχούς ροής η συμπεριφορά τους είναι όμοια με τους μονοκυτταρικούς. Όπως γνωρίζουμε οι ευρωτομύκητες αναπτύσσονται με σχηματισμό νέων κυττάρων πάνω στις ήδη σχηματισμένες υφές. Αν υποθέσουμε ότι η ηλικία των κυττάρων είναι μηδέν όταν πρωτοσχηματίζονται και ότι η ηλικία των μητρικών κυττάρων γίνεται προοδευτικά μεγαλύτερη, η μέση ηλικία του οργανισμού σε χρόνο θα είναι η αθροιστική ηλικία θυγατρικών και μητρικών κυττάρων διηρημένη με τον συνολικό αριθμό των κυττάρων (40). Οι Aiba και Hara (41) έχουν δείξει ότι η μέση αθροιστική ηλικία, Λ , μίας εκθετικά αναπτυσσομένης ασυνεχούς καλλιέργειας δίδεται από τη σχέση:

$$\Lambda = 1/\mu [1 - \exp(-\mu\theta)] \quad (1)$$

Όταν δε έχουμε συστήματα συνεχούς ροής είναι:

$$\Lambda = 1/\mu [1 - \exp(-\mu(\theta-\theta_0)) + \Lambda \exp(-\mu(\theta-\theta_0))] \quad (2)$$

Από τη διερεύνηση των εξισώσεων προκύπτει ότι το Λ είναι πάντοτε μεγαλύτερο από το χρόνο γεννεάς (40, 41).

Τέλος, πρέπει να αναφερθούμε στην πρόκληση μεταλλάξεων για την παραγωγή στελεχών με ειδικές ιδιότητες. Έχει υποδειχθεί ότι οι ευρώτες παρουσιάζουν τις εξής δυνατότητες προσβολής: (1) Οι σπόροι ή τα αναπτυσσόμενα κύτταρα μπορούν να επεξεργασθούν με τη χημική ουσία που μπορεί να προκαλέσει μετάλλαξη και έπειτα να ενοφθαλμισθούν στο βασικό υπόστρωμα, και (2) νέες αποικίες ευρώτων μπορούν να αναπτυχθούν από βλαστικά μυκήλια που αναπτύσσονται σε υπόστρωμα που περιέχει το χημικό μεταλλακτικό. Ο Schwartz κ.α. (42) υποδεικνύουν τρεις μεθόδους εκτίμησης της μεταλλακτικής επίδρασης πάνω στους ευρώτες, ήτοι (1) μορφολογική διακύμανση, (2) έλλειψη ικανότητας να συνθέτουν μερικά τελικά προϊόντα, και (3) θυγατρικά κύτταρα με διαφορετικές θρεπτικές απαιτήσεις. Ο Lee κ.α. (43) και οι Lee και Townsley (44) έδειξαν ότι τα ιόντα βαρίου αναστέλλουν την παραγωγή αφλατοξινών από τον *Aspergillus flavus*, καθώς και ανικανότητα παραγωγής κίτρινης χρωστικής, η οποία συνοδεύεται από απώλεια φθορισμού της καλλιέργειας στο υπεριώδες. Επίσης μεταλλάξεις γίνονται και έχει επιτευχθεί η παραγωγή στελεχών ευρώτων και ζυμών για την εμπορική παραγωγή ενζύμων, L-αμινοξέων, βιταμινών και αντιβιοτικών με εξαιρετικά υψηλή απόδοση (45).

Η Αλλοίωση των Τροφίμων από Ευρωτομύκητες και Ζυμομύκητες.

Οι ευρωτομύκητες και οι ζυμομύκητες όταν αναπτυχθούν στα τρόφιμα μπορούν να προκαλέσουν ένα αριθμό αλλοιώσεων. Σ' ότι αφορά το αν θα έχουμε ανάπτυξη εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως το PH το χρόνο και τη θερμοκρασία, τη διαθεσιμότητα θρεπτικών, την επίδραση των διαφόρων συστατικών των τροφίμων, την ύπαρξη αναστολλέν και το αν οι μικροοργανισμοί έχουν υποστεί

προηγούμενως κάποια επεξεργασία. Επίσης ο τύπος της αλλοίωσης ενός τροφίμου μπορεί να εξαρτηθεί και από τον ανταγωνισμό μεταξύ βακτηρίων, ζυμών και ευρώτων. Συνήθως, όταν οι συνθήκες είναι ευνοϊκές για όλα, τα βακτήρια αναπτύσσονται ταχύτερα από τις ζύμες και οι ζύμες ταχύτερα από τους ευρώτες (2, 3, 4, 6, 7, 46). Όμως, όταν έχουμε αρχική επικράτηση ζυμών ή αντίθετες συνθήκες για τα βακτήρια, τότε έχουμε πρώτη την ανάπτυξη ζυμών. Επίσης, όταν οι συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές για τα βακτήρια και λιγότερο ευνοϊκές για τις ζύμες, έχουμε πρώτη την ανάπτυξη ευρώτων (4,18).

Ο πιο κρίσιμος παράγοντας για την ανάπτυξη των ευρώτων είναι η διαθεσιμότητα επαρκούς υγρασίας (2, 4, 7, 46). Ήδη έχουμε αναφερθεί με συντομία στις απαιτήσεις των ευρώτων σε a_w . Σημειώνουμε δε ότι το πλείστο απαιτείται $a_w = 0,80-0,88$, ενώ οι ξηρόφιλοι $a_w = 0,65-0,75$. Γενικώς μιά σχετική υγρασία 70-90% αποτελεί την κατάλληλη υγρασία ισορροπίας για την έναρξη της ανάπτυξης των ευρώτων. Η θερμοκρασία αποθήκευσης των τροφίμων οπωσδήποτε είναι ένας παράγοντας που μπορεί να ελέγξει την ανάπτυξη των ευρώτων: όμως, είναι μικρότερης σημασίας από τη διαθέσιμη υγρασία (2,46).

Οι ζύμες όταν βρεθούν στα τρόφιμα προκαλούν ανεπιθύμητες μεταβολές. Γενικώς, όμως, παίζουν μικρό ρόλο στην αλλοίωση των τροφίμων, γιατί αποτελούν ένα μικρό μέρος του αρχικού πληθυσμού και επίσης γιατί αναπτύσσονται βραδύτερα από τα βακτήρια και η ανάπτυξή τους περιορίζεται από μεταβολικές ουσίες των βακτηρίων (18). Παράγοντες που προσδιορίζουν την ανάπτυξη των ζυμών και την συνεισφορά τους στην αλλοίωση είναι οι τύποι των ζυμών που υπάρχουν αρχικά, το pH, του τροφίμου, η διαθεσιμότητα θρεπτικών, το δυναμικό οξειδοαναγωγής, η θερμοκρασία αποθήκευσης, το a_w και η σχετική υγρασία του περιβάλλοντος (4, 7, 18, 47).

Ας δούμε παρακάτω με συντομία την αλλοίωση των διαφόρων ομάδων τροφίμων.

Τα διάφορα κρέατα μπορούν να αλλοιωθούν από μιά ποικιλία μικροοργανισμών, γιατί περιέχουν μιά αφθονία θρεπτικών συστατικών, που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξή τους (7). Τα κρέατα που διατηρούνται σε χαμηλές θερμοκρασίες για μακρές περιόδους μπορούν να προσβληθούν από είδη των γενών *Cladosporium*, *Rhizopus*, *Mucor* και *Thamnidium* (3, 7, 13, 48, 49). Μελέτες πάνω στο αλλοιωμένο κρέας έδειξαν την παρουσία των παραπάνω γενών, που προκαλούν το μεν *Cladosporium* μαύρες κηλίδες, τα δε τρία υπόλοιπα αλλοίωση γνωστή σαν whiskers (4, 6, 7). Επίσης βρέθηκαν *Penicillium* spp, που προκαλούν «πράσινα μπαλώματα» (*green patches*) και *Sporotrichum* spp που προκαλούν άσπρες κηλίδες (*Sp. carnis*). Επίσης οι ευρώτες προκαλούν κακές γεύσεις και οσμές, καθώς και υδρολύσεις των λιπιδίων, βοηθώντας έτσι στην οξειδωσή τους. Οι ευρώτες τείνουν να επικρατήσουν στην αλλοίωση του κρέατος, όταν η επιφάνειά του είναι πολύ ξηρή για βακτηριακή ανάπτυξη ή έχει επεξεργασθεί με αντιβιοτικά. Από αλλοιωμένα κρέατα που είχαν διατηρηθεί στο ψυγείο απομονώθηκαν τα γένη των ζυμών *Candida*, *Torulopsis* και *Rhodotorula*. Οι τυπικές αλλοιώσεις των αλλαντικών προκαλούνται κυρίως από βακτήρια και σε μικρότερη έκταση από ζύμες. Αλλοίωση από ευρωτομύκητες μπορεί να συμβεί όταν τα προϊόντα αυτά αποθηκευθούν με συνθήκες ώστε η επιφάνειά τους να καταστεί ξηρή. Από αλατισμένα προϊόντα κρέατος απομονώθηκαν τα *Aspergillus*, *Alternaria*, *Botrytis*, *Cladosporium*, *Fusarium*, *Geotrichum*, *Monilia*, *Mucor*, *Peni-*

cillium, *Rhizopus*, *Scopulariopsis*, *Thamnidium*, *Candida*, *Debaromyces*, *Torula*, *Torulopsis*, *Trichosporon* (4, 6, 7, 50, 51, 52, 53). Πρέπει δε να σημειωθεί ότι τα πιο συχνά συναντόμενα γένη είναι τα *Aspergillus*, *Penicillium* και *Debaromyces*. Στα πουλερικά, γενικώς, οι μύκητες είναι μικρότερης σπουδαιότητας, εκτός από την περίπτωση που χρησιμοποιούνται αντιβιοτικά: τότε οι ευρώτες γίνονται οι κύριοι αλλοιούντες οργανισμοί (54, 55). Γένη που απομονώθηκαν είναι τα *Alternaria*, *Aspergillus*, *Cladosporium*, *Geotrichum*, *Mucor*, *Penicillium*, *Rhizopus* και *Candida*, *Rhodotorula*, *Saccharomyces*, *Torula*, *Torulopsis*, *Trichosporon* (4, 6, 7, 54, 55, 56, 57). Βρέθηκε ότι τα γένη που συναντώνται πιο συχνά είναι τα *Candida*, *Rhodotorula* και *Torula*. Τέλος από τα διάφορα ιχθυηρά απομονώθηκαν τα *Aspergillus*, *Oospora*, *Penicillium*, *Scopulariopsis*, *Sporendonema*, *Candida*, *Debaromyces*, *Hansenula*, *Rhodotorula*, *Torula*, *Torulopsis*, *Trichosporon* (18, 58, 59).

Τα φρούτα και λαχανικά υφίστανται σημαντικές αλλοιώσεις από τους ευρώτες και τις ζύμες, λόγω του ότι η σύνθεσή τους ευνοεί την ανάπτυξη των οργανισμών αυτών. Τα φρούτα παρουσιάζουν χαμηλές τιμές pH 1, 8-4,7: έτσι αποκλείεται η ανάπτυξη των βακτηρίων, ενώ ευνοούνται οι ευρώτες και οι ζύμες, που έχουν μιά ευρεία περιοχή pH για την ανάπτυξη. Το pH των διαφόρων λαχανικών παρουσιάζει μεγαλύτερες τιμές, 4,5-7,3: έτσι περιμένουμε αλλοίωση κυρίως από βακτήρια και κατά δεύτερο λόγο από ευρώτες και ζύμες. Μιά ποικιλία γενών έχει βρεθεί να προκαλεί αλλοιώσεις στα φρούτα και λαχανικά. Οι ευρώτες γενικώς προκαλούν «σήψεις» (μαύρο, γκριζο, πράσινο, καφέ, μπλέ, όξινο, μαλακό, χνουδάτο και σκονώδες κ.λπ. σπασίματα). Η αλλοίωση από τους ζυμομύκητες είναι ζυμωτική. Μερικοί προσβάλουν τα σάκχαρα και παράγουν αλκοόλη, ενώ μερικοί ευρώτες μπορούν να χρησιμοποιήσουν σαν πηγή ενέργειας την αλκοόλη και έτσι να ακολουθήσουν μετά τις ζύμες. Ο Amerine κ.α. (60) σημειώνουν ότι το *Penicillium expansum* είναι υπεύθυνο για μεγάλες απώλειες φρούτων και σταφυλιών, καθώς και δυσάρεστη γεύση όταν μεταφερθεί στο κρασί. Τα *Hansenula* spp σχηματίζουν στα σταφύλια μεγάλα ποσά εστέρων (κυρίως οξεικό αιθυλεστέρα) και επίσης προσβάλουν το κρασί. Είναι δε δυνατό να χρησιμοποιηθούν για την αύξηση των εστέρων του κρασιού, για τη βελτίωση της γεύσης και οσμής του κρασιού (5, 7, 60, 61). Θερμοανθεκτικά γένη που μπορούν να επιζήσουν στους παστεριωμένους χυμούς και να προκαλέσουν αλλοίωση είναι τα *Byssoschlamys*, *Monascus*, *Paecilomyces* και *Phialophora* (5, 12, 20, 28, 61).

Στα περισσότερα είδη οσπρίων υπάρχει επιφανειακή επιμόλυνση και σε μιά ευρεία περιοχή θερμοκρασίας (2, 29, 62, 63, 64). Κύρια γένη που επικρατούν είναι τα *Aspergillus*, *Penicillium* και *Cladosporium*. Βρέθηκαν δε τα είδη *A. flavus*, *A. ochraceus*, *A. versicolor*, *P. citrinum*, *P. cyclosporum* και *P. viridicatum* (65). Ο Shotwell κ.α. (66) αναφέρουν ότι η επιμόλυνση των σπόρων σόγιας με *A. flavus* φθάνει το 50% σε εμπορικά δείγματα. Ο *A. flavus* παράγει αφλατοξίνες: δείχθηκε δε ότι, για τη σόγια, η ύπαρξη τοξίνης είναι χαμηλή (29,66).

Τα διάφορα σιτηρά και προϊόντα άλεσης αυτών παρουσιάζουν χαμηλές τιμές a_w . Έτσι, είναι δυνατή η ανάπτυξη ευρώτων. Συνηθισμένο γένος στα σιτηρά είναι το *Rhizopus*. Στο ρύζι και κατά τη διαβροχή απομονώθηκαν τα γένη *Mucor*, *Aspergillus*, *Penicillium* και *Rhizopus* (36, 67, 68). Στο ρύζι που υφίσταται θέρμανση (ψησιμο, parboiling κ.λπ.) έχουμε καταστροφή των ζυμών, αλλά όχι και των ευρώτων,

των οποίων απλώς ελαττώνεται το φορτίο (36). Το ψωμί αλλοιώνεται από ευρώτες και δυό χαρακτηριστικά μούχλιασματά είναι η «μούχλα του ψωμιού», που προκαλείται από το είδος *Rhizopus stolonifer* και η «κόκκινη μούχλα του ψωμιού», που προκαλείται από την *Neurospora sitophila* (6,7,69). Ο Davis κ.α. (70) απομόνωσε από ψωμί και προϊόντα αρτοποιίας τα *Aspergillus niger*, *Penicillium corylophilum* και *Cladosporium* sp.

Τα διάφορα ζάχαρα και προϊόντα τους υφίστανται αλλοίωση κυρίως από ζύμες, αλλά και από ευρώτες. Έχουν δε απομονωθεί τα *Aspergillus*, *Cladosporium*, *Monilia*, *Penicillium*, *Stemphylium* και *Sterigmatocystis* (71).

Μεταξύ των γενών που απομονώθηκαν από αυγά είναι τα *Mucor*, *Hornodendron*, *Cladosporium*, *Penicillium*, *Sporotrichum*, *Botrytis* και *Alternaria*. Η μόνη ζύμη που απομονώθηκε από αυγά είναι η *Torula*. Ο Sawhney (72) σημειώνει ότι οι ευρώτες αναπτύσσονται σε πλήρες αυγό και προϊόντα αυγού, αλλά όχι σε ασπράδι αυγού. Ο ίδιος σημειώνει ότι από προϊόντα αυγού απομονώθηκαν τα είδη *A. sydowi*, *P. citrovirida*, *P. islanticum*, *P. citrinum* και *F. roseum*. Όταν οι ευρώτες αναπτυχθούν στα αυγά παράγουν αηδιαστικές οσμές και διάφορους χρωματισμούς, όπως κόκκινο από *Sporotrichum* spp και μαύρο από *Cladosporium* spp (3, 4, 6, 7, 9).

Στο γάλα έχουμε κυρίως βακτηριακή ανάπτυξη. Έτσι, για το παστεριωμένο γάλα, κατ' αρχάς έχουμε ανάπτυξη των *Streptococcus* spp και κατόπιν των *Lactobacillus* spp, που χαμηλώνουν το pH και πήζουν το γάλα. Μετά από αυτό, εφόσον υπάρχουν ευρώτες και ζύμες αρχίζουν να αναπτύσσονται χρησιμοποιώντας το παραχθέν γαλακτικό οξύ (7, 9, 10). Το βούτυρο υφίσταται μυκητιακή αλλοίωση και συνήθως ανευρίσκονται είδη των γενών *Cladosporium*, *Alternaria*, *Aspergillus*, *Mucor*, *Rhizopus*, *Penicillium* και *Geotrichum* (*G. candidum*) (5, 6, 9). Στα αλλοιωμένα τυριά συχνά βρέθηκαν είδη των γενών *Penicillium*, *Mucor*, *Alternaria* και *Geotrichum*. Αξίζει να αναφερθούμε για λίγο στο *Geotrichum candidum*, που είναι γνωστό σαν «μούχλα των μηχανών» (*machinery mold*). Ο όρος αυτός αναφέρεται στον οργανισμό που αναπτύσσεται στις επιφάνειες του εξοπλισμού επεξεργασίας, που έρχονται σε επαφή με το τρόφιμο. Ένας άλλος όρος που χρησιμοποιείται είναι «μούχλα των γαλακτοκομικών» (*dairy mold*), που συνδέεται με την ύπαρξη του οργανισμού αυτού σε προϊόντα γάλακτος. Το όνομα που δόθηκε ήταν *Oospora* (*Oidium*) *lectis* (*Fresenius*) *Lindau*. Βρέθηκε δε ότι είναι συνώνυμο με το *G. candidum* Link (39, 73). Ο οργανισμός αυτός χρησιμοποιείται σαν δείκτης για την καθαριότητα του εξοπλισμού επεξεργασίας (γάλα, χυμοί, τομάτα, φρουτολαχανικά).

Τυπική ασθένεια των κρασιών που οφείλεται στην ανάπτυξη ευρώτων και ζυμών είναι η άνθηση, που παλαιότερα αναφερόταν ότι οφείλεται στο *Mycoderma vini* και αργότερα σαν *Candida mycoderma* περιέχονται δε αρκετά είδη μεταξύ των οποίων και τα *Candida vini* και *C. valida* (6, 7). Το ίδιο φιλμ ζυμών προσβάλλει και το ξύδι.

Σε άλμες προϊόντων όπως τουρισιά, εληές κ.λπ. σχηματίζεται φιλμ από το οποίο απομονώθηκαν τα είδη *Saccharomyces rouxii*, *Pichia ohmeri*, *P. membranaefaciens*, *Candida krusei*, *C. mycoderma* και *Hansenula anomala* (8, 19, 21, 31, 68, 74, 75, 76, 77, 78, 79). Σε άλμες κρεάτων βρέθηκε το είδος *Debaryomyces hansenii* (80).

Τα κονσερβοποιημένα τρόφιμα δεν αλλοιώνονται από ζύμες και ευρώτες, γιατί παρουσιάζουν μικρή θερμική αντίσταση και καταστρέφονται κατά τη θερμική επεξεργασία. Όταν

συμβεί αλλοίωση από αυτά, τότε οφείλεται σε επιμόλυνση μέσω διαρροών.

Παραγωγή Προϊόντων από Ευρώτες και Ζύμες

Οι ευρώτες και οι ζύμες χρησιμοποιούνται επί πολλά χρόνια για την παραγωγή διαφόρων προϊόντων ζύμωσης, καθώς και για την *in vivo* σύνθεση διαφόρων χημικών ενώσεων που μπορούν ή όχι να χρησιμοποιηθούν στα τρόφιμα.

Μεγάλης βιομηχανικής σπουδαιότητας είναι το γένος *Saccharomyces* και κυρίως στελέχη του είδους *S. cerevisiae*, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρασκευή ενός αριθμού προϊόντων. Έτσι, στελέχη του *S. cerevisiae* χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ψωμιού και άλλων αρτοποιημάτων, με την ονομασία «ζύμη αρτοποιίας». Μια άλλη χρήση του γένους *Saccharomyces* είναι στην παραγωγή αλκοολούχων ποτών. Έτσι, για την παρασκευή κρασιού χρησιμοποιούνται στελέχη του *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus*, ο οποίος προστίθεται στο μούστο μετά από καθαρή καλλιέργεια (4, 6, 8, 34, 60, 75, 81, 82, 83, 84, 85). Στη ζυθοποιία χρησιμοποιείται ο *S. uvarum* (προηγούμενος *carlsbergensis*), ο οποίος είναι ζύμη που ζυμώνει στον πυθμένα (*bottom-type*) και σε θερμοκρασίες 3°-14^oC (86). Για την παραγωγή αφρωδών κρασιών, καθώς και για το κρασί *sherry* χρησιμοποιείται ο *S. bayanus* (4, 6, 11, 60, 87, 88). Για την παραγωγή αποσταγμάτων, όπως τα διάφορα *brandies*, *whiskeys*, ρούμι κ.λπ. χρησιμοποιούνται ειδικές ζύμες των «αποσταγματοποιών», που είναι στελέχη του *S. ellipsoideus* με υψηλές αποδόσεις σε αλκοόλη (4, 6, 8, 60). Μερικά ποτά προκύπτουν από τη δράση ευρώτων και ζυμών. Για παράδειγμα, το *sake* παράγεται στην Ιαπωνία από άμυλο ρυζιού και για μεν την υδρόλυση χρησιμοποιείται ο *Aspergillus oryzae* και για δε τη ζύμωση ο *Saccharomyces sake* (8). Σε άλλα όπως η *Ginger beer* γίνεται χρήση ζυμών και βακτηρίων, εδώ του *Saccharomyces pyiformis* και του *Lactobacillus veriformis* στο ξύδι γίνεται ζύμωση με τον *S. ellipsoideus* και στη συνέχεια με *Acetobacter* spp.

Τυπικά ανατολίτικα προϊόντα είναι η σάλτσα σόγιας και το *Tempheh*. Και τα δύο γίνονται από σόγια κυρίως, και για μεν το πρώτο χρησιμοποιούνται καθαρές καλλιέργειες των *A. oryzae*, *L. delbrueckii* και *S. rouxii* (4, 6, 89, 90) για δε το δεύτερο ο επιθυμητός οργανισμός είναι ο *Rhizopus oligosporus* (ειδικά για *tempheh* από σιτάρι, ενώ για *tempheh* σόγιας χρησιμοποιείται *R. oryzae* ή *R. arrhizus*) (89,90).

Σε προϊόντα ζύμωσης του γάλακτος κύριο ρόλο παίζουν τα οξυγαλακτικά βακτήρια. Για την ωρίμανση, όμως, μερικών τυριών χρησιμοποιούνται ευρώτες. Έτσι, για τυριά σαν το *roquefort* και τα παρόμοια, το τυρόπηγμα ενοφθαλμίζεται με σπόρους του *Penicillium roqueforti*, που δίδει την χαρακτηριστική γεύση και εμφάνιση των προϊόντων αυτών. Για το τυρί *camembert* γίνεται ενοφθαλμισμός ή του γάλακτος ή της επιφάνειας του τυριού με σπόρους του *Penicillium camemberti* (3, 4, 6, 8, 10, 34, 91).

Οι ζύμες και οι ευρώτες μπορούν να επιτελέσουν ένα αριθμό αντιδράσεων, όπως αναγωγή, οξειδωση, αποκαρβοξυλίωση, απαμίνωση, λιπόλυση, πρωτεόλυση, πηκτινόλυση, παραγωγή οξέος, εστεροποίηση, παραγωγή χρωστικών, πολυσακχαριτών, αλκοολών κ.λπ. Έτσι, μερικοί ευρώτες χρησιμοποιούνται για τη βιομηχανική παραγωγή μερικών προϊόντων. Για παράδειγμα το κίτρινο οξύ παράγεται με τον *A. niger*, το γαλακτικό με τον ίδιο, καθώς και το D-γλυκονικό. Πολλά ενζυμικά παρασκευάσματα παράγονται με τη χρήση

ευρώτων (4, 24, 27, 45, 84, 91, 92, 93, 94, 95, 96).

Πρέπει να σημειωθεί ότι μερικοί ευρώτες και ζύμες χρησιμοποιούνται οι ίδιοι σαν τροφή, χρησιμεύοντας σαν πηγή πρωτεΐνης και βιταμινών. Οι οργανισμοί αυτοί καλλιεργούνται απ' ευθείας ή λαμβάνονται σαν υποπροϊόν κάποιας ζύμωσης (3, 4, 77, 78, 81, 82, 97, 98, 99).

Η καλλιέργεια μονοκυτταρικών μικροοργανισμών σαν τροφή του ανθρώπου έχει υποδειχθεί από τις αρχές του αιώνα. Ο Snyder (100) σημειώνει ότι στο M.I.T. το 1966 επινοήθηκε η έκφραση «Single Cell Protein» (SCP), δηλ. πρωτεΐνη μονοκυτταρικής προέλευσης. Είναι γνωστή η συνεχής απειλή της ανεπάρκειας τροφίμων, που μάλλον δεν θα μπορέσει να αντιμετωπισθεί με αύξηση των καλλιεργουμένων εδαφών. Έτσι, μια πηγή πλήρους τροφής είναι οι SCP, που για την παραγωγή τους απαιτούνται μικρός χρόνος, χώρος και επιθυμητό κόστος. Σύμφωνα με τον Kihlberg (101) τα πλεονεκτήματα της πηγής αυτής έναντι των ήδη γνωστών είναι:

1. - Οι μικροοργανισμοί έχουν SCP μπορεί να βασισθεί σε πρώτες ύλες που είναι εύκολα διαθέσιμες και σε μεγάλες ποσότητες.
5. - Η παραγωγή μπορεί να γίνει με συνεχείς καλλιέργειες και έτσι να είναι ανεξάρτητη των κλιματικών μεταβολών.

Για την παραγωγή SCP χρησιμοποιούνται άλγη, ζύμες, ευρώτες και βακτήρια. Απαραίτητες προϋποθέσεις των SCP είναι να έχουν την απαραίτητη θρεπτική αξία, να είναι ακίνδυνες για τον καταναλωτή και αποδεκτές.

Μυκοτοξίνες

Οι ευρώτες και οι ζύμες είναι ικανές να αναπτυχθούν στα τρόφιμα και να ελευθερώσουν τοξίνες. Η παραγωγή αφλατοξινών στα τρόφιμα έχει μελετηθεί από αρκετούς ερευνητές. Ο Davis κ.α. (70) σημειώνει ότι τοξινογόνα γένη είναι τα *Candia*, *Aspergillus*, *Rhizopus* και *Mucor*. Ο τυπικός αφλατοξινογόνος οργανισμός είναι ο *Aspergillus flavus*, που είναι ένας εδαφικός μύκητας με παγκόσμια διάδοση. Ο Frank (102) ανέκτησε αφλατοξίνες από διάφορα τρόφιμα που ενοφθαλμίσθηκαν πειραματικά με τοξινογόνο *A. flavus*. Μεταξύ των τροφίμων αυτών ήταν χυμός μήλου, μπέικον, συμπυκνωμένο και αφυδατωμένο γάλα, χυλοπίτες με αυγά και ψωμί σίκαλης και σιταριού. Οι Lie και Marth (103, 104) ανέφεραν παραγωγή τοξίνης σε τυρί *cheddar* και καζέϊνη, που ενοφθαλμίσθηκαν με *A. flavus* και *A. parasiticus*. Άλλοι (29,105,106) αναφέρουν ανάπτυξη σε χυμό *grapefruit* και φυστικά και άλλους ξηρούς καρπούς. Βρέθηκε ακόμη ότι τοξινογόνα στελέχη των γένων *Fusarium*, *Cladosporium*, *penicillium* και *Mucor* μπορούν να αναπτυχθούν σε θερμοκρασίες 0°C και κάτω, υποστηριζόμενου έτσι ότι μπορεί να συμβεί σχηματισμός τοξίνης σε σπόρους κατά την αποθήκευση το χειμώνα.

Οι αφλατοξίνες είναι υψηλώς υποκατεστημένες κουμαρίνες (6, 7). Η τοξικότητά τους έχει δείχθει για αρκετά ζώα. Τα περισσότερα πεθαίνουν σε 3 ημέρες από τη λήψη των τοξινών και κατά τη νεκροψία δείχνουν βλάβη του συκωτιού και αποκαλύπτεται ότι είναι καρκινογόνες. Οι αφλατοξίνες δεν καταστρέφονται με το βράσιμο ή άλλα απλά μέσα και αυτό οφείλεται στη χημική τους σύσταση. Επίσης θέρμανση σε αυτόκλειστο γαι 4 ώρες αναφέρθηκε ότι ελαττώνει, αλλά δεν καταστρέφει την τοξικότητα. Έχει αναφερθεί (107) δε καταστροφή τους με το οξειδωτικό NaClO , που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μέσο καθαρισμού των αντικειμένων που ήλθαν σε επαφή με αφλατοξίνες.

Παρ' όλο που ένας αριθμός δημοσιεύσεων αναφέρεται πάνω στην απομόνωση τοξινογόνων ευρώτων και τον σχηματισμό τοξίνης σε τρόφιμα, είναι δύσκολο να καθορισθεί σαφώς αν οι τοξίνες αυτές μπορούν να αποτελέσουν παράγοντα πρόκλησης ασθένειας στον άνθρωπο. Επίσης, αν λάβουμε υπ' όψη την ανάπτυξη των ευρώτων στα τρόφιμα, θα δούμε ότι ισχύουν οι ίδιοι περιοριστικοί παράγοντες και για την παραγωγή τοξίνης. Άρα δεν γνωρίζουμε πόσο εκτεθειμένος είναι ο άνθρωπος. Ακόμη, αν λάβουμε υπ' όψη μας ότι πιο συνηθισμένη ανάπτυξη τοξινογόνων ευρώτων παρατηρείται σε σπόρους, βλέπουμε τις αδυναμίες εντοπισμού τοξίνης και την μεγάλη πιθανότητα να μην έχουμε ξέσπασμα τοξίκωσης.

Ο Έλεγχος των Ευρώτων και Ζυμών.

Από τα όσα εκθέσαμε βλέπουμε το πόσο απαραίτητος είναι ο έλεγχος των ευρώτων και ζυμών. Η κατεύθυνση προς την οποία πρέπει να κινηθούμε για τον έλεγχο τους θα πρέπει να περιλαμβάνει τις απόψεις του κινδύνου της υγείας του καταναλωτή και της διατηρησιμότητας των προϊόντων. Σπουδαίο για τον έλεγχο είναι να γνωρίζουμε την προέλευση, τους τρόπους διάδοσης, τη θερμική αντίσταση, την ταχύτητα ανάπτυξης, την αναστολή της ανάπτυξης κατά την αποθήκευση, την παραγωγή τοξίνης και τα διάφορα άλλα χαρακτηριστικά των ευρώτων και ζυμών.

Έχοντας υπ' όψη τα χαρακτηριστικά της ανάπτυξης των ευρώτων και ζυμών μπορούμε να πούμε ότι αποτελεσματικός έλεγχος μπορεί να επιτευχθεί με ρύθμιση του pH, ελάττωση του a_w , εφαρμογή καλών πρακτικών υγιεινής κατά τους χειρισμούς και επεξεργασία, καλή συσκευασία και την εφαρμογή συντηρητικών.

Αναπτύσσοντας σύντομα την εφαρμογή των συντηρητικών θα περιορισθούμε στα βενζοϊκά, σορβικά και προπιονικά. Τα βενζοϊκά είναι αποτελεσματικά έναντι των ευρώτων, ζυμών και βακτηρίων (4, 5, 6, 7, 30, 34, 108, 109, 110). Όμως, δεν ενδείκνυται για βακτηριακό έλεγχο γιατί η δράση τους είναι φτωχή σε pH πάνω από 4 και το επίπεδο χρήσης τους είναι 0,1%. Τα σορβικά είναι αποτελεσματικά έναντι των ζυμών, ευρώτων και μερικών βακτηρίων (5, 6, 7, 30, 74, 110, 111). Είναι πιο αποτελεσματικά από τα βενζοϊκά σε τιμές pH 4,0 με 6,0. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε ότι δεν αναστέλλουν τα οξυγαλακτικά και τα κλωστρίδια (6, 7, 74, 111). Τα προπιονικά είναι αποτελεσματικά έναντι των ευρώτων, αλλά έχουν περιορισμένη αντιβακτηριακή δράση και ουσιαστικά καμιά επίδραση στις ζύμες (4, 5, 6, 7, 30, 34).

Η αντιμικροβιακή δράση των συντηρητικών αυτών οφείλεται κυρίως στο αδιάστατο μόριο του οξέος. Έτσι, η δραστηκότητά τους εξαρτάται από το pH γιατί όσο χαμηλότερο είναι το pH, τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό του αδιαστάτου μορίου. Θεωρητικά τουλάχιστον, μπορεί να υπολογισθεί η δράση τους γνωρίζοντας το pH. Επίσης η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από το βαθμό επιμόλυνσης. Όσο χαμηλότερο είναι το αρχικό επίπεδο, τόσο αποτελεσματικότερο είναι το συντηρητικό για δεδομένη συγκέντρωσή και pH.

Τα συντηρητικά αυτά είναι χαρακτηρισμένα σαν GRAS και για μεν τα προπιονικά και βενζοϊκά υπάρχει ανώτερο καθορισμένο όριο, για δε το σορβικό κανένα. Για το τελευταίο σημειώνεται ότι μπορεί να μεταβολισθεί στον οργανισμό όπως τα άλλα λιπαρά οξέα.

Πολλές από τις νομοθεσίες διαφόρων κρατών προβλέπουν μικροβιολογικές προδιαγραφές για τα τρόφιμα. Οι

προδιαγραφές αυτές στηρίζονται σε κριτήρια όπως η ασφάλεια, η διατηρησιμότητα και η στειρότητα των διαφόρων προϊόντων. Εδώ δεν θα επεκταθούμε στο πρόβλημα των μικροβιολογικών προδιαγραφών, αλλά απλώς θα σημειώσουμε τη σημασία των ευρώτων και ζυμών σ' αυτές, που φαίνεται από την προηγούμενη ανάπτυξη. Πρέπει να σημειωθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις προβλέπονται φορτία ευρώτων και ζυμών, και ακόμη ότι με την καθιέρωση προδιαγραφών γι αυτά, καθώς και με τον καθορισμό της ύπαρξης ή μη τοξικών ειδών, υπάρχει η ανάγκη για καλλίτερες μεθόδους εντοπισμού και αρίθμησης, τόσο για τις βιομηχανίες, όσο και για τις κρατικές υπηρεσίες.

Summary

Molds and yeasts in foods

In this article is made a review of the significance of molds and yeasts in foods. Thus, the characteristics and parameters of growth, the spoilage of various foods, the production of foods and other products, the production of toxins, and the control of molds and yeasts are examined.

In conclusion, we can say that molds and yeasts: i) constitute a potential factor of food spoilage; ii) can be used for the industrial production of various products; and iii) can become potential factors causing disease to man.

Βιβλιογραφία

- 1.- Alexopoulos, C.J. *Introductory Mycology*. John Wiley and Sons (1962).
- 2.- Anderson, A.W., *Food Technol.* 31(2):47(1977).
- 3.- Ayres, J.C., Mundt, J.O., and Sandine, W.E. *Microbiology of Foods*. W.H. Freeman & Co (1980).
- 4.- Frazier, W.C. *Food Microbiology*. Tata Mc Craw-Hill Co (1971).
- 5.- Ingram, M., and Lüthi, H. In "Fruit and Vegetable Juice Processing Technology" by Tressler, D.K. and Joslyn, M.A. The AVI publishing co, inc (1961).
- 6.- Jay, J.M. 1978. *Modern Food Microbiology*. D. Van Nostrand Company (1978).
- 7.- Λάζος, Ε. και Μπρατάκος. *Μικροβιολογία Τροφίμων*. Αθήνα (1978).
- 8.- Pederson, C.S. *Microbiology of Food Fermentations*. The AVI publishing co, inc (1971).
- 9.- Weiser, H.M., Mountney, J.G., and Gould, A.W. *Practical Food Microbiology and Technology*. The AVI publishing co, inc (1971).
- 10.- Foster, E.M. et al. *Dairy Microbiology*. Prentice-Hall, inc (1959).
- 11.- Freiberg, K.J. and Guess, W.V., *Appl. Microbiol.* 31208 (1955).
- 12.- Hatcher, W.S., et al. *J. Food Sci.* 44:118(1979).
- 13.- Hawker, L.E. and Linton, A.H. *Microorganisms*. American Elsevier Publishing Co, inc (1971).
- 14.- Koburger, J.A., *J. Food Protect.* 44:300 (1981).
- 15.- Mossel, D.A.A. *J. Appl. Microbiol.* 34:95 (1971).
- 16.- Peppler, H.J. In "Food Microbiology: Public Health and Spoilage Aspects", by M.P. de Figueiredo and D.F. Splittstoesser. The AVI publishing co, inc (1976).
- 17.- Splittstoesser, D.F. and Prest, D.B. In "Food Microbiology: Public Health and Spoilage Aspects" by M.P. de Figueiredo and D.F. Splittstoesser, The AVI publishing co, inc (1976).
- 18.- Walker, H.W. *Food Technol.* 31(2):57(1977).
- 19.- Bell, A.T. and Etchells, J.L. *Food Technol.* 6:468(1952).
- 20.- Berry, A.T., et al. *Food Technol.* 10:553(1956).
- 21.- Dakin, J.C. and Day, P.M. *J. Appl. Bacteriol.* 21:94(1958).
- 22.- Fabian, F.W. and Wethington, M.C. *Food Res.* 15:135(1950).
- 23.- Koburger, J.A. *J. Milk Food Technol.* 34:475(1971).
- 24.- Koburger, J.A. *J. Milk Food Technol.* 35:117(1972).
- 25.- Koburger, J.A. *J. Milk Food Technol.* 35:659(1972).
- 26.- Koburger, J.A. and Farhat, B.Y. *J. Milk Food Technol.* 38:466 (1975).
- 27.- Peppler, H.J. *Food Technol.* 31(2):62(1977).
- 28.- Recca, J., and Mrak, E.M. *Food Technol.* 6:450(1952).
- 29.- Sanders, T.H., et al. *J. of the AOAC* 45:683(1968).
- 30.- Sauer, F. *Food Technol.* 31(2):66(1977).
- 31.- Smittle, R.B. *J. Food Sci.* 42:1552(1977).
- 32.- Vaughn, R.H., et al. *Appl. Microbiol.* 18:771(1969).
- 33.- Acott, K. and Labuza, T.P. *J. Food Sci.* 40:137(1975).
- 34.- Desrosier, N.W. and Desrosier, J.N. *The Technology of Food Preservation*. The AVI publishing co, inc (1977).
- 35.- Fanelli, M.J., et al. *Food Technol.* 19:83(1965).
- 36.- Geol, M.C., et al. *J. Milk Food Technol.* 33:571(1970).
- 37.- Kreisman, L.N. and Labuza, T.P. *J. Food Sci.* 43:341(1978).
- 38.- Windisch, S. In "Yeasts" by Kovca-Kratochilova. *Vyadavalel'stvo Slovenskej Akademie Vied*, Bratislava (1969).
- 39.- Lodder, J. *The Yeasts, A Taxonomic Study*. North Holland publ. co. (1970).
- 40.- Bull, A.T. In "Companion to Biochemistry" by Bull, Lagado, Thomas, and Tipton. Longman group ltd (1974).
- 41.- Aiba, S. and Hara, M.J. *Gen. Appl. Microbiol.* 11:25(1965).
- 42.- Schwartz, L.J. and Stauffer, J.F. *Appl. Microbiol.* 14:105 (1966).
- 43.- Lee, E.G.-H., et al. *J. Food Sci.* 31:432(1966).
- 44.- Lee, E.G.-H. and Townsley, P.M. *J. Food Sci.* 33:420(1968).
- 45.- Collins, J.F. In "Companion to Biochemistry" by Bull, Lagado, Thomas, and Tipton. Longman group ltd (1974).
- 46.- Graham, H.D. *The Safety of Foods*. The AVI publishing co, inc (1968).
- 47.- Walker, H.W. and Ayres, J.C. In "The Yeasts" vol 3. Academic Press (1970).
- 48.- Ayres, J.C. *Adv. Food Res.* 6:109(1955).
- 49.- Ayres, J.C. *Food Res.* 25:1(1960).
- 50.- Bullerman, L.B., et al. *Appl. Microbiol.* 18:714(1969).
- 51.- Bullerman, L.B., et al. *Appl. Microbiol.* 18:718(1969).
- 52.- Drake, S.D. et al. *Food Res.* 24:243(1959).
- 53.- Gardner, G.A. *J. Appl. Microbiol.* 34:645(1971).
- 54.- Njoku-Obi, A.N., et al. *Appl. Microbiol.* 5:319(1957).
- 55.- Walker, H.W. and Ayres, J.C. *Appl. Microbiol.* 7:251(1959).
- 56.- Kotula, A.W. and Kinner J.A. *Appl. Microbiol.* 12:197(1964).
- 57.- Nagel, C.W. et al. *Food Technol.* 14:21(1960).
- 58.- Colwell, R.R. and Liston, J. *Appl. Microbiol.* 8:104(1960).
- 59.- Ready, G.A. and Shewan, J.M. *Adv. Food Res.* 2:343(1949).
- 60.- Amerine, M.A. et al. *The Technology of Wine Making*. The AVI publ. co, inc (1972).
- 61.- Lüthi, H. *Adv. Food Res.* 9:221(1959).
- 62.- Ashworth, L.J. et al. *Science.* 148:1228(1965).
- 63.- Beuchat, L.R. and Lechovich, R.V.J. *Milk Food Technol.* 33:373(1970).
- 64.- Marth, E.H. *J. Milk Food Technol.* 30:192(1967).
- 65.- Mixlivec, P.B., et al. *J. Food Technol.* 29:522(1975).
- 66.- Shotwell, O.L., et al. *Cereal Chem.* 46:454(1969).
- 67.- Frank, J.F., et al. *J. Milk Food Technol.* 38:73(1975).
- 68.- Geol, M.C., et al. *J. Food Sci.* 35:385(1972).
- 69.- Knight, R.A. and Malone, E.M. *J. Sci. Food Agric.* 12:653 (1961).
- 70.- Davis, N.D., et al. *Appl. Microbiol.* 30:159(1975).
- 71.- Nakhodkina, V.Z. *FSTA.* 7:2L163(1975).
- 72.- Sawhney, D.S. *Diss. Abstr. Intl.* 1B34(10)5014(1974).
- 73.- Eisenberg, W.V., and Cichowich, S.M. *Food Technol.* 31(2): 52(1977).
- 74.- Costilow, R.N., et al. *Appl. Microbiol.* 5:373(1957).
- 75.- Cruess, W.V. *Commercial Fruit and Vegetable Products*. Mc Graw-Hill Book co, inc (1958).

- 76.- Etchells, J.L. and Bell, T.A. Food Technol. 4:77(1950).
 77.- Hang, Y.D., et al. J. Milk Food Technol. 38:111(1975).
 78.- Hang, Y.D., et al. Appl. Microbiol. 24:1007(1972).
 79.- Stevenson, K.E., et al. J. Food Sci. 44:181(1979).
 80.- Costilow, R.N., et al. Appl. Microbiol. 2:300(1954).
 81.- Diendoerfer, F.H., et al. Appl. Microbiol. 11:273(1963).
 82.- Humphrey, A.E., and Deindoerfer, F.H. Appl. Microbiol. 10: 359(1962).
 83.- Jacobs, M.B. The Chemistry and Technology of Food and Food Products. Interscience publishers (1951).
 84.- Prescott, C.S. and Dunn, C.C. Industrial Microbiology. Mc Graw-Hill Book co, inc (1959).
 85.- Underkofler, L.A. and Hickey, R.J. Industrial Fermentations. Chemical Publishing Co (1954).
 86.- Kleyn, J. and Hough, J. Ann. Rev. Microbiol. 25:583(1971).
 87.- Amerine, M.A. Appl. Microbiol. 6:160(1958).
 88.- Λάζος, Ε. Τρόφιμα και Ποτά. 58:53(1983).
 89.- Yong, F.M. and Woods, B.J.B. Adv. Appl. Microbiol. 17:157 (1974).
 90.- Martinelli, F.A. and Hesselline, C.W. Food Technol. 18:761 (1964).
 91.- Stepaniac, L. et al. FSTA. 13, 10B103(1981).
 92.- Chander, H., et al. J. Food Sci. 42:1677(1977).
 93.- Johnson, V. Proc. of IV Intl. Congr. of Food Sci. and Technol. 4b,25(1974).
 94.- Mahoney, R.R. and Whitaker, J.R. J. Food Sci. 43:584(1978).
 95.- Rice, S.L. et al. J. Food Sci. 42:1562(1977).
 96.- Woods, F.C. and Kinsella, J.E. J. Food Sci. 45:1200(1980).
 97.- Lipisky, E.S. et al. CRC Crit. Rev. Food Technol. 1:581(1970).
 98.- Litchfield, J.H. Bioscience. 30:387(1980).
 99.- Tu, C., et al. J. Food Technol. 38:219(1975).
 100.- Shyder, H.E. Adv. Food Res. 18:85(1970).
 101.- Kihlberg, R. Ann. Rev. Microbiol. 26:427(1972).
 102.- Frank, H.K. J. Food Sci. 33:98(1968).
 103.- Lie, J.L. and Marth, E.H., J. Dairy Sci. 50:1708(1967).
 104.- Lie, J.L. and Marth, E.H., J. Dairy Sci. 51:1743(1968).
 105.- Alderman, G.G. and Marth, E.H. J. Milk Food Technol. 37:308(1974).
 106.- Alderman, G.G. and Marth, E.H. J. Milk Food Technol. 37:551(1974).
 107.- Fischbach, H. and Campell, A.D. J. of the AOAC. 48:28 (1965).
 108.- Perigo, J.A., et al. J. Appl. Microbiol. 27:315(1964).
 109.- Robinson, J.F. and Hills, C.H. Food Technol. 13:251(1959).
 110.- Smith, E.S., et al. Food Technol. 16:93(1962).
 111.- Bell, A.T., et al. J. Bacteriol. 77:573(1959).
 112.- Salunke, D.K. Food Technol. 9:590(1955).

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

- ΣΥΝΕΧΕΙΑ -

Να λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, ένα βασικό συμπέρασμα, που βγαίνει για την βεβαίωση και για τον κλάδο μας. Εδώ μπορεί να πει κανείς, ότι έχει γίνει συνείδηση. Να και μία κατεύθυνση για τα επόμενα δύο χρόνια, αγωνιστική ουσπεύρωση και διεκδίκηση των προβλημάτων μας.

Ένα δεύτερο ζήτημα, είναι το εξής: Πρέπει να έχουμε καθαρό συνάδελφοι, ότι η πάλη για την επίλυση των προβλημάτων μας, δεν είναι κάποια εύκολη υπόθεση. Και αυτό, γιατί τα προβλήματα μας δεν είναι στενά κλαδικά, έχουν μεγαλύτερο κοινωνικό περιεχόμενο, και πρέπει, αν πραγματικά θέλουμε να λυθούν αυτά τα προβλήματα, σαν κλάδος, και φυσικά και μ' άλλους επιστήμονες, μ' άλλους εργαζόμενους, να διεκδικήσουμε λύσεις, που θα υλοποιούν μία πολιτική πραγματική αλλαγής στον χώρο μας. Π.χ. το πρόβλημα της ανεργίας, και της αξιοποίησης των χημικών στη βιομηχανία, πώς θα το διεκδικήσουμε;

Δεν συνδέεται άμεσα με την βελτίωση του τεχνολογικού εξοπλισμού της βιομηχανίας; Δεν είναι παρά απαραίτητο να διεκδικήσουμε σήμερα το ξεπέρασμα αυτής της κατάστασης της κρίσης, με την ανάληψη επενδυτικών δραστηριοτήτων από μεριάς του κράτους; Και δεν μπαίνει άμεσα σήμερα, να διεκδικήσουμε εμείς σαν χώρος να γίνουν σε πρώτη φάση οι επενδύσεις, οι οποίες έχουν εξαγγελθεί από την μεριά της Κυβέρνησης, και δύο χρόνια εξαγγέλθηκαν και ξανά τα ίδια πράγματα;

Συμφωνώ με τον συνάδελφο για το Πετροχημικό, ή και για τις άλλες μονάδες, στα ζητήματα, που πρέπει να παλαιψουμε. Δεν θα πρέπει να αντιπαλαίψουμε εμείς την λογική, ότι η ανάκαμψη και επομένως η αύξηση της απασχόλησης περνάει μέσα από την ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, μία πολιτική, που παρ' όλο ότι εφαρμόστηκε 40 χρόνια, μας έχει φέρει σ' αυτή την κατάσταση.

Δεν θα πρέπει αν θέλουμε ριζικά να λύσουμε το πρόβλημα, της ανεργίας, και της υποαπασχόλησης και της υποβάθμισης του επιστήμονα μέσα στην παραγωγή ν' αγωνιστούμε για εθνικοποίηση βασικών κλάδων της οικονομίας, που είναι δυνατόν ν' αποτελέσει και την βάση μιας γενικότερης παραγωγικής διαδικασίας;

Η ένα άλλο παράδειγμα, όταν διεκδικούμε ν' αυξηθούν οι θέσεις των Χημικών στο Γενικό Χημείο του Κράτους, έχει να κάνει μόνο με το ν' απασχοληθούν 200-300 συνάδελφοι. Δεν συνδέεται άμεσα με το λαϊκό αίτημα για την προστασία των καταναλωτών, και των οικονομικών του κράτους, από την ασοδοσία των επιχειρηματιών, των κερδοσκοπών και γενικά των τέτοιων κυκλωμάτων;

Ένα δεύτερο συμπέρασμα βασικό βγαίνει: Ότι η πάλη μας είναι κάτι παραπάνω από πάλη για επιμέρους στενά ζητήματα. Είναι η συμβολή του κλάδου στην γενικότερη προσπάθεια του λαού μας, για μία ουσιαστική, για μία πραγματική αλλαγή στην πορεία του τόπου μας. Και απ' αυτήν λοιπόν την άποψη πρέπει να τεθούμε, δεν θεωρούμε λαθεμένες απόψεις που χαρακτηρίζουν τις διεκδικήσεις των εργαζομένων σαν υπονόμευση της αλλαγής.

Για μας, η πάλη των εργαζομένων για τα προβλήματα τους, είναι πάλη για την αλλαγή. Προχθές συνάδελφοι, πήραμε στα σπίτια μας, δεν ξέρω αν το έχετε πάρει όλοι, κάποια κείμενα, με την υπογραφή «νέα κίνηση». Θέλω ν' αναφερθώ λιγάκι και θα τοποθετηθώ σ' αυτό το

ζήτημα. Πραγματικά, ωραία γενικά γράψατε εκεί πέρα, όμως οι συνάδελφοι της νέας κίνησης ξεχνάνε δύο βασικά πράγματα. Ποιά είναι αυτά; Οφείλουμε οι συνάδελφοι να τοποθετηθούν ποιάς ευθύνεται για τα προβλήματα. Ποιά πολιτική είναι αυτή που ευθύνεται για τα προβλήματα;

Και το δεύτερο, προς ποιά κατεύθυνση πρέπει να διεκδικήσουμε την λύση των προβλημάτων αυτών. Ευθύνεται μήπως η πολιτική των κυβερνήσεων της Δεξιάς, με την μονοπωλιακή πολιτική της; Ή έστω και σε κάποιο βαθμό, και δεν έχουμε αντίρρηση, εδώ οι υπαναχωρήσεις της κυβέρνησης στον βαθμό βέβαια, που δεν ακολουθεί μία εντελώς αντίθετη προς αυτήν την πολιτική, η λύση θα προέλθει μέσα από την εφαρμογή μίας εντελώς αντίθετης πολιτικής; Φιλολαϊκής, αναπτυξιακής κ.λπ.

κ. Πρόεδρος: Συντομεύετε, κ. συνάδελφε.

κ. Κλαυδιανός: Αν πράγματι έχουν έτσι τα πράγματα, πρέπει να παλαιώσουμε όλοι μαζί αγαπητοί συνάδελφοι. Όμως δεν είναι έτσι. Απλώς, προσπαθείτε να καλύψετε τα προβλήματα της πολιτικής, η οποία επί δεκαετίες έχει δημιουργήσει. Και ευτυχώς, συνάδελφοι, ο κλάδος ξέρει. (Ταυτόχρονες διαλογικές συζητήσεις)

κ. Πρόεδρος: Παρακαλώ, όχι διάλογο.

κ. Κλαυδιανός: Ο κλάδος πιστεύει ότι θα σας δώσει την απάντηση που χρειάζεται. Εγώ δεν αμφιβάλλω καθόλου γι' αυτό. (Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει η συνάδελφος Τσάτσου.

Κα Τσάτσου: Συνάδελφοι, για να συμπληρώσω τα όσα η εισήγηση του Γενικού Γραμματέα και ο απολογισμός του Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Χημικών έχει πει για το Γενικό Χημείο θα ήθελα να σας πω μερικά πράγματα επειδή τα προβλήματα, και τα όσα συμβαίνουν στο Γενικό Χημείο, νομίζω ότι ενδιαφέρουν όχι μόνο τους Χημικούς που δουλεύουν σ' αυτό, αλλά και όλο τον κλάδο.

Παρά τις προσπάθειες του Συλλόγου που έχουμε κάνει και της Ένωσης των Ελλήνων Χημικών, η Διοίκηση δεν φαίνεται να έχει πεισθεί ακόμη ότι το Γενικό Χημείο έχει τεράστια κενά και έχει ανάγκη από Χημικούς. Δεν φαίνεται ακόμη να έχει εκτιμήσει σωστά τον σπουδαίο ρόλο που παίζει το ΓΧΚ στον έλεγχο των καταναλωτικών αγαθών.

Όπως ξέρετε, και εσείς, 350 είναι οι Χημικοί, που είναι τώρα στο Γενικό Χημείο του Κράτους, είναι διεσπαρμένοι σ' όλη την Ελλάδα, ανά δύο, τρεις ή περισσότεροι και έχουν να κάνουν ένα σοβαρό και σπουδαίο έλεγχο, που αναφέρεται σε τρόφιμα, σε καύσιμα σε αντικείμενα κοινής χρήσης αλλά και φοροτεχνικό έλεγχο.

Πώς είναι δυνατόν, συνάδελφοι, αυτοί οι 350 Χημικοί, αριθμός που μένει στάσιμος εδώ και πάρα πολλά χρόνια, να διεκπεραιώσουν σωστά τον έλεγχο αυτό, όταν ούτε οργάνωση μέσα υπάρχει οσδήποτε στελέχωση. Αν δεν λυθεί το πρόβλημα αυτό στο Γενικό Χημείο του Κράτους, και αν δεν προσληφθούν τουλάχιστον υπερδιπλάσιοι Χημικοί απ' ότι είναι οι σημερινοί, είναι σίγουρο, ότι αυτό θα υποβαθμισθεί. Και η υποβάθμιση αυτή δεν αφορά μόνο τις υπηρεσίες, αλλά και γενικότερα όλο τον κλάδο μας.

Το Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Χημικών έκανε πάρα πολλές προσπάθειες στο θέμα αυτό, με κοινές εμφανίσεις, με μας υπομνήματα, κ.λπ. Το καινούργιο που θα βγει όχι μόνο πρέπει να συνεχίσει αυτόν τον αγώνα, αλλά και να τον εντατικοποιήσει. Ας μην ξεχνάμε εδώ, ότι οι διάφοροι άλλοι κλάδοι, που δεν χρειάζεται να τους ονομάσουμε, είναι έτοιμοι από πολύ καιρό να υφαρπάζουν και νέες αρμοδιότητες από τους Χημικούς.

Παράδειγμα έχουμε το θόρυβο που γίνεται για τον φορέα ελέγχου τροφίμων. Τα διάφορα σχέδια που συνήθως παρουσιάζονται από άλλους κλάδους, έχουν καθαρά συντεχνιακή νοοτροπία, και βάζουν σε δεύτερη μοίρα τα συμφέροντα του καταναλωτικού κοινού ή του Δημοσίου. Τέτοια συντεχνιακή νοοτροπία δεν βρίσκει έδαφος στον κλάδο των Χημικών, όμως πρέπει να προετοιμαζόμαστε.

Πολλά ακούσθηκαν εδώ για την εκπαίδευση. Σ' όλους τους κλάδους συνάδελφοι, γεωπόνους κτηνιάτρους κ.λπ. υπάρχουν εξειδικευμένα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο, και με βάση αυτά τα μαθήματα, υφαρπάζονται αρμοδιότητες από τον κλάδο μας πιά. Δυστυχώς δεν βλέπουμε να γίνεται τίποτε ουσιαστικό, από πλευράς Πανεπιστημίου, στο θέμα αυτό.

Οι δικές μας προτάσεις για έναν φορέα ο οποίος θα ελέγχει τα καταναλωτικά αγαθά γενικά και όπου θα συνυπάρχουν οι διάφοροι κλάδοι, δεν έχουν συντεχνιακή νοοτροπία, αλλά αποσκοπούν στο να προστατεύσουν το καταναλωτικό κοινό μέσα στα οικονομικά πλαίσια που σήμερα υπάρχουν, και επί πλέον να διασφαλίσουν τα συμφέροντα του Δημοσίου.

Ανεξάρτητα από το σχήμα, που τελικά θα εγκριθεί για να προχωρήσει, πρέπει οπωσδήποτε να προσληφθούν Χημικοί, στο Γενικό Χημείο του Κράτους. Εμείς υπολογίζουμε γύρω στους 1.000, με το νέο σχέδιο Οργανισμού που έχουμε καταστρώσει. Πιστεύουμε ότι το Θ' Πανελλήνιο Συνέδριο που έχει αναγγελθεί, είναι μία ευκαιρία για να δειξουμε την σπουδαιότητα του ρόλου μας, των Χημικών όλων και του Γενικού Χημείου ειδικότερα, και γι' αυτό και ο Σύλλογός μας και όλοι μας νομίζω ότι πρέπει να δουλέψουμε μέσα απ' αυτό. (Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει η συνάδελφος Πιτσικά.

Κα. Μ. Πιτσικά: Συνάδελφοι,

Θα μιλήσω μόνο για το σχέδιο του Καταστατικού της Ένωσης, διότι βέβαια, είναι πολύ δύσκολο μέσα σε μία Γενική Συνέλευση, να πιασθούν μαζί όλα τα σημαντικά ζητήματα, που αναφέρονται στην Ημερήσια Διάταξη.

Σχετικά με τον εσωτερικό Κανονισμό, επειδή γενικά με βρίσκει αντίθετη το όλο αυτό σχήμα της αντιπροσωπείας, και επειδή κατά καιρούς το θέμα έχει συζητηθεί αναλυτικά, και μέσα στην Επιτροπή που κάποτε ήμουνα μέλος, αλλά και σ' άλλες συγκεντρώσεις, δεν θ' άναφερθώ αναλυτικά, θα πιάσω όμως μόνο μερικά σημεία, που τα θεωρώ έστω και γι' αυτό το σχέδιο πάρα πολύ σημαντικά.

Το ένα από τα ζητήματα, είναι το θέμα της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Χημικού, όπως αναφέρεται μέσα στο σχέδιο Κανονισμού. Πιστεύω ότι σε μία εποχή, που οι περισσότεροι κλάδοι κάνουν αγώνα, για να καταργήσουν την άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος, μία που το θεωρούν χωρίς βάση, και χωρίς νόημα, είναι εντελώς λαθεμένο και άκαιρο να βάζουμε εμείς μέσα σ' ένα Καταστατικό την ιδέα της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος.

Νομίζω, ότι είναι κάτι το οποίο περισσότερες δυσκολίες θα μας φέρει και δεν θα μας διευκολύνει σε τίποτε. Αν όπως μου είπαν ορισμένοι συνάδελφοι, το θέμα αυτό δεν μπαίνει παρά μόνο για να διεκδικήσουμε τις συνδρομές απ' όλους, ή τουλάχιστον απ' όσο το δυνατόν περισσότερους συναδέλφους, τότε το άρθρο αυτό κατά την άποψή μου, θα έπρεπε να τροποποιηθεί, δηλαδή π.χ. να μην μιλάμε για άδεια ασκήσεως, αλλά να μιλάμε για επαγγελματική ταυτότητα, η οποία θα δίνεται αυτοδικαίως στον Χημικό, εφόσον είναι ταμακά εντάξει, και δεν θα κρίνεται από την κάποια οποιαδήποτε ειδική Επιτροπή, ή από την Διοικούσα Επιτροπή της αντιπροσωπείας.

Διότι, δεν νομίζω, ότι αν το θέμα είναι μόνο οικονομικό, να χρειάζεται τίποτε άλλο, εκτός από μία καθαρά τυπική διαδικασία. Από εκεί και πέρα, για θέματα, πειθαρχικά, εφόσον υπάρχει και πεθαρχικό συμβούλιο, οι ποινές στους συναδέλφους που θα πρέπει να τις δεχθούν, θα καθορίζονται από τα πεθαρχικά συμβούλια. Το θέμα αυτό το θεωρώ πολύ βασικό, διότι χωράει πολύ νερό, δεν έχει διευκρινισθεί καλά, στο σχέδιο, και νομίζω ότι θα πρέπει να ξεκαθαριστεί, όπως θα πρέπει να γίνεται να ξεκαθαριστεί ένα άλλο σημείο, που αναφέρεται ότι για να βρούμε, τελικά, ποιοί συνάδελφοι, είναι μέλη της Ένωσης, θα μπορούμε να καταφύγουμε σ' οποιαδήποτε δημόσια αρχή.

Δεν λέω, ότι οι προθέσεις των συναδέλφων, που συνέταξαν το κείμενο, ήταν η αστυνόμευση των υπόλοιπων συναδέλφων, όμως τέτοια σημεία μέσα σ' ένα εσωτερικό κανονισμό, μπορούν να φτάσουν και μέχρι εκεί, και δεν νομίζω, ότι πρόθεση των συναδέλφων, είναι να λύσουν τα οικονομικά προβλήματα της Ένωσης, καταφεύγοντας έστω και σε αστυνόμευση συναδέλφων.

Νομίζω, από ότι ειπώθηκε και από τον Γενικό Γραμματέα, και από άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ότι έχουνε ανοιχθεί κάπως οι πόρτες για άλλου είδους οικονομικές ενισχύσεις, και νομίζω ότι θα είναι λιγότερο το κόστος, στη δημοκρατικότητα και στην ελευθερία διακίνησης των συναδέλφων εδώ μέσα, στο να στραφούμε σε τέτοιου είδους παροχές πάση θυσία, και μ' οποιαδήποτε μέθοδο να διεκδικούμε τις συνδρομές των μελών της Ένωσης.

Λοιπόν, αυτό είναι το ένα σημείο. Το δεύτερο σημείο πλέον αναφέρεται στην ίδια αντιπροσωπεία, που απ' ότι είδα, π.χ. λέει ότι συνέρχεται μόνο, όταν την καλέσει η Διοικούσα Επιτροπή, ή μέλη της αντιπροσωπείας. Οι διαδικασίες αυτές, συναδέλφω, καταργούν πλέον κάθε συμμετοχή απλού μέλους της Ένωσης, στις διαδικασίες αυτές. Η μόνη δουλειά του πλέον, είναι να έρχεται κάθε τρία χρόνια και να ρίχνει την ψήφο.

Στο να συμμετάσχει χωρίς δικαίωμα λόγου στις συνελεύσεις αντιπροσωπείας, δεν νομίζω ότι αυτό μπορεί να θεωρηθεί σαν ενεργητική συμμετοχή, αντίθετα αυτού του είδους τις διεργασίες, θα καταργήσουμε μία για πάντα, μία ζωντανή και μαζική συγκέντρωση, όπως είναι αυτή η σημερινή. Και επί πλέον, εφόσον δεν μπαίνει καν θέμα, ότι η ίδια η αντιπροσωπεία θα μπορεί να ληφθεί από τα μέλη της Ένωσης, θα υπάρχει ένα ποσοστό 60 ανθρώπων, που αν θεωρήσουμε ότι αποφασίζουμε πλειοψηφία δηλαδή 31 άτομα, επί τρία χρόνια θα μπορούν να καθορίζουν πλήρως την μοίρα μας αν θέλετε.

Μία που ούτε να συγκαλέσουμε εμείς οι ίδιοι θα μπορούμε, την αντιπροσωπεία για έκτακτα θέματα και δεύτερον, όπως ορίζει σε διάφορα άρθρα, οι μειοψηφίες θα είναι πάντα υποχρεωμένες να υπακούνε στην πλειοψηφία.

Πιστεύω, ότι τέτοια άρθρα και τέτοιες διατυπώσεις δεν διευκολύνουν σε τίποτε, την δημοκρατική και μαζική συμμετοχή των συναδέλφων, στην Ένωση, και πιστεύω ότι τουλάχιστον θα πρέπει να γίνει μία Γενική Συνέλευση, η οποία θ' ασχοληθεί μόνο μ' αυτό το θέμα.

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγον έχει ο συνάδελφος Ι. Μηλιαρονικολάκης.

κ. Μηλιαρονικολάκης: Συνάδελφοι,

Είμαι από τον χώρο του Γενικού Χημείου του Κράτους. Δεν θα σας απασχολήσω με τα θέματα του κλάδου μας, και πιστεύω πως όλα έχουνε άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στον κλάδο των Χημικών γενικά. Η Γενική Γραμματέας συνάδελφος κ. Δρίτσα αναφέρθηκε σε μερικά απ' αυτά, που είναι τώρα εν εξελίξει.

Εγώ θ' αναφερθώ μόνο σ' ένα. Θα έχετε διαβάσει στα Χημικά Χρονικά μία διαμαρτυρία που κάναμε, και μία καταγγελία για τον Συλλογο του Γενικού Χημείου του Κράτους, για το κατεστημένο, που με επιτυχία λειτουργεί στο Γενικό Χημείο του Κράτους. Κάθε προσπάθεια του Συλλόγου, που αντιστρατεύεται τα συμφέροντά του το βρίσκει αντιμετώπιση. Με πληροφόρηση έντεχνη, κατορθώνει να περνά την γραμμή του, που μόνο στα συμφέροντα της υπηρεσίας των συναδέλφων δεν αποβλέπει.

Τις τελευταίες μέρες, για να τρομοκρατήσει το Δ.Σ. του Συλλόγου μας έβαλε μπροστά την μέθοδο των διώξεων. Έτσι κάλεσε σ' απολογία την συνάδελφο Γενικό Γραμματέα Δρίτσα, με πρόφαση, ότι απομακρύνεται από την υπηρεσία της χωρίς άδεια. Η κατηγορία είναι τέλεια φτιαχτή. Η τακτική αυτή του Υπουργείου Οικονομικών, είναι απαράδεκτη, και η αντίδραση του Συλλόγου μας ήταν έντονη. Η αντίδρασή μας αυτή βρήκε συμπαράσταση από το Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, και όλων των Δ.Σ. των κλαδικών Συλλόγων των Χημικών.

Επειδή το θέμα είναι σ' εξέλιξη, θα ήθελα να παρακαλέσω τους συναδέλφους, να συνεχίσουν με τον ίδιο έντονο τρόπο, να δείξουν την συμπαράστασή τους στο Δ.Σ. του Συλλόγου μας, που την έχει ανάγκη.

Ευχαριστώ πολύ. (Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Πατσουρέας.

κ. Πατσουρέας: Συνάδελφοι,

Σαν Γραμματέας του Π.Σ.Χ.Β. και σαν μέλος της Ένωσης Χημικών, θα ήθελα να μιλήσω λίγο για την κατάσταση των χημικών βιομηχανίας, όπως αυτή την στιγμή εμφανίζεται. Είναι γνωστό, συνάδελφοι, ότι υπάρχει μία έντονη οικονομική κρίση η οποία έχει φτάσει εδώ και καιρό στην χώρα μας. Στη χώρα μας μάλιστα έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα γιατί επί 40 χρόνια εξασκεται μία πολιτική των κυβερνήσεων της Δεξιάς, αλλά και από την Χούντα, που είχε σαν συνέπεια την στρεβλή οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας, ώστε στον πρώτο κλυδωνισμό, μην μπορεί να σταθεί στα πόδια της.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, την δημιουργία μιας μεταπρατικής οικονομικής ολιγαρχίας που αυτή την στιγμή προσπαθεί να βγάλει λεφτά όχι από τις παραγωγικές τους δραστηριότητες αλλά εργαζόμενοι πουλώντας και μεταπουλώντας προϊόντα και υπηρεσίες, κι εισαγωγές, με εξαγωγές, και ουσιαστικά μη παράγοντας τίποτε.

Αυτή η κατάσταση έχει δημιουργήσει αυτή την στιγμή, μία φοβερή πτώση στην αγορά εργασίας, με εντεινόμενες απολύσεις, ανεργία, και ταυτόχρονα οι επενδύσεις συνεχίζονται να είναι αρνητικές. Πώς αντιμετωπίζεται αυτή η κατάσταση από την σημερινή κυβέρνηση; Ήδη έχουμε μία εισοδηματική πολιτική, η οποία έχει τρία κύρια χαρακτηριστικά.

Πρώτο τους μισθούς κάτω οπωσδήποτε από την αύξηση του τιμάρθμου, δεύτερον ένα νομοθετικό πάγωμα των συλλογικών διαπραγματεύσεων, και τρίτον την υποτίμηση της δραχμής. Αλλά με μισθούς, κάτω από τον τιμάρθμο, αγαπητοί συνάδελφοι, μειώνεται η αγοραστική αξία των εργαζομένων.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση της κατανάλωσης, και με τη σειρά του έχει συνέπεια την μείωση της παραγωγής, μ' αποτέλεσμα τα ελληνικά προϊόντα, όπως είναι και μη ανταγωνισμα με τα ξένα, να έχουν ακόμα μικρότερη ζήτηση. Το νομοθετικό πάγωμα των συλλογικών συμβάσεων, είναι ακόμα πιο σοβαρό, διότι καταργείται με νόμο για πρώτη φορά μετά από 40 χρόνια, η δυνατότητα συλλογικής διαπραγματεύσεως για βελτίωση των ουσιαστικών, οικονομικών, μεταξύ των αμέσως ενδιαφερομένων βιομηχανών-εργοδοσίας και εργαζομένων.

Το τρίτο, είναι η υποτίμηση της δραχμής, η οποία σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της κυβέρνησης θα έχει αποτελέσματα. Εμείς πιστεύουμε μόνο αμφίβολα και βραχύχρονα γιατί μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα λόγω της αύξησης των πρώτων υλών και ορισμένων άλλων κοστολογίων τα βραχύχρονα αυτά αποτελέσματα θα έχουν σαν συνέπεια να εξανεμιστούν. Και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα θα έχουνε το αντίθετο αποτέλεσμα.

Αυτό βέβαια γνωρίζετε όλοι που δουλεύετε στην βιομηχανία ότι τα εργατικά, που αυτά ακριβώς προσπαθούν να μειωθούν, είναι αυτά τα οποία επιβαρύνουν λιγότερο τη μαζική παραγωγή, την επιβαρύνουν ελάχιστα. Υπάρχουν βιομηχανίες που αύξηση στις αποδοχές των εργαζομένων κατά 20% μπορεί να έχει μόνο 1% ή 2% αύξηση του κόστους του τελικού προϊόντος. Υπάρχουν βέβαια επιχ/εις με ένταση εργασίας, όπως είναι τα έτοιμα ενδύματα, που εκεί μπορεί να αυξηθεί παραπάνω, αλλά τελικά πάρα πολύ λιγότερο από τις αυξήσεις που προέρχονται από τις πρώτες ύλες και από άλλα κοστολόγια. Άρα είναι μύθος εκ του πονηρού ότι οι αυξήσεις των εργατών προκαλούν αύξηση της τιμής.

Έτσι με μονόπλευρη λιτότητα η οικονομική κρίση φορτώνεται στις πλάτες των εργαζομένων. Βέβαια στόχος είναι οι επενδύσεις, και ήδη αναφέρθηκε ότι ζητιούνται επενδύσεις 100 δισ. απ' τους βιομήχανους μέσα σε αυτό το χρόνο.

Όμως πιστεύω, ότι μία τέτοια πολιτική έχει ήδη ακολουθηθεί κατά τα τελευταία 40 χρόνια και αυτή η πολιτική δεν έφερε και νομίζουμε ότι δεν μπορεί να φέρει τα αποτελέσματα αυτά στις επενδύσεις.

Έτσι λοιπόν οι χημικοί μετά τα τελευταία αυτά μέτρα, ότι κερδίσαμε στην προηγούμενη συλλογική σύμβαση ειδικά στα οικονομικά

αιτήματα,, αυτή την στιγμή η εξανεμίζονται διότι και η αύξηση είναι μικρότερη απ' τον τιμάρθιμο και η ΑΤΑ δεν ήταν στο σύνολο των καταβαλομένων, αλλά ήταν μόνο στους βασικούς μισθούς και τα επιδόματα δεν υπολογίζονται στο διορθωτικό ποσό όπως και μία σειρά άλλα οικονομικά μέτρα.

κ. Πρόεδρος: Συνάδελφε Πατσουρέα, τελειώνετε.

κ. Πατσουρέας: Ένα λεπτό.

Αυτή την στιγμή η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση εργασίας δεν έχει υπογραφεί. Βρισκόμαστε στον Φλεβάρη. Έχουν γίνει ορισμένες θεσμικές εξαγγελίες, αλλά τα μέτρα ακόμα δεν έχουν παρθεί. Εμείς καταγγείλαμε την συλλογική σύμβαση εργασίας και ζητάμε απ' όλους τους συναδέλφους, γιατί κανένας άλλος δεν μπορεί να μας λύσει το πρόβλημα, να παλαιώσουμε για τρία βασικά πράγματα, 1) Αύξησης οικονομικές, που τουλάχιστον να καλύπτουν το κόστος του τιμάρθιμου, 2) Υλοποίηση των θεσμικών εξαγγελιών της Κυβέρνησης μέσα απ' την συλλογική μας σύμβαση και 3) να πιέσουμε αυτή την στιγμή να γίνουν επενδύσεις στον βιομηχανικό τομέα και ειδικά στην χημική βιομηχανία, όπως αναφέρθηκε για το πετροχημικό, για το εργοστάσιο πετρελαίου κωκ, κ.α.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: ο Συνάδελφος Χρίστου έχει τον λόγο.

κ. Χρίστου: Συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ μόνο στο καταστατικό, γιατί πράγματι πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι είναι ένα πάρα πολύ θετικό βήμα που έγινε από το απερχόμενο Δ.Σ., να μας φέρει δηλαδή για συζήτηση το σχέδιο του νέου καταστατικού και οπωσδήποτε είναι πάρα πολύ θετική η λογική που επικρατεί μέσα σε αυτό το καταστατικό, έτσι ώστε να επικρατήσει μέσα στην Ένωση Ελλήνων Χημικών, μέσα στο σώμα των ελλήνων Χημικών η πολυφωνία και ο πλουραλισμός.

Θα πρέπει όμως να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις, γιατί αυτός ο πλουραλισμός θα πρέπει να κατοχυρωθεί 100% και πώς θα επιτευχθεί αυτό. Αρχικά ορίζεται εκλογικό σύστημα απλή αναλογική, χωρίς όμως σαφήνεια, και το λέγω αυτό, γιατί δεν καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο θα συμμετάσχουν στην δεύτερη και τρίτη κατανομή οι διάφορες παρατάξεις ή οι μεμονωμένες υποψηφιότητες.

Και αυτό θα πρέπει να γίνεται βέβαια χωρίς τους αποκλεισμούς καθιερώνει ο συνδικαλιστικός νόμος 1264.

Το δεύτερο σημείο είναι το θέμα του εκλογικού μέτρου. Θα πρέπει να βάλουμε το συν 1 νομίζω, για να μειωθεί το εκλογικό μέτρο και δεν μπορώ να καταλάβω με ποιά λογική η Ένωση Ελλήνων Χημικών μένει πίσω απ' τον Πανελλήνιο σύλλογο χημικών βιομηχανίας, που πριν από 6 χρόνια κατάφερε να βάλει μέσα στο καταστατικό του και το συν 1 και την ατόφια απλή αναλογική.

Το άλλο σημείο, στο οποίο θα ήθελα να επιμείνω, είναι το θέμα της διοικούσας επιτροπής. Ενώ λεμε ότι ο ρόλος της διοικούσας επιτροπής είναι εκτελεστικός, ουσιαστικά είναι αποφασιστικός, γιατί όταν η αντιπροσωπεία συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο, δεν μπορεί να μετέχει αποφασιστικά στην ζωή της Ένωσης. Αποφασιστικά λοιπόν μετεχει μόνο η διοικούσα επιτροπή.

Η πρότασή μου είναι η διοικούσα επιτροπή να γίνει 15μελής, να είναι αποφασιστικό όργανο και να εκλέγεται παράλληλα με την αντιπροσωπεία απ' τον κλάδο.

Άλλο σημείο είναι η αύξηση του αριθμού των μελών της αντιπροσωπείας από 60 σε 75. Για την ενίσχυση ακριβώς του πλουραλισμού και της πολυφωνίας μέσα στην Ένωση. Έτσι ο ρόλος της αντιπροσωπείας θα μπορεί απ' τη μία μεριά να είναι συμβουλευτικός, γνωμοδοτικός για τα διάφορα προβλήματα της Ένωσης, ενώ απ' την άλλη μεριά θα μπορεί να είναι καθοριστικός για το θέμα του πλαισίου δράσης της διοικούσας.

Το τελευταίο σημείο στο οποίο θα ήθελα να σταθώ, είναι το θέμα της κατάργησης του σταυρού. Δεν μπορώ να καταλάβω, γιατί στην Ένωση Ελλήνων χημικών θα πρέπει να ισχύσει ένα κριτήριο για την κατάργηση του σταυρού, που ισχύσε στην τελευταία Βουλή, όπου όμως είχαμε τον παραγοντισμό, τα τζάκια και διάφορες άλλες ιστορίες. Τέτοιος φόβος στην Ένωση Ελλήνων Χημικών ελπίζω και νομίζω ότι δεν υπάρχει σήμερα.

Θα πρέπει να υπάρχει σταυροδοσία, ώστε ο κλάδος να μπορεί να αναδεικνύει και κάποιες προσωπικότητες.

Θα τελειώσω με δύο συνθήματα. Θα πρέπει η Ένωση Ελλήνων Χημικών να πει όχι στην ηγεμόνευση των παρατάξεων και τελικά, των κομμάτων στο χώρο της, και να πει ναι στην αυτονομία των μαζικών χώρων.

(Ευχαριστώ)

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Ο συνάδελφος Καραγιαννάκης έχει το λόγο.

κ. Καραγιαννάκης: Συνάδελφοι, θα τοποθετηθώ και εγώ στο ζήτημα του καταστατικού, μία και ο διαθέσιμος χρόνος είναι πολύ μικρός ώστε να κάνει αδύνατο σε κάποιο συνάδελφο να τοποθετηθεί στον μεγάλο όγκο ζητημάτων, που έχουμε μπροστά μας.

Είναι γνωστό βέβαια πως το καταστατικό δεν είναι κάτι, που μπορεί να αλλάξει κάθε μέρα, και χρειάζεται μεγάλη προσοχή στο τι θα είναι το καινούργιο που θα προκύψει. Θα αναφερθώ σε ορισμένα σημεία, που έρχονται με την εισήγηση του Δ.Σ. τα οποία θέλω να επισημάνω.

Ένα ζήτημα καινούργιο που έρχεται με το νέο καταστατικό είναι η κατάργηση της Γενικής Συνέλευσης. Θα διαβάσω σχετικό απόσπασμα από την εισήγηση Καταστατικού:

Η επιτροπή καταστατικού μετά από προσεκτική εξέταση του θέματος κατέληξε στην άποψη πως η διατήρηση της πανελλαδικής Γενικής Συνέλευσης είναι απόλυτα αναγκαία και με το νέο καταστατικό. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για δημοκρατικότερες διαδικασίες και δίνει την δυνατότητα σε οποιονδήποτε συνάδελφο να εκφράσει την γνώμη του και να συντελέσει στην διαμόρφωση της πολιτικής της Ένωσης και την λήψη αποφάσεων. Γιαυτό ακριβώς τον λόγο βοηθάει και την μαζικοποίηση της ένωσης.

Αντίθετα η κατάργηση της θα αποτελούσε ένα παραπέρα βήμα προς την κατεύθυνση της έμμεσης δημοκρατίας. «Αυτό αν συνδυαστεί με το γεγονός ότι η αντιπροσωπεία, όργανο αντιπροσωπευτικό, είναι το ανώτατο όργανο της ένωσης συν το γεγονός ότι εκλέγεται κάθε τρία χρόνια, όλα αυτά είναι στοιχεία, που ωθούν την Ένωση προς την κατεύθυνση της έμμεσης, της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Και αυτό είναι στην πραγματικότητα έλλειψη της δημοκρατίας.

Ένα δεύτερο που ήθελα να θίξω, είναι σε σχέση με τον κώδικα δεοντολογίας: Είναι στην υποχρέωση της αντιπροσωπείας να συντάξει έναν τέτοιο κώδικα. Βέβαια το τι έχει στο νου του το Δ.Σ., πολύ περισσότερο τι θάχει στο νου της η αντιπροσωπεία, και τι επομένως θάρθει δεν το ξέρουμε αυτή τη στιγμή. Φαντάζομαι πως ο κώδικας αυτός θα αναφέρεται στο τρόπο συμπεριφοράς στους χώρους εργασίας, στον τρόπο άσκησης τους επαγγέλματος κ.λπ.

Καταρχήν θα ήθελα να πω πως ο τρόπος που ένας συνάδελφος ασκεί το επάγγελμά του έχει να κάνει με τις αντιλήψεις του, σε τελευταία ανάλυση έχει να κάνει με την ιδεολογία του. Επομένως ένας κώδικας συμπεριφοράς που θα είναι υποχρεωμένος ο καθένας να τον ακολουθήσει, λειτουργεί σαν επιβολή πάνω στους συναδέλφους, κάποιες ιδεολογίας, και μάλιστα καταστατικά κατοχυρωμένης.

Δεν ξέρω, τι πρόβλημα θα μπορούσε να λύσει αυτός ο κώδικας. Θα μπορούσα να υποθέσω διάφορα πράγματα, όμως μέσα σε αυτό τον περιορισμένο που έχω τη διάθεσή μου αυτό δεν είναι δυνατό. Πιστεύω ότι ο κώδικας δεοντολογίας, αν μεν έχει γενικά πράγματα θα είναι

τυπικός και δεν θα εξυπηρετεί καμία σκοπιμότητα, αν όμως προχωρήσει σε λεπτομέρειες θα συμβάλει σε φραγμούς, περιορισμούς αλλά και θα δημιουργήσει ταλαιπωρίες στους συναδέλφους. Το προτεινόμενο καταστατικό αναφέρεται σε 2-3 σημεία που θα ήθελα να θιξω. Οι αποφάσεις των οργάνων είναι υποχρεωτικές - λέει - για τα μέλη της ένωσης. Αυτό για μαζικό φορέα είναι πρωτάκουστο. Δεν μπορεί να υπάρχει σε μαζικό φορέα ένας τέτοιος συγκεντρωτισμός. Δεν μπορεί σε τελευταία ανάλυση η μειοψηφία να υποτάσσεται στην πλειοψηφία.

Οι συνάδελφοι, του Δ.Σ. η πλειοψηφία τουλάχιστον, ένα τέτοιο συγκεντρωτισμό θα μου επιτραπεί να πω, ούτε τα κόμμάτ' τους δεν τον εφαρμόζουν. Σε κάθε μαζικό φορέα πρέπει να είναι ελεύθερη διακίνηση των απόψεων, των όποιων απόψεων, πλειοψηφουσών ή μειοψηφουσών.

Ένα τελευταίο ζήτημα έχει να κάνει με την άδεια άσκησης επαγγέλματος. Αναφέρθηκε από προηγούμενο συνάδελφο και συμφωνώντας θα ήθελα να προσθέσω, θα ήθελα μάλλον να ρωτήσω ξανά, ποιο πρόβλημα έχουμε να λύσουμε. Φαντάζομαι κάθε τι που σκεπτόμαστε, κάθε τι που έχουμε στο μυαλό μας να φέρουμε, κάποιο πρόβλημα έχουμε στο νου μας, ότι λύνει. Ρωτάω εγώ ποιο πρόβλημα έχουμε να λύσουμε; Διότι, ας πάρω την εκπαίδευση, την βιομηχανία παντού με το πτυχίο το πρόβλημα ήταν λυμένο. Τα προβλήματα μας άλλα είναι, είναι που δεν έχουμε δουλειά, που έχουμε υποαπασχόληση, που έχουμε οικονομικά προβλήματα κ.λπ. Προφανώς αυτά δεν λύνονται με την άδεια άσκησης επαγγέλματος.

Επί πλέον βέβαια υπάρχουν και σημεία, που θα επιτραπεί να πω, ότι είναι, απαράδεκτα. Ότι δηλ. η χορήγηση της άδειας θα είναι το αντίτιμο της ταμιακής τακτοποίησης. Αν είναι έτσι ας το πούμε καθαρά.

κ. Πρόεδρος: Συνάδελφε τελειώνετε.

κ. Καραγιαννάκης: Αν είναι να ελέγχουμε τις οικονομικές υποχρεώσεις των μελών τα ταμιακά με αυτό το πράγμα ας το πούμε καθαρά. Εγώ πάντως αυτό το θεωρώ απαράδεκτο. Δηλ. το δικαίωμα μας στην δουλειά νάχει να κάνει με τις συνδρομές μας στην Ένωση, την οποία ας το πούμε και εδώ καθαρά, είμαστε υποχρεωτικά, δεν το επιλέξαμε εμείς.

Λέγω λοιπόν ότι δεν είναι καθόλου σωστό, εν ονόματι της μη ταμιακής τακτοποίησης των μελών να μην υπάρχει η έκδοση άδειας επαγγέλματος. Εξ άλλου, είναι και πρωτάκουστο, γιατί σε οποιοδήποτε κλάδο υπάρχει το ζήτημα της άδειας άσκησης επαγγέλματος, αυτό δίνεται μία φορά, με κάποια κριτήρια, όχι κάθε τρία χρόνια. Είναι φανερό ότι προορίζεται να παίξει τον ρόλο μπαμπούλα πίεσης για την ταμιακή τακτοποίηση. Είναι τελείως απαράδεκτο.

Εκτός του ότι αποτελεί ένα βήμα προς την υποβάθμιση του πτυχίου, γιατί μπορεί να αποτελέσει αρχή για παραπέρα βήματα, για παραπέρα φραγμούς στην ένταξη στο επάγγελμα.

Ευχαριστώ

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Η συνάδελφος Π. Τριανταφύλλου.

κα. Τριανταφύλλου: συνάδελφοι, πιστεύω και εγώ ότι για να μπορέσουμε να κρίνουμε την δράση ενός Δ.Σ. θα πρέπει να την δούμε μέσα απ' το πρίσμα και τις γενικότερες πολιτικοοικονομικοκοινωνικές συνθήκες, την κατάσταση που επικρατεί στον τόπο μας και στον κλάδο μας και μέσα απ' τις συγκεκριμένες δραστηριότητες του Δ.Σ. αλλά και μέσα από το κατά πόσο ο κλάδος συνολικά συνέβαλε στην προώθηση ή στην μη προώθηση των συγκεκριμένων προβλημάτων.

Αν δεν δούμε αυτή την αλληλοεξάρτηση, δεν μπορούμε να πούμε ότι κρίνουμε, επικρίνουμε, κατακρίνουμε ή απαλλάσσουμε ένα Δ.Σ. απ' την ευθύνη του.

Όλο αυτό το διάστημα που έδρασε το Δ.Σ. και κυρίως μετά την περασμένη Γενική Συνέλευση πέρσει, πιστεύω ότι μία σειρά γενικότερα προβλήματα, αλλιώςτικα είχαν προγραμματιστεί στις δηλώσεις της Κυβέρνησης και αλλιώςτικα με τις συνεχείς υπαναχωρήσεις σε διάφορους τομείς, που θα αναφέρω και πιο κάτω διατάσσονται, δεν προχωράνε με τον τρόπο που εξαγγέλθηκαν και κρίνω ότι αυτά καθόρισαν και την δικιά μας συμμετοχή στην ένωση ελλήνων Χημικών αλλά και την δραστηριότητα του Δ.Σ.

Θα μιλήσω λιγάκι από πλευράς των κλινικών χημικών που είμαι και πρόεδρος και που είχαμε μία συνεργασία με την Ένωση Χημικών σε βασικά προβλήματα, που απασχόλησαν τον Κλάδο και που δεν είναι δικά μας μόνο, είναι πιστεύω όλων των Χημικών.

Μιλάμε για το θέμα της εξυγίανσης του τομέα υγείας. Πιστεύω ότι είμαστε απ' τους λίγους κλάδους, που δεν βλεπούμε τα προβλήματα συντεχνιακά και η συμβολή η δική μας στο όλο σύστημα υγείας βλέπω ότι είναι καθοριστική στους τομείς, που μας αφορά και αυτοί οι τομείς είναι ο εργαστηριακός έλεγχος, οι βιοχημικές αναλύσεις, ο έλεγχος ποιότητας των εισαγομένων υλικών μέσα στα νοσοκομεία, που έχουν να κάνουν με τα αέρια τα οποία χορηγούνται για εγχειρήσεις, το οξυγόνο, το διοξειδίο του άνθρακα, το πρωτοξειδίο του αζώτου και όλα αυτά που είναι απαραίτητα να μπουν στο νοσοκομείο μέσα, έχουν να κάνουν με τον τρόπο που μπαίνουν τα τρόφιμα για τους ασθενείς μέσα στο νοσοκομείο, με τις γάζες, αποστειρωτικά και άλλα υλικά που σχετίζονται με την υγεία του ασθενούς.

Απ' αυτή την άποψη τον ρόλο μας μέσα εκεί πρέπει να τον δούμε ενιαία και σαν σύνολο. Και με το τελευταίο ατύχημα στο Ιπποκράτειο, φάνηκε στην όλη του ευρύτητα αυτός ακριβώς ο ρόλος που έχει να παίξει ο κλάδος μας στον τομέα υγείας.

Κάνουμε και με την ένωση ελλήνων χημικών και σαν κλινικοί χημικοί την δική μας τοποθέτηση που είναι στα μεγάλα τουλάχιστον κρατικά νοσοκομεία να δημιουργηθούν εργαστήρια για τον έλεγχο όλων των εισαγομένων υλικών μέσα στα νοσοκομεία και στα υπόλοιπα να υπάρχει σύστημα κρατικής προμήθειας, που να ελέγχεται από έναν ενιαίο οργανισμό, το τι προμηθεύουν στα νοσοκομεία.

Η απάντηση βέβαια στο όλο αυτό θέμα από πλευράς υπουργείου ήταν ότι προβλέπεται στο εθνικό σύστημα υγείας. Ας πάρουμε το εθνικό σύστημα υγείας στο νομοσχέδιο. Το μόνο που λύνει, γιατί και αυτό δεν το λύνει σωστά, είναι ορισμένα προβλήματα εργασιακών σχέσεων των γιατρών. Από εκεί και πέρα απορρυθμίζει όλα τα άλλα επαγγέλματα, που υπάρχουν μέσα στα νοσοκομεία, όλα τα άλλα επιστημονικά διπλώματα, τα υποβιβάζει σε δεύτερης κατηγορίας, παρά τις διαβεβαιώσεις που είχαμε από το πρώτο διάστημα της ανάληψης του κ. Αυγερινού σαν υπουργού υγείας και πρόνοιας και της Κυβέρνησης, μέχρι τα τώρα.

Ενώ είχαμε ρητές διαβεβαιώσεις, ότι πράγματι η συμμετοχή μας μέσα στο όλο σύστημα υγείας είναι σημαντική, και ότι έχει εμπιστοσύνη στους βιοχημικούς, οι προτάσεις μας ήταν καθοριστικές, γιατί πράγματι το κύκλωμα της υγείας νοσει σήμερα, ακόμα προτεινάμε, ότι θα μπορούσαμε να συμβάλλουμε καθοριστικά στην παραγωγή των βιοχημικών αντιδραστηρίων που υπεισέρχονται μέσα στα νοσοκομεία, δηλ. προτάσεις που πραγματικά εξυγιαίνανε το όλο κύκλωμα που σχετίζεται με το σύστημα υγείας.

Παρόλα αυτά και ενώ το πρώτο διάστημα τα ραντεβού μας με τον υπουργό ήταν εύκολα, τελευταία προσπαθούμε επί βδομάδες, επί μήνες, να κλείσουμε ένα ραντεβού με τον κ. υπουργό για να βάλουμε συγκεκριμένα τα θέματα, οι πόρτες όμως είναι κλειστές.

Αυτό έχει να κάνει και με την γενικότερη υπαναχώρηση που υπάρχει στο όλο σύστημα υγείας. Το νομοσχέδιο αυτό θα έπρεπε απ' το Σεπτέμβριο νάχει κατατεθεί στην Βουλή. Πάει Μάρτης μήνας και όπως δείχνουν τα πράγματα, δεν υπάρχει περίπτωση να εφαρμοστεί μέσα στο 83. Με αποτέλεσμα μία σειρά εκκρεμότητες, που παραμένουν, προσλήψεων προσωπικού, ανεπάρκειες μέσα στο όλο σύστημα υγείας, να παραμένουν σαν εκκρεμότητες στο βαθμό που δεν προωθείται το γενικό σχήμα που υποτίθεται ότι θα λύσει όλα τα προβλήματα της υγείας, που όμως, έτσι όπως είναι διαρθρωμένο δεν πρόκειται να λύσει παρά συντεχνιακά προβλήματα των γιατρών και μόνο, γιατί το όλο σύστημα

υγείας δεν μπορεί να στηριχθεί μόνο στον γιατρό, πρέπει κυρίως να στηριχθεί στην υποδομή την νοσοκομειακή από αποψη τεχνολογικού εξοπλισμού, από αποψη ανθρώπινου δυναμικού, που σημαίνει νοσοκόμες και άλλες κλαδικά επαγγέλματα, που υπάρχουν μέσα στο νοσοκομείο και όχι να στηρίζεται μόνο στα συντεχνιακά θέματα των γιατρών.

κ. Πρόεδρος: Ο χρόνος τελειώνει, συντομεύετε.

κα Τριανταφύλλου: Η θέση μας εκεί μέσα είναι, απλά να συμμετέχουμε έχουμε δικαίωμα να ψηφίζουμε για τις επιστημονικές επιτροπές, δεν μας δίνεται το δικαίωμα να εκλεγόμαστε, ούτε να γινόμαστε και διευθυντές τμημάτων μέσα στα βιοχημικά εργαστήρια.

Ένα θέμα που θέλω να θίξω είναι η σχέση της ένωσης Ελλήνων Χημικών με τους κλαδικούς συλλόγους. Συνάδελφοι, πιστεύω, ότι οι κλαδικοί σύλλογοι συμβάλουν και απ' την ιδιαιτερότητα των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και οπωσδήποτε μπορούν να συσπειρώσουν τους συγκεκριμένους εργαζόμενους του χώρου τους, συμβάλλουν καθοριστικά στην όλη πορεία της ένωσης Ελλήνων χημικών. Και η συνεργασία από πλευράς δικής μας τουλάχιστον ήταν σημαντική και η προσφορά μας στο συμβούλιο της ένωσης σημαντική.

Όμως αυτή η συνεργασία δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο στην προσφορά των κλαδικών συλλόγων προς την ένωση και να μην υπάρχει κάποια αντίθετη πορεία. Η προσφορά της ένωσης προς τους κλαδικούς συλλόγους.

Γιατί το λέγω αυτό: δεν βλέπουμε εμείς την συμμετοχή μας σε όλες τις διαδικασίες, σαν βοήθεια και μόνο, παρά και στα ζητήματα, που μας αφορούν και είναι αποκλειστικά αν θέλετε, κατά κύριο λόγο δικά μας προβλήματα, να έχουμε και την δυνατότητα της εκπροσώπησης σε αντίστοιχα όργανα.

Αναφέρομαι εδώ στο κεντρικό συμβούλιο υγείας, όπου υπάρχει συμμετοχή της ένωσης ελλήνων χημικών, με αγώνα κυρίως των κλινικών χημικών καταφέραμε να περάσει μέσα στο νομοσχέδιο, που δεν υπήρχε πουθενά, και στο οποίο τελικά δεν εκπροσωπήθηκε ο σύλλογος μας, αλλά προτίμησε το συμβούλιο της ένωσης να στείλει εκπρόσωπο απ' το ίδιο το συμβούλιο της ένωσης. Την στιγμή που τα θέματα που θα απασχολήσουν το κεντρικό συμβούλιο υγείας σήμερα είναι κυρίως θέματα οργάνωσης νοσοκομειακής και εξυγίανσης του εθνικού συστήματος υγείας.

Πάνω σ' αυτό το θέμα ενώ προτεινάμε συγκεκριμένα να εκπροσωπηθεί η ένωση μέσω της κλαδικής οργάνωσης, των κλινικών χημικών, του προέδρου και του γραμματέα, η ένωση ελλήνων χημικών με καθαρά αν θέλετε παραταξιακά κριτήρια προτίμησε να στείλει μέλος του συμβουλίου της Ε.Ε.Χ.

Το αποτέλεσμα: Έχει υποβαθμιστεί πιστεύουμε και η συμμετοχή μας μέσα στο κεντρικό συμβούλιο υγείας, την στιγμή που κατά την άποψη μου έγινε με καθαρά παραταξιακά κριτήρια. Αυτή την στιγμή το κεντρικό συμβούλιο υγείας, πέρα απ' την πανηγυρική έναρξη δεν έχει καμμία άλλη παρουσία και καμμία άλλη συμμετοχή.

Γιατί πιστεύω ότι δεν υπάρχουν οι φωνές εκείνες, που θα ωθήσουν προς τα μπρος τον όλο ρόλο του κεντρικού συμβουλίου υγείας, που είναι ρόλος ελέγχου δημοκρατικού της όλης κυβερνητικής πολιτικής.

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Ο συνάδελφος Παλαιογιάννης.

κ. Παλαιογιάννης: Συνάδελφοι, θα σταθώ στα επαγγελματικά προβλήματα, που αντιμετωπίζει ο κλάδος μας, και τα οποία μπορεί να πει κανείς, ότι βρίσκονται σε κάποια όξυνση.

Το Δ.Σ. της ένωσης ασχολήθηκε με όλο το σύμπλεγμα των επαγγελματικών προβλημάτων και μπορεί κανείς να καταχωρήσει στο ενεργητικό του σημαντικές επιτυχίες. Η δραστηριότητα βέβαια αυτή του Δ.Σ. της ένωσης, την συμπλήρωσαν τα Δ.Σ. και οι κλαδικοί σύλλογοι που λειτουργούν στο χώρο μας.

Τά σημαντικότερα προβλήματα, που αντιμετωπίζουμε σήμερα σαν κλάδος, είναι η ανεργία, η υποαπασχόληση, η ετεροαπασχόληση, η κατοχύρωση του κοινωνικού μας ρόλου, οι αμοιβές μας κ.λπ.

Εδώ και αρκετά χρόνια αγαπητοί συνάδελφοι, παρατηρείται μία στασιμότητα των επενδύσεων, με αποτέλεσμα να μειώνονται και οι θέσεις εργασίας, πράγμα βέβαια που οξύνει την ανεργία. Και δεν είναι μόνο η στασιμότητα των επενδύσεων, είναι και ο τρόπος που αναπτύχθηκε η ελληνική βιομηχανία, και θα διαφωνήσω με τον συνάδελφο γενικό γραμματέα του συλλόγου Δημήτρη Πατσουρέα στον άναρχο, δεν ήταν άναρχη, συνάδελφοι, ήταν μια συνειδητή επιλογή της άρχουσας τάξης, μία συνειδητή επιλογή για ένα εξαρτημένο μοντέλο ανάπτυξης, που στο πρώτο κλυδώνισμα αν θέλετε, μιάς κρίσης, άρχισαν να φαίνονται τα αρνητικά του σημεία.

Απ την στασιμότητα, όπως προανέφερα, αντιμετωπίζουμε μία όξυνση στην ανεργία, που αφορά κυρίως τους νέους συναδέλφους. Βεβαίως, οι αυθαιρέσεις των εργοδοτών, οι απολύσεις, οι διαθεσιμότητες, που γίνονται κυρίως στο χώρο της φαρμακοβιομηχανίας και ξέρουμε για ποιο λόγο τον τελευταίο καιρό, οξύνουν τα προβλήματα απασχόλησης.

Στον τομέα της μέσης εκπαίδευσης, που είναι ένας τομέας που μπορεί να απορροφήσει μεγάλο αριθμό συναδέλφων και να δώσει εστω και μία μερική λύση στα προβλήματα της απασχόλησης των χημικών, παρόλο που την χρονιά που πέρασε είχαμε πολύ μεγαλύτερο αριθμό που διορίστηκαν, εν πάση περιπτώσει και αυτή την φορά δεν ήταν εκείνος ο αριθμός που κατά την γνώμη μας, όπως εκφράστηκε με την έντονη παρουσία του Δ.Σ. και τη συνεργασία του με το υπουργείο παιδείας, έπρεπε να είναι.

Παράλληλα εδώ πρέπει να κάνουμε έκκληση στους χημικούς συναδέλφους που είναι μέση εκπαίδευση για μία πιο ζωντανή παρουσία στο χώρο και στην λειτουργία της ένωσης ελλήνων χημικών. Δυστυχώς πολλοί λίγοι είναι εκείνοι που συμμετέχουν στις διαδικασίες.

Κάτι που πρέπει επίσης να καταχωρηθεί στο ενεργητικό του Δ.Σ. είναι η επιτυχία του όσον αφορά την κατάργηση των διαγωνισμών, με το νόμο, που γίνεται για τις προσλήψεις στο δημόσιο. Καθιερώνεται η επετηρίδα, όπως είπε και ο γενικός γραμματέας στον απολογισμό του Δ.Σ. κάτι που από χρόνια ζητούσαμε.

Θετικό είναι επίσης, ότι για μία δετία από τώρα καθιερώνεται σαν όριο πρόσληψης το όριο των 40 ετών.

Να δούμε τι διεξόδους έχουμε αυτή την στιγμή, συνάδελφοι, για να μπορέσουμε να λύσουμε τα προβλήματα, που προαναφέρθηκαν.

Κατά τη γνώμη μας η διέξοδος που έχουμε είναι ο αγώνας μας για να γίνουν επενδύσεις και εδώ χρειάζεται αγώνας τόσο των χημικών αλλά και συντονισμένος μαζί με ολόκληρο το συνδικαλιστικό Κίνημα, τους άλλους επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς και οργανώσεις. Θα πρέπει επίσης να στραφούμε - είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα - στην εφαρμογή του νόμου 3518, ένας νόμος, που όπως ξέρετε αναφέρει τις βιομηχανίες, που πρέπει να απασχολούν χημικούς και δυστυχώς δεν εφαρμόζεται. Πρέπει το Δ.Σ. της ένωσης, όπως και εμείς από μεριάς του Δ.Σ. του Π.Σ. Β έχουμε βάλει στόχο, να ασχοληθεί να επιδιώξουμε όλοι μαζί από κοινού και την εφαρμογή του και τον εκσυγχρονισμό του γιατί τότε που βγήκε αυτός ο νόμος μερικοί κλάδοι βιομηχανίας δεν υπήρχαν.

Πρέπει επίσης να κινηθούμε προς την δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου που θα στοχεύει σε μια αυτοδύναμη βιομηχανική ανάπτυξη. Παράλληλα να κατοχυρώνει την επιστήμη μέσα στην παραγωγή. Λειτουργεί μία καινούργια επιτροπή της ένωσης και του συλλόγου. Η επιτροπή βιομηχανίας, που έχει αρχίσει να επεξεργάζεται το θέμα αυτό και είμαστε στην αρχή. Καλούμε και απ' αυτή την θέση τους συναδέλφους να πλαισιώσουν αυτή την επιτροπή. Είναι πολύ σημαντικό ζήτημα για τον κλάδο μας. Θα κατοχυρωθεί ο ρόλος μας μέσα στην παραγωγή, και η επιστήμη βέβαια γενικότερα. Θα πρέπει να επιδιώξουμε να προανατολιστούν τα προγράμματα σπουδών και η λειτουργία αν θέλετε των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, να υπάρχει μία σύνδεση παραγωγής με την εκπαίδευση. Πράγμα που δυστυχώς μέχρι

σήμερα δεν έχει γίνει.

Να ζητήσουμε να καλυφθούν όλες οι θέσεις Χημείας, που υπάρχουν στην μέση εκπαίδευση, με συναδέλφους Χημικούς και να μην διδάσκεται η Χημεία από άλλους άσχετους με την Χημεία.

Θα ήθελα να σταθώ λίγο στον ρόλο του Γενικού Χημείου του Κράτους, και στις απόψεις που ακούσθηκαν προηγουμένως, από τους εκπροσώπους του Συλλόγου του.

Πράγματι, συνάδελφοι, το Γενικό Χημείο του Κράτους, είναι ο μοναδικός αν θέλετε Σύλλογος, ο μοναδικός χώρος που είναι μαζεμένος ένας μεγάλος αριθμός συναδέλφων και έχουνε ν' ασχοληθούμε με κοινά προβλήματα. Από την άλλη μεριά, ο ρόλος που μπορεί να παίξει μια υπηρεσία σαν το Γενικό Χημείο του Κράτους είναι πάρα πολύ σημαντικός. Μπορεί να παρέμβη σε τεράστια και πολύ μεγάλα κοινωνικά προβλήματα και να δώσει κοινωνικά σωστές λύσεις.

κ. Πρόεδρος: Συντομεύεται παρακαλώ.

κ. Παλαιγιάννης: Γι' αυτό και οι συνάδελφοι θα πρέπει να εντεινουν τις προσπάθειές τους και σαν Σύλλογος, των χημικών του ΓΧΚ αλλά και σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης, και ν' απαιτήσουμε από κοινού την πρόσληψη Χημικών για το ΓΧΚ που είναι απαραίτητο. Παράλληλα να αγωνιστούμε για προσλήψεις Χημικών στις άλλες δημόσιες υπηρεσίες και τους Όργανισμούς.

Συνάδελφοι, είναι λίγος δυστυχώς ο χρόνος, θα ήθελα πάντως να θίξω ένα θέμα, που σχετίζεται με τις εκλογές. Η ΠΑΣΚ Χημικών συμμετέχοντας στην Ανανεωτική Κίνηση, μαζί με τις άλλες υγιείς δημοκρατικές δυνάμεις κατώρθωσε να φέρει στον χώρο αυτό εδώ που μιλάμε και συνεδριάζουμε την δημοκρατία. Την δημοκρατία σ' όλο το πλάτος της και βάθος της.

Έτσι μέσα από συνεδρία, μέσα από ανοικτές διαδικασίες, από Επιτροπές, κατορθώσαμε να μπορούμε να μιλάμε να βγάζουμε θέσεις, να μπορούμε ν' αγωνιζόμαστε. Όλοι θα έχετε πάρει πιστεύω ένα έντυπο, των συναδέλφων υπό την επωνυμία «Νέα κίνηση Χημικών». Ήθελα να ρωτήσω τους συναδέλφους: δύο χρόνια, που είσαστε συνάδελφοι; Πού είσαστε αυτά τα δυο χρόνια, δεν μιλάω για παλιότερα, τα δυο τελευταία χρόνια. Ήθελα να προκαλέσω ακόμα τους λιγοστούς, και ίσως μετριούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού συναδέλφους που ήρθαν, και ν' αναφέρω και ονόματα, αν χρειασθεί. Ήρθαν δουλέψαμε μαζί δώθηκαν συγκεκριμένες δουλειές, και αρμοδιότητες, τους αρνήθηκε κανείς τίποτε; Δεν έχουν πιστεύω το ηθικό έρεισμα να κατηγορούν ότι η Ε.Ε.Χ. δεν είναι οπότε όλων ανεξαιρέτα των Χημικών.

Ελπίζω, πως ο κλάδος και αυτή τη φορά δεν θα κάνει λάθος στην επιλογή του, θα δώσει την εμπιστοσύνη του σ' εκείνες τις δυνάμεις, που μπορούν και ξέρουν να υπηρετούν με συνέπεια τις επιδιώξεις τους. Αντίθετα, θα βάλουμε στο περιθώριο για άλλη μια φορά εκείνες τις δυνάμεις, που το μόνο που δεν έκαναν ήταν να υπερασπισθούν τα συμφέροντα των Χημικών.

Ευχαριστώ

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Δοντάς.

κ. Δοντάς: Συνάδελφοι,

Απλώς και μόνο ήθελα να πω δύο λόγια για μία κατηγορία συναδέλφων, οι οποίοι αυτή την στιγμή βρίσκονται έξω από την Ένωση, χωρίς φωνικά να το θέλουν. Είναι οι συνάδελφοι, οι οποίοι δουλεύουν στο Δημόσιο σαν Καθηγητές και οι οποίοι δεν είναι γραμμένοι. Αυτό το δυναμικό, το οποίο σήμερα μπορεί ν' ανέρχεται περίπου στους 500 ή στους 600 έχει μείνει αναξιοποίητο, είτε επειδή είπαμε ότι δεν είναι γραμμένοι και φοβούνται ότι οι παλιές συνδρομές δεν θα έχουνε την ευχέρεια, είτε και επειδή δεν είναι έγκαιρα ειδοποιημένοι.

Θα ήθελα με την σημερινή ευκαιρία, μία απλή πρόταση να κάνω, ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να δημιουργηθεί ένα τμήμα παιδείας, και χημικής εκπαίδευσης. Είναι απαραίτητο, διότι όπως μας δείχνουν οι καιροί, εκτός από τις πολλές αιτήσεις συναδέλφων, για να απορροφηθούν στην Μέση Εκπαίδευση, ένα άλλο σημαντικό στοιχείο, είναι ότι με κάποιες αλλαγές, που έχουν γίνει, τουλάχιστον στη Μέση Εκπαίδευση, στο εκπαιδευτικό δηλαδή σύστημα, απαραίτητα χρειάζεται αναμόρφωση στα αναλυτικά προγράμματα, όπως επίσης και μία καινούργια αντίληψη στο γράψιμο των βιβλίων τουλάχιστον της Χημείας.

Πράγματα, για τα οποία βέβαια προσπάθησε και η Επιτροπή Παιδείας, ν' ασχοληθεί, αλλά δεν έχει καταλήξει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα. Είτε επειδή δεν υπήρχαν οι δυνατότητες, είτε επειδή η προσέλευση των συναδέλφων δεν ήταν αρκετή.

Ένα άλλο σημείο είναι, ότι είχε αρχίσει αυτή η προσπάθεια με το Στ' Πανελλήνιο Συνέδριο, στο οποίο όμως παρ' ότι η προσέλευση των συναδέλφων ήταν αρκετά μεγάλη υπήρχε μία μεγάλη συμπυκνωμένη πείρα δασκάλων στην Μέση Εκπαίδευση, αυτά τα συμπεράσματα, δεν μπόρεσαν ν' αξιοποιηθούν στον βαθμό που μπορούσαν, και ν' αποτελέσουν την πολιτική της Ένωσης, επάνω στα τμήματα της Παιδείας και της Εκπαίδευσης.

Σήμερα πιστεύω, μας δίνεται η ευκαιρία επειδή θα μπει μέσα στα παιδιά το μάθημα της περιβαλλοντολογικής εκπαίδευσης, θα πρέπει η Ένωση να δώσει ένα συγκεκριμένο παρόν, διότι νομίζουμε ότι είναι μέσα στις αρμοδιότητές της. Αν θέλαμε δηλαδή, το μάθημα της περιβαλλοντολογικής εκπαίδευσης, να είναι όπως ήταν παλαιότερα το μάθημα της Υγιεινής, που μας κάνανε. Είτε διότι έχουν αλλάξει οι συνθήκες, ή εν πάση περιπτώσει, όπως αντιλαμβάνεσθε, οι κίνδυνοι ας πούμε, που μας απειλούν σήμερα, με τις τεράστιες τεχνολογικές εξελίξεις, είναι πολύ μεγαλύτεροι.

Έτσι θα πρέπει και σ' αυτό το σημείο να δώσουμε κάποιο παρόν. Ένα άλλο σημείο, είναι ότι με απόφαση του Υπουργείου Νέας Γενιάς, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, έχουν μπει και υλοποιούνται τα πρώτα βήματα, για την λαϊκή επιμόρφωση. Σ' αυτό το σημείο, πιστεύω, ότι θα πρέπει στα γραφεία της Ένωσης, να είναι συγκεκριμένη και απαραίτητη. Θα πρέπει όχι μόνο να είμαστε σύμβουλος του Κράτους, αλλά σε τελευταία ανάλυση, ν' αρχίσουμε να είμαστε και σύμβουλος του ελληνικού λαού.

Σήμερα, τα τόσα προβλήματα, τα οποία έχουν συσσωρευθεί τουλάχιστον στην πρωτεύουσα, είναι υποχρεωμένος ο ελληνικός λαός να τα πληροφορείται από τις εφημερίδες, από ασχέτους δημοσιογράφους, από οποιαδήποτε αν θέλουμε κομματική ευθύνη, κομματικές σκοπιμότητες, συμφέροντα βιομηχάνων και η Ένωση Ελλήνων Χημικών σε κάποιο σημείο δεν έχει παίξει τον σοβαρό ρόλο που θα έπρεπε να παίξει. Θα πρέπει να είμαστε ο κύριος στήριξης του καταναλωτή, ιδιαίτερα με τον ενιαίο φορέα, τα φάρμακα τα τρόφιμα, όπως επίσης στα καύσιμα, για τον οποίον αργότερα ίσως υπάρχουν και κάποιες καινούργιες εξελίξεις και για την δημιουργία νέων θέσεων, από την στιγμή κατά την οποίαν οι μεγάλες εταιρείες πετρελαίων δεν έχουν αυτή την στιγμή τα στοιχειώδη εργαστήρια, για να ελέγχουν τα καύσιμα, αλλά επαφίεται μόνο σε δύο ή τρία διύλιστήρια τα οποία λειτουργούνε σήμερα στην αξιοπιστία τους.

Επειδή προφασίζονται, αυτοί είναι οι κύριοι παραγωγοί του πετρελαίου, άρα αυτοί είναι υπεύθυνοι για την ποιότητα των καυσίμων. Σήμερα θα πρέπει και εγώ πιστεύω με παρέμβαση της Ένωσης με καινούργια θεσμοθέτηση όλες οι Εταιρείες πετρελαίων και η διακίνηση ιδιαίτερα των πετρελαιοειδών ν' αποκτήσουν εκείνη την απαραίτητη υποδομή, που να εξασφαλίσουν την καλή ποιότητα των καυσίμων, αλλά οπωσδήποτε θέσεις, για τους συνάδελφους, που αυτή την στιγμή το πρόβλημα της ανεργίας, είναι πάρα πολύ οξυμένο.

Ευχαριστώ

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Είναι γραμμένοι να μιλήσουν άλλοι 18 ομιλητές, και όπως καταλαβαίνετε θα μας πάει πολύς χρόνος. Γι' αυτό θα παρακαλέσω τους συναδέλφους, που έχουν καλυφθεί από προηγούμενους ομιλητές, ή να συντομεύουν ή να παραιτηθούν της ομιλίας τους. Και αν γίνει αυτό, νομίζω, ότι θα μπορούμε σ' ένα λογικό χρόνο για να τελειώσουμε την συνέλευση.

Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Παπαϊωάννου.

κ. Παπαϊωάννου: Η σημερινή Γενική Συνέλευση της Ε.Ε.Χ. χαρακτηρίζεται εκτός των άλλων ουσιαστικών ενεργειών του Δ.Σ. που περιγράφονται στην έκθεση πεπραγμένων και από μία έντονη παρουσίαση και συνεργασία της Ένωσης, με τους κλαδικούς φορείς άσκησης της εξουσίας. Ένα από τα πάγια αιτήματα του κλάδου, όλα τα χρόνια που πέρασαν, ήταν η θεσμοθέτηση από πλευράς πολιτείας της Ένωσης, σαν σύμβουλό της, πράγμα άλλωστε που προβλέπεται στον ιδρυτικό της νόμο.

Η αναγκαιότητα για την υλοποίηση του αιτήματος αυτού φάνηκε επιτακτική, την διετία που πέρασε, διότι αυτή αποτελεί πραγματικά ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα, για να συγκρίνει κανείς τον ρόλο των επιστημονικών φορέων στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής. Η πρώτη περίοδος μέχρι τις εκλογές του Οκτώβρη του 81, συνεχίστηκε η ίδια πολιτική, αντιμετώπιση των επιστημονικών φορέων από πλευρά πολιτείας.

Η δεξιά στα πλαίσια της πολιτικής εξάρτησης, καταλάβαινε ότι η συνεργασία αυτή μόνο μπορούσε να της δημιουργήσει αφού από πολλά χρόνια η συντριπτική πλειοψηφία των επιστημονικών φορέων είχε ταχθεί προς την κατεύθυνση μιας εθνικά ανεξάρτητης πορείας, εξειδικεύοντας ο καθένας στον τομέα του αυτή την πορεία.

Μετά τις εκλογές όμως, και την χάραξη από την νέα κυβέρνηση μιας νέας πορείας, για την αυτοδύναμη ανάπτυξη, δημιουργήθηκε ένα εντελώς νέο πλαίσιο σχέσεων κυβέρνησης επιστημονικών φορέων στα πλαίσια της λαϊκής συμμετοχής. Οι επιστημονικοί φορείς έπαψαν ν' αντιμετωπίζονται σαν αντιπολιτευτικές ομάδες πίεσης, ή και ν' άγνοούνται και άρχισε ένας γόνιμος διάλογος σ' όλα τα επίπεδα. Έτσι η Ένωση μ' ικανοποίηση αλλά και υπευθυνότητα ανταποκρίθηκε στις νέες συνθήκες, μ' όσο δυναμικό είχε στην διάθεση του το Δ.Σ.

Τον ενάμιση χρόνο της νέας αυτής περιόδου σχέσεων πολιτείας Ένωσης, υπάρχει μία αρκετά μεγάλη και ουσιαστική προσφορά του κλάδου στα διάφορα προβλήματα, που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση και ο λαός. Μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις και συνεργασίας νομίζουμε ότι μας πείθουν για τις δυνατότητες, που ανοίγονται στην Ένωση, σε σχέση με την ουσιαστική παρέμβαση σε τομείς της αρμοδιότητάς τους.

Τέτοια αναφέρονται βέβαια εκτεταμένα στην έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ. θέλουμε να τονίσουμε την ουσιαστική απλώς συνεργασία με το Υπουργείο Χωροταξίας-Οικισμού και Περιβάλλοντος, που χρηματοδότησε από πλευράς του για παραγωγή συγκεκριμένου έργου με δέκα εκατομμύρια και είναι η πρώτη φορά που γίνεται στην Ένωση αυτό το πράγμα, η θεσμοθέτηση στο Συμβούλιο και η συμμετοχή στο Δ.Σ. για θέματα ρύπανσης, επίσης, ένας άλλος τομέας είναι η συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, και Βιομηχανίας παλαιότερα, όπου ζητήθηκε η συνεργασία και η συνδρομή της Ένωσης στα πλαίσια της μελέτης του πενταετούς προγράμματος.

Βέβαια, είναι γνωστό, και έχει γίνει εκτεταμένη, ανάλυση του θέματος παρέμβασης και της συνεργασίας της Ένωσης, με το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας για την δημιουργία του εθνικού φορέα. Εκτός από τις παραπάνω ενδεικτικές θετικές παρεμβάσεις της Ένωσης, θα πρέπει να σημειώσουμε και μερικές περιπτώσεις, που δεν υπήρχε το προσδοκώμενο αποτέλεσμα, και στις οποίες θα πρέπει να σταθούμε κριτικά.

Η αδυναμία αυτή πιστεύω, ότι οφείλεται σε δύο βασικά λόγους. Στην μία περίπτωση υπήρξε αδυναμία συνεργασίας της Ένωσης, για την αρμόδια πολιτική ηγεσία, που οφείλονταν βασικά στην λειτουργία ορισμένων προσώπων σε κυβερνητικές θέσεις, που είχαν εγκλωβιστεί είτε σε συντεχνιακές αντιλήψεις, είτε στο κατεστημένο που τους περιβάλλει. Πιστεύουμε, ότι τέτοια περιστατικά, που είναι ελάχιστα, σύντομα θα εκλείψουν και θα περάσει και από κει η συγκεκριμένη αντίληψη της πολιτείας, για την σωστή συνεργασία με τους επιστημονικούς φορείς. Στην άλλη περίπτωση, η αδυναμία ήταν και είναι αποκλειστικά της Ένωσης. Υπήρχαν περιπτώσεις, όπου η Ένωση κλήθηκε να εκφράσει τις απόψεις της σε διάφορα ζητήματα, και δεν ανταποκρίθηκε.

Αυτό κύρια οφείλονταν όπου δεν υπήρχαν επεξεργασμένες θέσεις. Τέτοιες αδυναμίες νομίζουμε ότι εκθέτουν τον κλάδο, και τραυματίζουν την αξιοπιστία του. Πιστεύουμε, ότι η μαζική συμμετοχή των συναδέλφων στις Επιτροπές, στα τμήματα και τις διαδικασίες της Ένωσης σήμερα, κρίνεται πλέον αναγκαία για την καταξίωση του κλάδου πράγμα που θ' αποτελέσει και τον κύριο μαχλό για την επίλυση των χρόνιων και ζωτικών προβλημάτων.

Βέβαια, αναγνωρίζουμε, ότι μέχρι σήμερα, παντελής έλλειψη χρηματοδότησης από πλευράς πολιτείας της Ένωσης, αλλά και καλή λειτουργία της, αποτέλεσαν ουσιαστικό ανασταλτικό παράγοντα στις επιδιώξεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Πιστεύουμε ότι με την επικείμενη ψήφιση του νέου Καταστατικού, θα θεσμοθετηθεί η τακτική κρατική επιχορήγηση. Επίσης με το νέο Καταστατικό θα δημιουργηθούν όλες εκείνες οι οργανωτικές προϋποθέσεις για την ωσσότερη λειτουργία της Ένωσης.

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Παντελόγλου.

κ. Παντελόγλου: Βασικά, συνάδελφοι, θα μ' απασχολήσει και πάλι για τρίτη κατά σειρά Γενική Συνέλευση, το θέμα της παρουσίας της Ε.Ε.Χ. στο κοινωνικό χώρο μέσα, και ο κοινωνικός ρόλος της Ένωσης Ελλήνων Χημικών. Παλαιότερα, πριν δύο Γενικές Συνελεύσεις, είχα χαρακτηρίσει αυτό τον ρόλο σαν παρουσία ετικέτας, σαν μίαν παρουσία αφραγίδα. Ουσία μηδέν. Και για ουσία μηδέν μιλάγα τότε, διότι δεν υπάρχει και δεν υπήρχε μηχανισμός ουσιαστικός, που θα παραχθεί δουλειά και αυτή η δουλειά θα προσφερθεί στους κοινωνικούς φορείς για αξιοποίηση.

Αυτή ακριβώς η κατάσταση εξακολουθεί να υπάρχει και σήμερα, και χαρακτηρίζει και τον παρόντα απολογισμό, και κάθε άλλη συζήτηση που γίνεται μέσα στα πλαίσια αυτής της Γενικής Συνελεύσεως. Διαβάζοντας τον απολογισμό, είναι πολύ χαρακτηριστικό. Υπάρχουν λέει, δύο «θα», δηλαδή μέχρι τώρα δεν έγινε τίποτε, ένα «δυστυχώς» και ένα αρνητικό αποτέλεσμα για την συνεργασία μας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Δηλαδή, σήμερα ένας από τους φορείς του νέου πνεύματος αλλαγής μέσα στην ελληνική κοινωνία, δεν καταξιώθηκε σε συνεργασία με την Ε.Ε.Χ.

Και θα ήθελα να ρωτήσω, πήγαμε εμείς μ' ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δουλειάς, σε κάποια συγκεκριμένη δημοτική αρχή, και αυτοί μας το αρνήθηκαν, έχουμε δόξα τω Θεώ, κάμποσους Δημάρχους συναδέλφους δραστηρίους και καταξιωμένους στην συνείδηση του κόσμου, οι οποίοι έχουν ανάγκη από δικιά μας προσφορά δουλειάς.

Να λοιπόν που η Ένωση Χημικών αρκείται στα «θα» που θα κάνουμε με κάποιον Δήμο κάτι, σε απολογισμό δραστηριότητας. Και ταυτόχρονα λέει, «δυστυχώς, ο άλλος Δήμος δεν ήρθε καθόλου κοντά μας». Δεν καταλαβαίνω αυτό το πράγμα. Στον Απολογισμό λέγεται ότι: σε κάθε πολίτη που έρχεται στην Ένωση Χημικών δίνεται προσοχή και το θέμα που μάζε γίνεται αντικείμενο συζήτησεως, και βλέπουμε εδώ στον απολογισμό ότι στο Πυροσβεστικό Σώμα ζητάμε δραστηριοποίηση και επιστημονικοποίηση. Άριστα. Αλλά γιατί όχι και στην Αστυνομία Πόλεως, με τα τόσα εγκλήματα, και με τις αναγκαίες εγκληματολογικές εξετάσεις; Εκεί δεν βλέπουμε αναγκαιότητα παρουσίας της Χημείας;

Δηλαδή, ότι έχει έρθει στην Ε.Ε.Χ. εδώ έχει αξία, ότι δεν έχει έρθει εδώ, εμείς σαν Ένωση Ελλήνων Χημικών, σαν Συλλογικός φορέας, δηλαδή, δεν μελετάμε δεν επισημαίνουμε και δεν διαπιστώνουμε τις αναγκαιότητες, ώστε να κάνουμε παρέμβαση προς τα έξω. Άρα

σημαίνει ότι πάρα πολλά πράγματα, απ' αυτό που λέγεται κοινωνική παρέμβαση γίνονται τυχαία, περιστασιακά, και κάτω από την πίεση κάποιων ομάδων συμφερόντων. από αυτό εκεί είναι το σημείο που κάποιο βασικό συμπέρασμα μπορεί να βγει: Οι ομάδες συμφερόντων έχουνε περιστασιακά, χρονικά πάντοτε ενδιαφέροντα, κάποια στιγμή φεύγουμε, από κοντά μας, σταματάει η λειτουργία αυτού του ενδιαφέροντος, μένει μισή η δραστηριότητα και κάτι άλλο ξεκινάει, και έτσι συνεχώς έχουμε μία παλινδρόμηση μεταξύ ενδιαφέρεται, παρεμβαίνει και δεν παρεμβαίνει. Η Ένωση Ελλήνων Χημικών, την γνώση της, το κύρος της και την αξιοπιστία της. Αυτή η κατά περιστασιακό τρόπο και μέσο στην σκοπικότητα παρέμβαση φθίρει την Ε.Ε.Χ.

Πάντα, λέγαμε ότι χρειάζονται θεσμοί για παραγωγή ουσιαστικής δουλειάς. Για συσσώρευση δουλειάς και γνώσης. Αυτοί οι θεσμοί πρέπει να βγούνε, να είναι παιδιά της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, να είναι συνάρτηση της γνώσεως του καθενός μας, που θα συμποσούται και θα προσφέρεται προς τα έξω για να καθιερώσει τον κοινωνικό ρόλο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών.

Και επειδή φτάνουμε και στο σημείο τώρα να έρχονται και λεφτά στην Ένωση Χημικών για κοινωνικό ρόλο, αναλογιστήκαμε τις ευθύνες μας; Δηλαδή τι θα κάνουμε; Πάλι την πολιτική του ενός θα παίζουμε; Γιατί στον απολογισμό λέγεται σαφώς, φταίτε εσείς που δεν ήρθατε κοντά, λέει, να δουλέψετε ώστε να σας προβάλλουμε σε κάποια Επιτροπή, και να δημιουργήσουμε απασχόληση πάνω στο αντικείμενο, και παρέμβαση της Ένωσης Ελλήνων χημικών, δια Κοινωνικά θέματα.

Μα μιλάμε για την πολιτική του ενός. Αυτός ο ένας κάτι ξέρει, κάτι δεν ξέρει. Κάτι θα προβάλλει λειψό, και αυτό θα μείνει πάλι ανεπεξέργαστο, η Ένωση Ελλήνων Χημικών δεν είναι ένας. Η Ένωση Ελλήνων Χημικών, είναι συλλογική γνώση. Η Ένωση Ελλήνων Χημικών οφείλει να έχει μηχανισμούς παραγωγής συλλογικής γνώσης. Πρέπει να κάνει θεσμούς.

Το περιοδικό. Το περιοδικό είναι χαρακτηριστικό συμπέρασμα μίας τέτοιας προσπάθειας, που είναι αποσπαστικές παρουσίες γνώσεων. Δεν έχουν καμιά συνέχεια και συνέπεια, μ' αποτέλεσμα 7-8 εκατομμύρια ν' σκορπίζονται στον αέρα για αρκετές τετραετίες τώρα, όπως το συζητάμε εδώ κάθε φορά.

Λοιπόν, αν η Ένωση Χημικών δεν περάσει στους θεσμούς δεν θα βγει έργο. Κάποτε είχαμε συζητήσεις σ' ένα συνέδριο για την δημιουργία ενός συνεργατικού ινστιτούτου χημικής τεχνολογίας. Πούντο; Γιατί; Εκτιμήθηκε; απορρίφθηκε; κανένας δεν ξέρει. Ο ένας όμως επιζητείται και δοξάζεται σαν ξανάρθει εδώ. Έλα λοιπόν, εσύ κύριε, που είσαι βιοτεχνολόγος, και του ρίχνουν και ευθύνες γιατί δεν ήρθε. Και φτιάξε την «Συλλογική γνώση της ΕΕΧ» για το θέμα.

Και έλα να σε στείλω εγώ στο Υπουργείο, να κάνεις τον ειδικό πάνω στην βιοτεχνολογία. Εκπροσωπόντας 4.000 χημικούς. Μα πώς ν' αντιμετωπίσεις 4.000 οργανωμένες ζυμώσεις στην βιοτεχνολογία, και να λες εσύ, το τι νομίζεις ότι ξέρεις. Δεν είχαμε δημόσια συσσωρεύσει την γνώση του κλάδου πάνω στην βιοτεχνολογία, των 4 χιλιάδων συναδέλφων, δεν υπάρχουν πορίσματα για να τα πάρει ο εκπρόσωπος αυτής της συλλογικής γνώσης να την μεταφέρει κάπου. Όταν μεταφέρει γνώση, γνώση όμως που βγήκε συλλογικά και όταν έχει συσσωρευθεί η γνώση αυτή, η μεταφορά δεν είναι πρόβλημα.

Οποιοσδήποτε από το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την δυνατότητα να κάνει μια παρουσία, των πορισμάτων της συλλογικής γνώσης, μπορεί να την κάνει, και να προχωρήσει η δουλειά. Η Ένωση να κάνει πάρα πολλές σωστές παρεμβολές, ως και αποτελεσματικές.

κ. Πρόεδρος: Συντομεύετε, κ. συνάδελφε.

κ. Παντελόγλου: Όσον αφορά για το πενταετές πρόγραμμα, είναι αμαρτία να λέμε ότι κάνουμε παρέμβαση στο πενταετές πρόγραμμα, όχι για κανένα άλλο λόγο, όχι γιατί στείλαμε ένα χαρτί, ή μας ζητήσανε ένα χαρτί, αυτά είναι τα θεωρητικά πράγματα. Οι ευθύνες μας όμως για το πενταετές πρόγραμμα, δεν είναι να τους πούμε πως πρέπει να κάνουμε λιπάσματα. Η η βιοτεχνολογία πρέπει να προωθηθεί. Εκείνο που χρειάζεται η ΕΕΧ να πει είναι το πώς, που, τι, πότε, γιατί, με ποιόν τρόπο; Πού θα βρεθούν τα κεφάλαια. Αυτά ποιός θα τ' απαντήσει; Μήπως η Μαρίκα η καθαρίστρια του Υπουργείου, η οποία έχει γνώσεις χημικές; Αν δεν βγει από εδώ η επεξεργασία της γνώσης αυτής από πού θα βγει; Και ρώτησα κάτι άλλο: Η συλλογική γνώση πέρασε στο πενταετές κύριο; και πρέπει να πούμε, ότι εμείς ικανοποιημένοι; Εγώ πιστεύω, ότι όλα αυτά είναι τυπολογικά. Η παρουσία μας μέχρι τώρα εστερείτο ουσίας, και εμείς πρέπει να προχωρήσουμε, αυτό που δείχνουν οι καιροί, είναι η παρουσία της συλλογικής γνώσης. Είναι αναγκαία και επείγουσα.

Αν τυχόν δεν προχωρήσουμε σε τέτοιους θεσμούς, παραγωγής συλλογικής γνώσης πάλι μετά τετραετίες θα κλαίμε όχι για τίποτε άλλο, διότι χάσαμε, θέσεις, οφίτσια, αλλά κυρίως αξιοπιστία σαν Ένωση Ελλήνων Χημικών. Έχουμε μιλήσει για τρόπο αξιοποίησης των Χημικών Χρονικών πριν οκτώ χρόνια, και τότε μας λέγανε, όχι πρέπει εμείς να κάνουμε οργανισμό, που θα δουλεύουν τα Χημικά Χρονικά, όχι μηχανισμό εκδόσεων και μηχανισμό συγκεντρώσεως και προσφοράς προς τα έξω, πληροφοριών. Δηλαδή η μηχανή δεν υπάρχει και εμείς ασχολώμασθε με τις οδηγίες και λιπάσεις τις ανύπαρκτης μηχανής!

κ. Πρόεδρος: Παρακαλώ τελειώνετε.

κ. Παντελόγλου: Πρέπει λοιπόν, η Ένωση Ελλήνων Χημικών να προχωρήσει επιτέλους σε θεσμούς συγκέντρωσης συλλογικής γνώσης, σε θεσμούς παραγωγής και συσσώρευσης, γνώσης, και προς τα έξω διασποράς. Αυτό σημαίνει κοινωνικός ρόλος, αυτό σημαίνει ουσιαστικός κοινωνικός ρόλος, και τότε να είσθε σίγουροι, κανένας Χημικός δεν θα χάνει θέση, τότε χιλιάδες θέσεις θα δημιουργούνται, διότι όσο η επιστήμη μπαίνει μέσα στην καθημερινή ζωή σωστά, τόσο εμείς θα έχουμε την πρωτοπορεία στην επιστημονική Υπευθυνότητα και παρουσία και ταυτόχρονα από Κοινωνικό ρόλο του Επιστήμονα.

Μέχρι τώρα, δεν είναι συνηθισμένη αυτή η τακτική στον ελλαδικό χώρο, και εμείς σαν Χημικοί, πάλι μπορούμε να είμαστε και σ' αυτό πρωτοπορεία, όπως τόσες φορές υπήρξαν οι πρωτοπορείες κατά το παρελθόν. Εκείνο λοιπόν που λέμε θεσμούς, τρόπους για συλλογική, ουσιαστική συσσώρευση γνώσεων και στην συνέχεια προς τα έξω προβολή. Όχι πολιτική του ενός, τις γνώσεις του ενός, διότι δυστυχώς πάντοτε θα είμαστε επί ξύλου κρεμάμενοι με την γνώση του ενός, διότι κρύβει συμφέροντα, διότι κρύβει ελλείψεις, διότι είναι ανθρωπίνως αδύνατο ένας, που εκπροσωπεί τους 4.000 Έλληνες χημικούς να γνωρίζει τα πάντα. Και ταυτόχρονα να παράγει έργο σωστό και ολοκληρωμένο όσο 4.000 μυαλά:

Ευχαριστώ

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει η συνάδελφος Ταλιέρη.

κ. Ταλιέρη: Συνάδελφοι, δύο θέματα θέλω να σας πω για το θέμα των κλινικών χημικών, πολύ γρήγορα, βέβαια το νομοσχέδιο του νοσοκομειακού θεσμού δεν έχει ακόμα περάσει από την Βουλή, και η Ένωσή μας είχε διάφορες αντιρρήσεις, διότι έτσι όπως παρουσιάστηκε δεν μας εκάλυπτε. Έχουμε κάνει υπομνήματα στο Υπουργείο, δεν έχουμε λάβει ακόμη απάντηση, επίσης άρχισαν να έρχονται οι Οργανισμοί στα διάφορα νοσοκομεία και να δίδονται από τα Προεδρεία των νοσοκομείων οι οργανισμοί. Μέσα από εκείνους τους οργανισμούς που έρχονται τώρα φαίνεται μία κάποια ευνοϊκή στάση απέναντι στους Χημικούς τουλάχιστον σ' όσα νοσοκομεία έχουνε δοθεί ήδη στην δημοσιότητα και αυτό είναι το σημαντικό, δηλαδή εδώ δεν φαίνεται να καταργούνται οι διευθύνσεις, και γι' αυτό θα ήθελα να παρακαλέσω τους συναδέλφους που είναι στα διάφορα νοσοκομεία, ν' ασχοληθούνε ιδιαίτερα μ' αυτό το θέμα δηλαδή με τους Οργανισμούς, και να προβάλλουν τις θέσεις της Ένωσης Χημικών, να τις παλαιώσουν από εκεί μέσα, από τους Οργανισμούς.

Επίσης, ένα άλλο πράγμα, είναι η συνεργασία, την οποίαν θα έπρεπε να έχουν οι συνάδελφοι του νοσοκομείου με τις διάφορες κλινικές

σε κάποιο επιστημονικό ερευνητικό επίπεδο. Πέρα από το επίπεδο της ρουτίνας, στο οποίο δουλεύουν οι περισσότεροι μέχρι σήμερα. Έτσι θα μπορούσαν περισσότερο να κατοχυρώσουν την θέση τους και ν' αυξηθεί και η δουλειά την οποίαν προσφέρουν, και επί πλέον ν' αυξηθούν και οι θέσεις, δηλαδή, να γίνουνε πιό απαραίτητες.

(Χειροκροτήματα).

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει η συνάδελφος Αρμάου.

Κα. Αρμάου: Συνάδελφοι,

Εγώ θα ήθελα να θέσω ένα ζήτημα, που είναι σοβαρό και καίει γενικότερα την χώρα μας, αλλά και ιδιαίτερα την δικιά μας την γενιά. Το πρόβλημα είναι της ανεργίας. Ότι υπάρχει όξυνση του προβλήματος της ανεργίας, είναι γεγονός, τα στοιχεία τόσο του Ο.Α.Ε.Δ. αλλά και του Κράτους, και όλων των φορέων, είναι μυστικά, δεν θα ήθελα έτσι ν' αναφερθώ γενικότερα. Το ότι υπάρχει ανεργία στον δικό μας τον χώρο και αυτά τα στοιχεία υπάρχουν, δεν θα σας κουράσω να τα δώσω αυτή την στιγμή, θα δώσω και στην Ένωση, ιδιαίτερα τις τελευταίες πενταετίες των συναδέλφων των Ελλήνων Χημικών.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, που θα ήθελα να τονίσω στο πρόβλημα της ανεργίας, είναι το ποσοστό των νέων συναδέλφων, ιδιαίτερα αυτών, που έχουν τελειώσει τα τελευταία πέντε χρόνια από τα Πανεπιστήμια. Το πρόβλημα όμως είναι πώς θα μελετηθεί, πώς θα οργανωθεί το θέμα της ανεργίας, και στους μαζικούς φορείς, στην Ένωση Ελλήνων Χημικών, στους επαγγελματικούς φορείς.

Εδώ θα ήθελα να σταθώ και να κάνω ορισμένες προτάσεις για το πώς το ζήτημα της ανεργίας, θ' αντιμετωπισθεί από τον κλάδο των Χημικών. Βέβαια οι προτάσεις αυτές σ' ορισμένα ζητήματα, επειδή και ο χρόνος δεν μας παίρνει, θα είναι επιγραμματικές επιφυλάσσομαι αυτές τις προτάσεις να τις βάλω σ' αντίστοιχες Επιτροπές στα Δ.Σ. στον κλάδο στο μέλλον.

Πιστεύω, ότι το πρόβλημα της ανεργίας, θα πρέπει να ειδωθεί από δύο μέρες. Σαν πρόβλημα μελέτης, για την ουσιαστική αξιοποίηση της επιστήμης. Το πρόβλημα λοιπόν της ανεργίας θα πρέπει να το δούμε πρώτ' απ' όλα σαν πρόβλημα μελέτης όλου του φάσματος, για την αξιοποίηση λοιπόν όλου του φάσματος της επιστήμης, τόσο στη βιομηχανία, την κρατική μηχανή, όσο και στον τομέα της Έρευνας, αλλά και σαν πρόβλημα οργάνωσης της πάλης των ανέργων σε αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση.

Τι σημαίνουν αυτά συνάδελφοι; Το πρώτο στο πρόβλημα της μελέτης. Αυτό που λέμε γενικά ουσιαστική αξιοποίηση όλου του φάσματος της επιστήμης, την βιομηχανία, την κρατική μηχανή, όσο και στον τομέα της Έρευνας, αλλά και σαν πρόβλημα οργάνωσης της πάλης των ανέργων σε αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση.

Τι σημαίνουν αυτά συνάδελφοι; Το πρώτο στο πρόβλημα της μελέτης. Αυτό που λέμε γενικά ουσιαστική αξιοποίηση όλου του φάσματος της επιστήμης, την βιομηχανία, την κρατική μηχανή, την έρευνα. Αυτό, συνάδελφοι, πραγματικά, είναι μία πρόταση η οποία θέλει, μελέτη, θέλει τεκμηρίωση. Αυτά. Έναν-έναν τους κλάδους.

Στην βιομηχανία. Στην βιομηχανία, είναι το ζήτημα των επενδύσεων, είναι το ζήτημα της νομοθεσίας, υπάρχει ο 3518, υπάρχουν οι προτάσεις για εκσυγχρονισμό, για παραπέρα βελτίωση της νομοθεσίας, για εκ συγχρονισμό συνολικά της νομοθεσίας, όσον αφορά την αξιοποίηση του χημικού στην παραγωγή.

Είναι λοιπόν ένας τομέας που λέγεται «βιομηχανία» όπου οι χημικοί θα πρέπει να τεκμηριώσουν τις απόψεις τους, για το πώς τόσο στο επίπεδο το οικονομικό, όσο και στο επίπεδο της κατοχύρωσης του χημικού μέσα στην βιομηχανία, θα πρέπει να τεκμηριωθούν, να γίνουν προτάσεις προς το κράτος, τους αντίστοιχους φορείς.

Το δεύτερο ζήτημα αφορά την κρατική μηχανή. Η κρατική μηχανή, πώς θα αξιοποιήσει τον επιστήμονα χημικό. Θα πρέπει πραγματικά η Ένωση Ελλήνων Χημικών να κάνει προτάσεις γι' αυτό, αλλά δεν θα φτάσει μόνο αυτό, αυτές οι ίδιες οι κλαδικές μηχανές, μέσα από την συμμετοχή των Χημικών, τι ρόλο θα παίξουνε, δεν θα φτάσει να πούμε μόνο, ότι θέλουμε τόσοσ ανθρώπους στο Γενικό Χημείο του κράτους, αλλά θα πρέπει αυτούς τους ανθρώπους, πώς θα τους αξιοποιήσουμε και τι θα κάνουνε εκεί μέσα, τι ρόλο θα έχει το Γενικό Χημείο του κράτους εκεί μέσα.

Θα έχει έναν ρόλο που θα εκφράζει την ασυδοσία των μονοπωλίων, που θα έρχεται πραγματικά να κυρύνει γνώμες του κράτους, η θα είναι η γνωστή κατάσταση που επικρατεί και όλοι λίγο-πολύ την ξέρουμε. Αυτά θα είναι μία άποψη, που πρέπει πραγματικά η Ένωση Χημικών να μελετήσει και να προβάλλει τις προτάσεις του. Στον τομέα της έρευνας ποιά θα είναι η συμμετοχή των συναδέλφων; Πραγματικά και εδώ θα πρέπει να δούμε, ποιοί θα είναι, πόσοι είναι αυτοί, ποιά είναι αυτή η έρευνα, αλλά και τι θα εξυπηρετεί. Δεν θα πρέπει μόνο να σταθούμε στο επίπεδο, ότι χρειάζεται η χώρα μας αυτή την τεχνολογία, θα πρέπει οι επιστήμονες ν' ασχοληθούν μ' αυτά τα ζητήματα, αλλά και προς ποιά κατεύθυνση θα προσδιορίσουμε, θα γίνουν αυτά τα πράγματα, διότι συνάδελφοι το πρόβλημα δεν πρέπει να το δούμε μόνο συντησιακά, ότι οι επιστήμονες, νέοι επιστήμονες Χημικοί θέλουν δουλειά, δουλειά όμως, προς κάποια κατεύθυνση, δουλειά που θα εξυπηρετεί τα χημικά μας συμφέροντα, θα βάζει φραγμό στην ασυδοσία των μονοπωλίων.

Αυτά νομίζω ότι θα πρέπει να τα δούμε παράλληλα, διότι το ένα είναι συνάρτηση του άλλου.

κ. Πρόεδρος: Συνάδελφισσα, ο χρόνος τελειώνει.

Κα. Αρμάου: Τελειώνοντας συνάδελφοι, θέλω να πω ότι το πρόβλημα αυτό δεν είναι πρόβλημα μόνο μελέτης. Και εδώ είναι μία, αν θέλετε, διαφοροποίηση από ορισμένους συναδέλφους που μπαίνει το ζήτημα. Το πρόβλημα της ανεργίας, θα πρέπει να το πιάσουν στα χέρια τους οι άνεργοι Χημικοί, να το οργανώσουμε μέσα από Επιτροπές, ήδη υπάρχει μία Επιτροπή της Γ.Σ.Ε.Ε. η οποία βάζει το ζήτημα αυτό, ο Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας, θα προχωρήσει να φτιάξει μία Επιτροπή τέτοια. Θα πρέπει το ζήτημα λοιπόν, να το δούμε σαν πρόβλημα και πάλι συγκεκριμένα, και δεν είναι ζήτημα μόνο να μελετηθούν όλα τα ζητήματα, αλλά παράλληλα μαζί με την μελέτη θα πρέπει να διεκδικηθεί από τους νέους Χημικούς, το ζήτημα της δουλειάς, που είναι ένα από τα αναφαίρετα δικαιώματα κάθε ανθρώπου.

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει η συνάδελφος Μ. Μποτσιβάλη.

κ. Μποτσιβάλη: Θα ήθελα κατ' αρχήν να πω, να κάνω μία γενική δήλωση, ότι θεωρώ πάρα πολύ θετικό το έργο, το οποίο έχει κάνει το απερχόμενο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ε.Χ. Αυτό το λέω, γιατί στην συνέχεια θέλω να σταθώ σε κάποιο σημείο για το οποίο έχω ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον και μία ιδιαίτερη γνώση, και μία ιδιαίτερη ευασθησία αν θέλετε, για το οποίο ενδεχομένως θ' ασκήσουμε μία κριτική, η οποία επίσης πάλι θέλω να πω ότι θα είναι μία κριτική καλόπιστη, και εποικοδομητική, γιατί πιστεύω, ότι το θέμα του φορέα των τροφίμων, στον οποίον θ' αναφερθώ, υπάρχουν πράγματα, τα οποία κατά την γνώμη μου μπορεί να οδηγήσουν σε λανθασμένους δρόμους.

Το θέμα στο οποίο θ' αναφερθώ, είναι το θέμα του φορέα των τροφίμων, ή το θέμα του ποιοτικού ελεγχού γενικά. Μιλώ βέβαια σαν Χημικός από το Γενικό Χημείο του κράτους. Ήθελα να πω, ότι αυτό το θέμα το έχω παρακολουθήσει πάρα πολύ κοντά μαζί με το Διοικητικό Συμβούλιο και την Ένωση Χημικών, συμμετέχοντας στο προηγούμενο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου των Χημικών, του Γενικού Χημείου του κράτους και στο σημερινό.

Κατ' αρχήν, έχουμε όλοι διαβάσει ότι υπάρχει στα πρακτικά μέσα, στου Δ.Σ. κάποια θέση η οποία αφορά τον φορέα των τροφίμων, κατω από τον γενικό τίτλο, «ποιοτικός έλεγχος». Νομίζω, ότι είναι για το Χημείο 23, 24 κάτι τέτοιο, ποιοτικός έλεγχος. Εκεί βλέπουμε τα εξής

στοιχεία. Ότι, κατ' αρχήν ξεκινάμε από κάποιο θέμα, που υπάρχει για την δημιουργία ελέγχου φορέα τροφίμων, στο οποίο η Ένωση Ελλήνων Χημικών, τοποθετείται μέχρι και τον Σεπτέμβριο του χρόνου, με μία άποψη η οποία καλύπτει συνολικά το θέμα, δηλαδή όχι σαν φορέα τροφίμων, αλλά σαν φορέα ποιοτικού ελέγχου ο οποίος έχει μέσα τέσσερις τομείς και αυτοί είναι τα τρόφιμα, τ' αντικείμενα κοινής χρήσης, τα φάρμακα και το περιβάλλον.

Δεν μιλάει για έναν κοινωνικό φορέα. Βλέπω στην συνέχεια, ότι εδώ διαμορφώνεται μία νέα θέση, η οποία είναι μία θέση για φορέα όχι μόνο τροφίμων, όπως συζητείται σε μία Διοικητική Επιτροπή ότι θα υπάρχει σήμερα, αλλά για μία θέση φορέα τροφίμων και αντικειμένων κοινής χρήσης.

Επίσης, αυτή είναι η μία θέση. Η άλλη είναι ότι εμείς συμφωνούμε στο να υπάρχουν σ' αυτόν τον φορέα και Χημικοί και οποιοδήποτε άλλοι κλάδοι χρειάζονται, για να γίνεται καλύτερα ο έλεγχος, και τελικά ότι αυτός ο φορέας πρέπει να υπάγεται σε κάποιο συγκεκριμένο Υπουργείο, δηλαδή παίρνοντας κάποιες συγκεκριμένες θέσεις. Αναφέρεται ότι αυτές οι θέσεις που έχουν επεξεργαστεί σε συνεδριάσεις του Συμβουλίου της Ένωσης, με το συμβούλιο του Συλλόγου των Χημικών του Γενικού Χημείου του κράτους.

Δεν θέλω να κάνω μία ιδιαίτερη κριτική, πέρα από το ότι πιστεύω, και στην γνώση τουλάχιστον έχει υποπέσει, ότι μπορεί να έχουν γίνει κάποιες συζητήσεις, αλλά αυτές οι θέσεις δεν είναι αποτέλεσμα μίας επίσημης συνεργασίας Δ.Σ. ή ορισμένων αντιπροσώπων. Δ.Σ. και συνεπώς θα υπάρξει περίπτωση να μην απηχούν στις απόψεις του Συλλόγου των Χημικών στο Γενικό Χημείο του κράτους.

Βέβαια, πιστεύω, ότι για το θέμα του φορέα, θα πρέπει να υπάρξει μία όχι στενή, αλλά στενότερη συνεργασία, ανάμεσα στο συμβούλιο της Ένωσης και στο συμβούλιο του Συλλόγου του Γενικού Χημείου του Κράτους, γιατί το θέμα του φορέα, ίσως είναι ένα από τα σημαντικότερα θέματα, που θα έχουν ν' αντιμετωπίσουν σήμερα η Ένωση, διότι μιλάνε, ότι το 1983 θα είναι ο χρόνος των θεσμικών αλλαγών στην κρατική μηχανή. Πρέπει λοιπόν, να βγει με θέσεις, οι οποίες να είναι συλλογικά επεξεργασμένες, τεκμηριωμένες και σωστές, οι οποίες θα προωθήσουν πραγματικά τα συμφέροντα, για τα οποία εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να δουλεύουμε, δηλαδή να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου. Να προστατεύσουν και το δημόσιο συμφέρον, αλλά και να προστατεύσουν την υγεία του λαού μας.

κ. Πρόεδρος: Ο χρόνος σας τελειώνει, συντομεύεται.

Κα. Μποταιβάλη: Θα τελειώσω πολύ γρήγορα. Ήθελα λοιπόν να πω, ότι μία βασική θέση, ότι η Ένωση πρέπει να πάρει μία ξεκαθαρισμένη θέση για το θέμα αυτού του φορέα, και να υποστηρίξει το θέμα του ενιαίου φορέα του κοινωνικού ελέγχου, και όσοι φορείς, οι οποίοι είναι ξεχωριστοί, τροφίμων, ή τροφίμων και αντικείμενα κοινής χρήσης κ.λπ. Γιατί μ' αυτό τον τρόπο, δεν ξέρω αν αυτό γίνεται αντιληπτό, ότι οδηγείται και μεθοδεύεται μία διάσπαση του χώρου του Χημείου, ο οποίος σήμερα αντιπροσωπεύει τον χώρο στον οποίον δουλεύουμε, εκφράζεται ως πούμε ο Χημικός μέσα στο κρατικό μηχανισμό. Εκφραζόμαστε όλοι μας δηλαδή μέσα στον κρατικό μηχανισμό.

Είναι ο μόνος χώρος ο οποίος έχει τόσα πολλά αντικείμενα, και κάνει έναν τεράστιο έλεγχο όλων των πραγμάτων που υπάρχουν από το περιβάλλον από τα καταναλωτικά αγαθά, τα καύσιμα, τα αντικείμενα κοινής χρήσης, τα τρόφιμα κ.λπ.

Αν ξεκινήσουμε με μία πολιτική διαφόρων φορέων κατ' αντικείμενο, αυτό το πράγμα από την μία μεριά θα οδηγήσει στην κατάτμηση του χώρου των Χημικών μέσα στον δημόσιο χώρο και νομίζω ότι αυτό δεν εξυπηρετεί αυτά τα κατονομαζόμενα υγιή συμφέροντα του κλάδου μας, σε συνεργασία με τους άλλους κλάδους, αλλά επί πλέον αυτή η θέση θα οδηγήσει κατά την άποψή μου, στο να μην δημιουργηθεί ένας φορέας πραγματικά, ο οποίος θα μπορεί να είναι λειτουργικός, και τον οποίον θα μπορείς να πληρώσει ο ελληνικός λαός. Γιατί αυτοί οι φορείς για τους οποίους μιλάμε, είναι φορείς εργαστηριακοί, και είμαστε Χημικοί, και ξέρουμε ότι δεν μιλάμε για πράγματα, που γίνονται τα χαρτιά, αλλά μιλάμε για εργαστήρια, και εδώ αν μιλήσουμε για φορείς κατ' αντικείμενο, θα πρέπει να μιλήσουμε για ξεχωριστούς φορείς, δηλαδή για ξεχωριστά εργαστήρια, για 500 εργαστήρια για κάθε φορέα σ' όλη την χώρα. Διότι πρέπει να έχουμε υπόψη μας όχι μόνο στην Αθήνα, αλλά ολόκληρη την Ελλάδα, και ο μόνος χώρος ο οποίος σήμερα διαθέτει αυτήν την υποδομή, είναι το Γενικό Χημείο του Κράτους, το οποίο θα πρέπει ν' αναδιοργανωθεί, να αναμορφωθεί, ν' ανανεωθεί και να υφαισθητοποιήσει τον ρόλο του, και αυτό θα πρέπει να είναι ο πυρηνός για τον φορέα ενός ενιαίου ποιοτικού ελέγχου.

Και νομίζω, ότι αυτή θα είναι μία θέση η οποία θα πρέπει να σταθμισθεί με πολύ σοβαρότητα, διότι η Ένωση θα πρέπει να έχει κάποιες ευθύνες, αν προτείνει κάποιους φορείς, οι οποίοι ενδεχόμενα δεν θα έχουν λειτουργικότητα, και οι οποίοι θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κάποια αποτυχία, όπως ως πούμε να υπάρχουν και προηγούμενα παραδείγματα, με κάποιους άλλους φορείς, οι οποίοι έχουν λειτουργήσει. Αυτά, δεν έχω τίποτε άλλο να πω.

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Τσέτης.

κ. Τσέτης: Συνάδελφοι, κάπως αλλιώς ήθελα ν' αρχίσω την ομιλία μου όταν γράφτηκα ως ομιλητής, αλλά τα πράγματα αλλάξαν. Εν πάση περιπτώσει. Ήθελα κατ' αρχήν να πω, ότι η φωνή μου που ακούστηκε απ' αυτό το βήμα, είχε την έννοια μίας διαμαρτυρίας, διότι σύμφωνα με την καταστατική διάταξη, και με την ημερησία διάταξη που ισχύει, πρέπει ν' ασχοληθούμε με τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ε.Χ. αλλά όσο και τ' άλλα Διοικητικά Συμβούλια και να γίνουνται και ορισμένες επικοινωνιακές προτάσεις.

Παρά ταύτα όμως, απ' όλους τους ομιλητές που προηγήθηκαν από μένα, πολλοί ελάχιστα ασχολήθηκαν μ' αυτά τα θέματα, και άλλοι δοκίμασαν να περάσουν απόψεις και ιδέες κονσερβρισμένες μέσα σ' ένα κοινό, το οποίο έχει μια κάποια επιστημονική οντότητα, και αρκετή κρίση το κεφάλι.

Εν πάση περιπτώσει. Γι' αυτό λοιπόν διαμαρτύρομαι και απ' αυτό το βήμα, διότι το Προεδρείο της Γενικής μας Συνέλευσης, δεν προστάτεψε την ημερησία διάταξη ως έπρεπε, και δεν έκανε σύσταση από την αρχή, ότι οι συνάδελφοι να περιορισθούν εκεί ακριβώς που έπρεπε. Και τους άφησε να εκτρέπονται σ' άλλες κατευθύνσεις.

Το δεύτερο πράγμα που ήθελα από την αρχή να σημειώσω, ήταν ότι αυτή την φορά το Δ.Σ. δεν έλαβε κάποια μέριμνα να πάμε σε κάποια άλλη αίθουσα, για να μην μείνουν όλοι αυτοί που μείνανε απέξω, απ' ενός, και κατόπιν ν' αρχίσει μία διαρροή, ώστε να φτάσουμε σ' ένα σημείο να είμαστε πενήντα, εξήντα άνθρωποι εδώ πέρα, για να τελειώσουμε μία Γενική Συνέλευση.

Νομίζω αυτό ότι είναι στο παθητικό του Δ.Σ. ενώ γενικότερα, όσον αφορά τον απολογισμό, ο οποίος ήταν και η δράση του, ήταν πολυαποδεκτά και πρέπει να το ομολογήσω διότι για πολλά χρόνια συνήργησα θα έλεγα, και συμπαρατάχθηκα με τις ενέργειες πολλών συναδέλφων που σήμερα, είναι ακόμη στο Διοικητικό Συμβούλιο, με την διαφορά όμως ότι δεν ελήφθησαν όλα εκείνα τα μέτρα, που θα έπρεπε, ώστε να μπορούμε πάλι να κάνουμε έγγραφη εισηγήση στην Συνέλευση στο μέτρο που θα έπρεπε.

Έχω επίσης να επισημάνω, ότι υπάρχουν βέβαια πάρα πολλά θετικά σημεία, και μέσα από τις δυνατότητες, που έχει ένα Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από συναδέλφους, οι οποίοι έχουν τόσο φόρτο δουλειάς και που είναι φορές έπαινό τους το γεγονός ότι καταναλισκουν ώρες και ώρες μέσα στην Ένωση Χημικών για να προωθήσουν τα προβλήματά μας.

Επίσης δημιουργείται κατά κάποιο τρόπο ένα σαν προσωπικό θέμα, παρ' όλο που τρώω τον χρόνο από εκείνα που ήθελα να πω, θέλω να δηλώσω, ότι δεν καταλαβαίνω, γιατί θα πρέπει να θυμώνουν ωρισμένοι συνάδελφοι όταν ακούονται φωνές, οι οποίες είναι δυνατόν να εμφανισθούν από συναδέλφους, οι οποίοι δεν ανήκουν σε μια συγκεκριμένη παράταξη.

Αυτό νομίζω, ότι είναι το προνόμιο της δημοκρατίας. Ν' ακούγονται και οι άλλες φωνές, ή θα τις φιμώνουμε, ή δεν θα τις φιμώνουμε,

όπως έκανε και το Δ.Σ. όταν εξελέγη με κάποια εκλογικά τρυκ, κατάφερε, ν' απομονώσει τις φωνές των άλλων συναδέλφων, οι οποίοι κατεβήκανε στις εκλογές, και οι οποίοι είχανε και ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό, ήταν κάπου 33% σε σύγκριση με τους ψήφους, που πήρε το Δ.Σ.

Ευελπιστώ, ότι το νέο Καταστατικό, θα είναι σε θέση να μπορέσει να συντηρήσει μια κάποια ισορροπία, ώστε να υπάρχει μια πολυφωνία πραγματικά δημοκρατική, για το καλό του κλάδου μας, και να εμφανίζεται κάθε φορά το κάθε Δ.Σ. που να εκπροσωπεί γενικότερα τον κλάδο, και όχι ορισμένες μόνο πολιτικές παρατάξεις του κλάδου μας.

Πριν να τελειώσω, επειδή είναι ένα θέμα στο οποίο έχω ασχοληθεί τα τελευταία τέσσερα-πέντε χρόνια, ήταν το Ταμείο Χημικών, για το οποίο δυστυχώς δεν άκουσα πιο έντονες ενέργειες για δύο βασικά πράγματα, που το αφορούνε και το οποίο το φτάνουμε σχεδόν στο κλείσιμό του. Είναι οι πόροι του Ταμείου, είναι ένα θέμα που το ξέρουμε οι περισσότεροι συνάδελφοι του Δ.Σ.. Ειδικότερα οι παλαιότεροι, που παλεύουμε χρόνια, και δυστυχώς, ούτε από τις προηγούμενες κυβερνήσεις είχαμε καμμία ανταπόκριση αλλά ούτε και από τούτη την κυβέρνηση βλέπω, στην οποίαν το Δ.Σ. εσπρήριξε τις ελπίδες του για κάποια λύση.

Οι πόροι παραμένουν εκεί όπως έχουν. Και όλα τα υπόλοιπα τα οποία λέμε, για τις αγωνιστικές διαθέσεις που έχουν οι συνάδελφοι, οι συνταξιούχοι για να βρουνε τους πόρους των βιομηχανιών και των εργοδοτών, που δεν πληρώνουν, είναι καλές ενέργειες, και χειροκροτούμενες. Όμως αν το Ταμείο δεν αποκτήσει τους πόρους του πραγματικά στην ποσοστιαία βάση, σ' εκείνη την οποίαν κυνηγάμε τόσα χρόνια, το Ταμείο θα διαλυθεί. Αυτό να γνωρίζετε πρώτον. Και δεύτερον, αν δεν λυθεί το θέμα της αποδέσμευσης των κεφαλαίων του Ταμείου για την ανέγερση του μεγάρου για το οποίο ξοδευτήκανε εκατομμύρια δραχμών, και για τα οποία βέβαια υπάρχει η ευθύνη προηγούμενων κυβερνήσεων, το Ταμείο μας κύριοι, εντός ολίγου θα διαλυθεί.

Και άλλη μια πρόταση έχω να κάνω. Υπάρχουνε συνάδελφοι, οι οποίοι θέλουνε να φέρουνε τον τίτλο του Χημικού, πλην όμως ποτέ δεν είναι εντάξει στις υποχρεώσεις τους έναντι της Ένωσής μας, μ' αποτέλεσμα, όπως ακούσαμε κα στον απολογισμό ο Ταμίας να λέει, ότι μέχρι τώρα μας χρωστάνε δέκα-έντεκα εκατομμύρια κ.ο.κ.

Λοιπόν γι' αυτό προτείνω, διότι δεν άκουσα από πουθενά αυτή την πρόταση, και ας ψάχνουμε στο μεταξύ και απ' άλλες πλευρές να βρούμε πόρους αφού η Ένωσή μας σαν Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, πρέπει να είναι σύμβουλος του κράτους και θα επρεπε να επιδοτείται για να μπορεί να ενεργεί και να δρα, ν' απαιτηθεί η είσπραξη των χρεών των συναδέλφων αυτών οι οποίοι μέχρι σήμερα, δεν εννοούν να προσφέρουν τίποτε, αλλά ν' αξιοποιούν τον τίτλο του Χημικού, σε βάρος ημών των υπολοίπων, οι οποίοι καταθέτουμε συνεχώς τον οβολό μας, και την παρουσία μας στην Ένωση αυτή.

Ευχαριστώ πολύ

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Το Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης δεν δέχεται την κατηγορία που μας είπε ο κ. Τσέτης, διότι ακολουθεί ακριβώς, την απαραίτητη διαδικασία, ώστε να είναι τυπική η συνεδρίαση, τον κ. Τσέτη τον αφήσαμε να ακουσθεί παραπάνω από τον χρόνο που έχουμε δεχθεί όλοι μας, ώστε να γίνει πραγματικότητα η πολυφωνία για την οποία είπε προηγουμένως.

Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Κατσαρός.

κ. Κατσαρός: Συνάδελφοι, θα ήθελα να δαπανήσω πάρα πολύ λίγο χρόνο, διότι θα πρέπει η έγκριση των πεπραγμένων του Δ.Σ. να γίνει έστω και από μία μικρή ομάδα συναδέλφων. Διότι αν όλοι οι συνάδελφοι καλύψουν όλο το χρόνο τον οποίον μας έχει παραχωρήσει το Προεδρείο, φοβάμαι ότι δεν θα υπάρχει κανείς συνάδελφος στο τέλος, για να εγκρίνει τα πεπραγμένα του Δ.Σ.

Για πρώτη φορά, μετά από δέκα χρόνια, βλέπουμε να εμφανίζεται ένα καινούργιο Καταστατικό στη Γενική Συνέλευση, που οπωσδήποτε αποτελεί μια βελτίωση του τι υπήρχε μέχρι τώρα. Και για το θέμα αυτό του Καταστατικού, εμείς η Νέα Κίνηση Χημικών, έχουμε υποβάλλει τις παρατηρήσεις μας, και έχουμε συνεργαστεί και με το Διοικητικό Συμβούλιο επάνω στο θέμα αυτό.

Έχουμε όμως θίξει θέματα, τα οποία έθιξαν και οι προηγούμενοι συνάδελφοι, όπως είναι η απλή αναλογική, όπως είναι η κατάργηση του σταυρού προτιμήσεως, όπως είναι η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, όπως είναι η γενικότερη σκοπιμότης και υπευθυνότης της αντιπροσωπείας. Πιστεύουμε και προτείνουμε, όπως και άλλοι συνάδελφοι, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα στον μήνα Μάιο να δημιουργήσει, να προκαλέσει θα έλεγα μία Γενική Συνέλευση, για να συζητηθούν... γενικότερα, και ειδικότερα θέματα.

Όσον αφορά το θέμα των «Χημικών Χρονικών» ο συνάδελφός μας ανέφερε τις δυσκολίες, τις αδυναμίες και τι δεν έγινε. Εκείνο που δεν μας είπε, είναι ότι έκανε μήνυση. Διότι το πρόβλημα των Χημικών Χρονικών, δεν είναι ένα πρόσφατο πρόβλημα, που μετά από δύο χρόνια εμπειριών κατέληξε σ' ορισμένες προτάσεις και προγραμματικές δηλώσεις. Εδώ ήρθε για να γίνει μία κριτική για το τι εκφράσθηκε μέχρι τώρα. Για να σκεφθεί το Διοικητικό Συμβούλιο και να προγραμματίσει τι θα πράξει.

Ο συνάδελφος στο τέλος των πεπραγμένων, αντί να κάνει έναν απολογισμό, έκανε έναν προγραμματισμό. Πιστεύουμε, ότι αν τα «Χημικά Χρονικά» δεν πάρουν την σωστή θέση, την οποία είχαμε προτείνει και εμείς στην Ε.Ε.Χ., τότε ούτε η επιτημονικότητα του κλάδου είναι απαραίτητη, αλλά ούτε και ο ρόλος των Χημικών Χρονικών πρόκειται να διορθωθεί.

Τέλος, οι δηλώσεις των συναδέλφων, και της Ανανεωτικής Κίνησης. Εγώ δεν θα παραβώ την διαδικασία του Προεδρείου, απλώς και μόνο θ' αναφέρω, ότι τέτοιες δηλώσεις όπως είπαμε μερικοί διαιρούν και διχάζουν τους συναδέλφους. Ενώ η Νέα Κίνηση Χημικών σαν στόχο έχει να ενώσει όλους τους συναδέλφους.

Ευχαριστώ

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Παπαθανασόπουλος.

κ. Παπαθανασόπουλος: Συνάδελφοι,

Όπως ασφαλώς θα θυμάστε το 1981 το 30% των όσων ψήφισαν δεν εκπροσωπήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ε.Χ. Αυτό δεν θεωρήθηκε δημοκρατική ενέργεια, από άλλους συναδέλφους. Ακόμα και απ' αυτούς που ψήφισαν το αντίπαλο ψηφοδέλτιο.

Η Νέα Κίνηση Χημικών κατεβαίνει στις προσεχείς εκλογές, φιλοδοξώντας να τις κερδίσει για ν' ανεβάσει το επιστημονικό επίπεδο, και να συμβάλει όσο γίνεται περισσότερο την κοινωνική προσφορά της Ενώσεως Ελλήνων Χημικών.

Είμαι εξουσιοδοτημένος, να δηλώσω, πώς δεν είμαστε διατεθειμένοι να κατεβάσουμε τους λεγόμενους «ελεύθερους σκοπευτές» γιατί είμαστε υπέρ της υπάρξεως και εκπροσωπήσεως όλων των συναδέλφων στο μέτρο του δυνατού, και σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό που ισχύει, και που μόλις τελευταία το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως Χημικών, έκανε σχέδιο αλλαγής του.

Προτείνουμε και προσκαλούμε και τα άλλα ή το άλλο ψηφοδέλτιο, που θα εκπροσωπήσουν συναδέλφους ν' ακολουθήσουν την ίδια πολιτική, να μην προσπαθήσει κανείς μας να φιμώσει την φωνή του άλλου. Ας κάνουμε την πλουραλιστική δημοκρατία πράξη. Ας το σκεφθούμε όλοι και ας βρεθούμε πραγματικά ενωμένοι μπροστά στα κρίσιμα προβλήματα, που αντιμετωπίζουμε. Να μην ξαναδούμε ποτέ πια συναδέλφους, να μοιράζουν σημαδεμένα ψηφοδέλτια, που για μας μειώνουν και εκείνον που τα δίνει, και εκείνον που τα δεχεται.

Με την ευκαιρία, η δήλωση που διαβάστηκε στην αρχή από τον συνάδελφο Δρίτσα, της Ανανεωτικής μας εξέπληξε. Εμείς δεν θα θέλαμε ν' απαντήσουμε με τον ίδιο τρόπο, για το ποιός βοηθάει περισσότερο τους εργαζόμενους, γιατί μέχρι σήμερα οι παρατάξεις που αποτελούν την Ανανεωτική διοικούν την Ένωση και πώς την διοικούν. Η απλοποίηση και η έκφραση τεράστιων θεμάτων με λίγες προτάσεις, δημιουργούν ψευδείς εντυπώσεις. Αυτά αφορούν και τον συνάδελφο Κλαυδιανό. Συνθήματα, όπως αυτά που είπε, που μιλάνε μόνο στο συναίσθημα, αλλά που τελικά οδηγούν σε εξαθλίωση των εργαζομένων και στην στέρηση της ελεύθερης φωνής τους (βλέπε Πολωνία-Αλληλεγγύη) δεν βοηθάνε ούτε την ενότητα του κλάδου, ούτε και στο ξεπέρασμα των δυσκολιών.

Συνάδελφοι, είναι δικαίωμα μας αναφαιρέτο να ζητήσουμε την ψήφο των Συναδελφών, εντίμα και δημοκρατικά. Και αυτό κανείς δεν μπορεί να μας το στερήσει. Πάντως, ως προς την σημερινή οικονομική κατάσταση συμφωνούμε με τον συνάδελφο Κλαυδιανό.

Όσον αφορά τον συνάδελφο Παλαιγιάννη, θα έπρεπε να διερωτηθεί, γιατί δεν έρχονται οι συνάδελφοι της Νέας Κίνησης Χημικών. Μή μιλάμε μόνο για βαθεία, πλατεία κ.λπ. δημοκρατία μόνο στα λόγια. Αν μόνοι μας τους χαρακτηρίζουμε απόβλητους, νομίζει ο συνάδελφος, πως μπορούμε έτσι να τους κατηγορούμε, γιατί δεν έρχονται; Η δικιά μας η προσπάθεια συνάδελφε, είναι να φέρουμε όσο γίνεται περισσότερους συνάδελφους, να δουλέψουν στην Ένωση Ελλήνων Χημικών. Αλλά σ' αυτό πρέπει όλοι να βοηθήσουμε, και δεν θα πρέπει να μας μέμφεστε γι' αυτό.

Όσον αφορά μια δήλωση που έκανε ο συνάδελφος Καρβούνης, που μίλησε για τα Χημικά Χρονικά, έγινε κάποια παρεξήγηση. Η σύγκριση του 1969, με το 1983, ήταν και μόνο στο εξώφυλλο. Θα μπορούσε να μας πει συνάδελφος, το 59, ή το 49, το ίδιο εξώφυλλο ήταν. Αλλά και μόνο ότι υπήρχε αυτό το εξώφυλλο επί Δικτατορίας, νομίζουμε πως τα Διοικητικά Συμβούλια μετά το 74, θα έπρεπε να το είχαν αλλάξει.

Ευχαριστώ

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Καρβαδιάς.

κ. Καρβαδιάς: Πρώτα-πρώτα αναφέρομαι στον κ. Τσέτη... Πριν από 20 χρόνια σχεδόν αποκτήσαμε αυτό το οίκημα εδώ. Ετέθη θέμα ν' αποκτήσουμε και το άλλο το αχούρι. Δεν ήμουν από τους πρωτοπόρους εγώ στην προσπάθεια, αλλά και εγώ συμμετέχα και είπαμε μια κουβέντα. Καλέσαμε τον κ... σαν μόνο αρμόδιο, σαν μόνο καταφεριτζή περισσότερο για μία απελπιστικά δύσκολη εποχή, που μία κουβέντα να έλεγε, ήσουν στις υποφίες της Αστυνομίας.

Και ύστερα απ' όλα αυτά, μας είπε ο κ. μιά μέρα, ότι θα τα καταφέρουμε να εξασφαλίσουμε ένα δάνειο 700.000. Όταν το άκουσα αυτό,... Ο κόσμος άλλαξε, η διεθνής πολιτική, η ιστορία, τα πάντα άλλαξαν από την επιστήμη.

Πάνω στις εξειδικεύσεις και εμείς βρισκόμαστε, όχι μόνο εν... δεχόμαστε την κλωτσιά και λέμε και χίλια ευχαριστώ. Και δεν νοούμε να παραδεχτούμε, ότι δεν κάνουμε...

Θέλω να πω και δύο κουβέντες για το Καταστατικό. Επειδή είμαστε όλοι υπεύθυνα οικονομικά άτομα, σήμερα μπορούμε να το λέμε, άλλοτε δεν μπορούσαμε να το πούμε, διότι άμα λέγαμε, μας έπιανε ο χωροφύλακας, «μιλάς, μέσα».

Στην βασική μας υποδομή έχουμε ισότητα, είμαστε το ίδιο, κατά τούτα οι αντιπροσωπεύσεις κ.λπ. μόνο κατά δική μας βούληση, δηλαδή, όταν μιλήσουμε εμείς σαν ν' ακούγεται η δική μας γνώμη να μην θεσμοθετούν άλλοι για μας. Η πάντοτε να είναι ανοικτός ο δρόμος ν' ακουσθεί και η φωνή μας, τώρα το ποιά μορφή θα πάρει αυτό, έτερον εκάτερον. Όταν θέλει εκ προαιρέσεως να κάνει αυτό, δική του δουλειά. Αυτό είναι το ένα θέμα.

Το άλλο θέμα είναι ότι εδώ πέρα, κ. Συνάδελφοι, εδώ αλλάξαν τα πάντα, άνοιξε ένας καινούργιος δρόμος για την επικοινωνία, δεν άνοιξε από την ικανότητα κανενός, άνοιξε από την ανικανότητα των προηγούμενων κυβερνήσεων, πέστε το όπως θέλετε εσείς να τα βγάλει πέρα... Η επικοινωνία δεν πήγαινε καλά. Σ' αυτή την αλλαγή, τι κάνετε εσείς, εγώ βλέπω εδώ, ότι αν υπάρχει ψωμάκι για όλους, θα φάμε και εμείς. Αν υπάρχει για όλους.

Αν υπήρχε η δυνατότητα, από την άλλη μεριά δεν περιορίζεται κανένας όπως άλλοτε για τα μεγάλα συμφέροντα. Δηλαδή, υπάρχει όλη η καλή προδιάθεση, είναι έτσι ή όχι. Αυτό δεν το αρνείται κανένας. Γιατί δεν μιλάτε γι' αυτά;

Πρώτα-πρώτα να κρίνουμε την ίδια την κυβέρνηση, να την βοηθήσουμε. Εδώ ο Υπουργός Οικονομικών εκάθησε δημοκρατικότερα και είπε ότι θα κάνουμε εκείνο και εκείνο. Υποτίθεται, ότι ειπώθηκε η γνώμη του, απ' όλους εδώ, όμως εδώ πρέπει να γίνει μια ειδική συζήτηση και να πείτε, αυτό το εργοστάσιο, αυτός ο κλάδος θα χρειασθεί και εκείνο και εκείνο, παρουσιάζει αυτά τα ειδικά μειονεκτήματα, αυτά τα πλεονεκτήματα, παρουσιάζει εκείνο, παρουσιάζει εκείνο, και εκείνο.

Αν αγαπάμε αυτό ή εκείνο, θα το αγαπάμε μαθαίνοντάς το, σπουδαζοντάς το και κριτικάροντάς το, όχι χειροκροτήματα, εμείς οι παλαιότεροι ξέρουμε όσοι μας κτυπήσανε. Τα χειροκροτήματα αυτά είναι εύκολα, δεν θέλουμε εύκολα χειροκροτήματα, θέλουμε να καταλαβαίνουμε, και να κρίνουμε.

Για το θέμα των επιλύσεων. Εσείς γιατί βλέπετε τον εαυτόν σας έξω από τις επενδύσεις, δηλαδή εσείς οι ίδιοι, μαζί μ' έναν συνάδελφό σας, μαζί μ' έναν φίλο σας, μαζί μ' έναν συγγενή, που έχετε στο εξωτερικό, γιατί βλέπετε τον εαυτόν σας εκ των προτέρων, σαν να είμαστε φτιαγμένοι σαν δούλοι, σαν να είμαστε φτιαγμένοι για να τρώμε καρπαζιές, όμως εμείς εξυπηρετούμε έναν οποιονδήποτε εργοδότη, και το κράτος ακόμα. Γιατί δεν βλέπετε τον εαυτόν σας να έχει δική του υπόσταση. Ο δρόμος είναι ανοικτός. Λέτε μας αρεσει το διαφορετικό, αλλά δεν το θέλουμε το διαφορετικό. Ο δρόμος άνοιξε.

Πάνω σ' αυτό έχω δουλειά πάρα πολλών χρόνων, από τότε τα ήξερα, και όπως εσείς ξέρετε, τα πράγματα δεν πάνε καθόλου καθόλου. Ούτε το TEAM, ούτε το... και στο τέλος θα γίνουν όλα ένα μοίρασμα γενικό, διότι δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά, όλοι θέλουμε να ζήσουμε. Χρειάζεται περισσότερη κριτική, και περισσότερη ελευθερία. Αν αγαπά, και αγαπάτε αυτή την παράταξη που κυβερνάει, κάθε ένας που είναι δημιουργικός και ικανός άνθρωπος, πρέπει να τον κριτικάρετε ελεύθερα.

(Μιλάει πολύ γρήγορα και δεν είναι δυνατόν ν' απομαγνητοφωνηθεί)

Μιλώ βιαστικά, διότι δεν έχουμε καιρό. Λέμε για το αλουμίνιο. Το αλουμίνιο ξέρετε ότι κάθε τόννος θέλει 15.000 τουλάχιστον κιλοβάτ, βέβαια με κάποιες βελτιώσεις κ.λπ. τα πράγματα αλλάζουνε, αλλά υπάρχουν τα 15.000 κιλοβάτ. Αυτά που θα τα βρούμε; Όποιος θα μας τα δώσει, είναι μια μεγάλη υπόθεση. Λέμε για εύκολες επεκτάσεις, να γίνουν οι επεκτάσεις αυτές, εφόσον όμως τα 40.000.000 βόξιτη που βγαίνει, δεν θα παραβλάψουν τα 170, τα 180 που έχουμε.

Επεξεργάσθηκα χρόνια ολοκληρωμένα, τεχνολογίες ολοκληρωμένες, θα υπάρχει η δυνατότητα, για να φτιαχθούν χιλιάδες εργαστηρίων, αλλά θα είναι εργαστήρια αληθινά, δηλαδή μικρός μηχανολογικός εξοπλισμός. Περαιτέρω, μεγάλη προστιθέμενη αξία...

(Ταυτόχρονες διαλογικές συζητήσεις)

κ. Πρόεδρος: Παρακαλώ, δύο λεπτά ακόμη.

κ. Καρβαδιάς: Να σας πω πόσα χρόνια, πόσες ώρες δουλειάς γνώρισα, πάντοτε σκεπτόμουν τον φουκαρά τον ελληνικό, το εξαθλιωμένο πλάσμα αυτό, που τον βάζουμε να υπογράφει και να υποδουλώνεται το να πουλάει... για να πάρει δύο δεκάρες, για να σωσει τον εργοστασιαρχή, το κράτος.

Πίσω μας υπάρχει όλη αυτή η αθλιότητα του παρασιτισμού. Και παρασιτισμός δεν είναι μόνο τα μονοπώλια. Μην κοροϊδεύομαστε. Πρέπει εμείς ν' αναλάβουμε τις ευθύνες. Και να μην φωνάζουμε μονάχα είμαστε μ' αυτό ή μ' εκείνο το κόμμα, ας είμαστε μ' όποιο κόμμα θέλουμε, την αλήθεια την βλέπουμε, είναι αληθινή πραγματική.

Από τρία πράγματα, θα περάσει μελλοντικά ο ανθρώπινος υπολογισμός. Αυτό δεν σας το λέω, γιατί το κανόνισα εγώ, αλλά έτσι είναι. Θα περάσει από τον χώρο του αλουμινίου για το οποίο υπάρχουν χιλιάδες δυνατότητες, αυτά δεν είναι προκατακτικά, είναι γινομένα, θα τα πούμε, θα τα γράψουμε και θα τα ξαναγράψουμε.

κ. Πρόεδρος: Τελειώνετε, διότι ο χρόνος σας έχει τελειώσει.

κ. Καβαδίας: Δεύτερος σκοπός είναι το σκληρό αλουμίνιο.

κ. Πρόεδρος: Σας παρακαλώ δώστε γραπτά αυτά, να περάσουν από τα Χημικά Χρονικά να 'τα διαβάσει ο κλάδος, και να ωφεληθεί. (χειροκροτήματα)

Προτού δώσω τον λόγο στον συνάδελφο κ. Ψωμά, θα ήθελα να σας πληροφορήσω, ότι ο συνάδελφος Φιλόπουλος κατέθεσε γραπτό της ομιλίας του στο προεδρείο για να καταχωρηθεί στα Χημικά Χρονικά.

κ. Ψωμάς: Αγαπητοί συνάδελφοι, στο πρώτο θέμα, που θέλω να αναφερθώ, είναι το θέμα του φορέα του ποιοτικού ελέγχου, μιά που τόσο αναλυτικά το έθιξε η συνάδελφος Μποτοβιάλη από το Γενικό Χημείο του Κράτους. Πρέπει να ξεκαθαρισθούν ορισμένα πράγματα, γιατί τα όσα ειπώθηκαν δείχνουν έλλειψη ενημέρωσης πάνω στις απόψεις, που έχει διαμορφώσει η Ένωση, πράγμα που δεν θα επιτρεπόταν για την συνάδελφο που είναι και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των τεχνικών του Γενικού Χημείου του Κράτους.

Είπε πρώτον, ότι οι θέσεις της Ενώσεως από το Σεπτέμβριο και μετά, πάνω στο συγκεκριμένο θέμα άλλαξαν. Είναι βέβαιο πως δεν έχουν αλλάξει, κάτι τουλάχιστον όποιος παρακολουθεί το θέμα, θα ήξερε ότι δεν έχει αλλάξει τίποτε. Εξ άλλου υπάρχει και έγγραφο, που έχει κατατεθεί στο Δ.Σ. όπου επαναβεβαιώνεται η αρχική θέση της Ένωσης, για την ανάγκη δημιουργίας ενός φορέα ελέγχου, που θ' αντιμετωπίζει συνολικά το πρόβλημα, και έχω μπροστά μου το κείμενο, που λέει ότι το πρόβλημα του ελέγχου είναι γενικότερο και πρέπει να λυθεί λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πλευρές.

Αυτές οι απόψεις είναι του Δεκεμβρίου του 1982. Δηλαδή, πριν από δύο μήνες. Για την συνολική λύση του προβλήματος η Ε.Ε.Χ. πιστεύει στην ανάγκη δημιουργίας ενός ενιαίου φορέα ποιοτικού ελέγχου, που θα περιλαμβάνει τέσσερις τομείς, τρόφιμα, φάρμακα - καλλυντικά, περιβάλλον, και αντικείμενα κοινής χρήσης - καύσιμα.

Η λύση αυτή είναι η οικονομικότερη, αποφεύγονται οι επικαλύψεις, και λύνει συνολικά το πρόβλημα κ.λπ. Είναι γνωστό λοιπόν, αυτό και βεβαίως, δεν υπάρχει καμμία αλλαγή στην άποψη του Δ.Σ.

Το δεύτερο είναι, πως οι απόψεις αυτές, είναι απόψεις μόνο της Ένωσης και δεν έχουν διαμορφωθεί σε συνεργασία με τον, αν θέλετε ουσιαστικότερο συνεργάτη, στο θέμα αυτό της Ένωσης, δηλαδή το Γενικό Χημείο του Κράτους. Εδώ πέρα υπάρχουν αρκετά μέλη του Δ.Σ. του Γενικού Χημείου του Κράτους, που ξέρουν τις θέσεις που έχουν υιοθετήσει, και που είναι σύμφωνες με τις θέσεις που έχει διαμορφώσει η Ένωση. Φυσικά οι θέσεις αυτές δεν δημιουργήθηκαν εγκεφαλικά μέσα σε κάποιο γραφείο, αλλά είναι αποτέλεσμα μιας συστηματικής συνεργασίας, που είχε γίνει από τον περασμένο κιόλας χρόνο.

Άρα, λοιπόν τα δύο επιχειρήματα που υποστηρίχθηκαν δεν ευσταθούν. Θέλω ν' αναφερθώ λίγο περισσότερο στο θέμα διότι φοβάμαι πως στην όλη επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε υποβόσκει μία άποψη, μία φημολογία, ότι τάχα η Ένωση Ελλήνων Χημικών υποθάλλει την διάσταση του Γενικού Χημείου του Κράτους. Είναι μία άποψη που καλλιεργείται, και που αξιοποιείται χωρίς όμως να έχει καμμία σχέση με την αλήθεια.

Γράφουμε λοιπόν, ότι οποιαδήποτε θέση, και αν τοποθετηθεί, οποιαδήποτε λύση και αν δοθεί στο πρόβλημα, το Γενικό Χημείο του Κράτους θ' αποτελέσει τον πυρήνα του. Φυσικά, θα προσληφθεί και ο ανάλογος αριθμός επιστημόνων άλλων ειδικοτήτων, ή θα μεταφερθούν από άλλες υπηρεσίες.

Έτσι λοιπόν, νομίζω, ότι γίνεται φανερό, πως η Ένωση Ελλήνων Χημικών, το θέμα του ποιοτικού ελέγχου το βλέπει συνολικά, και σαν τέτοιο αντιμετωπίζει. Βέβαια, υπάρχουν σ' ορισμένους τομείς κάποιες αλλαγές, όπως είναι φερ' ειπείν στο θέμα του φάρμακου, που δεν μπορούμε να τις αγνοήσουμε. Εμείς επιμένοντας, ότι η συνολική λύση του προβλήματος, είναι η σωστότερη, ταυτόχρονα, έχουμε και επί μέρους λύσεις, για την περίπτωση, όπου τελικά θα διαμορφωθεί ένας φορέας, που δεν θα περιλαμβάνει το φάρμακο, ή δεν θα περιλαμβάνει το περιβάλλον. Είναι λοιπόν σαφές. Ένα δεύτερο θέμα που απασχόλησε, που αναφέρθηκαν κάποιες επικρίσεις, και που πρέπει να διευκρινισθούν τουλάχιστον για να έχει η Συνέλευση, και κατ' επεκταση ο κλάδος μια συνολική εικόνα του προβλήματος πριν τοποθετηθεί, είναι στο θέμα του Καταστατικού. Όντας μέλος των προηγούμενων Επιτροπών, και μέλος του Δ.Σ. θα πρέπει να πω τούτο. Το προτεινόμενο Καταστατικό είναι αποτέλεσμα αρκετής δουλειάς και των Επιτροπών και του Δ.Σ. το οποίο σε εμβόλιμες συνεδριάσεις ασχολήθηκε αποκλειστικά με το θέμα, και που κατέληξε σε πολλές περιπτώσεις ομόφωνα και σ' άλλες περιπτώσεις κατά πλειοψηφία, σ' ορισμένες θέσεις.

Οι θέσεις αυτές κριτικάρισθηκαν, θ' αναφερθώ λοιπόν στις κυριότερες, διότι ήταν πολλές και ο χρόνος δεν επαρκεί, για να έχουμε μία πλήρη εικόνα του προβλήματος.

Στο πρώτο ζήτημα, το θέμα της αντιπροσωπείας, και της κατάργησης της Γενικής Συνέλευσης, η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε ήταν, ότι η Γενική Συνέλευση η πανελλαδική όπως γίνεται τώρα αντικειμενικά, δεν είναι πανελλαδική με την έννοια, ότι η δυνατότητα προσέλευσης και παρουσίασης ενός μέλους μας, από τα Γιάννενα την Κρήτη ή τις Σέρρες είναι πραγματικά Δύσκολη μ' αποτέλεσμα ουσιαστικά κατά 90%-95%, η Γενική Συνέλευση, ν' αποτελεί Γενική Συνέλευση της περιοχής της Αθήνας.

Έτσι λοιπόν κρίναμε, αυτό ήταν το σκεπτικό δηλαδή, να φτιαχθεί μία αντιπροσωπεία, η οποία αναλογικά θα εκπροσωπεί όλες τις στάσεις, όλες τις ιδεολογίες αν θέλετε, και βεβαίως θα μπορεί να έχει μέλη απ' όλη την Ελλάδα, έτσι ώστε να είναι ένα όργανο αντιπροσωπευτικό εκλεγμένο αναλογικά, ώστε πραγματικά να μπορεί να συνθέτει όλες τις τάσεις που υπάρχουν στον κλάδο μας.

Οι Γενικές Συνελεύσεις δεν καταργούνται, δηλαδή δεν θα πάψει να έχει το δικαίωμα κάθε Χημικός να εκφράζει τις απόψεις του, διότι θα υπάρχουν τα τοπικά τμήματα, και μέσα σ' αυτά και το τοπικό τμήμα της Αθήνας, που θα είναι και το μεγαλύτερο.

Στην Γενική Συνέλευση π.χ. του τμήματος της Αθήνας, ο κάθε συνάδελφος θα μπορεί να εκφράζει τις απόψεις του και βεβαίως και τα μέλη της αντιπροσωπείας και οι παρατάξεις, θα είναι μέσα σ' αυτές τις συνελεύσεις, θ' ακούνε τον προβληματισμό που θα αναπτύσσεται θα τον λαβαίνουν υπόψη τους.

Άρα λοιπόν, η Γενική Συνέλευση δεν καταργείται, καταργείται με την σημερινή της μορφή. Όσον αφορά τον προβληματισμό για τον αριθμό των μελών, της Αντιπροσωπείας, εκεί υπήρξε ένας έντονος προβληματισμός γιατί δηλ. να είναι 60 ή 70, ή 100, ή 50, ή δεν ξέρω πόσοι άλλοι. Τελικά, το σκεπτικό που επικράτησε ήταν, ότι τα 60 μέλη είναι ένας αρκετά μεγάλος αριθμός, ώστε να εκφράζονται όλες οι τάσεις ενός και αφ' ετέρου να μπορεί να λειτουργεί αποδοτικά.

Βεβαία, επειδή έχει αποφασισθεί, τα έξοδα για την μεταβαση των μελών της αντιπροσωπείας από όλη την Ελλάδα, σε συνόδους που θα γίνουν στην Αθήνα, θα τα καλύπτει η Ένωση, ήταν πραγματικά δύσκολο, ν' αυξάνουμε παρα πολύ τον αριθμό, διότι όπως καταλαβαίνετε

έναν αριθμό 100, 150 200 μελών της αντιπροσωπείας, αντικειμενικά θα δημιουργούσε δυσβάστακτα έξοδα για την Ένωση.

Αυτός είναι ο λόγος που κρίναμε, ότι δύο τακτικές, και τονίζω ότι δύο τακτικές, σύνοδοι της αντιπροσωπείας, θα είναι αρκετές, ώστε η Αντιπροσωπεία να παίξει τον αποφασιστικό ρόλο, που σκεπτόμαστε ότι πρέπει να παίξει και όχι ένα διακοσμητικό-συμβουλευτικό. Φυσικά, εάν υπάρχουν αρκετοί λόγοι, σημαντικοί λόγοι, και η Διοικούσα, και ένα ποσοστό των μελών της αντιπροσωπείας, μπορεί να την συγκαλέσει. Όμως θα ειπωθεί το επιχείρημα, ότι τα απλά μέλη δεν μπορούν να συγκαλέσουν αντιπροσωπεία.

κ. Πρόεδρος: Ο χρόνος σας τελειώνει, συνάδελφε.

κ. Ψωμάς: Συνάδελφοι, πιστεύουμε ότι πρόβλημα δεν υπάρχει γιατί τα μέλη της αντιπροσωπείας, είναι εκπρόσωποι κάποιων ευρύτερων ομάδων και κατά συνέπεια, ένα πρόβλημα, που θ' απασχολεί ευρύτερα τον κλάδο, δεν μπορεί να μην ευαισθητοποιεί και ένα σημαντικό αριθμό των μελών της αντιπροσωπείας, ώστε να προκαλέσουν μια έκτακτη σύνοδο και να το βάλουν. Κατά συνέπεια, οι δύο τακτικοί και οι άλλες δύο τουλάχιστον, έκτακτες, που μπορεί να γίνουν, νομίζω, ότι είναι αρκετές.

Ένα άλλο ζήτημα που μπήκε είναι το θέμα του Ν συν ένα, δηλ. του εκλογικού μέτρου. Η μη θέσπιση του Ν συν ένα δεν έγινε αβασάνιστα. Υπάρχει το εξής πρόβλημα: Όταν ο αριθμός αυτών που εκλέγονται, είναι πολύ μεγάλος, αν θεσπίσεις το ν συν ένα, υπάρχει ο κίνδυνος να έχεις 60 έδρες, και να κληθείς να μοιράσεις 61, ή 62, ή 63, είναι κάτι που γίνεται με απλή αριθμητική. Το Ν συν ένα μπορεί να λειτουργήσει σ' έναν περιορισμένο αριθμό αυτών που μπορεί να εκλεγούν.

Ένα άλλο θέμα είναι εκείνο του σταυρού. Εκεί υπήρξε έντονος προβληματισμός. Εξ άλλου και η σημερινή Γενική Συνέλευση, έχει το νόημα της επισήμανσης, κάπως ενδεχομένως αδυναμιών που μας ξέφυγαν, παρόλο που το βασανίσαμε πάρα πολύ. Το θέμα του σταυρού, το αντιμετωπίσαμε με την σκέψη ότι πραγματικά οι οργανωμένες παρατάξεις, που υπάρχουν, την πραγματικότητα των οποίων δεν μπορούμε να την παραγνωρίσουμε, μπορούν να προωθούν εκείνους τους ανθρώπους, που πιστεύουν, ότι μπορούν να δουλέψουν.

Παραπέρα υπάρχει ένα μειονέκτημα στο θέμα του σταυρού, ότι αν βάλεις πάρα πολλούς σταυρούς σε πολλά ψηφοδέλτια, με 60 άτομα, είναι ένα τρομερά δύσκολο έργο.

Όμως αυτό πιστεύω ότι είναι ένα θέμα, που μπορεί ν' απασχολήσει το νέο Δ.Σ. όπως ειπώθηκε από τον συνάδελφο Γραμματέα, ότι το Καταστατικό, δηλ. θα το δούμε σ' ορισμένα σημεία, και βεβαίως, μπορούμε να θεσπίσουμε έναν περιορισμένο αριθμό σταυρών. Στο θέμα της Διοικούσας, δεν μπορεί κατά την γνώμη μας, κατά την γνώμη της πλειοψηφίας μιλάω βέβαια, που τελικά διαμόρφωσε και το Καταστατικό, η Διοικούσα να εκλέγεται κατ' ευθείαν από τον κλάδο, και αυτό γιατί θα δημιουργείται ένα πραγματικά οξυμоро σχήμα. Η Διοικούσα θα είχε εκλεγεί από τον κλάδο, αλλά δεν θα ελέγχεται από κανέναν, θα είναι δηλ. ένα πανελλαδικό όργανο, το οποίο όμως δεν θα έχει μία πανελλαδική βάση, μία πανελλαδική Γενική Συνέλευση στην οποία θα πρέπει ν' απολογηθεί.

Αντίθετα, η αντιπροσωπεία, που είναι το αποφασιστικό όργανο, θα είναι εκείνη που θα εκλέγει την Διοικούσα, και θα την αλλάζει, αν κάποια στιγμή διαπιστώσει, ότι δεν υλοποιεί τις αποφάσεις, που έχουν ληφθεί. Βέβαια, ίσως στο σχέδιο Καταστατικού, δεν υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη σαφήνεια στο εκλογικό σύστημα, το πώς μοιράζονται δηλ. στην τελευταία λεπτομέρεια οι έδρες, αλλά από την στιγμή που ξεκαθαρίζουμε, πώς το εκλογικό σύστημα, είναι η απλή αναλογική, από εκεί και πέρα οι λεπτομέρειες αυτές, θα καταγραφούν και δεν θα υπάρξει πρόβλημα.

Τέλος, για το θέμα της επαγγελματικής άδειας. Είναι πάρα πολύ σαφές, και φαίνεται τουλάχιστον και από το σχέδιο που δόθηκε ότι η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, εκδίδεται από την Διοικούσα Επιτροπή, από Επιτροπή συγκροτούμενη απ' αυτή και παραδίδεται στους δικαιούχους, εφόσον είναι ταμακώς εντάξει. Η μοναδική δηλαδή προϋπόθεση είναι αυτή, διότι πραγματικά σκεφθήκαμε ότι δεν πρέπει κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, να υπάρχει δυνατότητα να στερηθεί κάποιος συνάδελφος του δικαιώματος της εργασίας, πράγμα το οποίο το αποκλείσαμε και το αποκλείουμε κατηγορηματικά.

Το επιχείρημα, ή μάλλον το σκεπτικό που δεχθήκαμε σ' αυτή τη διαδικασία ήταν ότι εν πάση περιπτώσει δεν είναι λογικό, χίλια ή δύο χιλιάδες άτομα να καταβάλλουν την συνδρομή τους, και κάποια άλλα να αδιαφορούν για την Ένωση, να μην πληρώνουν τίποτε, να χρωσιούνται εκατομμύρια αυτή την στιγμή στην Ένωση και τελικά να είναι λίγοι εκείνοι που τελικά θα σηκώνουν το φορτίο. Πιστεύουμε, ότι αυτό θα ήταν αδικία, θα ήταν ανισότητα ενώ μ' αυτό τον τρόπο υποχρεώνονται όλοι στον βαθμό που πρέπει να συνεισφέρουν στα οικονομικά της Ένωσης.

Έγιναν και κάποιες άλλες παρατηρήσεις, νομίζω όμως ότι δεν είναι του παρόντος, δηλαδή δεν μπορούμε να τ' αναλύσουμε όλα. Επειδή η διαδικασία του Καταστατικού τραβάει πάρα πολλά χρόνια κάποτε πρέπει να τελειώνουμε, διότι υφιστάμεθα και κριτική γι' αυτό το πράγμα. Η απόφαση του Δ.Σ. είναι οι παρατηρήσεις που ακούστηκαν σήμερα εδώ πέρα, να ληφθούν υπ' όψιν σε μία επί πλέον επεξεργασία, και να διαμορφωθεί ένα σχέδιο Καταστατικού τελικό πιά, όπου από το Δ.Σ. θα έχουν εγκριθεί ή όχι οι κάποιες παρατηρήσεις, που ακούστηκαν σήμερα. Αυτό θα σταλεί στους συνάδελφους, και μέσα στον Μάιο θα κληθούμε ν' αποφασίσουμε πιά.

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Σαλέμ.

κ. Σαλέμ: Θα ήθελα να σας απασχολήσω, μ' ένα μόνο θέμα, με μία πρόταση. Δηλαδή, την ίδρυση επιστημονικού Επιμελητηρίου, με συμμετοχή και των συναφών κλάδων της φυσικομαθηματικής Σχολής, δηλαδή, βιολόγους, φυσικούς μαθηματικούς, και χημικούς. Πιστεύω, ότι η ίδρυση ενός επιστημονικού Επιμελητηρίου, θα λύσει πάρα πολλά από τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουμε, και ακούσαμε από άλλους συνδελφούς.

Θα μπορέσει το επιστημονικό αυτό Επιμελητήριο, να συνεργασθεί μ' άλλους φορείς, οι οποίοι ασχολούνται με την εφαρμογή της επιστήμης σε κάποιον συγκεκριμένο τομέα με ίσους όρους. Όπως τα μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου, οι Φαρμακοποιοί, οι κτηνίατροι, οι γεωπόνοι. Οι γιατροί.

Είναι χαρακτηριστικό των αναπτυσσομένων χωρών, να δίνουν έμφαση στην εφαρμογή της επιστήμης και να αδιαφορούν για την ίδια την επιστήμη. Αυτή η νοοτροπία δεν βοηθάει την ανάπτυξη, αντίθετα είναι τροχοπέδη.

Αν λοιπόν μας ενδιαφέρει η ανάπτυξη του τόπου μας, θα είναι ίσως κάτι που θα πρέπει να το σκεφθούμε.

Ευχαριστώ

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Μανουσόπουλος.

κ. Μανουσόπουλος: Εργάζομαι το κρατικό εργαστήριο ελέγχου φαρμάκων. Ήθελα δύο πράγματα να σημειώσω. Το πρώτο είναι για τα πεπραγμένα του Δ.Σ. Το έργο του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. ήταν και μεγάλο και θετικό. Αυτό φαίνεται και από την μεγάλη απήχηση, που έχει στον Σύλλογο των Υπαλλήλων του ΚΕΦ, σ' ανθρώπους δηλαδή που δεν είναι χημικοί, που εκφράζονται καθημερινώς κολακευτικά για το έργο αυτό.

Επίσης, θέλουμε να ευχαριστήσουμε το Δ.Σ. για την πολύ καλή συνεργασία του με τον σύλλογό μας, για τις συσκέψεις που μας έχει καλέσει πολλές φορές και έχουμε λάβει μέρος για θέματα φαρμάκου, για σεμινάρια, διαλέξεις κ.λπ. Το δεύτερο σημείο είναι η παράγραφος

11, των πεπραγμένων που αναφέρεται στα φάρμακα. Επειδή τα ζήσαμε σαν εργαζόμενοι στο ΚΕΦ από πολύ κοντά θέλουμε να πούμε δύο λόγια. Στον τομέα αυτό, είδαμε πραγματικά την κυβέρνηση της αλλαγής, να προσπαθεί να κάνει μια αλλαγή στα φάρμακα, από Ιανουάριο του 82 και μετά.

Κύριος πρωταγωνιστής αυτής της αλλαγής, από κυβερνητικής πλευράς, ήταν ο συνάδελφος Μανώλης Δασκαλάκης, που ανέλαβε την ηγεσία του ΚΕΦ. Παράλληλα εντατικά στον τομέα αυτό, όπως και η Ένωση Χημικών, ο Σύλλογος Χημικών βιομηχανίας, κ.λπ. για να ετοιμάσουμε προτάσεις, για τον νέο νόμο για τα φάρμακα.

Τον Απρίλιο περίπου ετοιμάστηκαν αυτές οι προτάσεις, τις υποβάλαμε στην κυβέρνηση, στο Υπουργείο, και αφού έγιναν νομοσχέδιο πήραμε την Υπόσχεση ότι θα κατατεθεί στην Βουλή το Μάιο. Τελικά, με πολλές πιέσεις και υπαναχωρήσεις, έγινε δυνατό να συζητηθεί στην Βουλή το νομοσχέδιο για τα φάρμακα, τον Δεκέμβριο του 1982, με ορισμένες υπαναχωρήσεις από την πλευρά της κυβέρνησης, από τις πιέσεις των βιομηχάνων, και της δεξιάς παράταξης στην Βουλή.

Οι υπαναχωρήσεις, οι πιο σημαντικές ήταν στον τομέα των απολύσεων και προσλήψεων των εργαζομένων στο φάρμακο, και στον τομέα της λίστας των φαρμάκων. Και ενώ μ' αγωνία περιμέναμε, μετά αφού ψηφίστηκε ο νόμος, να υλοποιηθεί και να γίνει δηλαδή η κρατική φαρμακαποθήκη, η κρατική φαρμακοβιομηχανία, να σταματήσουν οι απολύσεις των εργαζομένων, να επιβληθούν οι ποινές στις φαρμακοβιομηχανίες, που κάνουν ελλείψεις αποκρύψεις κ.λπ. δεν βλέπουμε να γίνεται καμία από αυτές τις θεσμικές αλλαγές. Με αφορμή αυτά είχαμε και εκφράσαμε πολλές αμφιβολίες και φόβους μ' ένα ψήφισμα που βγάλαμε, στη Γενική Συνέλευση των εργαζομένων του κρατικού εργαστηρίου φαρμάκων. Οι φόβοι μας ήταν ότι η κυβέρνηση υπαναχώρησε στον τομέα αυτό, άλλαξε τον εμπνευστή του νομοσχεδίου και τον κύριο πρωτεργάτη από την ηγεσία του Ε.Ο.Φ., η ίδρυση του Κρατικού εργοστασίου φαρμάκων και της κρατικής φαρμακαποθήκης έχει μεταφερθεί στο αόριστο μέλλον, και γενικώς υπάρχει στο φάρμακο μία γενική γνώμη ότι κάτι δεν πάει καλά.

Η Γεν. Συνέλευση των εργαζομένων στο ΚΕΕΦ έβγαλε και έδωσε στους αρμόδιους ένα ψήφισμα, παρόμοιο με το ψήφισμα της Ε.Ε.Χ. σαν διαμαρτυρία για τις υπαναχωρήσεις αυτές στον τομέα του φαρμάκου, και προτείνω ένα ψήφισμα, όπως αυτό που έβγαλε η Ε.Ε.Χ. ή αυτό της Γενικής Συνέλευσης 'εδώ των Χημικών.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Δημητρίου.

κ. Δημητρίου: Κύριοι συνάδελφοι, δεν εζήτησα τον λόγο, για να υποβάλλω προς έγκριση, δηλαδή να ζητήσω την εθελουσία δεσμευση αποδοχής ή απορρίψεως των προταθεισών, αλλά εζήτησα τον λόγο μόνο και μόνο για να επιστήσω την προσοχή, των ολίγων δυστυχώς τώρα παρισταμένων και εν συνεχεία δια των πρακτικών της Ενώσεως, όταν κυκλοφορήσουν, τον προβληματισμό των απανταχού της Ελλάδος Χημικών, εν πολυφωνία και αγαθή και καλοπροαίρετως συνεργασία επί μερικών βασικών σημείων, τα οποία έχουν την δυναμική να θεμελιώσουν ή και να εκθεμελιώσουν τας αγαθοτέρας πλην όμως μη πολύ μελετημένας προτάσεις και προθέσεις.

Και νομίζω ότι θα μου συγχωρηθεί η συντομία εκτός βεβαίως, αν μου ζητηθεί να πλατειάσω, το ότι δια πολλές των γενομένων υποδείξεων, θα μπορούσα εν τοιαύτη ελευθεριότητα ν' αποδεχθώ ότι ίσως όλες ευσταθούν, αλλά πάντως με τον περιορισμό ότι πρέπει τη σταθερότητα, την ευστάθειαν των, να την ελεγχουμε με αντικειμενικά κριτήρια και όχι με προσβάσεις, προς τους αστερισμούς, οι οποίοι δυστυχώς δεν είναι ιδίον παντός.

Και διά σήμερον δεν συγκεκριμενοποιώ τίποτα μόνον την αγαθή προαίρεση ζητώ να έχουμε, όταν ζητάμε κάτι, από τον οιονδήποτε και για τον οιονδήποτε σκοπόν, ότι δηλαδή πρέπει να έχουμε υπόψη μας πραγματικά τας υπάρχουσας δυνατότητας και όχι το τι θα μπορούσε η έφεσή μας, ή η λογική την οποίαν ακολουθούμε να ζητήσει να γίνει. Όχι, να μελετάμε μεν εκείνο το οποίο θα έπρεπε να γίνει, αλλά συγχρόνως και εκ παραλλήλου, να μη διαχωρίζουμε από το τι μπορεί να γίνει.

Ζητάμε επενδύσεις, δεν το λέω για τον αγαπητό συνάδελφο, ο οποίος έθεσε το ζήτημα, ο οποίος υπέδειξε κάτι, γιατί εμείς, και αυτός και εγώ και εσείς, δεν μαζευόμαστε δύο-δύο-τρεις-πέντε-δέκα ή πενήντα, ή και όλη η Ένωση, για να κάνει μερικές επενδύσεις. Δεν ξέρω τι έχει επεξεργασθεί και τι θα μπορεί να δώσει εγγράφως ως σχέδιο δυνατών πραγματοποιήσεων, δεν αναφέρομαι προσωπικώς μόνο σ' αυτά, αναφέρομαι και σ' άλλα, όπως από μία ομιλήτρια συνάδελφο ελέχθη εξ αγαθότητος, ότι το Γενικό Χημείο του Κράτους έχει 300-350 χημικούς άρα μπορεί και πρέπει, και γιατί να μην έχει και άλλους χιλίους, πότε θα γίνουν 1.350.

Κύριοι, ελέχθησαν πολλά πράγματα, τα οποία δείχνουν την ζωντάνεια του κλάδου για την πρόωθηση, για την επίλυση των ζητημάτων, μόνο των δικών μας ως χημικών, αλλά πρέπει τα ζητήματα αυτά να εξυπηρετούνε σύμμετρα και το γενικότερο κοινωνικό σύνολο, για το οποίο τολμώ να πώ, ότι και εγώ τώρα ομιλών ίσως να μην είμαι όπως πρέπει προπαρασκευασμένος, τίποτε άλλο.

(Χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Παπακώστας.

κ. Παπακώστας: Συνάδελφοι,

Κατ' αρχήν, για να μην γίνει καμμία παρεξήγηση σ' αυτά που θα λεχθούνε, επειδή είμαι μέλος του Δ.Σ. ότι έχει λεχθεί από τον Γενικό Γραμματέα ευθύνες, καλωσύνες, καλά, κακά ότι έκανε, το Δ.Σ. είμαστε όλοι απόλυτα συνυπεύθυνοι. Εγώ δηλαδή είμαι μέσα, θεωρώ και για τα καλά και για τα κακά, θα ξεκινήσω από τον συνάδελφο Παπαθανασίου που έκανε μία σύγκριση, μίλησε για την Ανανεωτική Κίνηση και για μια ανακοίνωση που έκαναν οι τρεις παρατάξεις.

Βεβαίως, οι τρεις παρατάξεις αποτελούν το κύριο σώμα, για να μην πω το 99% της Ανανεωτικής Κίνησης, αλλά η Ανανεωτική Κίνηση είχε και ένα άλλο δυναμικό, υπήρχαν άνθρωποι μέσα και υπάρχουν, οι οποίοι δεν είναι δεσμευμένοι από τις παρατάξεις, βέβαια δεν ήμουν για να την ακούσω στην αρχή, αν αυτό εδώ σημαίνει μία αλλαγή, των τριών παρατάξεων απέναντι στην Ανανεωτική Κίνηση, που θα σήμαινε ότι οι τρεις παρατάξεις μόνο αυτές, αποκλειστικά την αποτελούν και την δεσμεύουν, μπορούν να το κάνουν, και είναι απόλυτο δικαίωμά τους, είναι μία πολιτική επιλογή, αλλά μέχρι τώρα, η Ανανεωτική Κίνηση, είχε ένα ευρύτερο φάσμα και μέσα σ' αυτή λειτουργούσαν και υπάρχουν και απόδειξη ότι μέσα στο Δ.Σ. υπήρχα και εγώ, ο οποίος δεν είμαι δεσμευμένος από τις τρεις παρατάξεις.

Το δεύτερο θέμα, που θα ήθελα να δω, είναι με τον συνάδελφο Τσέτη. Με την αλλαγή με την δεξιά στην Ένωση Χημικών, πιστεύω, ότι σ' όλο αυτό το διάστημα και δεν μιλάω, και δεν μιλάω για την δεύτερη διετία αλλά στο διάστημα, που είναι από την δικτατορία και μετά, εδώ μέσα έγινε μία φοβερή προσπάθεια, έγινε μία λειτουργία, δημοκρατίας, μέσα στην Ένωση Χημικών. Δεν στερήθηκε η φωνή από κανέναν, έλλειψαν μόνο μερικές κραυγές, που δεν λέγανε τίποτε, και όποιος είχε να κάνει πρόταση μπορούσε να την κάνει.

Εκείνο που υπάρχει, είναι ότι αυτή η δεξιά που διεκδικεί ένα 32%, ότι αυτή δεν έκανε, καμμία μα απολύτως καμμία πρόταση, όχι στα δύο τελευταία χρόνια, ούτε στα τέσσερα ούτε ποτέ. Ανοιξτε τα Χημικά Χρονικά να δείτε, ποιές είναι οι προτάσεις τους για τον κλάδο. Λοιπόν, δεν στερήθηκε καμμία δημοκρατική φωνή. Οι φωνές, όσες υπήρχαν και ότι ήθελαν να πουν υπήρχαν μέσα στην Ένωση και τα λέγανε.

Υπάρχει ένα πρόβλημα, μέσα στην λειτουργία του Δ.Σ. και το πρόβλημα αυτό πιστεύω ότι είναι πολιτικό, ξεκινάει μετά την κυβερνητική αλλαγή. Πιστεύω, ότι σαν Δ.Σ. της Ένωσης Χημικών, η κυβερνητική αλλαγή μας βρήκε ανέτιμους. Δεν είμαστε έτοιμοι να επεξεργαστούμε

μεγάλα προβλήματα, και να έχουμε έτοιμες προτάσεις, οι οποίες θα διευκόλυναν ή θ' άνοιγαν καινούργιες προοπτικές. Πάρα πολύ λίγα ήταν τα θέματα, στα οποία μπορούσαμε και εμείς να κάνουμε, ή που κάναμε.

Ένα απ' αυτά τα θέματα, ήταν το θέμα της παιδείας, όπου στην Ε.Ε.Χ. με μία Επιτροπή που δουλεύει επί πολλά χρόνια, μ' ένα τεύχος των Χημικών Χρονικών, αφιερωμένο ειδικά στην παιδεία, με μία Επιτροπή που κατάφερε να κάνει ένα θαυμάσιο συνέδριο στην Θεσσαλονίκη, είχε τις πύο επεξεργασμένες θέσεις η Ε.Ε.Χ. είμαστε όμως κι εδώ ακόμα ανέτιμοι, έτσι που και σ' αυτό το σημείο, που τα συμπεράσματα, τα είχαμε από ένα συνέδριο, από μία επεξεργασμένη πολιτική, δεν καταφέραμε σύντομα να τα θέσουμε στον Υπουργό της Παιδείας, τον Μώραλη. Καθυστερήσαμε.

Υπάρχει πρόβλημα ως προς την χάραξη βιομηχανικής πολιτικής, και εκεί είμαστε ανέτιμοι, δεν μπορούσαμε να δώσουμε αμέσως ένα πρόγραμμα να βοηθήσουμε προς μία κατεύθυνση και φάνηκε η αδυναμία που είχαμε. Έπρεπε να κάνουμε μία Επιτροπή στο τέλος, για να κάνουμε κάποιες προτάσεις, για να βοηθήσουμε στην κυβέρνηση, όταν μας ζήτησε να κάνουμε πενταετές πρόγραμμα. Είμασταν ανέτιμοι να εξασφαλίσουμε στην Ένωση μία πολιτική εξωτερική. Έγινε το εξής: Ένα συνέδριο, που αφορά τον χημικό πόλεμο, και τα βακτηριολογικά όπλα. Η Ένωση Ελλήνων Χημικών, για την οποία καταφέραμε να είναι στους οργανωτές του συνεδρίου, καταφέρουμε τελικά από έλλειψη πολιτικής να μην στείλουμε εκπρόσωπους στο Βιετνάμ, που θα γίνει αυτό το συνέδριο.

Πιστεύω λοιπόν, ότι σ' αυτές τις εκλογές, που έρχονται, εκείνο που θα πρέπει να σκεφθούμε, και εκείνο που θα πρέπει να κρίνουμε, είναι πρώτα αν οι εκλογές αυτές πάρουν το στενό παραταξιακό χαρακτήρα. Αν η Ανανεωτική Κίνηση πάρει το στενό παραταξιακό χαρακτήρα, θα σημαίνει μία μη ελαστική εφαρμογή των διαφόρων πολιτικών και αδυναμία της Ένωσης να χαράξει μία πολιτική προοπτική και πιστεύω ότι αυτό είναι λάθος.

Από την άλλη μεριά, οι μόνες δυνάμεις, οι οποίες μπορούν να δώσουν μία συνέχιση στην πολιτική, δεν είναι άλλες απ' αυτές τις παρατάξεις, και από τους ανθρώπους που δουλεύουν εδώ μέσα. Το πρόβλημα είναι που θα βρεθεί η τομή, να μην πάρει η Ανανεωτική Κίνηση μία στενή παραταξιακή πολιτική. Με τοποθέτηση της μίας δίπλα στην άλλη αυτές οι τρεις, παρατάξεις δεν αφήνουν χώρο για κανέναν άλλον. Αδιέξοδο. Αδιέξοδο να λύσουν πολιτικά προβλήματα. Πιστεύω, ότι θα είναι αποτυχία σε μία μακροχρόνια αντιμετώπιση των πολύ σοβαρών προβλημάτων, που θα έχουμε στα δύο χρόνια που έρχονται.

Ευχαριστώ

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Γαγλιός.

κ. Γαγλιός: Συνάδελφοι, θα ήθελα να τοποθετηθώ σε μερικά γενικά ζητήματα, που έχουνε άμεση σχέση με την δουλειά μας στην Ένωση και με τον ρόλο μας στις νέες συνθήκες. Είναι αλήθεια, συνάδελφοι, πώς έχουμε πάρα πολλά επαγγελματικά και οικονομικά προβλήματα, που πρέπει όμως να τα εντάξουμε μέσα σε μία προοπτική που δεν μπορεί να είναι άλλη από το κοινωνικό και οικονομικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Απ' όσα μας εξέθεσε το Δ.Σ. της Ένωσης, γίνεται φανερό, πως η Ένωση βρίσκεται σήμερα πιο κοντά στα κέντρα λήψης αποφάσεως. Έτσι ο αγώνας που κάνει χρόνια το μαζικό κίνημα, για ν' αποκτήσει τον ρόλο που του ανήκει, και ειδικότερα η Ένωση για να γίνει ουσιαστικός σύμβουλος του κράτους, έχει αρχίσει να υλοποιείται. Βρισκόμαστε σήμερα σε καλύτερες συνθήκες, σε καλύτερες θέσεις, γιατί η αντίληψη που ήταν πάντα θέση όλων των προοδευτικών παρατάξεων πως το μαζικό κίνημα οι επιστημονικοί φορείς, τα συνδικάτα, η τοπική αυτοδιοίκηση, αποτελούν βασικό μοχλό και κινητήρια δύναμη της διαδικασίας της αλλαγής, είναι σήμερα και εκφρασμένη θέση της σοσιαλιστικής κυβέρνησης.

Χρειάζονται οπωσδήποτε ν' ανασκουμπθούμε, για να ανταπεξέλθουμε στα ηυξημένα καθήκοντα, και τις υποχρεώσεις που μας δημιουργεί η καινούρια κατάσταση, γιατί όπως ήρθε η συνθηματολογία, που μας είχε συνηθίσει χρόνια η δεξιά ανήκει πιά στο παρελθόν. Έχουμε καθήκον για να στεριώσουμε και να προχωρήσει η αλλαγή, δηλαδή να πλατύνει και να βαθύνει το περιεχόμενό της, που σημαίνει πως χρειάζονται δουλειά και γνώση, για να κατακτηθούν και να πάρουν ουσιαστικό περιεχόμενο οι νέοι θεσμοί και οι δομικές αλλαγές.

Αλλιώς δεν θα έχουμε νόημα, μόνο έτσι δεν θα μπορεί να υπονομευθεί η αλλαγή. Για να γίνουν πράξη όλα αυτά, μπαίνει καθήκον μίας πλατειάς συμμετοχής των συναδέλφων, στην ζωή της Ένωσης, για να μπορούμε να έχουμε έτοιμες θέσεις σ' όλα τα ζητήματα, και όχι να προσπαθούμε να βγάλουμε κάτω από την πίεση χρόνου, όταν τις χρειαζόμαστε.

Η αλλαγή σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο, που είναι κύρια υπόθεση λαϊκής συμμετοχής, πρέπει να ξεκινήσει μέσα από τους μαζικούς χώρους, μόνο έτσι διασφαλίζεται η ομαλή πορεία και δεν διαστρεβλώνεται το περιεχόμενό της αλλαγής. Έτσι ούτε οι αντιδράσεις της εργοδοσίας και του κατεστημένου περνάνε, ούτε αντιδράσεις απέξω.

Απ' όλα αυτά, φαίνεται πως ο ρόλος μας στην πορεία για το κοινωνικό μετασχηματισμό, είναι η δυναμική συμπάρταξη στο έργο της σοσιαλιστικής κυβέρνησης. Η συμπάρταξη φυσικά αυτή δεν έχει καμμία σχέση με την αδράνεια και την παθητικότητα, αλλά εκφράζει την δυναμική κριτική σχέση απέναντι στις κοινωνικοοικονομικές δομές, που αναπαράγουν την εκμετάλλευση την καταπίεση και την αλλοτρίωση, και που τείνει όχι μονάχα στη καλλιτέρευση των όρων και των συνθηκών εργασίας μας σαν εργαζόμενοι, αλλά κύρια στις θεσμικές και δομικές αλλαγές, τόσο σε επίπεδο επιχείρησης, όσο και σ' επίπεδο κοινωνικό.

(χειροκροτήματα)

κ. Πρόεδρος: Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Ξυθάλης.

κ. Ξυθάλης: Συνάδελφοι,

Θ' ακολουθήσουμε και φέτος το έθιμο, που λέει πως ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κλείνει την συνέλευση. Θα μου επιτρέψετε να είμαι όσο το δυνατόν σύντομος στις απαντήσεις μου για τους συναδέλφους, που τοποθετήθηκαν στην Γενική Συνέλευση. Στο τέλος θα επεκταθώ πολύ λίγο και πάλι πολύ σύντομα, στις προοπτικές και στα ουσιαστικά προβλήματα, που είχε το Δ.Σ. και που κατά την γνώμη μου μέσα από τα πεπραγμένα δεν φαίνονται, τις προοπτικές λέω, και τις δυσκολίες, που είχε το Δ.Σ. στα χρόνια, που πέρασαν και που πιστεύω θα έχει στα χρόνια που θα έρθουν το νέο Δ.Σ.

Πολλοί συνάδελφοι, ήταν θετικά τοποθετημένοι απέναντι στο Δ.Σ. Όμως αυτό δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Πολλοί συνάδελφοι δεν απαντήσανε καν στα πεπραγμένα του Δ.Σ. αλλά απαντήσανε σε κάποιες ιδιαίτερες δικές τους σκέψεις, ή θέσεις που είχανε, ή απόψεις που είχανε. Εγώ αισθάνομαι υποχρεωμένος ν' απαντήσω σε κάποια σημεία, που έχουν κάποιο ευρύτερο ενδιαφέρον και ιδιαίτερα τα σημεία εκείνα, που δεν απαντήθηκαν από μέλη του Δ.Σ. και ιδιαίτερα του συναδέλφου Ψωμά, διότι αυτά πιστεύω, ότι τα κάλυψε ο συνάδελφος Ψωμάς.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η γνώμη μου είναι, και πιστεύω και όλου του Δ.Σ. ότι η ποιότητα των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι έλληνες χημικοί, η Ένωση Ελλήνων Χημικών, τα τελευταία ίσως έξη-οκτώ χρόνια, αλλά που τώρα έγινε εμφανέστατα κατανοητό απ' όλους μας, η ποιότητα λέω των προβλημάτων έχει αλλάξει.

Όποιοι από μας τους παλιότερους, δεν το έχουμε καταλάβει, σημαίνει ότι βρισκόμαστε ιστορικά έξω από την Ένωση Ελλήνων

Χημικών. Συμμετέχουμε βιολογικά εδώ. Αλλά ουσιαστικά δεν είμαστε εδώ. Άλλαξε λοιπόν, η ποιότητα των προβλημάτων. Αυτό σημαίνει μία άλλη αντίληψη, που πρέπει ν' αποκτήσουμε προκειμένου να προωθήσουμε τις θέσεις μας. Θέσεις μας που ηγάζουν μέσα από την επιστήμη, και θέσεις που σκοπό θα έχουν την επιστημονική μας δικαίωση. Αλλά και την επαγγελματική μας επίσης κατοχύρωση.

Έτσι βρίσκουμε πολύ θετικά όλες τις προτάσεις από συναδέλφους που γίνανε, όπως τον συνάδελφο Αγγελίδη, τον συνάδελφο Κλαυδιανό, και ίσως και άλλους συναδέλφους, που μιλήσανε για την ανάγκη μιας τέτοιας πολιτικής πια, από την Ένωση Ελλήνων Χημικών. Μιάς πολιτικής, που θα έχει σαν στόχο να δείξει το πως οι έλληνες χημικοί, είναι σε θέση να μιλήσουν για πολύ σοβαρότερα προβλήματα. Προβλήματα που αντιμετωπίζει το κοινωνικό σύνολο και η ελληνική κοινωνία. Προβλήματα, που είναι όπως π.χ. το Πετροχημικό, προβλήματα, όπως είναι οι επενδύσεις.

Θα ήθελα να πω με την ευκαιρία αυτή, ότι το Δ.Σ. την διατίτα που πέρασε κατάβαλε τέτοιες προσπάθειες όπως για το Πετροχημικό που είναι ίσως ο μοναδικός φορέας που οργάνωσε μια ημερίδα, μάλλον μία διήμερη ημερίδα, που τα πρακτικά της τα κατέθεσε στην κυβέρνηση όταν, ζητήθηκαν από αυτήν και όπου εκεί εκφράζουμε την άποψη μας. Όχι απλώς του Δ.Σ. αλλά όλων των ανθρώπων, που κινηθήκανε γύρω απ' αυτό το διήμερο. Θέλω λοιπόν να πω, ότι τέτοιοι είδους προτάσεις, είναι απόλυτα θετικές και νομιζώ, ότι εκεί πρέπει να στοχεύουμε.

Πιστεύω δηλαδή, ότι τα προβλήματα μας δεν μπορούμε να τα προωθήσουμε πια με κανέναν άλλον τρόπο, παρά μοναχά μέσα από την επιστήμη μας. Δεν υπάρχουν για μας, άλλου είδους δυνατότητες. Αν υπήρχαν ποτέ. Γιατί κατά τη γνώμη μου δεν υπήρχαν - ποτέ. Επειδή οι χημικοί από τον τρόπο της δουλειάς τους, από την ευρύτητα της επιστήμης τους βρίσκονται πάντα, σε μία τέτοια ποσοτική αντιπαράθεση ώστε η θέση τους είναι μειονεκτική.

Αρα λοιπόν πιστεύω, και αυτή είναι άποψη του Δ.Σ. - κατά την γνώμη μου - ότι μόνο μέσα από τέτοιες μορφές αγώνα, θα προωθηθούν οι θέσεις μας. Και μία τέτοια μορφή αγώνα αποδείχθηκε πρόσφατα, ότι ήταν τα συνέδριά μας. Να, ένας από τους τρόπους, που μπορούμε να προωθήσουμε τις θέσεις μας.

Είμαι σύμφωνος με τους συναδέλφους, τον συνάδελφο Αγγελίδη π.χ. που ετόνισε ότι αντιθέσεις Χημικών και Χημικών Μηχανικών είναι λεπτομέρειες. Πιστεύω ειλικρινά ότι ζούμε σε μία εποχή, που θα έλεγα ότι ακούγονται στα αυτιά μας λίγο-πολύ όλα αυτά ξεπερασμένα παρά την προσδοκώμενη κρίση που έρχεται, (και εγώ φοβάμαι λόγω αυτής της κρίσης ανεργίας κ.λπ. ανάπτυξη της συντεχνιακής μορφής των προβλημάτων) παρά ταύτα λέω, πιστεύω λοιπόν, ότι αυτού του είδους τα προβλήματα της σκοπιμότητας, ίδρυσης, λειτουργίας της ελληνικής βιομηχανίας.

Εκεί μέσα θα μπουν πραγματικά και τα προβλήματα των σχέσεων μας. Στην πράξη μιλάω, με τους άλλους επιστημονικούς φορείς, προβλήματα, που ηγάζουν πάντα, ας μη κρυβόμαστε, από το ότι όπως απλοϊκά λέγεται «η πίττα είναι μικρή και ο κόσμος πολύς». Και τώρα ορισμένες απαντήσεις. Για τον συνάδελφο Καρβούνη, που μίλησε για τα Χημικά Χρονικά. Είχε πραγματικά ορισμένες απόψεις πάρα πολύ σωστές και τις λέει ο καθένας. Μόνο που στο τέλος μου έκανε εντύπωση, ότι ο συνάδελφος Καρβούνης μιλούσε για ένα ποσό 5.000.000 δρχ. Αλλά εμείς δώσαμε 82.000 για τα Χημικά Χρονικά. Τόσα είχαμε να δώσουμε.

Επομένως όλα αυτά τα μεγαλόπνοα σχέδια είναι απραγματοποίητα. Βέβαια για το περιεχόμενο, είναι άλλο θέμα θέμα η Διοικούσα Επιτροπή εκφράστηκε ποιές ήταν οι δυνατότητες της. Αλλά ξεχάσαμε εδώ κάτι. Και ορισμένοι συνάδελφοι το ξεχνάνε φαίνεται αυτό. Ότι η Συντακτική Επιτροπή, όπως ο συνάδελφος Καραμπάσης, που ανέβηκε επάνω, εθελοντικά προσέφερε την υπηρεσία τους και μάλιστα μετατις εκλογές. Χωρίς δηλαδή και να εκλεγούν.

Και θα μπορούσε σίγουρα, να κάνει το ίδιο κάθε συνάδελφος. Χωρίς να έχω αυτή την στιγμή να κάνω καμία αντιπαράθεση με την Νέα Κίνηση, οι συνάδελφοι νομιζώ, ότι μπορούσαν σίγουρα να έρθουν και αυτοί στα Χημικά Χρονικά. Να συμμετάσχουν στην Συντακτική Επιτροπή. Να εκφράσουν τις απόψεις τους. Να στρωθούν σε μία πρακτική δουλειά και να δουν τι σημαίνει τελικά να θυσιάζεις τον χρόνο σου εδώ μέσα. Σημαίνει δηλαδή, ότι κάτι από τη ζωή σου τελικά το χάνεις. Δεν είναι μόνο η Γενική Συνέλευση. Αυτό πιστεύω, ότι θα πρέπει να γίνει κατανοητό απ' όλους μας και από τους νέους συναδέλφους, που θα θελήσουν ν' ασχοληθούν με τα κοινά της Ένωσης Ελλήνων Χημικών.

Η εκλογή και η συμμετοχή σημαίνει τιμή. Αλλά σημαίνει και θυσίες. Νομιζώ ότι για το θέμα του Καταστατικού δόθηκε απάντηση από τον συνάδελφο Ψωμά. Σίγουρα μέσα στο Δ.Σ. υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για ορισμένα θέματα, που είναι λιγότερο σοβαρά ή περισσότερο σοβαρά. Όμως τελικά, είναι ένα Καταστατικό. Που πιστεύω ότι - και σ' αυτό είναι απόλυτα ομόφωνο το Δ.Σ. - πρέπει να τοποθετηθούμε μ' ένα δημοψήφισμα μέσα στον Μάιο το αργότερο, αφού λάβουμε υπόψη μας αυτά που σήμερα ακούστηκαν. Π.χ. για το θέμα των σταυρών. Και εγώ έχω διαφορετική γνώμη, και εδώ έχω μία ενδιάμεση γνώμη. Απλώς το αναφέρω. Νομιζώ ότι θα μπορούσε να υπάρχει μία λίστα, που θα γίνεται με εκλογή συμμετοχής όπου οι ψηφοφόροι, οι συνάδελφοι Χημικοί θα ψηφίζουν με σταυρό και θα υπάρχει και μία λίστα, που θα εκλέγονται με σειρά, από το ίδιο ψηφοδέλτιο.

Αυτά είναι κατά την γνώμη μου κάποιες λεπτομέρειες, που θα συζητηθούν και θα προχωρήσουν. Δόθηκε επίσης απάντηση στο θέμα της επαγγελματικής ταυτότητας, τι σημαίνει επαγγελματική ταυτότητα και τι επίπτωση θάχει. Βασική επιδίωξη έχει να καταλάβουνε εκεί που δουλεύουνε, οι χημικοί ποιοί είναι οι Χημικοί, και ποιοί όχι.

Σήμερα, υπάρχει μια αρκετά μεγάλη σύγχυση. Απόφοιτοι τεχνολόγων τροφίμων. Τεχνικοί πετρελαίων χημικοί ΚΑΤΕΕ Χημικοί, Πανεπιστημίων εξωτερικών σχολών. Όχι Πανεπιστημίων αναγνωρισμένων από την Ελλάδα κ.λπ. Ούτε για μία στιγμή δεν διανοήθηκε το Δ.Σ. ότι μπορεί να θέσει σ' αμφισβήτηση ποιότητα Χημικό που είναι μέλος του, να ασκήσει τδ' επάγγελμα του.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι στις ποινές που προβλέπονται από τα Πειθαρχικά Συμβούλια, δεν προβλέπεται ποινή αφαίρεσης της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος του Χημικού έστω και για μία μέρα. Αυτό προβλέπεται απ' όλες τις άλλες επιστημονικές οργανώσεις στην Ελλάδα. Δικηγόρους, Γιατρούς, Μηχανικούς κ.λπ.

Με τον συνάδελφο Παντελόγου. Ήθελα να πω ότι ο συνάδελφος Παντελόγου πάντα στις Γενικές Συνελεύσεις έχει ορισμένες έτσι συνολικές απόψεις. Τις οποίες πράγματι αν τις ακούει κανένας, δεν μπορεί να πει εγώ είμαι αντίθετος. Δεν μπορεί κανένας να το πει αυτό. Έχω την αίσθηση, και ομολογώ, ότι την πρώτη φορά, όταν άκουσα την άποψη του συνάδελφου Παντελόγου του είχα εντυπώσιαστεί, έχω την αίσθηση ότι αυτές οι απόψεις βρίσκονται έξω από τις δυνατότητες υλοποίησεως.

Συνάδελφε Παντελόγου ουδέποτε η Ε.Ε.Χ. εκφράζει απόψεις, προσωπικές και μάλιστα απόψεις από κάποιες ομάδες συμφερόντων. Ουδέποτε η Ε.Ε.Χ. εκφράζει απόψεις κατ' αρχάς προσωπικές. Ποτέ. Δεν το έκανε αυτό μέχρι σήμερα. Ο συνάδελφος Παντελόγου ήταν μέλος του Δ.Σ. και ήξερε και τότε όπως και τώρα, οι απόψεις είναι συλλογικές. Μέσα φυσικά στην δυνατότητα που έχει η Ένωση Ελλήνων Χημικών, και που έχει και το Δ.Σ.

Δεν εκφράζουμε λοιπόν προσωπικές απόψεις. Κάπου ή κάποιες του Προέδρου του Γραμματέα. Ποτέ δεν έγινε αυτό. Και σήμερα, πολύ περισσότερο. Καλούνται οι κλαδικοί Σύλλογοι, εκφράζουν τις γνώμες τους, ακούμε τις γνώμες τους, πολλές φορές ακούμε τους συναδέλφους, που είναι εξειδικευμένοι στο αντικείμενο, π.χ. τελευταία, ποιά είναι η θέση μας για τα θέματα των φυτοφαρμάκων στο Υπουργείο Γεωργίας. Δεν εκφράσαμε κανέναν είδους προσωπική γνώμη, και για να είμαστε και ειλικρινείς οι περισσότεροι από το Δ.Σ. δεν είχαμε και γνώμη προσωπική πάνω σ' αυτό, δεν μπορούσαμε να έχουμε γνώμη πάνω σ' αυτό.

Ρωτήσαμε λοιπόν, και εκφράσαμε την γνώμη συναδέλφων, που είχαν γνώση γύρω από αυτό. Μιάς ομάδας. Αυτός είναι ένας πρακτικός τρόπος που ακολουθούμε. Βέβαια, κάτω από τις δυνατότητες, που έχει το Δ.Σ. σήμερα. Αλλά, και θα ήθελα να πω το εξής: Ας μην είμαστε

τόσο σκληροί στην κριτική μας. Καλή είναι η κριτική. Αλλά όχι να μην είμαστε σκληροί. Όταν το Δ.Σ. έχει κάποιες ευαισθησίες να καλεί όλον τον κόσμο, να συμμετάσχει σε κάποιες διαδικασίες που γίνονται εδώ.

Χωρίς να θέλω να πω ότι έχω προσωπική αντιδικία με τον συναδέλφο Παντελόγλου, ο οποίος μου είναι συμπαθής, - τώρα τελευταία έχει ξυρίσει και τα γένεια του και είναι καλύτερος ακόμα - αλλά χωρίς να έχω τέτοιο προσωπικό πρόβλημα, λέω λοιπόν ότι ο συναδέλφος Παντελόγλου είχε προταθεί σε δύο Επιτροπές σαν εκπρόσωπός μας. Δεν θέλησε να μας βοηθήσει γιατί; Γιατί και αυτός έχει τις προσωπικές του και αυτός αδυναμίες στην δουλειά του ίσως.

Για το θέμα τώρα του φορέα, αυτού του περιβόητου φορέα, που ακούσθηκαν και εδώ, και απόψεις από το Δ.Σ. του Συλλόγου των Χημικών του Γενικού Χημείου του κράτους, από την συνάδελφο Μποτσιβάλη και τον συνάδελφο Ψωμά, κ.λπ. Επιτέλους, πρέπει να καταλάβουμε την αλλαγή των καιρών. Και φοβάμαι ότι αυτού μιλάμε μία γλώσσα, η οποία δεν είναι σύμφωνη με την εποχή μας. Όσο δεν το αντιλαμβάνονται αυτό, οι συναδέλφοι του Γενικού Χημείου του κράτους, τόσο θα αποσιλώνεται η υπηρεσία αυτή από τις αρμοδιότητές της.

Δεν πειράζει αν γινόμαστε λίγο δυσάρεστοι με συναδέλφους που βρίσκμαστε στο ίδιο μετερίζι. Που πολεμάμε μαζί από την ίδια πλευρά. Δεν είμαστε από την άλλη πλευρά του λόφου εμείς. Είμαστε από την ίδια πλευρά. Πρέπει να λέμε και τις αδυναμίες μας. Όπως θα πω και στο τέλος και τις αδυναμίες του δικού μας Δ.Σ. Ποιές είναι κατά την γνώμη μου οι αδυναμίες του Δ.Σ. του ΓΧΚ. Και ποιές είναι κατά την γνώμη μου οι αδυναμίες των συναδέλφων, που δουλεύουμε στο Γενικό Χημείο του Κράτους.

Φοβάμαι τον ενιαίο φορέα, λένε. Μήπως με τον ενιαίο φορέα, συμβεί η διάσπαση του Γενικού Χημείου του Κράτους και η αποξήλωση του. Μα έχει πραγματοποιηθεί συναδέλφοι, αυτή η αποξήλωση. Αυτή από τα πράγματα, έχει γίνει. Τι φοβόμαστε τώρα, ότι πρόκειται να κερδίσουμε. Και επί δέκα χρόνια, οκτώ με συγχωρείτε, που είμαι μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, τα τέσσερα τελευταία χρόνια Πρόεδρος, τα προηγούμενα Αντιπρόεδρος, Γραμματέας, κ.λπ. ομολογώ, ότι διαπιστώνω μία στασιμότητα αντιλήψεων, μέσα στους συναδέλφους του Γενικού Χημείου του κράτους, στασιμότητα, η οποία έχει καθήσει σ' ένα μόνο σημείο.

Πώς θα διατηρήσουμε τα δικαιώματά μας Μα δεν είναι το πρόβλημα αυτό. Το πρόβλημα είναι σήμερα συναδέλφοι, πώς θα τ' αναπτύξουμε. Πώς θ' αναπτύξουμε τις θέσεις μας, (όχι πώς θ' αναπτύξουμε τις προσωπικές μας θέσεις μέσα στο Γενικό Χημείο του κράτους). Η ιστορία του Γενικού Χημείου του κράτους τελικά, δεν τελειώνει μ' αυτούς που δουλεύουν σήμερα εκεί. Να το καταλάβουμε. Να μην κάνουμε το λάθος που κάνανε κάποιοι άλλοι συναδέλφοι, να νομίσουν ότι τελείωνε η κλινική χημεία το 1934, ν' αποδεχθούν τότε νόμο, που να έδινε την άδεια του κλινικού Χημικού, σ' αυτούς κι από κει και πέρα στους μικροβιολόγους. Σήμερα τα βρίσκουμε μπροστά μας. Η ιστορία εξελίσσεται.

Αρα, λοιπόν, όταν σήμερα, ακόμα σήμερα αγωνιζόμαστε να πείσουμε τους συναδέλφους του Γενικού Χημείου του κράτους, ότι είναι αναγκαία η συμμετοχή μέσα στις διαδικασίες που γίνονται κάτω από την κυβερνητική πολιτική, να πείσουμε λοιπόν τους συναδέλφους, ότι είναι αναγκαία η επιθετική μας πολιτική: Αυτά είναι θέση όχι αρνητική και όμως μας κατηγορούν γι' αυτό.

Μιλάμε λοιπόν για έναν φορέα. Που ουσιαστικά πολλοί από τους συναδέλφους του Γενικού Χημείου του κράτους, έχουν στο μυαλό τους έναν φορέα, που θα είναι το Γενικό Χημείο του κράτους. Μα δεν μπορεί να είναι αυτό. Δεν μπορεί να είναι μόνο αυτό. Πρέπει οπωσδήποτε αυτό το Γενικό Χημείο του κράτους, ας μου επιτραπεί η έκφραση «να εκμοντερνισθεί». Δηλαδή να μπουν όλοι εκείνοι οι αναγκαίοι επιστήμονες, οι οποίοι πράγματι είναι αναγκαίοι να καλύψουν τα θέματα που αντιμετωπίζει ο ουσιαστικός και πλήρης έλεγχος.

Αν αυτό λοιπόν δεν το λέμε, και πηγαίνουμε σε μία Επιτροπή που γίνεται διϋπουργική αυτή την στιγμή, όπου προκλήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Υπουργείο Οικονομικών, Εμπορίου, Υγείας, και πηγαίνουν οι συναδέλφοι του Γενικού Χημείου του κράτους, τους οποίους όρισε το Υπουργείο, όχι ο Σύλλογος, οι οποίοι πηγαίνουν και το μόνο που έχουν κατά νου να σκέπτονται είναι το πώς είναι το Γενικό Χημείο του κράτους σήμερα, και δεν πρέπει ν' αλλάξει, τότε είμαστε ξεπερασμένοι.

Συναδέλφοι, είμαστε αρνητές. Και η ζωή προχωράει. Και αν δεν είναι αύριο ή μετά από ένα χρόνο, θάνατο σε δύο, ή τρία χρόνια. Να μην παραπονεθούμε γιατί και αυτό τελικά το πήρανε από μας. Και μας το πήγανε αλλού. Μιλάμε για ενιαίο φορέα σήμερα, ποιοτικού χημικού ελέγχου και ζητάμε να είναι μέσα και το φάρμακο, μέσα στο ενιαίο φορέα, όπως και το περιβάλλον κ.λπ.

Μα αυτά έχουν δυστυχώς φύγει. Βεβαίως, η θέση του Δ.Σ. είναι ότι ο έλεγχος πρέπει να είναι σε ενιαίο φορέα. Αλλά δεν πρέπει να παύουμε να έχουμε οποιαδήποτε άλλη εναλλακτική θέση που πραγματικά θα βοηθήσει, και θα προσαρμοστεί στην ελληνική πραγματικότητα, και στην σημερινή πραγματικότητα που ζούμε. Τα άλλα είναι θεωρία. Τα άλλα είναι άμυνα. Ποιός αρνείται, ότι είμαστε προασπιστές της πατρώσας γης; Αλλά ποιάς πατρώσας γης; Τι έχει μείνει απ' αυτή την πατρώα γη στο Γενικό Χημείο του κράτους, που ιδρύθηκε το 29, με κάποιους σκοπούς, και που δεν επετεύχθηκαν για λόγους βέβαια ανεξάρτητους από τους συναδέλφους αυτούς, και πολύ περισσότερο ανεξάρτητους από τους συναδέλφους του Δ.Σ. του ΓΧΚ αλλά που δεν επετεύχθηκαν εκείνα τα χρόνια;

Αρα λοιπόν, το θέμα αυτό θα πρέπει να το δούμε πραγματικά κάτω από το τι σήμερα είναι εκείνο που ζητιέται. Σήμερα, αν θέλουμε να προωθήσουμε οποιαδήποτε θέση, πρέπει να καταλάβουμε ότι πρέπει να την δούμε κάτω από το κοινωνικό της ρόλο, που σύγχρονα παίζει, και ας μην αρνηθούμε (δεν πειράζει αν το πούμε οι συναδέλφοι του Γενικού Χημείου του κράτους είναι τόσο αγαπητοί τουλάχιστον σε μένα) δεν πρέπει ν' αρνηθούμε ότι το Γενικό Χημείο του κράτους εξελίχθηκε με την πάροδο του χρόνου στην αξία περισσότερο.

Εκεί είναι ο κύριος ρόλος της, όμως πού είναι; Ο έλεγχος και η προστασία του καταναλωτή; Πού είναι σήμερα περισσότερο ευαίσθητη η κοινή γνώμη; Τι ζητάει από μας η κοινή γνώμη σήμερα; Ζητάει την προστασία στην ζωή. Αν εμείς δεν καταλάβουμε λοιπόν αυτό, ότι αυτόν τον κυρίαρχο ρόλο θα παίξει το Γενικό Χημείο του κράτους, τότε κάνουμε λάθος. Αν θέλει το Υπουργείο Οικονομικών να του καλύψουμε τις φοροτεχνικές του υπηρεσίες, να να τις καλύψουμε. Αλλά του κάνουμε χάρη. Τις κάνουμε σ' αυτό το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο ουδέποτε κατάλαβε γιατί είμαστε εκεί, τουλάχιστον τα τελευταία οκτώ χρόνια.

Κάνουμε κάθε φορά πάνω από ένα χρόνο, ώσπου να γνωριστούμε με τον νέο Υπουργό. Να καταλάβει γιατί είμαστε στο Υπουργείο Οικονομικών. Έχουμε αγωνία, έχουμε δηλαδή πραγματική αγωνία. Και τελικά λένε γιατί πήγαμε σ' αυτούς. Όταν λοιπόν μιλάμε έτσι και με την νέα κυβέρνηση του ίδιο πρόβλημα έχουμε. Με τον νέο τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών, ο οποίος είναι αρμόδιος, έχουμε το ίδιο πρόβλημα. Δεν αντιλαμβάνεται το ρόλο μας. Δεν αντιλαμβάνεται τίποτα άλλο, παρά όπως αντιλαμβανέσθε, ότι εντάξει στο Υπουργείο Οικονομικών είναι για να εισπράττει.

Τον άλλο ρόλο μας τον υποβαθμίζει. Εμείς δεν πρέπει να τον υποβαθμίσουμε. Εμείς αυτόν τον ρόλο είναι που πρέπει ν' αποδείξουμε. Ότι είμαστε σε θέση να τον πραγματοποιήσουμε. Και πώς θα τον αναδείξουμε τον ρόλο; Μέσα πάλι, ξανατονίζω μέσα από την επιστημη μας. Το 8ον Συνέδριο είναι μπροστά μας. Σ' αυτό θ' ακουστούν εκεί οι απόψεις. Οι εισηγήσεις. Οι εργασίες των Χημικών, που ασχολούνται με τον χημικό έλεγχο. Και εκεί λυπάμαι που το λέω, φοβάμαι ότι οι Χημικοί του Γενικού Χημείου του κράτους είναι που το υποβαθμίζουν. Δεν θεωρούν δηλαδή ότι μέσα από εκεί θα πείσουμε την κυβέρνηση την οποιαδήποτε κυβέρνηση.

κ. Πρόεδρος: Παρακαλώ συντομεύετε.

κ. Π. Ευθάλης: Τελειώνω, αν και σημειώνω πώς για πρώτη φορά τίθεται θέμα χρόνου στον πρόεδρο της Ενώσεως.

Ένα μέλος: Μιλάει μακριά από το μικρόφωνο.

κ. Π. Ευθάλης: Το δέχομαι. Και διαφωνώ. Και αυτοί οι 380 Χημικοί που λέτε, αυτοί είναι που πηγαίνουν επάνω στο Υπουργείο.

κ. Πρόεδρος: Συντομεύετε, μην γίνεται διαλογική συζήτηση, διότι δεν θα τελειώσουμε ποτέ.

κ. Π. Ξυθάλης: Σ' άλλο θέμα θα ήθελα να σταθώ. Για τον συνάδελφο Παπαθανασόπουλο. Δύο λόγια. Η Ένωση Ελλήνων Χημικών είναι ανοικτή. Από την νέα κίνηση Χημικών πήραν μέρος συνάδελφοι όπως ο συνάδελφος Αναστασάκης είχε πάρει μέρος και στο συνέδριο, και ήταν και Πρόεδρος του Συνεδρίου και μέσα σ' αυτό μπόρεσε να βοηθήσει το συνέδριο και την Ένωση. Το ίδιο θα μπορούσε και ο κ. Παπαθανασόπουλος.

Θ ήθελα να πω δύο λόγια μονάχα, για την αδυναμία που έχει ο κλάδος μας στα θέματα της χημικής εκπαίδευσης. Δυστυχώς φοβάμαι ότι στο θέμα αυτό, δεν καταφέραμε να το προωθήσουμε στον βαθμό που θέλαμε. Παρ' όλο πιστευτή, διότι υπάρχει δραστηριοποιημένη Επιτροπή Παιδείας. Κακώς ελέγχθη κάπου ότι δεν έχουμε με το Υπουργείο Παιδείας επαφές κ.λπ. Όλες οι επαφές υπάρχουν με το Υπουργείο Παιδείας, για τα βιβλία για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, της Μέσης Εκπαίδευσης κ.λπ.

Εκεί που δεν υπάρχει ουσιαστική επαφή εκεί που είναι πραγματική αδυναμία, πρόσβασης είναι στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Εκεί υπάρχει μία τεράστια αδυναμία. Και παρά τις προσπάθειες που έχουνε γίνει. Φοβόμαστε ότι το νέο Διοικητικό Συμβούλιο κληρονομεί μια ιστορία, η οποία έχει τεράστιες αδυναμίες για το μέλλον των Χημικών.

Τέλος, θα ήθελα να πω, τελειώνοντας, ότι η Ανανεωτική Κίνηση Χημικών, κάποτε όταν ιδρύθηκε (αυτό απ' αφορμή απ' αυτά που είπε ο Παπακώστας), πολλά χρόνια πριν από την δικτατορία δεν είχε ούτε τις παρατάξεις, ούτε μία, ούτε δύο, ούτε τρεις παρατάξεις, ή πέντε: ήταν απλά η Ανανεωτική Κίνηση Χημικών, όπου μέσα εκφράζονταν όλοι οι συνάδελφοι Χημικοί, που πιστεύανε στην ανάγκη αυτής της προώθησης των επιστημονικών μας και επαγγελματικών μας προβλημάτων και αποδέχονταν τις δημοκρατικές διαδικασίες.

Δεν πιστεύω, ότι έχουν αλλάξει οι στόχοι. Μέσα της χωράει όλους τους συναδέλφους, είτε αυτοί βρίσκονται ενταγμένοι στις παρατάξεις είτε όχι. Και μέσα εκεί είχε πάντοτε την δυνατότητα να χωράει όλους τους συναδέλφους, που βρίσκονταν και ήθελαν να βοηθήσουν την Ένωση Ελλήνων Χημικών. Τους χώραγε τότε. Πιστεύω, ότι τους χωράει και τώρα. Τίποτε άλλο ευχαριστώ.

(χειροκροτήματα)

κ. Π. Ξυθάλης: Ήθελα να διευκρινίσω, ότι ιδιαίτερα αδυναμία πρόσβασης προς τα πανεπιστήμια, που είπα πριν, πρέπει να διευκρινισθεί παρόλο που είμαστε κοντά, ότι παρουσιάζεται με το Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Ευκολότερες και καλύτερες προσβάσεις είχαμε με τον Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, των Πατρών, και των Ιωαννίνων.

Ευχαριστώ

κ. Πρόεδρος: Παρακαλώ, την Συνέλευση να εγκρίνει τον απολογισμό και τα πεπραγμένα του απερχόμενου Δ.Σ. Αυτή η έγκριση θα γίνει με ανάταση του χεριού.

Η Γενική Συνέλευση εγκρίνει ομόφωνα με ανάταση του χεριού, τον απολογισμό και τα πεπραγμένα του απερχόμενου Δ.Σ.

κ. Πρόεδρος: Στη συνέχεια, έχουμε μερικά ψήφισμα, θα τα βάλουμε υπόψη της Γενικής Συνέλευσης για να εγκριθούν.

Το πρώτο ψήφισμα είναι:

Η Γενική Συνέλευση της Ενώσεως Ελλήνων Χημικών, μ' αφορμή την κατάσταση που επικρατεί στον χώρο του φαρμακευτικού κυκλώματος και τις εντεινόμενες πιέσεις και εκβιασμούς των μεγαλοβιομηχανών και των πολυεθνικών των φαρμάκων, που δεν χρειάζεται να χρησιμοποιήσουν σαν μέσο πίεσης τεχνητές ελλείψεις φαρμάκων διαθεσιμότητας εργαζομένων και άλλες απαράδεκτες μεθοδεύσεις, καλεί την κυβέρνηση να τοποθετήσει άμεσα το Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ. να ιδρύσει και λειτουργήσει το συντομότερο η εθνική φαρμακοβιομηχανία και η κρατική φαρμακοποθήκη.

Να μην υποκύψει στις πιέσεις των φαρμακοβιομηχανών για αυξήσεις των τιμών των φαρμάκων.

Να γίνει αμέσως η ανακοστολόγηση που προβλέπει ο νόμος 1316/83.

Δηλώνει ότι ο κλάδος των Χημικών βασικός συντελεστής του ν. 1316/83, περί Ε.Ο.Φ. κ.λπ. θα υποστηρίξει την υλοποίηση αυτού του νόμου, και κάθε μέτρο που θα οδηγήσει σε ριζική εξυγίανση και τον κοινωνικό έλεγχο του φαρμακευτικού κυκλώματος.

Κοινό ψήφισμα της ΠΑΣΚ Χημικών της ΔΕΚ Χημικών και της ΔΑΚ Χημικών.

Εγκρίνεται;

Η Γενική Συνέλευση εγκρίνει ομόφωνα το ανωτέρω ψήφισμα.

κ. Πρόεδρος: Το δεύτερο ψήφισμα είναι επίσης κοινό, αναφέρεται στο εκλογικό σύστημα:

Οι Έλληνες Χημικοί πιστεύουν στην θέσπιση πάγιου και δίκαιου εκλογικού συστήματος με το οποίο η δημοκρατία ολοκληρώνεται, η θέληση του ελληνικού λαού εμφανίζεται γνήσια και η συνταγματική αρχή της λαϊκής κυριαρχίας γίνεται σεβαστή.

Το εκλογικό σύστημα έχει θεμελιακή σημασία στο αντιπροσωπευτικό σύστημα διακυβέρνησης. Η γνήσια έκφραση των κοινωνικών τάξεων, στρωμάτων και ομάδων και των πολιτικών και κοινωνικών στους ιδεολογιών, η εκπροσώπηση όλων των κομμάτων στην Βουλή ανάλογα με τον αριθμό των ψηφοφόρων τους, η ισοδυναμία των ψήφων αποτελούν την ουσία της δημοκρατίας.

Κάθε άλλο σύστημα εκτός από το σύστημα της γνήσιας απλής αναλογικής, αποτελούν παραβίαση της συνταγματικής επιταγής, για την ανόθευτη έκφραση της λαϊκής θέλησης.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι κανένας σήμερα στην χώρα μας δεν τολμά να υποστηρίξει το πλειοψηφικό σύστημα. Με την απλή αναλογική αμβλύνονται οι οξυτήτες και οι αντιδικίες, εξουδετερώνεται η τεχνητά κατασκευασμένη από τα ληστρικά εκλογικά συστήματα, «πόλωση» εξασφαλίζεται η συνεργασία, που είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των μεγάλων προβλημάτων του λαού και του τόπου.

Είναι πια καιρός, με σεβασμό προς το σύνταγμα και την θέληση του ελληνικού λαού, η κυβέρνηση και η βουλή να θεσπίσουν την απλή και ανόθευτη αναλογική σαν πάγιο εκλογικό σύστημα σ' όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής. Βουλή, Τοπική Αυτοδιοίκηση, συνδικαλισμός, συνεταιριστικό κίνημα, σύλλογοι, σωματεία κ.λπ. Δεν είναι δυνατόν οι βουλευτές για το Ευρωκοινοβούλιο να εκλέγονται με την απλή αναλογική, και οι βουλευτές για το ελληνικό κοινοβούλιο μ' άλλο σύστημα.

Γι' αυτό καλούμε την κυβέρνηση σύμφωνα με τις προεκλογικές και προγραμματικές της δηλώσεις ν' αρχίσει αμέσως την διαδικασία, για την ψήφιση της γνήσιας απλής αναλογικής. Καλούμε τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των επιστημόνων συνδικαλιστών, και συνεταιριστών, συνεταιριστικών οργανώσεων τους πνευματικούς παράγοντες, τους διανοούμενους, και όλους τους πολίτες, και αγώγες για την άμεση θέσπιση του εκλογικού συστήματος της γνήσιας απλής αναλογικής, για την γνήσια έκφραση της λαϊκής θέλησης και τον σεβασμό της λαϊκής κυριαρχίας.

Αθήνα 20.2.1983

ΔΕΚ Χημικών

ΠΑΣΚ Χημικών

ΔΑΚ Χημικών

Εγκρίνεται;

Η Γενική Συνέλευση με ανάταση του χεριού εγκρίνει ομόφωνα το πιο πάνω ψήφισμα.

κ. Πρόεδρος: Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, 20.2.1983.

Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης Ελλήνων Χημικών θεωρεί χρέος της, να τοποθετηθεί στο θέμα της παρουσίας των Αμερικάνικων βάσεων στην χώρα μας. Από την παρουσία 30 χρόνια «σχεδόν των Αμερικάνικων βάσεων στην χώρα μας, ο ελληνικός λαός γνώρισε μόνο οδυνηρές εμπειρίες, και σημειώθηκε σοβαρά η εθνική μας υπόθεση και η ειρήνη στην περιοχή.

Οι Αμερικάνικες βάσεις περιορίζουν την εθνική ανεξαρτησία και κυριαρχία. Υπονομεύουν την ασφάλεια και την άμυνα της χώρας μας, και αποτελούν πηγή ανωμαλιών και μόνο στην εθνική μας ζωή, όπως έδειξε και η εμπειρία της 7χρονης Χούντας και η τραγωδία της Κύπρου. Υπονομεύουν την ανάπτυξη των φιλικών σχέσεων της χώρας μας και τις Αραβικές και τις Σοσιαλιστικές χώρες. Εμπλέκουν την χώρα μας στα ψυχροπολεμικά τυχοδιωκτικά σχέδια κύρια των Η.Π.Α. και του Ν.Α.Τ.Ο. και την φέρνουν στο επίκεντρο του πυρηνικού αφανισμού.

Για τους λόγους αυτούς, οι Έλληνες Χημικοί ζητάνε από την κυβέρνηση να προχωρήσει στην μόνη εθνικά σωστή λύση, την απομάκρυνση των Αμερικάνικων βάσεων από την χώρα μας, με βάση συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, πιστεύοντας ότι αυτό και μόνο θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων που διεξάγονται αυτή την περίοδο, και ν' αντισταθεί στον οποιονδήποτε εκβιασμό που επιχειρείται από τους ψυχροπολεμικούς κύκλους των ΗΠΑ, του ΝΑΤΟ και των οργάνων τους.

Οι Έλληνες Χημικοί δηλώνουν ότι θα παλέψουν μαζί με όλο τον ελληνικό λαό, για την εθνική ανεξαρτησία μας, για την απομάκρυνση των βάσεων και των πυρηνικών όπλων από την χώρα μας, για μία Ελλάδα, που θα συμβάλει στην εδραίωση της ειρήνης, στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, και καλεί την Βουλή, τα κόμματα, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όλους τους κοινωνικούς φορείς, να κινητοποιηθούν και να προβάλλουν το πανεθνικό αίτημα της ζωής. Την απομάκρυνση των Αμερικάνικων βάσεων από την χώρα μας.

Το παρόν ψήφισμα να επιδοθεί στο Προεδρείο της Βουλής στην Κυβέρνηση, στα πολιτικά κόμματα, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην πρεσβεία των Η.Π.Α.

ΔΕΚ Χημικών
ΠΑΣΚ Χημικών
ΔΑΚ Χημικών

Ένα μέλος: Μιλάει μακριά από το μικρόφωνο.

κ. Πρόεδρος: Δεκτό από τους συνδιασμούς.

Εγκρίνουν το ψήφισμα;

Η Γενική Συνέλευση εγκρίνει ομόφωνα το πιο πάνω ψήφισμα.

κ. Πρόεδρος: Είχε έρθει και ένα άλλο ψήφισμα. Συνάδελφοι, είναι το τελευταίο ψήφισμα, ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης, της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, 20.2.1983.

Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, θεωρεί καθήκον της να τοποθετηθεί πάνω στο καίριο θέμα της εισοδηματικής πολιτικής, που ακολουθείται από την κυβέρνηση και αφορά άμεσα τους Χημικούς και όλους τους Έλληνες εργαζόμενους.

Οι Χημικοί μέσα από την θέση τους στην οικονομία, και ειδικά στην βιομηχανία αναγνωρίζουν ότι υπάρχει σοβαρή κρίση που εκφράζεται με επενδυτική στασιμότητα, πτώση της παραγωγής πτώση των πωλήσεων, χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας, χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων στην διεθνή αλλά και στην εγχώρια αγορά, σοβαρά ελλείμματα του δημόσιου τομέα, σοβαρή και επικίνδυνη αυξανόμενη ανεργία, και συνεχιζόμενο πληθωρισμό.

Οι Χημικοί γνωρίζουν επίσης, ότι η οικονομική κρίση στην χώρα μας, δεν είναι μόνο απόρροια της διεθνούς οικονομικής κρίσης, αλλά και της οικονομικής πολιτικής, που ακολούθησαν όλες οι μεταπολεμικές κυβερνήσεις. Η πολιτική αυτή στηριγμένη στην οικονομική και τεχνολογική εξάρτηση, είχε σαν αποτέλεσμα την ασύμμετρη και στρεβλή οικονομική ανάπτυξη.

Σε σχέση με τα παραπάνω, η εκτίμηση των Χημικών για την εισοδηματική πολιτική, που ακολουθείται είναι:

1. Αύξηση των μισθών σε χαμηλότερο επίπεδο από την αύξηση του τιμάρθιμου οδηγεί στο αποδυνάμωμα, στο αποτέλεσμα να σηκώνουν τα βάρη της κρίσης διεργαζόμενοι. Δηλαδή μειώνει την αγοραστική τους δύναμη, οδηγεί σε μεγαλύτερη μείωση της κατανάλωσης, και ειδικά στους χημικούς υποβαθμίζει ακόμη περισσότερο τις ήδη χαμηλές αποδοχές της.

2. Η νομοθετική τάξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων, εργαζομένων και εργοδοτών, για τον προσδιορισμό νέων συμβάσεων έστω και για ένα χρόνο οδηγεί στο σοβαρό προηγούμενο της αποδυνάμωσης του θεσμού των συλλογικών συμβάσεων.

Αυτή λοιπόν η εισοδηματική πολιτική, έχει σαν αποτέλεσμα, όλη η κρίση να μην κατανέμεται αναλογικά, αλλά να φορτώνεται στους εργαζόμενους. Για να μην σηκώνουν μόνοι οι εργαζόμενοι τα βάρη της οικονομικής κρίσης, η Γενική Συνέλευση των Ελλήνων Χημικών ζητά:

1. Να καταργηθεί άμεσα η τροπολογία που νομοθετήθηκε και περιορίζει τις αυξήσεις μισθών και ημερομισθίων.
2. Να καθιερωθεί γνήσια αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή με βάση την πραγματική αύξηση του τιμάρθιμου.
3. Να παρθούν μέτρα για τον έλεγχο των τιμών και των κερδών.
4. Να ελεγχθεί αυστηρά η διάθεση των πιστώσεων, των Τραπεζών προς τους βιομήχανους, και να γίνει δημοκρατικός διαχειριστικός έλεγχος των προβληματικών επιχειρήσεων, με την συμμετοχή των εργαζομένων.
5. Ν' αναλάβει το δημόσιο, ένα σοβαρό πρόγραμμα παραγωγικών επενδύσεων, ιδιαίτερα σε τομείς βαρειάς βιομηχανίας και υψηλής τεχνολογίας, έτσι να προχωρήσει άμεσα η θέσπιση των δομικών αλλαγών που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση.

ΔΕΚ ΚΑΙ ΠΑΣΚ ΧΗΜΙΚΩΝ

Εγκρίνεται;

Η Γενική Συνέλευση εγκρίνει ομόφωνα το πιο πάνω ψήφισμα.

κ. Πρόεδρος: Ευχαριστούμε όλους τους συναδέλφους, που είχαν την υπομονή να μας ακούσουν και κηρύσσουμε την λήξη της Συνεδρίασης.

ICI

“Ένα μεγάλο όνομα στην Ευρώπη

Μέ έδρα στην Άγγλία και εργοστάσια σ' όλο τον κόσμο
ή ICI-Imperial Chemical Industries PLC είναι μιά
εταιρία υπεύθυνη, δυναμική, αποτελεσματική.

ΧΗΜΙΚΑ

Διαλύτες, Άνόργανα, Πετροχημικά,
Χλωριοπαραφίνες, Πλαστικοποιητές,
Χλωριοκαουτσούκ, Όργανικά κλπ.

ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ

Gramoxone, Cymbush, Pirimor
Actellic κλπ. Έντομοκτόνα,
Ζιζανιοκτόνα

ΧΡΩΜΑΤΑ ΥΦΑΝΣΙΜΩΝ

Αντ/πος μας DYESTUFF HELLAS

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ

Αντ/πος μας KANA ΦΑΡΜ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΠΛΑΣΤΙΚΑ

Πολυαιθυλένιο μαλακό,
Πολυπροπυλένιο, PVC, EVA,
Πολυαμίδια, Ακρυλικά,
Φίλμ συσκευασίας,
PTFE (FLUON) κλπ.

ΣΥΝΘ. ΙΝΕΣ

Πολυεστερικές Terylene,
Πολυαμιδικές Nylon 66

ΧΡΩΜΑΤΑ

Βιομηχανικά, Αυτόκινήτων,
Χημικά προκατεργασίας

ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

Πυροκροτητές, πυριτίδες, φυτίλια κλπ.

ΠΟΛΥΟΥΡΕΘΑΝΕΣ

Αντ/πος μας HELLAFOAM

150.000 εργαζόμενοι
άπασχολούνται σέ
150 χώρες γιά νά μπορεί
ή πρωτοπόρα τεχνολογία
τής ICI νά έγγυάται:

— Άριστη ποιότητα προϊόντων
πού πηγάζει από τήν συνεχή
έρευνα γιά βελτίωση και
ανάπτυξη.

— Άπρόσκοπη ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ
ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΑΣ λόγω
πλήρους αυτοδυναμίας τής ICI
σέ πρώτες ύλες, παραγωγικές
μονάδες και διάθεση τών προϊόντων.

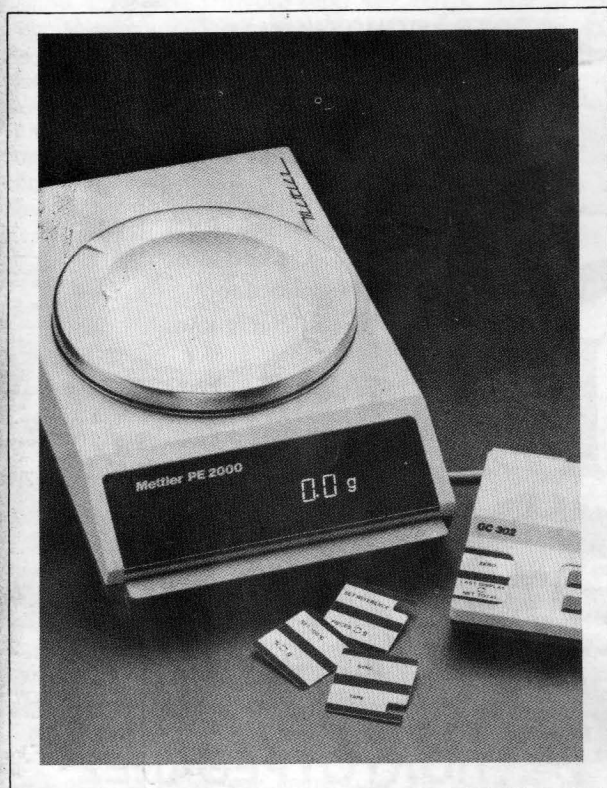
Συμβολή στην ανάπτυξη τής βιομηχανίας και στή βελτίωση τής ζωής

ICI HELLAS AE, Συγγρού 183, Ν. Σμύρνη, Άθήνα

Τηλ. 95.99.476, 95.99.477, 93.49.178 Τέλεξ 215922 ICI GR

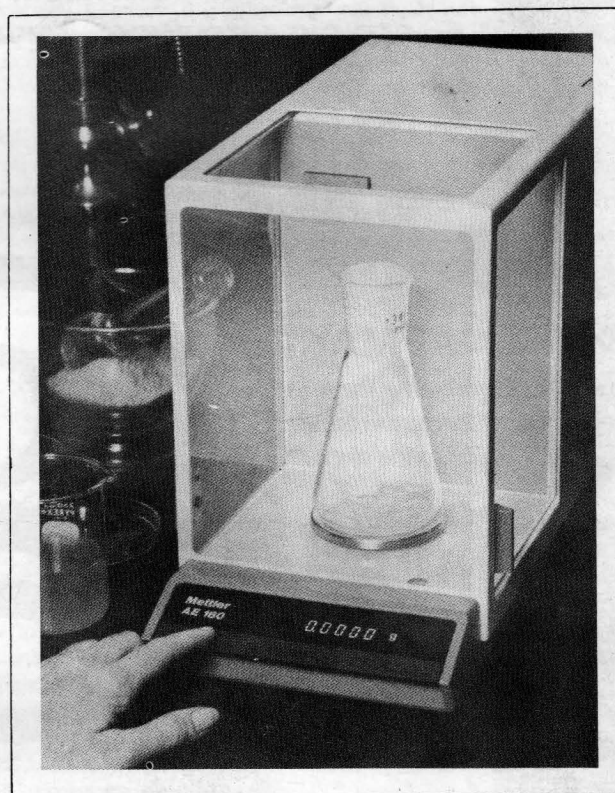
METTLER

Η METTLER ΣΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥΣ ΖΥΓΟΥΣ ΑΕ 100, ΑΕ 160, ΑΕ 163 ΚΑΙ ΤΗΝ ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ ΖΥΓΩΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΡΕ

Η νέα σειρά **ΡΕ** της **METTLER** αποτελείται από 6, ζυγούς περιοχής ζυγίσσεως από 0-6000gr. και αναγνωσιμότητας από 0,001gr έως 0,1gr.

Μαζί με την σειρά **ΡΕ** καλύπτουν όλες τις ανάγκες ζυγίσεων του εργαστηρίου και της παραγωγής από 0,001gr έως 24Kgr.

Ο ζυγός **ΑΕ 100** έχει ικανότητα ζυγίσσεως έως 100gr. με 0,0001gr. ακρίβεια.

Ο ζυγός **ΑΕ 160** έχει ικανότητα ζυγίσσεως έως 162 gr. με 0,0001 gr. ακρίβεια.

Ο ζυγός **ΑΕ 163** έχει 2 κλίμακες ζυγίσσεως:
α) η πρώτη κλίμακα είναι από 0 έως 31gr με 0,00001gr. ακρίβεια.

β) η δεύτερη κλίμακα είναι από 0 έως 162gr με 0,0001gr. ακρίβεια.

**ΟΙ ΖΥΓΟΙ ΑΥΤΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΟΥΝ ΜΕ ΚΑΤΑΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕ COMPUTER.**

**ΜΑΡΙΟΣ Ε. ΔΑΛΕΖΙΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ
ELTRONICS Ε.Π.Ε.**

Αλωπεκής 2 - ΑΘΗΝΑΙ 10675 τηλ. 7249511-15 Telex: 21-6589 REPX GR
Γραφείον ΘΕΣ/ΚΗΣ: Αγ. Μηνά 7
Τηλ.: 031-517304 & 541787